

ДОКЛАД

**за оценка степента на въздействие на
ИП „Изграждане на еднофамилни жилищни сгради“
в ПИ № 72343.54.444. м. „Проссченик“. гр, Тетевен,
общ. Тетевен, обл. Ловеч върху защитени зони (33)
BG0001493 „Централен Балкан - буфер“, за опазване
на природни местообитания и на дивата флора и
фауна и BG0002128 „Централен Балкан - буфер“, за
опазване на дивите птици**

ФЕВРУАРИ 2026

коригиран

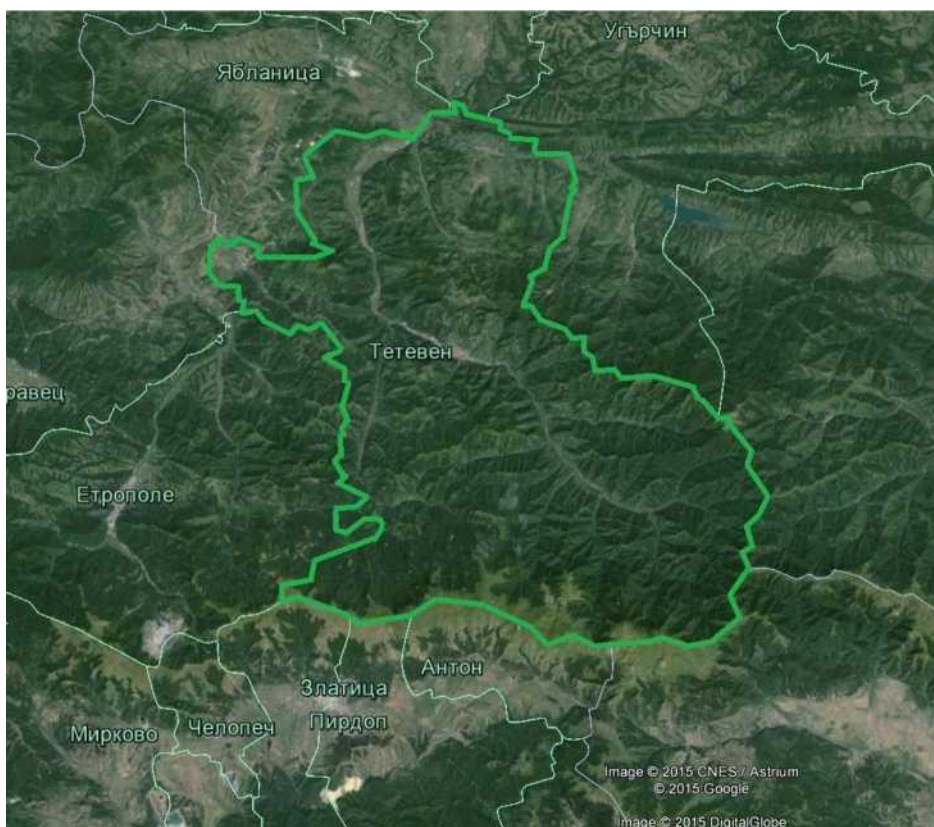
ВЪЗЛОЖИТЕЛ: „БГ ЕСТЕЙТ“ АД

СЪДЪРЖАНИЕ:

	УВОД	3
1.	Анотация на ИП	16
2.	Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона	24
3.	ОПИСАНИЕ НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ПЛАНА, КОИТО САМОСТОЯТЕЛНО ИЛИ В КОМБИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ/ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ БИХА МОГЛИ ДА ОКАЖАТ ЗНАЧИТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ИЛИ НЕЙНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ.	58
4.	Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на план, програма и проект/инвестиционно предложение	65
5.	Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на плана върху предмета и целите на опазване на защитените зони	73
5.1 И 5.2	Описание и анализ на въздействието на плана върху видове – предмет на опазване в защитените зони	75, 141
5.3.	Описание и анализ на въздействието на плана, върху целостта на защитената зона с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.), както по време на реализацията, така и при експлоатацията на инвестиционното предложение	177
6.	Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на плана, върху защитената зона и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки	186
7.	Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитената зона, включително нулева алтернатива по отношение на местоположение, капацитет на урбанизираната територия и други	188
8.	Картен материал с местоположението на обектите/трасетата на плана спрямо защитената зона и нейните елементи	192
9.	Заклучение за вида и степента на отрицателното въздействие	193
10.	Наличие на обстоятелства по чл. 33 от ЗБР и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34. от ЗБР (когато заключението по т. 9, е че предметът на опазване на съответните ЗЗ ще бъде значително увреден от реализирането на плана, и че не е на лице друго алтернативно решение)	196
11.	Използвани методи на изследване, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация	196
12.	Използвана литература	200
	ПРИЛОЖЕНИЯ	205

УВОД

Община Тетевен е разположена в Ловешка област - Северозападен район за планиране. Общината граничи с 10 общини от Ловешка, Софийска и Пловдивска област. Това са общините Ябланица, Луковит, Угърчин и Троян от Ловешка област; Карлово от Пловдивска област и Антон, Пирдоп, Златица, Етрополе и Правец от Софийска област. Макар и да граничи пряко с общините Карлово, Антон, Златица и Пирдоп, практически с тези общини не съществуват преки транспортни връзки и няма възможност за непосредствен обмен на пътуващи хора и стоки. Традиционни и добре развити са връзките и обменът с общините Правец, Ябланица, Угърчин и Троян. През тези общини се осъществяват връзките с областния център Ловеч, столицата и важни републикански транспортни артерии като автомагистрала "Хемус" и първокласния път Е772. Територията на общината е 69774,32 ха или около 697 km², което представлява 16,86 % от територията на Ловешка област (4 132 km²).

Фиг. 1 Разположение и граници на община Тетевен

Разположението на общината благоприятства съвременното и икономическо и социално развитие, което води до прогресивно нарастване на необходимостта от количествено и качествено развитие на техническата и социалната инфраструктури, комуналното обслужване и пр. За територията са в сила система от документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие по смисъла на *Закона за регионално развитие*, които в съответните си части извеждат обществените приоритети, свързани с опазването и развитието на физическата среда и функционалните системи. Реализациите на тези предвиждания на стратегическите документи, включително евентуалното им финансиране по структурните фондове на ЕС, се нуждаят от актуална и адекватна устройствена планова основа. За осигуряване плановата основа на управлението, *Законът за устройство на територията* (ЗУТ, обн. ДВ бр. 1, 02.01.2001 г., с изм. и доп. бр. 28 от 19.03.2013 г.) регламентира изработването на общи устройствени планове на община (ОУПО), които обхващат населените места в общината и техните землища. Предназначението на тези планови документи е дефинирано по-подробно в чл. 106 от закона, а прогнозният период - 15 години в чл. 17, ал. 3 от Наредба №8/2001 г. на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове.

Предлаганото решение за ПУП-ПЗ предвижда да се обособи устройствена жилищна зона с преобладаващо застрояване с малка височина (до 10 м) - означена като „ЖМ“ (съгл. чл. 16, т. 1 от Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и

устройствени зони) с показатели на застрояване съответстващи на чл. 19, ал. 1 (от същата наредба), а именно:

- плътност на застрояване — П застр. - от **20%** до **60%**
- интензивност на застрояване - К инт. - от **0,5** до **1,2**
- озеленена площ - П озел. - от **40%** до **60%**
- начин на застрояване в имота — Свободно.
- конкретно предназначение - за жилищно строителство.
- достъпът до ПИ 72343.54.444 е осигурен от прилежащи общински път в ПИ с ид.

72343.54.339 през мост над река Вит и през имот с ид. 72343.54.348 в който е учредено право на преминаване и право на прокарване в полза на възложителя.

Настоящият доклад за оценка на степента на въздействие върху защитените зони на Подобен устройствен план-план за регулация и застрояване (ПУП-ПРЗ) в обхвата на ПИ № **72343.54.444** по Кадастралната карта на гр. Тетевен, съгласно която имота е с НТП ливада, с обща площ от 27,085 дка е утвърдена със Заповед РД-18-16/06.03.2009 г. на Изпълнителния директор на АГКК, върху защитени зони BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна и BG0002128 „Централен Балкан- буфер” по Директивата за опазване на дивите птици изготвен съгласно Решение № ПН-49-ОС/2025 г. на РИОСВ Плевен, изискванията на чл. 31, ал.10 от Закона за биологичното разнообразие (изм. ДВ. бр.62 от 10 Август 2010г., изм. ДВ. бр.89 от 12 Ноември 2010г.) и чл.20, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (изм. ДВ. бр. 81 от 15 октомври 2010 г.). Решение № ПН-49-ОС/2025 г. на РИОСВ Плевен са посочени следните мотиви:

- Планът е свързан с промяна на предназначението (урбанизирането и отреждане „Жм“) на имот с НТП „ливада“ (зеделска земя), попадащ в границите на защитени зони BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и BG0002128 „Централен Балкан - буфер“. Макар площта на имота да е само 27,085, като се отчете взаимодействието на плана с други реализирани планове, програми, проекти и инвестиционни предложения (ППП/ИП) в района на община Тетевен и в границите на двете защитени зони от определянето на защитените зони (2007 г.) до момента, се очаква повишаване на кумулативния ефект от негативни въздействия върху природозащитните цели на защитени зони BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и BG0002128 „Централен Балкан - буфер“ и нарушаване на целостта им.

- С реализирането на плана не се очаква да бъдат засегнати природни местообитания - предмет на опазване в 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“, изхождайки от информацията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, информационна система на МОСВ за Натура 2000.

- С осъществяването на ИП е възможно да бъдат засегнати: природно местообитание **6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс** и приоритетно природно местообитание **91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus***, предвид данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, информационна система на МОСВ за Натура 2000. Предвид приложеното становище на регистриран лесовъд, в ПИ № 72343.54.444 е много вероятно да бъде установено природно местообитание **9170 Дъбово-габъррови гори от типа *GalioCarpinetum***.

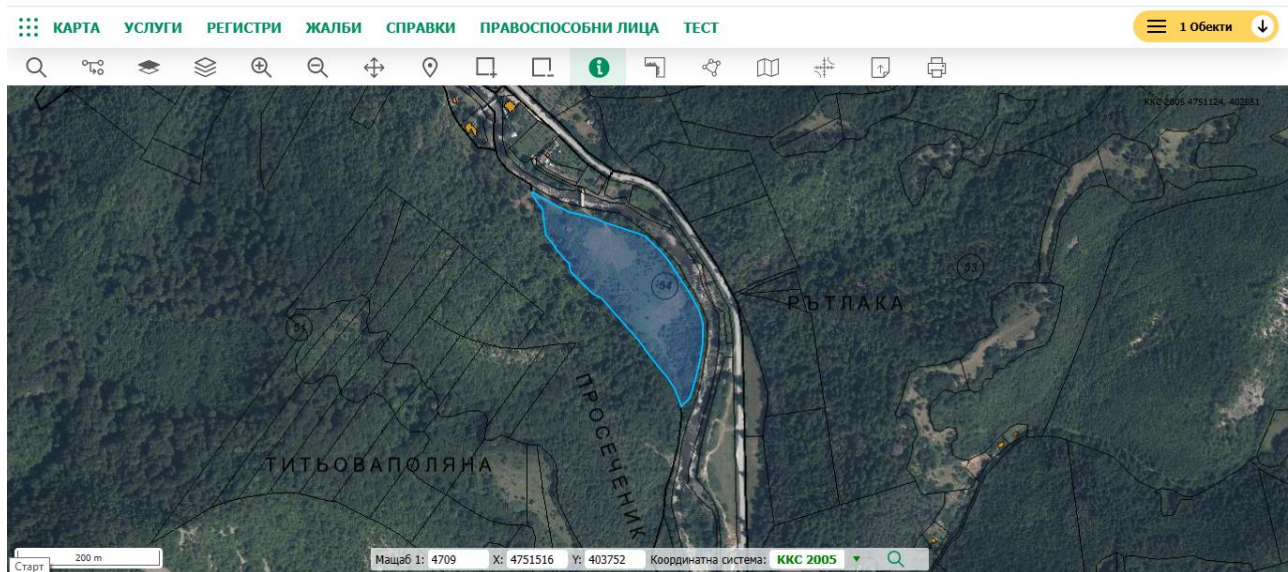
- Местоположението на имота, в чийто обхват е предвиденото ИП, обуславя въздействие на последното върху местообитания на различни видове, предмет на опазване в 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“. Съгласно посочения проект за картиране на местообитания, значителна площ от ПИ № 72343.54.444 представлява ефективно заето местообитание на *Европейски вълк (*Canis lupus*) и Видра (*Lutra lutra*). В имота са отразени потенциални ловни

местообитания на някои видове прилепи - Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*) и др. Данните от информационната система на МОСВ показват, че ИП ще засегне местообитания на Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) и на различни видове безгръбначни - Еуфидриас (*Euphydrias aurinia*), Лицена (Голяма огневка) (*Lyscaena dispar*) и др.

- Реализацията на ИП би довела до загуба и/или трансформация на местообитания на някои видове птици - предмет на опазване в 33 BG 0002128 „Централен Балкан - буфер“, както и до значително безпокойство на видове, обект на опазване в защитената зона.

- Пред вид целта на ИП, безпокойството на видовете в границите на двете защитени зони ще се увеличи, а процесът на възстановяване на популациите и екосистемите ще е затруднен.

- Реализацията на ИП ще допринесе до нарушаване целостта на 33BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и BG0002128 „Централен Балкан - буфер“ и до повишаване на кумулативния ефект от негативни въздействия върху предмета и целите им на опазване.

Фиг. 2 Местоположение на ПИ 72343.54.444, спрямо Кадастралната карта на гр. Тетевен

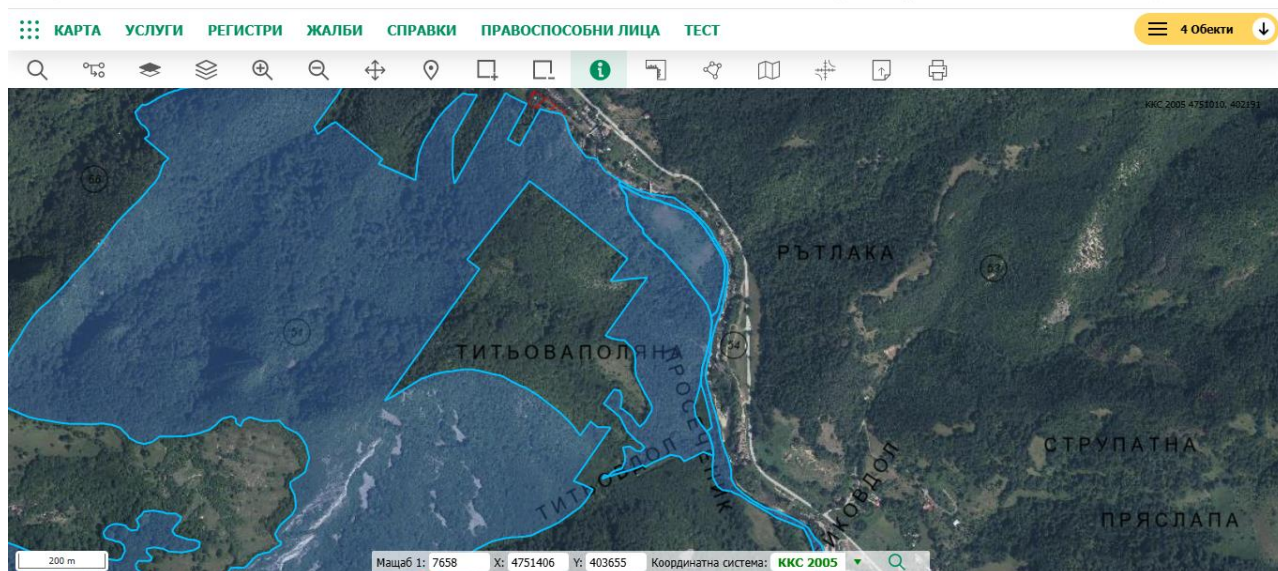
Уточняваме, че Кадастралната карта на гр. Тетевен, в която ПИ № 72343.54.444 съгласно която имота е с НТП ливада, с обща площ от 27,085 дка е утвърдена със Заповед РД-18-16/06.03.2009 г. на Изпълнителния директор на АГКК.

Имотът е с граници и съседи със следните имоти:

- ПИ 72343.51.141 област Ловеч, община Тетевен, гр. Тетевен, м. ТИТЪОВА ПОЛЯНА, вид собств. Общинска частна, вид територия Горска, НТП Друг вид дървопроизводителна гора, площ 1708,581 дка.

- ПИ 72343.54.348 област Ловеч, община Тетевен, гр. Тетевен, м. ПРОСЕЧЕНИК, вид собств. Частна обществени организации, вид територия Земеделска, категория 4, НТП Пасище, площ 2,499 дка.

- ПИ 72343.54.361 област Ловеч, община Тетевен, гр. Тетевен, м. ПРОСЕЧЕНИК, вид собств. Стопанисвано от общината, вид територия Земеделска, категория 4, НТП Пасище, площ

Фиг. 3 Местоположение на ПИ 72343.54.444, спрямо съседните имоти

При обследване на територията се установи, че в нея са налични следните дървесни видове (становище на лицензиран лесовъд – инж. Цветомир Симеонов):

1. Едролистна липа /*Tilia platyphyllos*/ - 25 броя.
2. Обикновен дрян /*Cornus mas*/ - 2 броя.
3. Обикновен орех /*Juglans regia*/ - 9 броя.
4. Планински ясен /*Fraxinus excelsior*/ - 4 броя
5. Обикновен габър /*Carpinus betulus*/ - 38 броя.
6. Келяв габър /*Carpinus orientalis*/ - 45 броя.
7. Цер /*Quercus cerris*/ - 3 броя.
8. Трепетлика /*Populus tremula*/ - 20 броя.
9. Бяла върба /*Salix alba*/ - 3 броя.
10. Череша /*Prunus cerasus*/ - 1 брой.
11. Джанка /*Prunus cerasifera*/ - 18 броя

По-голямата част от дърветата, основно плодни и тези с малък диаметър са със значителни повреди /обелена кора/ от домашни животни.

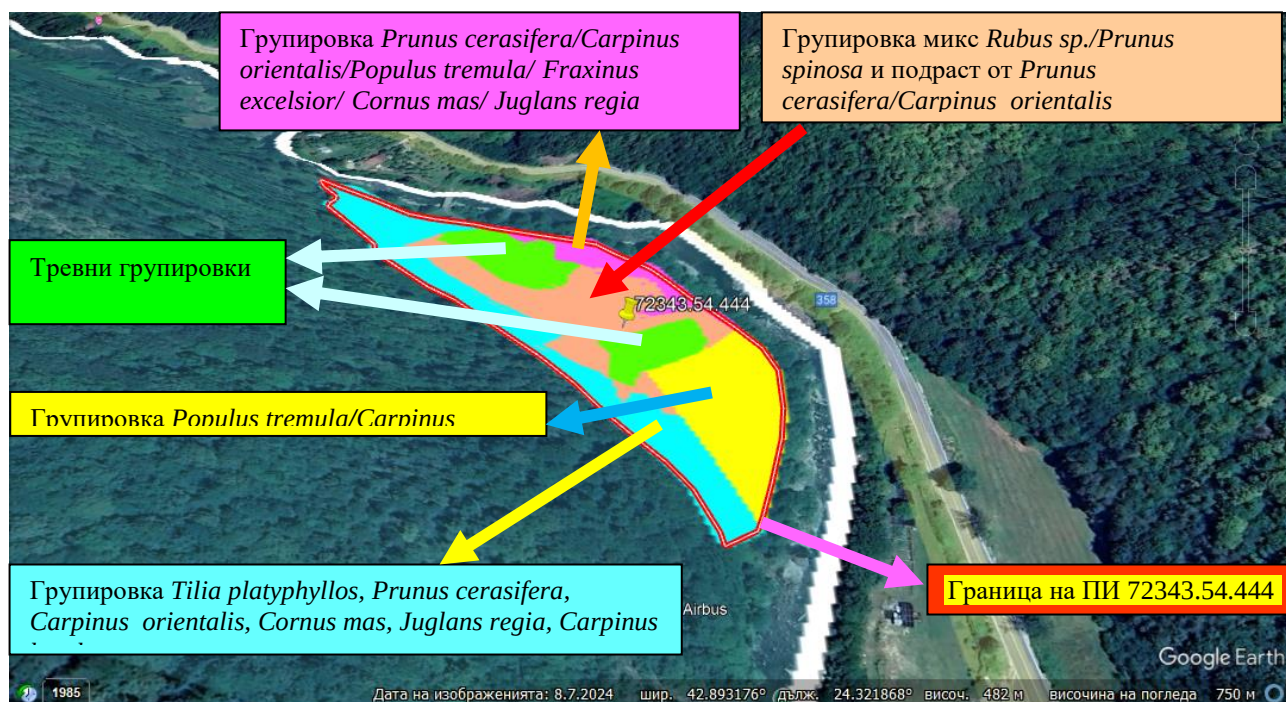
Дърветата обикновен орех и едролистна липа са разположени в западната и северната част на имота. Средната височина на дърветата е между 11 и 13 м..

Дърветата от другите дървесни видове са с височина между 3 и 5 метра и са разположени групово по границите на имота.

Съгласно данните от теренните проучвания на екипа изготвящ ДОСВ е направено картиране и описание на наличната растителност в ПИ № 72343.54.444.

Обектът на проучване се намира в района на гр. Тетевен. Заема площ от 27,085 дка и е част от терен с Юг – Югозападно изложение и наклон от около 5° – 8°. Цялата площ на обекта е покрита от растителност, която се е формирала спонтанно на това място. Има само две неголеми петна от почти оголена земя, което е резултат от провежданата в миналото паша по тези места и прекомерната пасищна деградация.

По-голямата част от площта на обекта е заета от храстова и дървесна растителност, а около 35-45% (същите преливат на места едина в друга) от нея са покрити от тревисти и храстови растения – това са две тревисти петна, които са заобиколени от храстови и дървесни екземпляри с различна височина. Прилагам схема на картираните растителни групировки:

Необходимо е да се отбележи, че растителната покривка на проучвания обект, нейната структура и състояние са резултат от климатичните условия, зоогенните въздействия и антропогенната дейност на местното население.

Дървесна растителност

На територията на обекта са установени следните дървесни и храстови видове: едролистна липа (*Tilia platyphyllos*), обикновен дрян (*Cornus mas*), обикновен орех (*Juglans regia*), планински ясен (*Fraxinus excelsior*), габър (*Carpinus betulus*), келяв габър (*Carpinus orientalis*), цер (*Quercus cerris*), трепетлика (*Populus tremula*), бяла върба (*Salix alba*). Изброените дървесни видове, настанили се на интересувания ни терен, са пренесени дотук от птиците, хората и въздушните течения. По обясними причини (производство на голям брой семена, фитоценотична сила и климатични особености) най-многобройни са храстите от обикновен и келяв габър. Най-високи са липовите и орехови дървета – около 11–13м. Останалите представители на дендрофлората са с височина 3 – 5м и и дебелина на стъблата около 2-15см. Поради това, че са се настанили спонтанно на тази територия преди не много години, не може да се говори за ясно структуриране на дървесния етаж, средно разстояние между отделните екземпляри и склоп на дървесните корони, т.е. не може да става дума за добре развит и структуриран горски хабитат. При това, отделните дървесни видове са разположени групирани по терена, като хоризонталната структура на тези групи зависи от биологичните и фитоценотичните особености на всеки вид.

Има данни, че територията на имота, вероятно, преди години е била използвана като нива или сенокосна ливада. Прекратяването на тези дейности, протичащите сукцесионни процеси и видовият състав на тревистата покривка на обекта е резултат от срещащите си в околността тревисти видове. При това допълнителен натиск е оказан и от наличието на домашни животни, ограничени с електропастир и това е довело до значителна рудерализация на растителните съобщества.

Като цяло тревистата компонента формира повърхностна покривка с нормална хоризонтална структура. Общото проективно покритие на тревистата растителност (ОПП) е около 95-98%, като височината на тревния етаж достига 30см. Във вертикално отношение не може да се говори за добре обособена етажност на тревите, поради факта, че отделните видове имат групово разпространение по терена.

Както и при останалите тревисти съобщества в района, така и тук е най-многобройна

групата на Житните растения: трескот (*Cynodon dactylon*), миши ечемик (*Hordeum murinum*), луковична ливадина (*Poa bulbosa*), приземен вейник (*Calamagrostis epigeios*), белизма (*Dichanthium ischaemum*), ежова главица (*Dactylis glomerata*). Наличието на белизма и ежова главица свидетелстват за провеждане в миналото на паша от домашни животни.

Групата на Киселите треви е представена само от един вид - твърдовлакнеста острица (*Carex hirta*), което показва, че на места по терена, има повишаване на грунтова влага. Групата на Бобовите растения е представена само от два вида детелини: червена детелина (*Trifolium pratense*) и пълзяща детелина (*Trifolium repens*), които, обаче, на места формират доста обилни и чисти зарасли (петна).

Групата на Разнотревието е представена с най-много видове и най-голямо количествено обилие. Видове като зелена ягода (*Fragaria viridis*), лечебен камшик (*Agrimonia eupatoria*), овчарска торбичка (*Capsella bursa-pastoris*), ветрогон (*Eryngium campestre*), бяло еньовче (*Galium album*), котешка стъпка (*Clinopodium vulgare*), бял равнец (*Achillea millefolium*), теснолист живовляк (*Plantago lanceolata*), нарязанolistна прищница (*Prunella laciniata*), обикновен гингер (*Onopordum acanthium*), кукувича прежда (*Muscari sp.*), едногодишна ливадина (*Poa annua*), червена мъртва коприва (*Lamium purpureum*), врабчови чревца (*Stellaria media*), лъжичина (*Alliaria petiolata*), обикновен щир (*Amaranthus blitum*), слез (*Malva sylvestris*), на места лепка (*Galium aparine*), спанаков лапад (*Rumex patientia*), къдрав лапад (*Rumex crispus*) допълват разнообразието на тревистия компонент, но са без особено фитоценоотично значение.

Срещат се типични рудерали като: коприва (*Urtica dioica*), гергевка (*Cruciata laevipes*), лопен (*Verbascum sp.*), бяла куча лобода (*Chenopodium album*), балканска паламида (*Cirsium appendiculatum*), бязак (*Sambucus ebulus*). Това е признак за засилен зоогенен натиск от страна на различни животни и птици.

В границите на обекта се срещат и обраствания с различна големина, образувани от къпина (*Rubus sp.*). Това е типичен рудерален вид, който е с много агресивна природа и заема бързо изоставени терени. Тези обраствания са чисти, защото къпината трудно допуска присъствието на други видове в нейните популации, независимо от тяхната големина. Местата заети от къпината са недостъпни и представляват препятствие за изследването на терена. От гледна точка на сукцесионните процеси, тези къпинаци са без особена фитоценоотична стойност и представляват относително „кратки преходни етапи“ от цялостното развитие и трансформиране във времето на растителността на проучвания обект.

1. Група на трепетлика *Populus tremula*/ и обикновен габър *Carpinus betulus*/ - на площ от около 4,464 дка.

Фиг. 4 Група на трепетлика *Populus tremula*/ и обикновен габър *Carpinus betulus*/.

Доминира трепетликата *Populus tremula*/ - 70% и обикновен габър *Carpinus betulus*/ - 30%. Установената група не може да бъде отнесена към нито едно природно местообитание обект на опазване в 33 BG0001493.

Групата е на млада възраст от около 10 г., но е значително повредена от наличието на животни, като почти всички дървета са с обелена кора до около 1-1.5 метра от земята. Установено е наличието на електропастир, който ограничава използването на имота. В периода на посещение не са установени животни, а само техните екскременти – коне и крави.

2. **Групировка** *Tilia platyphyllos*, *Prunus cerasifera*, *Cornus mas*, *Juglans regia*, *Carpinus betulus* – на площ от около 8,422 дка. В нея доминира *Carpinus orientalis*, *Tilia platyphyllos*, *Prunus cerasifera* и *Juglans regia* с незначително участие на *Cornus mas*, *Carpinus betulus*.

Установената групировка не може да бъде отнесена към нито едно природно местообитание обект на опазване в 33 BG0001493.

Както при предходната групировка и тук личат повредите нанесени на дърветата от домашните животни и ограничени с електропастир.

Фиг. 5 Групировка *Tilia platyphyllos*, *Prunus cerasifera*, *Cornus mas*, *Juglans regia*, *Carpinus betulus*

3. Групировка *Prunus cerasifera*/*Carpinus orientalis*/*Populus tremula*/*Fraxinus excelsior*/*Cornus mas*/*Juglans regia* – на площ от 2,046 дка, непосредствено до река Бели Вит.

В нея доминира *Prunus cerasifera*/*Carpinus orientalis*/*Populus tremula* и незначително участие на *Juglans regia*/*Fraxinus excelsior*/*Cornus mas*.

Установената формация не може да бъде отнесена към нито едно природно местообитание обект на опазване в ЗЗ BG0001493.

Както при предходната группировка и тук личат повредите нанесени на дърветата от домашните животни и ограничени с електропастир.

Фиг. 6 Группировка *Prunus cerasifera*/*Carpinus orientalis*/*Populus tremula*/ *Fraxinus excelsior*/
Cornus mas/ *Juglans regia*

Фиг. 7 Находища на *Fraxinus excelsior*/ *Cornus mas*

4. Групировка микс *Rubus sp./Prunus spinosa* и подраст от *Prunus cerasifera/Carpinus orientalis* – на площ от около 8,16 дка.

В нея доминира *Rubus sp./Prunus spinosa* и незначително участие на *Prunus cerasifera/Carpinus orientalis*.

Установената група не може да бъде отнесена към нито едно природно местообитание обект на опазване в ЗЗ BG0001493.

Както при предходната групировка и тук личат повредите нанесени на дърветата от домашните животни и ограничени с електропастир.

Фиг. 8 Групировка микс *Rubus sp./Prunus spinosa* и подраст от *Prunus cerasifera/Carpinus orientalis*

В тези площи са установени и 3 самонастанили се млади дървета от цер */Quercus cerris/*, както и малки групировка на коприва (*Urtica dioica*).

5. Тревни групировки

Установени са на площ от около 3,993 дка.

Територията на имота, вероятно преди години е била или използвана като нива или активно сенокосно използвана, но поради протеклите сукцесионни процеси, видовият състав е хетерогенен и деградирал и се е формирала моментната растителност. Допълнителен натиск е оказало и наличието на домашни животни, ограничени с електропастир, това е довело до значителна рудерализация на растителните съобщества. Срещат се видове, като коприва (*Urtica dioica*), гергевка (*Cruciata laevipes*), лопен (*Verbascum sp.*), луковична ливадина (*Poa bulbosa*), белизма (*Dichanthium ischaetum*), ежова главица (*Dactylis glomerata*), зелена ягода (*Fragaria viridis*), лечебен камшик (*Agrimonia eupatoria*), приземен вейник (*Calamagrostis epigeios*), бъзак (*Sambucus ebulus*), овчарска торбичка (*Capsella bursa-pastoris*), ветрогон (*Eryngium campestre*), бяло еньовче (*Galium album*), твърдовлакнеца острица (*Carex hirta*), котешка стъпка (*Clinopodium vulgare*), бял равнец (*Achillea millefolium*), теснолист живовляк (*Plantago lanceolata*), нарязанolistна пришница (*Prunella laciniata*), обикновен гингер (*Onopordum acanthium*), балканска паламида (*Cirsium appendiculatum*), *Muscari sp.* троскот (*Cynodon dactylon*), миши ечемик (*Hordeum murinum*), едногодишна ливадина (*Poa annua*), бяла куча лобода (*Chenopodium album*), червена детелина (*Trifolium pratense*), пълзяща детелина (*Trifolium repens*), червена мъртва коприва (*Lamium purpureum*), врабчови чревца (*Stellaria media*), лъжичина (*Alliaria petiolata*), обикновен щир (*Amaranthus blitum*), слез (*Malva sylvestris*), обикновено глухарче (*Taraxacum officinale*), обикновена коприва (*Urtica dioica*), на места лепка (*Galium aparine*), спанаков лапад (*Rumex patientia*), къдрав лапад (*Rumex crispus*).

Фиг. 9 Тревни групировки в ПИ 72343.54.444

Установените групировки от дървесна, храстова и тревна растителност не може да бъде отнесена към нито едно природно местообитание обект на опазване в 33 BG0001493.

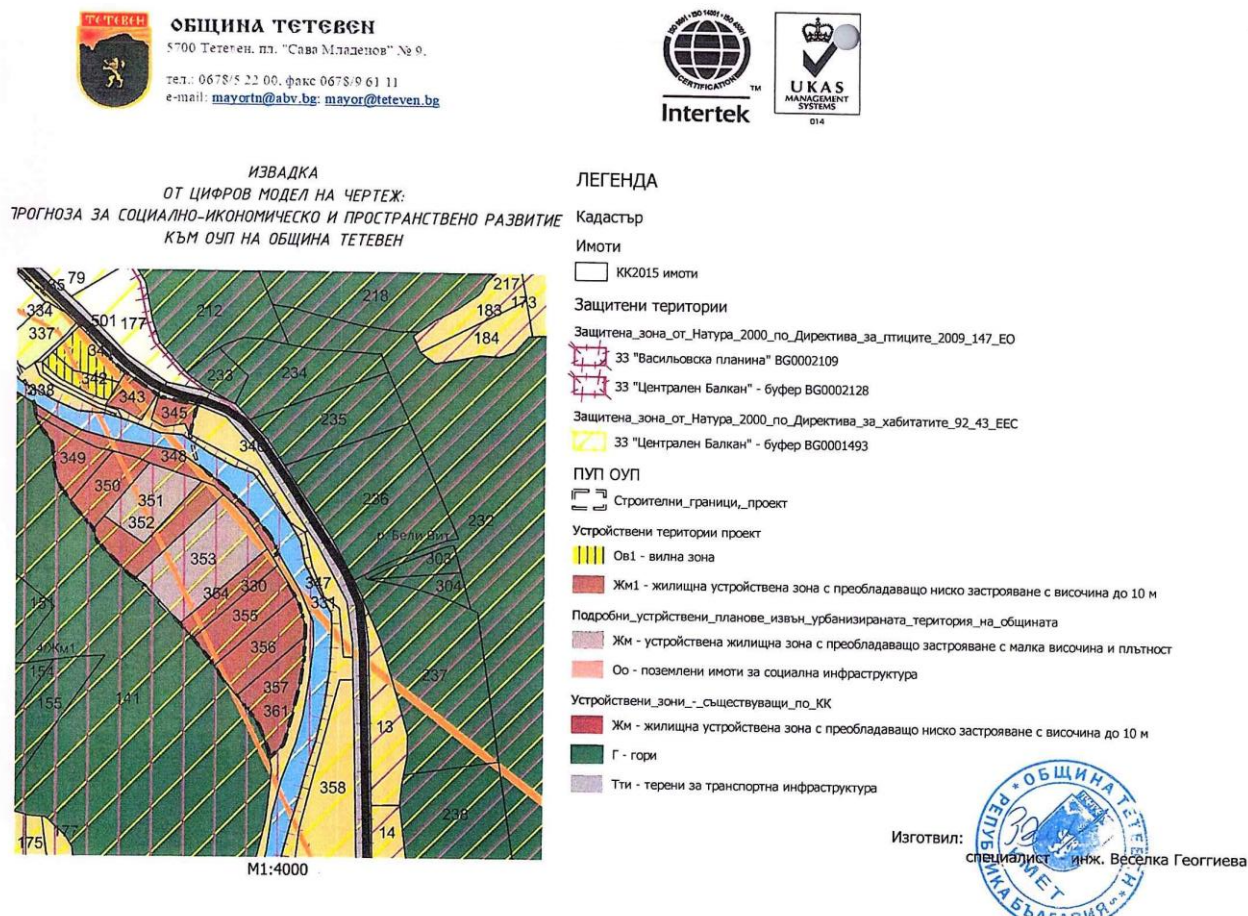
Както при предходната групировки и тук личат повредите, но в почвения слой, което води до рудерализация на съобществата и трансформации, които са дългосрочни. Всичко това е причинено както от обработване на земята преди години, но и моментното ѝ използване за временно отглеждане на домашните животни и ограничени с електропастир.

При оценката на въздействията за референтните стойности на количествените параметри площ на местообитания (природни местообитания или местообитания на видове) и популация на вид са взети приетите за референтни и включени в актуализираните стандартни формуляри стойности и предоставените ни от МОСВ с Решение № ЗД-69 от 30.05.2025 г. (придружително писмо изх. № ЗДОИД-21-4/30.05.2025) пространствени данни във формат shp, координатна система WGS 1984, UTM Zone 35 N граници на природните местообитания и местообитанията, предмет на опазване в 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер”. В ДОСВ е направен анализ на очакваните въздействия върху природните местообитания и видовете, за които има вероятност да бъдат засегнати, поради разположението им в землището на гр. Тетевен, съгласно определения със заповедта за обявяване на двете защитени зони предмет на опазване, като тези за които съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни относно 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” са извън обхвата на възможните от реализирането на ИП въздействия е прието, че не се очакват отрицателни въздействия и за тях в анализа на въздействията не се прави коментар.

1. Анотация на ИП/ПП

Ново инвестиционното предложение за изграждане на еднофамилни жилищни сгради в ПИ с идентификатор 72343.54.444, в местността „Просеченик“, по КК и КР на гр. Тетевен, община Тетевен, както и необходимата техническа инфраструктура за експлоатация на обекта – водопровод, канализация и ПСОВ, електрозахранване, съобщителни кабели и път с трайна настилка.

ПИ с идентификатор 72343.54.444 е частна собственост на Възложителя. Имотът е с площ 27 085 кв. м. и представлява земеделска територия с начин на трайно ползване „ливада“. Категория на земята е четвърта при неполивни условия. За изпълнение на ИП ще се изготви изменение на Подобен устройствен план – План за застрояване (ПУП - ПЗ) за ПИ с идентификатор 72343.54.444, съгласно който имотът ще се отреди в урбанизирана територия с устройствена жилищна зона с преобладаващо застрояване с малка височина (до 10м) – „Жм“ и трайно ползване „за жилищни нужди“. За трасетата на необходимата техническата инфраструктура ще се изготви Подобен устройствен план – Парцеларен план (ПУП - ПП). ПИ № 72343.54.444 е с площ 27085 кв. м и начин на трайно ползване (НТП) „Ливада“, съгласно Скица № 15-79490-26.01.2024 г. на СГКК - гр. Ловеч. Имотът попада в „Жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване с малка височина и плътност (Жм)“, съгласно одобрения и действащ Общ устройствен план (ОУП) на община Тетевен.

Фиг. 10 Извадка от действащия ОУП – Тетевен за ПИ № 72343.54.444 - Жм

Предвижда се изграждане на пет броя двуетажни еднофамилни жилищни сгради за постоянно / сезонно обитаване (с височина до 8 м корниз), всяка със застроена площ около 100 кв. (разгъната застроена площ около 200 кв. м) в границите на ПИ № 72343.54.444, гр. Тетевен - ново инвестиционно предложение. Сградите ще са със скатен покрив с външно водоотвеждане, без подземен или с частичен подземен етаж, с неизползваемо подпокривно пространство. В имота ще бъдат оформени тупикови алеи (с ширина около 3 м) за достъп до сградите и места за отдих. Към всяка сграда ще се обособят по две паркоместа с площ от по 12.50 кв. м.

Предвидено е електроснабдяването на имота да се реализира посредством отклонение от

съществуващата електроразпределителна мрежа. Ще се изгради нов трафопост в имота, който ще се захрани от страна Ср.Н чрез подземно разположен кабел, присъединен към ВЛ 20 kV, преминаваща на 100 м северно от площадката на ИП, в сервитута на републикански път Ш-358. Водоснабдяването ще се осъществи чрез отклонение от водопровод А.Ц. ф 250 мм, част от водоснабдителната система на гр. Тетевен, преминаващ на 120 м северно от площадката на ИП (в сервитута на републикански път Ш-358). Очакваните битово-фекални отпадъчни води ще се отвеждат към 5 бр. водопълтни резервоари (по един за всяка от предвидените жилищни сгради), след които ще се извозват до най-близката градска пречиствателната станция за отпадъчни води (ГПСОВ). Очаква се количество на битовите отпадъчни води (от петте жилищни сгради) около 108 куб. м/месец. Не се предвижда дъждовна канализация. Отпадъчните атмосферни води от покривите на сградите ще се оттичат повърхностно по моделирания терен.

Достъпът до ПИ № 72343.54.444 се осъществява от републикански път Ш-358, с. Рибарица - гр. Тетевен (ПИ № 72343.503.501), през ПИ №, № 72343.54.339, 72343.54.340, съществуващо мостово съоръжение над р. Бели Вит и ПИ № 72343.54.348 (собственост на същия възложител: учредено е право на преминаване за обслужване на ПИ № 72343.54.444).

ПИ № 72343.54.339 е с площ 369 кв. м и начин на трайно ползване „За селскостопански, горски, ведомствен път“, земеделска територия.

ПИ № 72343.54.340 е с площ 155 кв. м и НТП „Овощна градина“, земеделска територия, стопанисван от Община Тетевен (по данни от Кадастрално-административната информационна система на АГКК). Съгласно предоставената от възложителя документация, последното е фактическа грешка и ще бъдат предприети действия за отстраняването ѝ в кадастралната карта.

ПИ № 72343.54.348 е с площ 2499 кв. м и НТП „Пасище“, земеделска територия, Скица № 15-209568-01.03.2024 г. на СГКК - гр. Ловеч. Учредено е право на преминаване за обслужване на ПИ № 72343.54.444 с размер 109 кв. м (с ширина 10 м, за достъп от съществуващото мостово съоръжение в близост).

В ограничителните граници на застрояване определени с ПУП-ПЗ ще се проектират и построят еднофамилни жилищни сгради. Жилищните сгради ще са двуетажни, със скатен покрив с външно водоотвеждане, без подземен или с частичен подземен етаж, с неизползваемо подпокривно пространство.

Съгласно становище на Електроразпределителното дружество за захранване на жилищните сгради е необходимо да се изгради нов трафопост с необходимата мощност. Съоръжението ще се захрани от страна Ср.Н чрез подземно разположен кабел присъединен към ВЛ 20кV, преминаваща на 100 м северно от площадката на ИП (в сервитута на републикански път Ш-358) .

Съгласно становище на ВиК оператора водоснабдяването с питейна вода на жилищното застрояване в имота ще се извърши от водопровод А.Ц. Ø250 mm , част от водоснабдителната система на гр. Тетевен, преминаващ на 120 м северно от площадката на ИП (в сервитута на републикански път Ш-358).

Сградите предвидени за строеж ще бъдат V-та категория съгласно чл. 137, ал. 1, т. 5, „а“ от ЗУТ – жилищни и смесени сгради с ниско застрояване с РЗП до 1000 m². На този етап от ИП са предвидени за изграждане пет жилищни сгради с приблизителна ЗП от 100 кв.м. или РЗП от 200 кв.м. Всяка от сградите се състои от първи етаж на кота ±0,00 включващ антре/коридор, дрешник, склад/перално помещение; техническо помещение, дневна с кухня, веранда, тоалетна и стълбище към втория етаж, и втори етаж на кота +3,20 включващ коридор, четири или пет стаи, бани с тоалетни, склад. Функционалните решения за всяка сграда ще бъдат подробно описани в техническия проект за строеж.

В рамките на имота за достъп до сградите ще се оформят тупикови алеи с ширина от по 3м. Необходимият брой места за паркиране на МПС ще се определи в зависимост от функционалното предназначение, съгласно Приложение №5 към чл. 42 и чл. 50 от Наредба № РД-02-20-2 за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии – за жилищни сгради минимум по 1 (едни) брой на жилище.

Предвижда се към всяка сграда да се обособят по две паркоместа с площ от по 12,50 кв.м. всяко за паркиране на до два автомобила.

Предвид изразеното от Басейнова дирекция становище за недопустимост за заустване на пречистени отпадъчни води в р. Бели Вит в посочения участък от реката, „БГ ЕСТЕЙТ“ АД изменя инвестиционното си намерение по отношение на изграждане на обща площадкова канализация и ПСОВ в границите на имота. Новото предложение е към всяка жилищна сграда да се монтира индивидуален водоплътен резервоар за събиране на битовите отпадъчни води. Прогнозните количества на отпадъчни води се определя като $90\% \text{ от средно денонощното водопотребление в една жилищна сграда} = 4 \text{ живущи} \times 200 \text{ л/ден} \times 0,9 = 720 \text{ л/ден} = 0,72 \text{ м}^3/\text{д}$ или 21,60 м³/мес. При предвиденото застрояване от 5 жилищни сгради количеството на битовите отпадъчни води ще е 108 м³/мес. При запълване на обемът на някои от индивидуалните резервоари, същият ще бъде почистен чрез специализирана техника, а събраните води и утайки ще се транспортират до най-близка ГПСОВ за пречистване и заустване във водоприемник.

При работното проектиране ще се решат диаметрите, котите и наклоните на канализационните мрежи и съоръжения, съобразени с характера на застрояване и вертикалната планировка на терена, като при всички положения, ще се предвиди полезните обеми на резервоарите да бъдат по-големи от обемите на прогнозните количества на битови отпадъчни води от всяка сграда.

По отношение на поземлен имот 72343.54.330, който е отразен в КАИС, като имот, стопанисван от общината, земеделска територия, категория 4, НТП **Овощна градина** ще предприемем действия за отстраняване на фактическа грешка в кадастралната карта. Същият на място представлява полски път и е част от трасето за достъп до съществуващото мостово съоръжение, за което сме представили удостоверение №50 от 15.11.2007 г. за въвеждане в експлоатация.

Фиг. 11. Изглед от Street view, Google Earth на републикански път III-358 и съществуваща отбивка към поземлен имот 72343.54.330.

Пътната връзка между републикански път III-358 и съществуващия полски път е асфалтирана, като „БГ Естейт“ АД няма намерение за изменение на съществуващото положение, освен поставяне на упътваща табела и друга знакова сигнализация по предписание на ОПУ - Ловеч.

Достъпът до имотът е осигурен от републикански път III-358, в участъка с. Рибарица – гр. Тетевен, чрез общински селскостопански път, представляващ имоти 54.339 и 54.340 и мостово

съоръжение над р. Бели Вит.

В имота за осигуряване на достъп до всяка една жилищна сграда, до техническите съоръжения, както и за прокарване на трасета на подземна инфраструктура ще се изградят автомобилни алеи. Останалата незастроена част от имота ще се паркоустрои и озелени.

За трасетата на техническата инфраструктура, преминаващи извън регулационните граници на гр. Тетевен, ще се изработят и одобрят съответните парцеларни планове за елементите на техническата инфраструктура.

Предвидени са изкопни работи до дълбочина: 0,80 м за полагане на основи на сгради без сутерен; 1,50 – 2,00 м за полагане на водопровод и канализация; 0,80 м за полагане електрически и съобщителни кабели; до 3,00 м за монтаж на водоплътни резервоари за ПСОВ. При извършване на изкопни работи, както и при експлоатация на площадката няма да се ползва взрив.

Съгласно Удостоверение № УТИД-04-36-39(1)/12.03.2024 г. издадено от Кмета на община Тетевен поземлен имот с идентификатор 72343.54.444 по Кадастрална карта на гр. Тетевен, е обособен от ПИ със стари номера (349; 350; 351; 352; 353; 354; 330; 355; 356; 357 и 361). В предвижданията на Общ устройствен план (ОУП) на Община Тетевен във фаза „Окончателен проект“, попадат:

- ПИ с номера 349; 350; 352; 354; 330; 355; 356; 357 и 361 попадат в проектна устройствена зона ЖМ1 - жилищна устройствена зона с преобладаващо ниско застрояване с височина до 10 м.

- ПИ с номера 351 и 353 попадат в Подробни устройствени планове извън урбанизираната територия на община ЖМ - устройствена жилищна зона с преобладаващо застрояване с малка височина и плътност.

ОУП на Община Тетевен е одобрен от Общински съвет - Тетевен, съгласно влязло в сила Решение № 645 от 31 март 2022 година, обнародван в Държавен вестник бр.33/29.04.2022 г.

Приложена е извадка от „Прогноза за социално-икономическо и пространствено развитие“ към ОУП на Община Тетевен.

дворно пространство, като и към процесния имот е наличен мост (виж. стр. 18) – подробно описано по-горе.

Понятието „ливада“ в правната практика се свързва с трайно затревена площ със стопанско предназначение (сенокос/паша). Липсата на такава функционалност изключва реалното му приравняване към активно използвана земеделска площ.

Предвид обстоятелството, че е инициирана процедура по ИП и изработване на ПУП-ПРЗ, следва да се отчете реалният устройствен контекст и фактическото състояние на терена, което го доближава по характеристики до бъдещ урегулиран поземлен имот с дворно предназначение, отколкото до активно използвана земеделска ливада.

Наличието на инициирана процедура по ИП и по ПУП-ПРЗ представлява външен обективен белег за промяна на устройственото предназначение, който следва да бъде съобразен при оценката.

Следователно, макар формално да запазва статута си на земеделска земя до влизане в сила на ПУП, процесният имот по своето фактическо състояние и пространствен контекст не притежава характеристиките на функционираща ливада, а по-скоро на затревена площ с характерните предимно за антропогенно повлияни тревни групировки и самонастанали се дървесни и храстови групировки описани по-подробно в Увода. Екипът изготвящ ДОСВ извършва моментна снимка на имота и отразява наличните и потенциалните природни местообитания, местообитания на видове и техните находища, като на база събраната информация изготвя анализ и оценка на степанта на въздействие, като сравнява разбира се и наличните данни по МОСВ, 2013 и тези при изготвяне на специфичните и подробни цели за двете ЗЗ, които считаме за най-актуални за сравнение с информацията установена от нас на терен.

Съгласно представената в ДОСВ информация (преди корекциите) е посочено:

“Имотът е с граници и съседи със следните имоти:

- ПИ 72343.51.141 област Ловеч, община Тетевен, гр. Тетевен, м. ТИТЪОВА ПОЛЯНА, вид собств. Общинска частна, вид територия Горска, НТП Друг вид дървопроизводителна гора, площ 1708,581 дка.

- ПИ 72343.54.348 област Ловеч, община Тетевен, гр. Тетевен, м. ПРОСЕЧЕНИК, вид собств. Частна обществени организации, вид територия Земеделска, категория 4, НТП Пасище, площ 2,499 дка.

- ПИ 72343.54.361 област Ловеч, община Тетевен, гр. Тетевен, м. ПРОСЕЧЕНИК, вид собств. Стопанисвано от общината, вид територия Земеделска, категория 4, НТП Пасище, площ 13,847 дка.

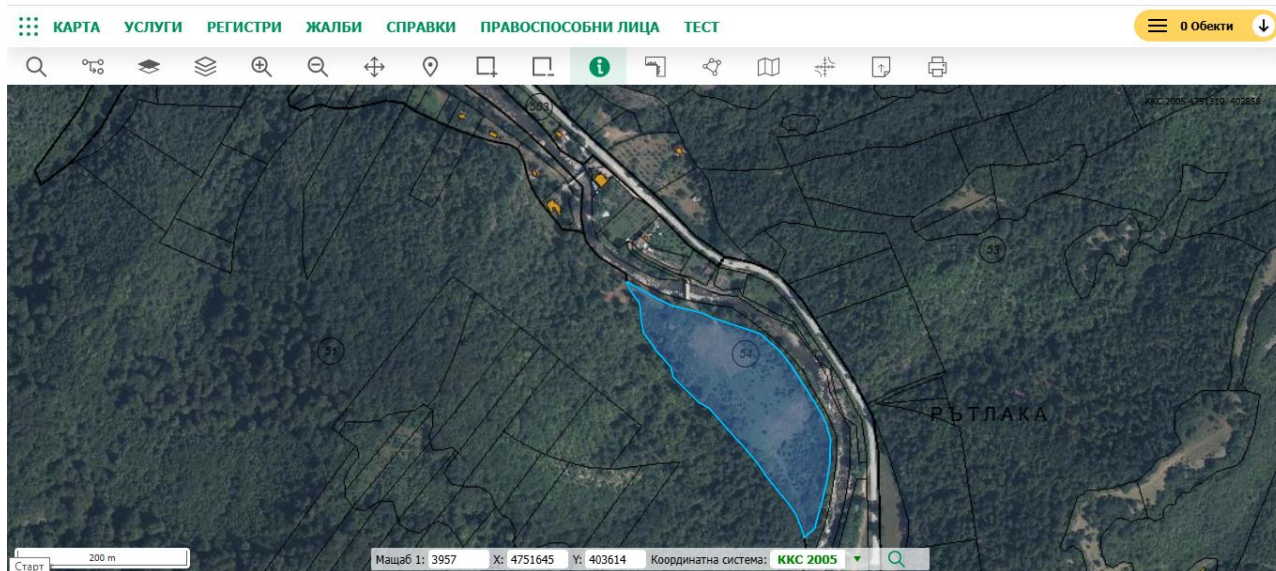
Достъпът до ПИ № 72343.54.444 се осъществява от републикански път Ш-358, с. Рибарица - гр. Тетевен (ПИ № 72343.503.501), през ПИ №, № 72343.54.339, 72343.54.340, съществуващо мостово съоръжение над р. Бели Вит и ПИ № 72343.54.348 (собственост на същия възложител: учредено е право на преминаване за обслужване на ПИ № 72343.54.444).

ПИ № 72343.54.339 е с площ 369 кв. м и начин на трайно ползване „За селскостопански, горски, ведомствен път“, земеделска територия.

ПИ № 72343.54.340 е с площ 155 кв. м и НТП „Овощна градина“, земеделска територия, стопанисван от Община Тетевен (по данни от Кадастрално-административната информационна система на АГКК). Съгласно предоставената от възложителя документация, последното е фактическа грешка и ще бъдат предприети действия за отстраняването ѝ в кадастралната карта.

ПИ № 72343.54.348 е с площ 2499 кв. м и НТП „Пасище“, земеделска територия, Скица № 15-209568-01.03.2024 г. на СГКК - гр. Ловеч. Учредено е право на преминаване за обслужване на ПИ № 72343.54.444 с размер 109 кв. м (с ширина 10 м, за достъп от съществуващото мостово съоръжение в близост).”.

Допълваме, че в съседство на ПИ № 72343.54.444 посока NW (50 м) са налични урбанизирани поземлени имоти - 72343.54.341 и 72343.54.342, като някои от тях са определени като овощни градини - НТП, но в същите са налични постройки и се извършва стопанска дейност. На 100 метра в NW в ПИ 72343.50.55 и 72343.54.333 (72343.54.333.1 - Наличен хотел).

В тях са налични сгради и огради, като оградите съществуват в двата съседни имота. Така оформените в съседните два имота дворни места към съществуващите сгради оформят и ландшафта и облика на ПИ 72343.54.444. Това фактически налага тезата, че територията на ПИ 72343.54.444 с НТП-ливада, по-скоро може да се отнесе към наименованието затревена площ (земяделска земя) и/или дворно място (урбанизирана територия), предвид степента на урбанизация на района, но също така в резултат на сукцесионни процеси и неизползването в дълъг период от време по предназначение ливада са се формирали и храстови и тревни групировки които са описани в Увода.

Не може да се твърди и определи, дали ПИ 72343.54.444 в годините преди и след придобиване от Възложителя и преди и след включването му в границите на двете защитени зони, съгласно заповеди за обявяване и актуализация, как и по какъв начин е бил антропогенно повлиян или не е бил използван като ливада и секцесионните процеси са променили облика на територията, като са се настанили предимно храстови и дървесни групировки. Промените в растителността, но по установения видов състав се отчита, че са настъпили промени, които според нас вероятно не са преки, защото в околните терени е наличен също променен ландшафт, заради урбанизацията, заради проведени сечи в горски територии и т.н. което във времето на сукцесионните процеси, променя и околните територии. Практиката показва, че при периодично използване на ливадите за сенокос се увеличава видовото разнообразие в отделните етапи на сукцесията. Но когато тази дейност бива ограничена или прекратена, настъпват съществени промени.

Според Pruchniewicz (2017) спирането на традиционното управление (редовно косене) на планински ливади води до изменение на видовия състав, включително до появата на експанзивни и доминиращи видове. Това променя качеството и структурата на растителното разнообразие. Когато косенето спре, доминантните, по-високи и конкурентни видове се увеличават – те изместват характерните за поддържаните ливади (ниски, светлолюбиви видове), което намалява качествено разнообразие дори при запазване на общия брой видове.

Според Błońska et al (2022) липсата на косене води до разпространение на експанзивни, бързорастящи видове, например различни високи треви. Това променя пространствените пропорции и намалява богатството на типичните ливадни видове.

Дали промените са настъпили в резултат на използването на имота за обработваема земя, овошна градина, площ за съхранение на техника и инвентар, пасуване на домашни животни (пасуване на домашни животни според нас е от скоро, тъй като дървесната растителност която се е самонастанила е с възраст поне 10 г.) или друга дейност на човека, не са налични данни и индикатори, които да подсказват това. Фитоценологичните и флористичните проучвания, показват състоянието на ПИ, към момента на теренните дейности и са моментна снимка, която

отнася засегнатата територия към растителни групировки, които са повлияни или създадени от човека (виж Увода), т.е. срещат се растителни видове, които са характерни за предимно урбанизирани територии - рудерални.

Нашата работа отразява фактическото състояние на имота по време на теренните дейности на екипа изготвящ ДОСВ в периода май-юли 2025 г., не може да определи какви човешки дейности са причина за частичната промяна в растителността и флористичното разнообразие и видове състав и по-скоро територията, може да се определи като затревена площ с участие на храстови и тървесни групировки.

При оценката на въздействията за референтните стойности на количествените параметри площ на местообитания (природни местообитания или местообитания на видове) и популация на вид са взети приетите за референтни и включени в актуализираните стандартни формуляри стойности и предоставените ни от МОСВ с Решение № ЗД-69 от 30.05.2025 г. (придружително писмо изх. № ЗДОИД-21-4/30.05.2025) пространствени данни във формат shp, координатна система WGS 1984, UTM Zone 35 N граници на природните местообитания и местообитанията, предмет на опазване в ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан-буфер”. В ДОСВ е направен анализ на очакваните въздействия върху природните местообитания и видовете, за които има вероятност да бъдат засегнати, поради разположението им в землището на гр. Тетевен, съгласно определения със Заповедта за обявяване на двете защитени зони предмет на опазване, като тези за които съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни относно ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан-буфер” са извън обхвата на възможните от реализирането на ИП въздействия е прието, че не се очакват отрицателни въздействия и за тях в анализа на въздействията не се прави коментар.

Трябва да се отчете, че при подготовката, теренната работа и изготвянето на специфичните и подробните цели за ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан-буфер” са представени в докладите за природните местообитания и видове и техните находища, и това са най-актуалните данни и са отчетени някои различия спрямо данните от проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" на МОСВ, 2013.

Установените тревни групировки не могат да бъдат отнесени към нито едно природно местообитание обект на опазване в ЗЗ BG0001493. Въздействие върху природните местообитания не се очаква.

На основание чл. 31, ал. 10 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), чл. 20, ал. 1 и ал. 3 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС, обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., изм. и доп.), във връзка с чл. 6а, т. 2 от същата наредба, въз основа на критериите по чл. 16 от нея, е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която има вероятност планът да окаже значително отрицателно въздействие върху популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони **ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер“.**

В Оценката за степента на въздействие са взети предвид и следните принципи:

- Принципът на предпазливост, залегнал като основа за опазване на околната среда в Договора за създаване на ЕС, в конкретния случай възприет като приемане на възможно най-лошия сценарий за всяко вероятно въздействие, в рамките на научните предпоставки за съществуване на такова въздействие.

- Използване на най-добрата налична информация за провеждане на оценката.

- Връзката между чл.6 (3) на Директива 92/43/ЕИО за местообитанията, изискващ оценка на последствията за целостта и целите на всяка една зона и мрежата като цяло от една страна и чл.2 (2) на Директивата, посочващ, че мерките предприети по тази директива следва да водят до опазване или възстановяване на благоприятния природозащитен статус на видовете и местообитанията;

2. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти /инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер”.

Обща оценка на кумулативното въздействие на ИП

Подходът, приложен за извършване на оценката на кумулативното въздействие, е основан на обща методологическа рамка, а именно оценка на потенциалните кумулативни въздействия на съществуващи, одобрени или в процес на одобряване и/или разработване обекти върху компонентите/фактори на околната среда като са анализирани:

1. Ефектите с натрупване – общият ефект от различни въздействия върху всеки отделен компонент/фактор на околната среда;

2. Ефектите с наслагване:

- натрупване на еднакви въздействия, което води до ново значително въздействие;
- натрупване на различни въздействия, което води до ново значително въздействие;

3. Ефектите във времето – оценка на възможни въздействия, които възникват в различните етапи на реализация на обектите (строителство, експлоатация и извеждане от експлоатация) и които водят до ново значително въздействие. Оценката на кумулативното въздействие и значимостта е извършена при отчитане на степента на въздействие върху компонентите/факторите на околната среда.

Докато индивидуалното въздействие на дадена дейност може да бъде приемливо само по себе си то в комбинация с други въздействия от други Инвестиционни предложения, може да доведе до неприемливи кумулативни въздействия.

Кумулативните въздействия са резултат от ефектите на дадено действие, свързано с определено инвестиционно предложение или дейност, комбинирани с ефектите от други проекти или дейности. Следователно при оценката на конкретно инвестиционно предложение, план или програма е важно да се вземат предвид и потенциалните кумулативни въздействия.

Има три основни типа кумулативно въздействие:

- Адитивни въздействия, при които ефектите от многобройни източници се натрупват и увеличават въздействията върху околната среда;
- Въздействия, при които множество източници си взаимодействат и причиняват нова форма на въздействие;
- Непреки въздействия, при които определена дейност, свързана с инвестиционно предложение води до действия и свързани с тях въздействия, които не са пряко свързани с инвестиционното предложение.

При идентификацията и оценката на кумулативните въздействия от строителството, предпусковите дейности (подготовка за пускане в експлоатация) и експлоатацията на Инвестиционното предложение и други предложени проекти е използван качествен подход. Идентифицирани са рецепторите на околната и социална среда, които има вероятност да се засегнат от кумулативни въздействия, като е отчетено географско и времево застъпване с инвестиционното предложение, план или програма.

Трансгранични въздействия са тези въздействия, които могат да засегнат държави, различни от държавата или държавите, в които ще се осъществява инвестиционното предложение, план или програма.

Смекчаване на въздействията - Оценката на въздействията има за цел да гарантира, че решенията, свързани с инвестиционните предложения са взети при цялостно познаване на очакваните въздействия върху околната и социална среда. Оценката на въздействията е важен етап от процеса на екологична оценка, който улеснява определянето на мерки за смекчаване на въздействията.

В българското законодателство формулировка на понятието „кумулятивни въздействия” единствено е дадена в параграф 3, т. 10 от ДР от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата по ОС приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., в сила от 11.09.2007 г.) “Кумулативни въздействия” са въздействия върху околната среда, които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения. Кумулативните въздействия могат да са резултат от отделни планове, програми и проекти/инвестиционни предложения с незначителен ефект, разглеждани сами по себе си, но със значителен ефект, разглеждани в съвкупност, и реализирани, нееднократно в рамките на определен период от време.

В тази точка ще бъдат разгледани кумулативните въздействия и връзката между всички планове, програми, проекти и инвестиционни предложения.

По експертно мнение за анализ на кумулативното въздействие от реализацията на плана бяха разгледани всички землища в община Тетевен и община в границата на зоната, в които има процедурирани намерения и всички землища на териториите на други общини и области, които попадат в обхвата на **33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер”** определена за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна по чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и **BG0002128 „Централен Балкан-буфер”** по Директива за дивите птици.

За оценката на ИП/ПП е поискана и получена информация от МОСВ – с писмо с изх. № ЗДОИД-21-4/30.05.2025 и Решение № ЗД-69 от 30.05.2025 г. (придружително писмо) и публикуваната информация на интернет страницата на РИОСВ Плевен, както и от <https://registers.moew.government.bg/ovos/> за процедури по реда на ОВОС и <https://registers.moew.government.bg/eo/> за процедури по реда на ЕО са описани инвестиционни предложения в границите на защитени зони 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер” от 2007 г. до 2025 г. във връзка с изготвяне на настоящата оценка.

Одобрените с Решение на Компетентния орган инвестиционни предложения, планове, програми и проекти, които са реализирани или се предвиждат да се реализират и попадат в границите на ЗЗ са представени в долните таблици.

До момента няма изготвени и приети от МОСВ единни критерии, методики или математически модел за изготвяне на оценка на кумулативния ефект. Всяка оценка на кумулативния ефект при оценяване на ИП би била субективна. За определяне прага на риска и по-точно пресмятане, при оценяване на съвкупното въздействие от реализацията на новоприетите зони, са разгледани всички ППП/ИП на територията на всички населени места попадащи в разглежданите ЗЗ (производства, които при изграждането и функционирането си, биха влошили показателите на околната среда).

Представени са обобщени резултати, като площите са изчислени на база всички ППП/ИП, предоставени от РИОСВ Плевен, МОСВ и съществуващите регистри. При изчисленето на процента на отнемане на територия от ЗЗ, са изключени регионалните проучвания на водоснабдяване и канализация за подобряване и развитие на ВиК мрежата, програмите за управление на отпадъците, стратегиите за развитие и план - извлечения за промяна вида на сечта и горско - стопански програми, тъй като те практически не отнемат площи от защитената зона. Изчислен е процента на отнемане на

територия от одобрените ППП/ИП, които са реализирани или ще се реализират и пряко отнемат площи от тези територии. За изчисляване на кумулативния ефект, трябва да се има предвид, този процент, отнесен към териториите, които ще бъдат отнети, след реализиране на ИП.

Съгласно налични данни за обекти, планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, с чието бъдещо изграждане или едновременно експлоатация има вероятност от поява на кумулативен ефект при реализацията и на разглеждания ИП в неговата цялост, в границите на защитени зони ефектът може да бъде свързан с пряко усвояване и увреждане на природни местообитания и местообитания на видове, фрагментация и други косвени въздействия - замърсяване с отпадъци, промяна на хидрологичния режим, увеличаване на фактора безпокойство и др.) и във връзка с писмо с изх. № ЗДОИД-21-4/30.05.2025 г. и Решение № ЗД-69/30.05.2025 г. на МОСВ и публикуваната информация на интернет страницата на РИОСВ Плевен, са описани инвестиционни предложения в границите на на защитени зони 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер”, във връзка инвестиционното предложение за периода от 2007 г. до 2025 г. (<http://riew-pleven.eu/naturadoc2025.html>) и https://riew-pleven.eu/doc/naturadoc/reg_Bio.xls.

Имотът за който се изготвя ПУП-ПРЗ е разположен в землището на гр. Тетевен, Община Тетевен, което е в границите на защитени зони BG0001493 „Централен Балкан- буфер” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна и BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици.

По данни на РИОСВ Плевен, Решение за достъп до предоставяне на информация, с придружаваща го справка, в границите на по-горе посочените защитени зони са заявени за одобряване следните инвестиционни намерения, проекти, планове и програми които заедно с инвестиционното предложение на възложителя могат да доведат до предизвикване на отрицателен кумулативен ефект.

33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна;

Списък на процедираните по реда на ЗБР/ЗООС инвестиционни предложения (ИП) в обхвата на дейността на РИОСВ - Плевен

№	Инвестиционно предложение	Община	Землище	Поземлен имот	Площ дка
1	Ваканционен комплекс	Тетевен	Рибарица	I -164004	9.836
2	Вилно селище	Априлци	Априлци	039064	3.077
3	Вилно селище	Априлци	Априлци	146047	4.129
4	Изграждане на къща за отход в ПИ № 109093, с. Рибарица, община Тетевен	Тетевен	Рибарица	109093	1.062
5	Урегулиране на поземлен имот № 070075, м. Равнището, за жилищно строителство	Априлци	Априлци	070075	0.888
6	Построяване на къщи - тип апартаменти към хотелски комплекс	Троян	Чифлик	103014	8
7	Построяване на къщи - тип апартаменти към хотелски комплекс	Троян	Чифлик	10303, 103012, 103013	5.327
8	Построяване на хотелски комплекс и трафопост	Троян	Чифлик	73007	2.56
9	Изграждане на ваканционно селище с ЛПСОВ	Тетевен	Рибарица	156051, 156052	5.5
10	Строителство на ски писти и прилежаща инфраструктура	Тетевен	Шипково	217116, 217117, 217111, 217108	19.595
11	Ваканционно селище	Троян	Чифлик	071017, 071016, 071503	5.476

12	Рекреационен комплекс	Тетевен	Рибарица	083012	14.363
13	Хотелски комплекс	Троян	Чифлик	073018	3.706
14	Построяване на хотелски комплекс и трафопост	Троян	Чифлик	073007	2.56
15	Изграждане на подпорна стена	Троян	Чифлик	25053	0.569
16	Изграждане на заведение за обществено обслужване - ресторант	Троян	Чифлик	74137	0.085
17	GSM базова станция	Троян	Черни Осъм	231026	0.5
18	Изграждане на еднофамилна жилищна сграда	Тетевен	Васильово	52041	3.871
19	За жилищно застрояване и образуване на УПИ II - 052042	Тетевен	Васильово	52042	1
20	Изграждане на жилищна сграда	Троян	Чифлик	74052	0.541
21	Изграждане на жилищни сгради	Троян	Чифлик	74623	0.952
22	Изграждане на еднофамилна жилищна сграда за собствени нужди	Тетевен	Рибарица	132020	0.547
23	Поставяне на мобилна телекомуникационна станция	Тетевен	Рибарица	55005	0.4
24	Изграждане на жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	106032	0.547
25	Изграждане на една жилищна сграда за собствени нужди	Тетевен	Васильово	13143	0.556
26	Изграждане на вилни сгради	Троян	Чифлик	73014	0.86
27	Временна стопанска сграда до 35 кв.м по Наредба №2 за застрояване на земеделски земи	Троян	Бели Осъм	32470	0.189

28	Ел. кабелно захранване на кабел НН за съоръжение GSM базова станция	Троян	Черни Осъм	038022, 038014, 038011	1.874
29	Външно водоснабдяване на Почивен дом Славянски съюз	Троян	Чифлик	178001, 000084, 017131	309 м
30	Жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	УПИ III - 159037	0.608
31	Семеен хотел със снекбар	Априлци	Априлци	52218.198.104	2.759
32	Семеен хотел с бистро	Априлци	Априлци	52218.198.105	1.66
33	Жилищно застрояване	Тетевен	Дивчовото	2113	2
34	Промяна предназначението на ПИ 123020	Тетевен	Рибарица	123020	1.047
35	Изграждане на жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	155012	1.122
36	Изграждане на еднофамилна жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	168058	2.854
37	Изграждане на еднофамилна жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	57003	1.986
38	Изграждане на комплекс от жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	57006	2.372
39	Изграждане на комплекс от жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	57004	3.396
40	Строителство на хотелски комплекс, 3 курортни селища и принадлежаща инфраструктура	Тетевен	Рибарица	217114, 2117115, 2171133, 217116	33.692
41	Изграждане на ски влек и техническа инфраструктура	Троян	Бели Осъм	028041, 028045	530.60 м
42	Изграждане на заведение за обществено обслужване	Троян	Бели Осъм	28044	9.5
43	Изграждане на МВЕЦ Жеравица	Троян	Черни Осъм	283014	1.541
44	Изграждане на санаториален възстановителен комплекс за следоперативен престой на сърдечно и белодробно болни с индивидуален режим и интегриран старчески дом с хотелска част	Тетевен	Рибарица	595	2.907
45	Изграждане на санаториален възстановителен комплекс за следоперативен престой на сърдечно и белодробно болни с индивидуален режим и интегриран старчески дом с хотелска част	Тетевен	Рибарица	241106	9.837
46	Изграждане на заведение за хранене - ресторант	Тетевен	Рибарица	244066	9.837
47	Изграждане на ски влек	Троян	Бели Осъм	028041, 028045, 002796	530.60 м
48	Урегулиране на поземлени имоти	Тетевен	Тетевен	067145, 067156	4.62
49	Изграждане на еднофамилни жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	244053	6.000
50	Изграждане на еднофамилни жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	244054	5.911
51	Изграждане на еднофамилни жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	244055	5.912
52	Изграждане на жилищни сгради, пречиствателна станция и трафопост	Троян	Чифлик	025053	0.569
53	Строителство на едноетажна жилищна сграда за собствени нужди в поземлен имот	Тетевен	Тетевен	055169	0.702
54	Изграждане на еднофамилна жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	168058	2.854
55	Изграждане на еднофамилна жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	057003	1.986

56	Изграждане на еднофамилни жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	140015	2.948
57	Изграждане на жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	122036	7.008
58	Изграждане на еднофамилни жилищни сгради за собствени нужди	Тетевен	Рибарица	138033	3.147
59	Изграждане на комплекс от жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	057004	3.296
60	Ниско жилищно застрояване - жилищна сграда	Троян	Чифлик	025047, 015055	5.143
61	Ниско жилищно застрояване - жилищна сграда	Троян	Чифлик	025050	3.421
62	Изграждане на жилищна сграда на два етажа с площ 150 кв. м.	Тетевен	Рибарица	147023	2.641
63	Изграждане на жилищна сграда вила	Априлци	Априлци	52218.231.4	1.821
64	Изграждане на жилищна сграда - вила	Априлци	Априлци	52218.253.56	4.122
65	Строителство на 5 броя жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	155005	2.923
66	Строителство на 5 бр. жилищни сгради в имот № 054307 и строителство на 6 бр. жилищни сгради в имот № 054306 в землището на гр. Тетевен	Тетевен	Тетевен	054307, 054306	13.292
67	Построяване на жилищна сграда /вила/	Тетевен	Рибарица	129040	3
68	Строителство на 1бр. многофамилна жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	187027	7.628
69	Строителство на 5 броя жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	159029	3.954
70	Строителство на 5 броя жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	159027	3.957
71	Строителство на 6 броя жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	156029	5.823
72	Изграждане на жилищна сграда за жилищни нужди и обществено обслужване	Априлци	Априлци	52218.253.40	3.329
73	Строителство на еднофамилна жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	168098	4.307
74	Изграждане на жилищен комплекс	Тетевен	Рибарица	083021	5.934
75	Жилищно застрояване с височина до 10 м	Троян	Чифлик	71024	0.5
76	Урегулиране на ПИ № 067145 и ПИ № 067156, м. Чикяровото, гр.Тетевен за жилищно строителство	Тетевен	Тетевен	067145, 067156	4.620
77	Изграждане на жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	145039	2.217
78	План за урегулиране на ПИ 109099 с цел отреждането му в терен за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	109099	1.048

79	План за урегулиране на ПИ 109098 с цел отреждането му в терен за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	109098	1.978
80	План за урегулиране на ПИ 109073 с цел отреждането му в терен за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	109073	4.601
81	Вилна сграда	Угърчин	Лесидрен	013415; 43325.170.139	2.247
82	Построяване на временна стопанска постройка до 24 кв. м	Троян	Балканец	10176	0.232
83	Жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	УПИ I - 109092	1.379
84	Изграждане на една еднофамилна жилищна сграда в	Тетевен	Тетевен	054288	1
85	Изграждане на една еднофамилна жилищна сграда	Тетевен	Тетевен	054291	1
86	Изграждане на жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	118018	1.632
87	Изграждане на жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	101013	1.046
88	Изграждане на една жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	101017	1
89	Строителство на 6 бр. жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	155018	5.795
90	Жилищно строителство с височина до 10 м и обществено обслужване	Троян	Чифлик	021110	2.948
91	Изграждане на жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	083022	3.506
92	Изграждане на 2 бр. жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	000565	4
93	Изграждане на жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	000580	4.177
94	Урегулиране на ПИ № 055163, м. Атанашкото	Тетевен	Тетевен	055163	5.732
95	Изграждане на две едноетажни жилищни сгради засобствени нужди	Тетевен	Рибарица	049044	2.047

96	Построяване на садки и къщи с цел рибопроизводство, отдиш и воден спорт	Тетевен	Дивчовото	20996.1.110, 20996.25.17,	18.41
97	Изграждане на комплекс от жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	057006	2.372
98	Строителство на жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	244064	9
99	Изграждане на мобилна телекомуникационна базова станция	Тетевен	Рибарица	62579.222.2	0.5
100	Строеж на 7 бр. свободно стоящи самостоятелни сгради	Тетевен	Тетевен	УПИ I-55011	5
101	Изграждане на приемо- предавателна станция, м. Бъковото	Троян	Чифлик	81476.168.32	1.499
102	Изграждане на руслова МВЕЦ Велчево 1 на река Видима, местността Сечина лъка	Априлци	Велчево	река Видима	1
103	Изграждане на руслова МВЕЦ Велчево на река Видима, на кота дъно на река 396,	Априлци	Велчево	река Видима	1
104	Разширение на съществуващ хотелски комплекс Веника Палас	Троян	Чифлик	071017, 071016, 071503	5.475
105	Външно ел. захранване на приемно- предавателна станция на БТК - УТ5427	Троян	Чифлик	81476.168.32, 81476.168.29	0.559
106	Изграждане на жилищна сграда	Априлци	Априлци	52218.898.56	2.538
107	Изграждане на жилищна сграда	Априлци	Априлци	52218.898.43	2.71
108	Жилищно застрояване с малка височина	Тетевен	Рибарица	000546	1
109	Жилищно застрояване в м. Заводна	Тетевен	Рибарица	145031	1.638
110	Жилищно строителство - жилищна сграда за собствени нужди	Троян	Чифлик	81476.74.5	0.435
111	Изграждане на една жилищна сграда	Троян	Чифлик	81476.73.20	1.056
112	Построяване на еднофамилна едноетажна къща	Априлци	Априлци	52218.180.59	0.563
113	Жилищно строителство	Тетевен	Тетевен	72343.54.89	2.753
114	Изграждане на индивидуална жилищна сграда	Априлци	Априлци	52218.198.53	0.579
115	Изграждане на две индивидуални жилищни	Априлци	Априлци	52218.198.54	2.34
116	Изграждане на жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	62579.121.32	1.934
117	Изграждане на жилищна сграда за собствени нужди	Тетевен	Тетевен	72343.55.197, 72343.55.198	1.858
118	Инвестиционен проект за подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води на гр. Тетевен - довеждащ колектор до ПСОВ, нова канализационна мрежа и подмяна на част от амортизирана водопроводна мрежа	Тетевен	Тетевен	72343.500.2008	25.128
119	Временен противопожарен водоем за неприкосновен противопожарен запас от вода	Троян	Бели Осъм	03489.28.58, 03486.28.59	13.24
120	Строителство на три броя къщи за гости	Троян	Чифлик	81476.11.11	2.109
121	Изграждане на жилищна сграда на един етаж	Тетевен	Рибарица	62579.121.10	1.632
122	Изграждане на един брой	Тетевен	Рибарица	62579.12.10	3.749
123	Изграждане на жилищна сграда	Троян	Чифлик	81476.195.8	1
124	Изграждане на жилищна сграда	Троян	Чифлик	81476.512.93	0.5
125	ПУП - ПРЗ за терен за жилищно застрояване	Тетевен	Тетевен	72343.54.195	0.687
126	Изграждане на една жилищна сграда в ПИ № 52218.253.40, гр. Априлци	Априлци	Априлци	52218.253.40	3.329
127	Изграждане на жилищна сграда в ПИ № 62579.121.10,	Тетевен	с. Рибарица	62579.121.10	1,632
128	Изграждане на жилищна сграда за социални услуги - резидентен тип	Тетевен	Рибарица	62579.241.106	9.837
129	Изграждане на нова жилищна сграда и допълващо застрояване към нея	Тетевен	Рибарица	62579.62.559	3.001

130	ИП Промяна начина на трайно ползване на земя в ПИ №, № 62579.185.11 и 62579.185.12 от "ливада" в "овощна градина"	Тетевен	с. Рибарица	62579.185.11 и 62579.185.12	5.001 7.220
131	Рибарник Динките в местността "Черна река", с. Рибарица,	Тетевен	Рибарица	62579.117.601	0.42
132	Изграждане на къща за гости	Тетевен	с. Рибарица	62579.164.2	4.034
133	Изграждане на нова жилищна сграда и допълващо застрояване към нея в	Тетевен	Черни Вит	80902.241.373	0.472
134	Добив на полезни изкопаеми - скалнооблицовъчни материали (червен пясъчник) в находище "Краварника",	Угърчин	Кирчево	017013, 042048	22.979
135	Възстановяване на полуразрушена съществуваща жилищна сграда	Тетевен	Глогово	ПИ №044046	1.025
136	Изграждане на жилищна сграда в ПИ № 185078, с. Рибарица.	Тетевен	Рибарица	ПИ №185078	4.114
137	Бетонен комплектен транс форматорен пост (БКТП) в ПИ № 62579.168.90, с. Рибарица, кабел СрН-20 kV и кабел НН	Тетевен	Рибарица	ПИ № 168.90, № 159.30, 159.316, 168.101, 501.514, 501.517	1.949; 7.628; 10.093; 15.437; 19.775; 9.094
138	Промяна начина на трайно ползване на ПИ №62579.75.21, с. Рибарица, община Тетевен, от "ливада" в "нива"	Тетевен	Рибарица	ПИ № 62579.75.21	14.442
139	Промяна начина на трайно ползване на ПИ №20996.15.101, с. Дивчовото, от "ливада" в "друг вид земеделска земя"	Тетевен	Дивчовото	ПИ №20996.15.101	4.703
140	Изграждане на жилищна сграда в ПИ №62579.106.32, м. "Мазъта", с. Рибарица	Тетевен	Рибарица	ПИ № 62579.106.32	0.547
141	Еднофамилна жилищна сграда за собствени нужди	Тетевен	Рибарица	ПИ № 62579.132.20	0.547
142	Реконструкция, пристрояване и надстрояване на жилищна сграда за собствени нужди в УПИ I - 746, кв. 12, гр. Тетевен,	Тетевен	Тетевен	УПИ I - 746, кв. 12	0.262
143	Плътна ограда с височина до 2.20 м в ПИ № 10272.501.206, с. Васильово	Тетевен	Васильово	ПИ № 10272.501.206	0.546
144	Промяна на начина на трайно ползване на общински поземлен имот (ПИ) № 038005, м. "Елов дол", с. Глогово,	Тетевен	с. Глогово	038005	1.307
145	Изграждане на нова жилищна сграда до 180 кв. м	Тетевен	Рибарица	62579.168.25	2.576
146	Разширение семейна база за почивка и развлечения	Угърчин	Лесидрен	43325.167.39	2.111
147	Промяна начина на трайно ползване на земя на ПИ №060007 от "пасище, мера" в "нива"	Червен бряг	Лепица	ПИ №060007	0.961
148	Промяна на начина на трайно ползване на ПИ №52218.180.35, гр. Априлци,	Община Априлци	гр. Априлци	52218.180.35	0.303
149	Създаване на овощна градина в ПИ №62579.171.9, з-ще с. Рибарица	Тетевен	Рибарица	62579.171.9	7.033
150	Създаване на трайно насаждение - орехи	Троян	с. Бели Осъм	03486.30.221	4.914
151	Създаване на трайно насаждение - орехи	Троян	с. Бели Осъм	03486.30.225	5.079
152	Създаване на трайни насаждения	Троян	с. Бели Осъм	03486.30.225, 03486.30.221, 03486.30.162	12.598

153	Строителство на път и мост над р. Къркина	Тетевен	Рибарица	62579.168.91 62579.164.2	18 метра
154	Строителство на къща за гости	Тетевен	Рибарица	62579.164.2	4.033
155	Ремонт на производствена сграда за бутилиране на изворна вода	Тетевен	Дивчовото	20996.12.51	1.765
156	Реконструкция на въздушна мрежа НН с ВКЛ и изнасяне на електромерни табла от ТП-23 „Маришница”, м. Маришница, гр. Априлци, Община Априлци	Априлци	Априлци	52218.544.104, 52218.923.508, 52218.832.855, 52218.834.507, 52218.834.853, 52218.919.22, 52218.919.39	1402 метра
157	Външно електрозахранване на ЖС в УПИ 1-109092, м. "Явор дял", земл. на с. Рибарица, общ. Тетевен	Тетевен	Рибарица	62579.88.25, 62579.109.479, 62579.120.412, 62579.121.418	153 метра
158	Изграждане на жилищна сграда за собствени нужди	Тетевен	Тетевен	500.5372	1.084
159	Изграждане на жилищна сграда (къща)	Троян	Чифлик	81476.18.12,	0.608
160	Строителство на комбинирана спортна площадка	Тетевен	Рибарица	62579.164.3	2.044
161	Изграждане на 3 бр. къщи за гости	Тетевен	Рибарица	62579.145.54	5.9
162	Изграждане на базова станция с честота и обхват от 900 до 2100 Mhz	Тетевен	Рибарица	62579.157.8	0.281
163	Изграждане на едноетажна селскостопанска постройка за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар, в това число и помещение за обитаване	Тетевен	Рибарица	62579.150.9	2.972
164	Създаване на нива в ПИ 62579.132.43, 3- ше с. Рибарица, общ. Тетевен	Тетевен	Рибарица	62579.132.43	3.096
165	Цех за преработка на свинско месо и административно - складова част, ПИ № 68076.264.15, с. Сопот	Угърчин	Сопот	68076.264.15	4.596
166	Разширение на съществуващ цех за бутилиране на изворна вода	Тетевен	Дивчовото	20996.12.51, 20996.12.47, 20996.12.49	5.768
167	Реконструкция, преустройство и промяна на предназначението на съществуваща нискоетажна жилищна сграда в рекреационен обект за сватбени церемонии	Тетевен	Рибарица	62579.501.191	2.029
168	Монтиране на два броя преместваеми контейнери за съхранение на селскостопански инвентар и селскостопанска продукция	Троян	Чифлик	81476.401.1	0.517
169	Изграждане на складова постройка и басейни за малки рибки	Тетевен	Рибарица	62579.117.601	2.911
170	Създаване на овощна градина	Тетевен	Тетевен	72343.53.305 72343.53.306	5.999 2.000
171	Изграждане на жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	62579.83.23	3.387
172	Изграждане на фотоволтаичен парк с мощност 4.95 MW	Тетевен	Дивчовото	20996.17.57	81.985
173	Изграждане на рибен проход на водохващането на ВЕЦ "Черни Вит" на р. Черни Вит	Тетевен	Черни Вит	ПИ № 80902.23.172	0
174	Реконструкция и изместване на въздушна мрежа НН с ВКЛ и изнасяне на електромерни табла от ТП - 11	Тетевен	Рибарица	62579.501.517; 62579.501.571; 62579.501.573; 62579.501.574; 62579.168.101; 62579.167.101; 62579.159.405; 62579.159.316	

175	Изграждане на селскостопанска сграда за отглеждане на крави и телета и обслужваща сграда	Троян	Борима	05445.37.66	5
176	Изграждане на животновъдна ферма" в местността "Тушковица"	Угърчин	с. Сопот	ПИ №68076.264.11	26.310
177	Изграждане на мост в ПИ № 20996.8.89, свързващ ПИ № 20996.8.94 и ПИ № 20996.12.41, с. Дивчовото"	Тетевен	с. Дивчовото	20996.8.89	0.024
178	Изграждане на спортна площадка с тенис корт и фитнес уреди"	Троян	с. Чифлик	81476.18.31	1.730
179	Изграждане на сграда на допълващото застрояване за съхранение на инвентар и техника"	Тетевен	Тетевен	72343.50.112	0.446
180	Изграждане на свободно разположена, едноетажна стопанска постройка за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар, включително помещение за обитаване в нея	Тетевен	с. Рибарица	62579.88.23	1.600
181	Изграждане на еднофамилна жилищна сграда и допълващо застрояване към нея	Тетевен	с. Дивчовото	20996.12.89	2.422
182	Изграждане на едноетажна селскостопанска постройка за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар, включително помещение за обитаване в нея	Тетевен	Тетевен	72343.54.358	9.369
183	Изграждане на селскостопанска сграда за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар"	Тетевен	с. Рибарица	62579.89.12	2.511
184	Изграждане на две едноетажни сгради с жилищно предназначение	Тетевен	с. Рибарица	62579.168.51	2.000
185	Изграждане на три броя еднофамилни къщи	Тетевен	с. Рибарица	62579.129.47	6.305
186	Изграждане на вилно селище в гр. Априлци, област Ловеч	Априлци	Гр. Априлци	40049	7.413
187	Жилищно строителство	Троян	с. Черни Вит	80981.283.9	1.599
188	Рекреационни обекти и съоръжения и паркинг към семеен хотел	Априлци	Гр. Априлци	52218.547.370	2.262
189	Изграждане на вилна сграда	Тетевен	Тетевен	72343.31.121	1.041
190	„Изграждане на жилищна сграда - къща"	Троян	Балканец	02448.10.179	0.769
191	Изграждане на 12 бр. ваканционни бунгала и навес за временен престой на коне	Тетевен	Тетевен	72343.54.314, 72343.54.443, 72343.54.376	16.400
192	"Изграждане на животновъдна ферма" в ПИ № 68076.264.11, местността "Тушковица", землище на с. Сопот, община Угърчен	Угърчен	с. Сопот	68076.264.11	26.310

Общо в контролираната от РИОСВ Плевен част от 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” са заявени 191 инвестиционни предложения.

В становището на РИОСВ – ПЛЕВЕН с изх. № 5539-9/13.02.2026 г. по оценката качеството на ДОСВ, като са разменени номерата на имотите, площите и наименованията на ИП, а именно:

- „Изграждане на 12 бр. ваканционни бунгала и навес за временен престой на коне“ (16.400 дка).
 - За ИП „Изграждане на селскостопанска сграда за отглеждане на крави и телета и обслужваща сграда“ в ПИ № 72343.54.314. 72343.54.443. 72343.54.376. гр. Тетевен;
- Същите са установени и коригирани и отчетени в кулумацията.

От тях 1 е за добив на полезни изкопаеми - скалнооблицовъчни материали на площ от 22.979 дка, като след изчерпване на запасите площта на находището ще бъде рекултивирана.

Две ИП са за изграждане на малки ВЕЦ, 1 за ски влек с дължина 530,6 м и 6 за реконструкции и ремонти на съществуващи сгради и съоръжения. Броят на ИП за селскостопански дейности, създаване на трайни насаждения и отглеждане на риба е 12, 1 ИП е за реконструкция на съществуващи съоръжения и 1 за създаване на рибен проход, 1 за мост на река, а за фотоволтаичен парк с площ 81.985дка е заявено 1 ИП. Общата площ, която ще бъде увредена поради застрояване след реализиране на по-голямата част от заявените ИП, които са за жилищно и друг вид строителство в защитената зона е 303.412 дка (0,022% от територията на защитената зона).

Планове, програми и проекти (ППП) в обхвата на 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер”

По данни на МОСВ – с писмо с изх. № ЗДОИД-21-4/30.05.2025 г. г. и Решение № ЗД-69/30.05.2025 г. и публикуваната информация на интернет страницата на РИОСВ Плевен, както и от <https://registers.moew.government.bg/ovos/> за процедури по реда на ОВОС и <https://registers.moew.government.bg/eo/> за процедури по реда на ЕО в границите на 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна са процедирани 3383 планове и програми които заедно с които заедно с инвестиционното предложение на възложителя могат да доведат до предизвикване на отрицателен кумулативен ефект. По-голямата част от тях са горскостопански планове и програми, а останалите са общински, общи устройствени планове, програми и стратегии и планове за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ).

Горскостопански планове, програми и план извлечения за вида на сечите;

Свързани са с начина на стопанисване на горите и извежданите в тях сечи. Изготвят се конкретно за всеки отдел по ЛУП на стопанисващите горите юридически и физически лица и техният брой е над 2000. Не променят вида на територията и всички територии за които се изготвят запазват предназначението си като гори. Основните видове сечи които се предвиждат с горскостопанските планове са за обновяване на горите (възобновителни сечи), за осветление на горските култури, за осветление на културите и превръщане (от издънкови в семенни). Тъй като териториите за които се прилагат запазват предназначението си реализирането им не води до натрупване на отрицателен кумулативен ефект изразяващ се в унищожаване на природни местообитания. Плановете се изготвят за ограничени територии в които дейностите са ограничени във времето от няколко месеца до 2-3 години в зависимост от големината на горския участък, като след приключването на предвидените дейности се преминава към реализирането на предвидения за друг участък план, поради което реализирането на плановете не води до натрупване на кумулативен ефект от шум, антропогенно присъствие и прогонване на видове от заеманите от тях местообитания.

Общински планове, програми и стратегии;

Програма за управление на отпадъците за периода 2008 - 2012 г. на община Априлци, част от Програма за опазване на околната среда;

Общинска програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2010-2020 на община Тетевен като част от Програмата за опазване на околната среда на община Тетевен за периода 2010-2020г. (по чл.79 от ЗООС);

Стратегия за местно развитие на МИГ - Троян, Априлци, Угърчин;

Стратегия за водено от общностите местно развитие на МИГ - Тетевен;

Общ устройствен план на община Тетевен;

Общ устройствен план на Община Априлци;

Общинска програма за опазване на околната среда, 2016 - 2020 г.

Актуализирана програма за управление на отпадъците 2016 - 2020 г. на Община Тетевен

Актуализирана общинска програма за управление на отпадъците 2017 - 2020 г.

Изменение на ОУП на Община Априлци;

Поради характера си, програмите за дейности, свързани с опазването на околната среда не водят до натрупване на отрицателен кумулативен ефект. След направените редукции и отпадане на част от предвидените УЗ в предварителния ОУП на Община Тетевен (Становище по екологична оценка ПН 2-2 ЕО/2020г на РИОСВ Плевен) засягането на природни местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” ще бъде незначително без натрупване на значителен отрицателен ефект в резултат на прилагането на плана.

В предвижданията на проекта за ОУП на Община Априлци в границите на 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” новопредвидените УЗ включват само съществуващи урбанизирани територии и овощни градини. Съгласно становище по екологична оценка ПН 1-1 ЕО/2017 г. на РИОСВ Плевен не се създава значителен отрицателен ефект в резултат на прилагането на ОУП на Община Априлци.

Планове за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ);

От Плановите за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ) с цел промяна на предназначението на земите от земеделски за неземеделски цели, предимно жилищно строителство в границите на защитената зона са процедирани следните.

Списък на процедираните по реда на ЗБР/ЗООС План за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ) в обхвата на дейността на РИОСВ - Плевен

№	Вид на плана	Община	Землище	ПИ №	Площ (дка)
1	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	084016	8.407
2	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	гр. Тетевен	048110	3
3	План за регулация и План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	гр. Тетевен	048111	9.090
4	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	133011	0.924
5	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	129050	9.639
6	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	122032	1.747
7	План за урегулиране на План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	122020	1.449
8	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	122025	2.681
9	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	133010	1.128
10	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	132042	1.085
11	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	188014	3.184

12	План за урегулиране на ПИ № План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	120013	3.353
13	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	109076	2.168
14	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	109075	2.168
15	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	109074	1.616
16	План за урегулиране на ПИ № План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	109077	2.169
17	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	109091	1.299
18	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	109100	1.928
19	Ниско жилищно застрояване - жилищна сграда	Троян	Чифлик	025047, 015055	5.143
20	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Дивчовото	20996.5.94	0.717
21	План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ)	Тетевен	Тетевен	044129	1.379
32	План за урегулиране с цел обособяване на нов УПИ IV	Тетевен	Рибарица	62579.120.31	2
33	ПУП-ПРЗ за "Жилищно строителство"	Тетевен	Тетевен	72343.53.125	0.616
34	"ПУП-ПРЗ, за отреждане за "Жилищно застрояване"	Тетевен	Тетевен	72343.53.114	4.454
35	Подобен устройствен план (ПУП) за "Жилищно застрояване"	Тетевен	Тетевен	72343.55.203	7.356
36	План за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ) за жилищно строителство	Угърчин	с. Сопот	68076.264.13	2.222
37	План за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	с. Рибарица	62579.185.78	4.112
38	Подобен устройствен план - План за регулация и застрояване (ПУП-ПРЗ)	Тетевен	Рибарица	62579.500.278	0.514
39	Подобен устройствен план - План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Троян	Шипково	83212.136.1	0.900
40	План „Учредяване право на ползване на земеделска земя за неземеделски нужди	Тетевен	Бабинци	002086	1.417
41	Подобен устройствен план - План за регулация и застрояване (ПУП-ПРЗ)	Априлци	Априлци	52218.853.59	1.6
42	ПУП - ПРЗ за жилищна сграда	Тетевен	с. Рибарица	62579.156.49	2.961
43	„План за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	с. Рибарица	62579.505.559 62579.135.6 62579.135.15	3,429
44	„План за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ) за Ов1	Тетевен	с. Рибарица	62579.168.71	1,487
45	План за урегулиране	Тетевен	с. Рибарица	62579.122.3 62579.122.2	10,718
46	Жилищна сграда и допълващо застрояване (лятна кухня)	Тетевен	с. Рибарица	62579.138.30	0.400
47	„Подобен устройствен план (ПУП)	Тетевен	с. Дивчовото	20996.7.89	0.804
48	ПУП - ПРЗ	Тетевен	с. Бабинци	002075	0.873

49	ПУП - ПРЗ	Тетевен	Гр. Тетевен	72343.53.176	4.229
----	-----------	---------	-------------	--------------	-------

По данни на РИОСВ Плевен, в границите на 33 BG0001493 „Централен Балкан- буфер” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна са процедурирани 49 ПУП-ПРЗ, с които след преотреждането на начина на трайно ползване на земите се дава възможност за застрояване на територии в границите на защитената зона с обща площ 143.897 дка, съставляващи 0,01% от територията на защитената зона.

ППП, посочени в становището на РИОСВ – ПЛЕВЕН с изх. № 5539-9/13.02.2026 г. по оценката качеството на ДОСВ са били включени в първия ДОСВ, а именно:

- „План за урегулиране на ПИ № 62579.122.3 (9.077 дка) и ПИ № 62579.122.2 (1.641 дка), с. Рибарица. общ. Тетевен, обл. Ловеч“;
- „Подробен устройствен план (ПУП) на ПИ № 72343.55.203, гр. Тетевен" (7.356 дка), и са взети под внимание в кумулацията.

Така общата засегната площ от ИП и ПП в териториалния обхват на РИОСВ – Плевен е в размер на 447,309 дка или 0,032%.

33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици

Списък на процедурите в РИОСВ-Плевен инвестиционни предложения в обхвата на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици;

№	Инвестиционно предложение	Община	Землище	Поземлен имот	Площ дка
1	Изграждане на жилищна сграда на един етаж със застроена площ 170 кв.м и РЗП - 280 кв.м	Тетевен	Рибарица	62579.121.10	1.632
2	Изграждане на жилищна сграда	Тетевен	Тетевен	72343.54.195	0.687
3	Изграждане на жилищна сграда в ПИ № 62579.121.10, м. ”Хаджийското”, землище с. Рибарица, община Тетевен, област Ловеч	Тетевен	с. Рибарица	62579.121.10	1,632
4	Изграждане на жилищна сграда за социални услуги - резидентен тип	Тетевен	Рибарица	62579.241.106	9.837
5	Изграждане на нова жилищна сграда и допълващо застрояване към нея	Тетевен	Рибарица	62579.62.559	3.001
6	Изграждане на една жилищна сграда в ПИ №501.658, с .Рибарица	Тетевен	Рибарица	62579.501.658	0
7	ИП “Промяна начина на трайно ползване на земя	Тетевен	с. Рибарица	62579.185.11 и	5.001

	в ПИ №, № 62579.185.11 и 62579.185.12 от "ливада" в "овощна градина"			62579.185.12	7.220
8	"Рибарник Динките" в ПИ 62579.117.601, местността "Черна река", с. Рибарица,	Тетевен	Рибарица	62579.117.601	0.42
9	Изграждане на къща за гости	Тетевен	с. Рибарица	62579.164.2	4.034
10	Изграждане на нова жилищна сграда и допълващо застрояване към нея	Тетевен	Черни Вит	80902.241.373	0.472
11	Бетонен комплектен трансформаторен пост (БКТП) в ПИ № 62579.168.90, с. Рибарица, кабел СрН-20 kV и кабел НН в м. "Костина", с. Рибарица, общ. Тетевен"	Тетевен	Рибарица	168.90, 159.30, 159.316, 168.101, 501.514, 501.517	1.949; 7.628; 10.093; 15.437; 19.775; 9.094
12	Промяна начина на трайно ползване на ПИ №62579.75.21 от "ливада" в "нива"	Тетевен	Рибарица	ПИ № 62579.75.21	14.442
13	Промяна начина на трайно ползване на ПИ №20996.15.101 от "ливада" в "друг вид земеделска земя"	Тетевен	Дивчовото	20996.15.101	4.703
14	Изграждане на жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	62579.106.32	0.547
15	Еднофамилна жилищна сграда за собствени нужди	Тетевен	Рибарица	ПИ № 62579.132.20	0.547
16	Изграждане на нова жилищна сграда	Тетевен	Рибарица	62579.168.25	2.576
17	"Създаване на овощна градина" в ПИ№62579.171.9, з-ще с. Рибарица	Тетевен	Рибарица	62579.171.9	7.033
18	Строителство на път и мост над р. Къкриня -	Тетевен	Рибарица	62579.168.91 62579.164.2	18 метра
19	Строителство на къща за гости	Тетевен	с. Рибарица	62579.164.2	4.033
20	Ремонт на производствена сграда за бутилиране на изворна вода	Тетевен	Дивчовото	20996.12.51	1.765
21	Външно електрозахранване на ЖС в УПИ 1109092, м. "Явор дял", земл. на с. Рибарица, общ. Тетевен	Тетевен	Рибарица	62579.88.25, 62579.109.4796 2579.120.41262 579.121.418	153 метра
22	Строителство на комбинирана спортна площадка	Тетевен	с. Рибарица	62579.164.3	2.044
23	Изграждане на 3 бр. къщи за гости	Тетевен	Рибарица	62579.145.54	5.9
24	Изграждане на базова станция с честота и обхват от 900 до 2100 Mhz	Тетевен	с. Рибарица	62579.157.8	0.281
25	Изграждане на едноетажна селскостопанска постройка за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар, в това число и помещение за обитаване в нея	Тетевен	с. Рибарица	62579.150.9	2.972
26	"Създаване на нива" в ПИ 62579.132.43, з-ще с. Рибарица, общ. Тетевен	Тетевен	с. Рибарица	62579.132.43	3.096
27	Разширение на съществуващ цех за бутилиране на изворна вода"	Тетевен	Дивчовото	20996.12.51, 20996.12.47, 20996.12.49	5.768
28	Реконструкция, преустройство и промяна на предназначението на съществуваща нискоетажна жилищна сграда в рекреационен обект за сватбени церемонии"	Тетевен	Рибарица	62579.501.191	2.029
29	Изграждане на складова постройка и басейни за малки рибки"	Тетевен	Рибарица	62579.117.601	2.911
30	Изграждане на жилищни сгради	Тетевен	Рибарица	62579.83.23	3.387
31	Изграждане на фотоволтаичен парк с мощност 4.95 MW	Тетевен	Дивчовото	20996.17.57	81.985
32	Изграждане на мост	Тетевен	с. Дивчовото	20996.8.89	0.024
33	Изграждане на, едноетажна стопанска постройка за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар, с помещение за обитаване в нея	Тетевен	с. Рибарица	62579.88.23	1.600
34	Изграждане на еднофамилна жилищна сграда и допълващо застрояване към нея"	Тетевен	с. Дивчовото	20996.12.89	2.422
35	Изграждане на селскостопанска сграда за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар	Тетевен	с. Рибарица	62579.89.12	2.511
36	Изграждане на две едноетажни сгради с жилищно	Тетевен	с. Рибарица	62579.168.51	2.000

37	Изграждане на 3 еднофамилни къщи	Тетевен	с. Рибарица	62579.129.47	6.305
38	Вила за сезонно пребиваване и допълващо	Тетевен	с. Рибарица	62579.164.4	9.833
39	Жилищна сграда и допълващо застрояване (лятна	Тетевен	с. Рибарица	62579.138.30	0.400

По данни на РИОСВ Плевен, в границите на 33 BG0002128 „Централен Балкан- буфер” по директивата за опазване на дивите птици са заявени за одобряване 39 ИП от които 16 за жилищно строителство, 1 ИП за фотоволтаичен парк, 1 за спортна площадка, 1 за мост над река, 4 ИП са за строителство на сгради и съоръжения със селскостопанско предназначение и отглеждане на риба. Три от ИП са за ремонтни дейности на съществуващи сгради, а 5 за и отглеждане на селскостопански култури и трайни насаждения, при които се запазва предназначението на земите като селскостопански поради което реализирането им не води до натрупване на значителен отрицателен кумулативен ефект, а останалите са свързани с изграждането на техническа инфраструктура. Общата площ, която ще бъде увредена поради застрояване след реализиране на по-голямата част от заявените ИП, които са за жилищно и друг вид строителство в защитената зона е 147.688 дка (0,02% от площта на защитената зона).

Планове, програми и проекти (ППП) в обхвата на BG0002128 „Централен Балкан- буфер” по директивата за опазване на дивите птици.

От Плановите за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ) с цел промяна на предназначението на земите от земеделски за неземеделски цели, предимно жилищно строителство в границите на защитената зона са процедурирани следните:

№	Вид на плана	Община	Землище	ПИ №	Площ (дка)
1	Подобен устройствен план - План за регулация и застрояване (ПУП _ ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	Рибарица	62579.145.47	2.385
2	План за урегулиране с цел обособяване на нов УПИ IV	Тетевен	Рибарица	62579.120.31	2
3	План за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	с. Рибарица	62579.185.78	4.112
4	„Подобен устройствен план - План за регулация и застрояване (ПУП-ПРЗ)	Тетевен	Рибарица	62579.500.278	0.514
5	ПУП - ПРЗ за жилищна сграда	Тетевен	с. Рибарица	62579.156.49	2.961
6	„План за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ) за жилищно строителство	Тетевен	с. Рибарица	62579.135.15 62579.135.15	3.429
7	„План за регулация и застрояване (ПУП - ПРЗ) за Ов1	Тетевен	с. Рибарица	62579.168.71	1,487

Общо в границите на защитената зона са процедурирани 6 плана с цел, преотреждане на необработваеми и обработваеми земи в предназначени за застрояване терени с обща площ 16,887 дка.

Горскостопански планове, програми и план извлечения за вида на сечите;

Свързани са с начина на стопанисване на горите и извежданите в тях сечи. Изготвят се конкретно за всеки отдел по ЛУП на стопанисващите горите юридически и физически лица и техният брой е над 1000. Не променят вида на територията и всички територии за които се изготвят запазват предназначението си като гори. Основните видове сечи които се предвиждат с горскостопанските планове са за обновяване на горите (възобновителни сечи), за осветление на горските култури, за осветление на културите и превръщане (от издънкови в семенни). Тъй

като териториите за които се прилагат запазват предназначението си реализирането им не води до натрупване на отрицателен кумулативен ефект изразяващ се в унищожаване на местообитания на птиците, които се опазват в защитената зона.. Плановите се изготвят за ограничени територии в които дейностите са ограничени във времето от няколко месеца до 2-3 години в зависимост от големината на горския участък, като след приключването на предвидените дейности се преминава към реализирането на предвидения за друг участък план, поради което реализирането на плановите не води до натрупване на кумулативен ефект от шум, антропогенно присъствие и прогонване на видове птици от заеманите от тях местообитания.

Общински планове, програми и стратегии;

Актуализирана Програма за управление на отпадъците 2016 - 2020 г. на Община Тетевен

Актуализирана Общинска програма за управление на отпадъците 2017 - 2020 г. на Община Априлци;

Стратегия за местно развитие на МИГ - Троян, Априлци, Угърчин;

Стратегия за водено от общностите местно развитие на МИГ - Тетевен;

Общ устройствен план на община Тетевен;

Общ устройствен план на Община Априлци;

Общинска Програма за опазване на околната среда, 2016 - 2020 г.

Програма за опазване на околната среда на Община Априлци за периода 2021 - 2028 г.

Изменение на ОУП на Община Априлци;

Поради характера си, програмите за дейности, свързани с опазването на околната среда не водят до натрупване на отрицателен кумулативен ефект. След направените редукиции и отпадане на част от предвидените УЗ в предварителния ОУП на Община Тетевен (Становище по екологична оценка ПН 2-2 ЕО/2020г на РИОСВ Плевен) засягането на местообитанията на видовете птици, предмет на опазване в 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” ще бъде незначително без натрупване на значителен отрицателен ефект в резултат на прилагането на плана.

В предвижданията на проекта за ОУП на Община Априлци в границите на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” новопредвидените УЗ включват само съществуващи урбанизирани територии и овощни градини. Съгласно становище по екологична оценка ПН 1-1 ЕО/2017 г. на РИОСВ Плевен не се създава значителен отрицателен ефект в резултат на прилагането на ОУП на Община Априлци.

По данни на МОСВ София в границите на по-горе посочените защитени зони са заявени за одобряване следните инвестиционни намерения, проекти, планове и програми които заедно с предложения за изготвяне план могат да доведат до предизвикване на кумулативен ефект.

33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна;

Решение № 26-ОС/2009 г. Цялостен работен проект за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми в площ „Смолско“, област София

Решение № 45-ОС/2009 г. Цялостен работен проект за търсене и проучване на строителни материали в площ „Шейново“, с. Шейново, област Стара Загора

Решение № 56-ОС/2009 г. Лесоустройствен проект (ЛУП) на Държавно горско стопанство (ДГС) Борима

Решение № 62-ОС/2009 г. Лесоустройствен проект (ЛУП) на Държавно горско

стопанство (ДГС) Троян

Решение № 105-ОС/2009 г. Изграждане на база за интензивно стопанисване на дивеча (БИСД) „Бабешка“, част от територията на Държавен ловен район (ДЛР) „Паскал“ в Държавно горско стопанство (ДГС) „Черни Вит“

Решение № 10-ОС/2010 г. Лесоустройствен проект (ЛУП) на Държавно горско стопанство (ДГС) „Русалка“

Решение № 16-ОС/2010 г. Лесоустройствен проект (ЛУП) на общинските гори на Община Априлци

Решение № 35-ОС/2010 г. Лесоустройствен проект (ЛУП) на Държавно горско стопанство (ДГС) „Рибарица“

Решение № 57-ОС/2010 г. Лесоустройствен проект (ЛУП) на общинските гори на Община Тетевен

Решение № 91-ОС/2010 г. Лесоустройствен проект (ЛУП) на общинските гори на Община Троян

Решение № 95-ОС/2010 г. Лесоустройствен проект (ЛУП) на Държавно горско стопанство (ДГС) Пирдоп

Решение № 112-ОС/2010 г. Лесоустройствен проект (ЛУП) на Държавно горско стопанство (ДГС) Мъглиж

Решение № 119-ОС/2010 г. Цялостен работен проект за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми в площ „Шипките“, област Софийска

Решение № 119-ОС/2010 г. Лесоустройствен проект (ЛУП) на общинските гори на Община Златица

Решение № 9-ОС/2011 г. Лесоустройствен проект (ЛУП) на общинските гори на Община Пирдоп

Решение № 20-ОС/2011 г. Лесоустройствен проект (ЛУП) на общинските гори на Община Златица

Решение № 51-ОС/2012 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) на ТП Държавно ловно стопанство (ДЛС) „Мазалат“

Решение № 53-ОС/2012 г. Горскостопански и ловностопански план (ГСП и ЛСП) Държавно горско стопанство (ДГС) „Тетевен“

Решение № 21-ОС/2013 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Етрополе“ в частта на бивше ТП ДГС „Черни Вит“ Решение № 22-ОС/2013 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Розино“

Решение № 51-ОС/2013 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Черни Осъм“

Решение № 62-ОС/2013 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно ловно стопанство (ДЛС) „Росица“

Решение № 64-ОС/2013 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Казанлък“

Решение № 17-ОС/2014 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Гурково“

Решение № 26-ОС/2014 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Карлово“

Решение № 07-ОС/2015 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) и План на дейности за защита на горските територии от

пожари (ПДГТП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Лесидрен“

Решение № 03-ОС/2016 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДГТП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Етрополе“

Решение № 18-ОС/2017 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДГТП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Рибарица“

Решение № 24-ОС/2017 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДГТП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Борима“

Решение № 20-ОС/2018 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДГТП) на Териториално поделение ТП Държавно ловно стопанство (ДЛС) „Русалка“

Решение № 18-ОС/2020 г. Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) – Лесоустройствен проект (ЛУП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДГТП) на Териториално поделение ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Мъглиж“.

- Решение № 05-ОС/2021 г. относно ГСП, ЛСП и ПДОГТП на ТП ДГС "Гурково" с възложител ТП ДГС "Гурково";

- Решение № 14-ОС/2022 г. относно ГСП, ЛСП и ПДОГТП на ТП ДЛС "Мазалат" с възложител ТП ДЛС "Мазалат";

- Решение № 08-ОС/2023 г. относно ГСП, ЛСП и ПДОГТП на ТП ДГС "Буйновци" с възложител ТП ДГС "Буйновци";

- Решение № 14-ОС/2023 г. относно ГСП, ЛСП и ПДОГТП на ТП ДГС "Тетевен" с възложител ТП ДГС "Тетевен";

- Решение № 15-ОС/2023 г. относно ГСП, ЛСП и ПДОГТП на ТП ДГС "Казанлък" с възложител ТП ДГС "Казанлък";

- Решение № 23-ОС/2023 г. относно ГСП, ЛСП и ПДОГТП на ТП ДГС "Черни Осъм" с възложител ТП ДГС "Черни Осъм";

Решение № 03-ОС/2024 г. относно Горскостопански план, Ловностопански план и План за дейности по опазване на горските територии от пожари на ТП Държавно горско стопанство "Клисура", за частта на бившето ДГС "Розино" с възложител ТП ДГС "Клисура".

Решение № 05-ОС/17.04.2025 г. относно Горскостопански план (ГСП), Ловностопански план (ЛСП) и План за дейностите по опазване на горските територии от пожари (ПДОГТП) на Териториално поделение (ТП) Държавно горско стопанство (ДГС) „Карлово“, с възложител - ТП ДГС „Карлово“.

Продължителността на двата проекта за проучване на полезни изкопаеми е до 2 години, свързаните с промени на повърхността дейности са с малък обхват, като след приключване на проекта в случай, че не се стигне до реализиране на ИП засегнатите местообитания се възстановяват в кратък срок. Отрицателен кумулативен ефект върху защитената зона от проектите за проучване на полезни изкопаеми не се формира.

Заявените за одобряване горско стопански планове не променят вида на територията и са свързани със стопанисване на горите по предназначение и опазването им от пожари. Реализирането им не води до натрупване на кумулативен ефект от намаляване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете, които се опазват в защитената зона, шум, антропогенно присъствие и прогонване на видове от заеманите от тях

местообитания.

33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици;

Решение № 51-ОС/2012 г Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) на ТП Държавно ловно стопанство (ДЛС) „Мазалат“

Решение № 53-ОС/2012 г Горскостопански и ловностопански план (ГСП и ЛСП) Държавно горско стопанство (ДГС) „Тетевен“

Решение № 21-ОС/2013 г Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Етрополе“ в частта на бивше ТП ДГС „Черни Вит“

Решение № 22-ОС/2013 г Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Розино“

Решение № 51-ОС/2013 г Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Черни Осъм“

Решение № 64-ОС/2013 г Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Казанлък“

Решение № 26-ОС/2014 г Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Карлово“

Решение № 03-ОС/2016 г Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДОГТП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Етрополе“

Решение № 18-ОС/2017 г Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДОГТП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Рибарица“

Решение № 20-ОС/2018 г Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДОГТП) на Териториално поделение ТП Държавно ловно стопанство (ДЛС) „Русалка“

Решение № 18-ОС/2020 г Горскостопански план (ГСП) и ловностопански план (ЛСП) - Лесоустройствен проект (ЛУП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДОГТП) на Териториално поделение ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Мъглиж“.

- Решение № 14-ОС/2022 г. относно ГСП, ЛСП и ПДОГТП на ТП ДЛС "Мазалат", с възложител ТП ДЛС "Мазалат";

- Решение № 14-ОС/2023 г. относно ГСП, ЛСП и ПДОГТП на ТП ДГС "Тетевен", с възложител ТП ДГС "Тетевен";

- Решение № 15-ОС/2023 г. относно ГСП, ЛСП и ПДОГТП на ТП ДГС "Казанлък", с възложител ТП ДГС "Казанлък";

- Решение № 23-ОС/2023 г. относно ГСП, ЛСП и ПДОГТП на ТП ДГС "Черни Осъм", с възложител ТП ДГС "Черни Осъм";

- Решение № 03-ОС/2024 г. относно Горскостопански план, Ловностопански план и План за дейности по опазване на горските територии от пожари на ТП Държавно горско стопанство "Клисура", за частта на бившето ДГС "Розино", с възложител ТП ДГС "Клисура".

Заявените за одобряване горско стопански планове не променят вида на територията и са свързани със стопанисване на горите по предназначение и опазването им от пожари. Реализирането им не води до натрупване на кумулативен ефект от намаляване площта на

природните местообитания и местообитанията на видовете, които се опазват в защитената зона, шум, антропогенно присъствие и прогонване на видове от заеманите от тях местообитания.

По данни на РИОСВ София в границите на по-горе посочените защитени зони са заявени за одобряване следните инвестиционни намерения, проекти, планове и програми които заедно с предложения за изготвяне план могат да доведат до предизвикване на кумулативен ефект.

33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна;

Горскостопански план (ГСП) на общински горски територии на община Етрополе, териториален обхват на ТП ДГС „Етрополе”.

Горскостопански план (ГСП) за общински гори, собственост на община Тетевен, попадащи в землището на с. Брусен (община Етрополе), териториален обхват на ТП ДГС „Етрополе“, Софийска област,

Горскостопански план (ГСП) и план за защита от пожари (ПЗП) за общински гори, попадащи в община Своге, Софийска област, в териториалния обхват на ТП ДГС „Своге” и ДЛС „Витиня” на СЗДП - гр. Враца,

Общ устройствен план на община Челопеч

Общ устройствен план на община Мирково

Общ устройствен план на Община Златица

Общ устройствен план на община Пирдоп

Стратегия за водено от общностите местно развитие на сдружение Местна инициативна група "Етрополски Балкан" за периода 2014 - 2020 г.

Програма за управление на отпадъците на община Етрополе за периода 2017 - 2020г.

Регионална програма за управление на отпадъците на регионално сдружение „Средногорие еко”, включващо общините Златица, Антон, Мирково, Чавдар, Пирдоп, Челопеч и Копривщица.

Местна стратегия за развитие (МСР) на „Местна инициативна група Пирдоп, Копривщица и Антон” (МИГ Пирдоп, Копривщица и Антон) за периода 2016 - 2020 г.

Стратегия за водено от общностите местно развитие (СВОМР) на „Местна инициативна група (МИГ) - Чавдар, Златица, Мирково и Челопеч” за периода 2017 - 2020г.

План за интегрирано развитие на община Мирково за периода 2021- 2027 г.

Програма за опазване на околната среда на Община Етрополе за периода 2021- 2025г.

Програма за управление на отпадъците (ПУО) на община Етрополе 2021-2026 г.

В проектите за ОУП на общините Челопеч, Мирково, Златица и Пирдоп няма предвидени нови устройствени зони в границите на 33 BG0001493 „Централен Балкан- буфер” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна и отрицателен кумулативен ефект върху защитената зона не се отчита. Такъв не се отчита и от общинските планове програми и стратегии за развитие на местните инициативни групи и общности.

Заявените за одобряване горско стопански планове не променят вида на територията и са свързани със стопанисване на горите по предназначение и опазването им от пожари. Реализирането им не води до натрупване на кумулативен ефект от намаляване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете, които се опазват в защитената зона, шум, антропогенно присъствие и прогонване на видове от заеманите от тях

местообитания.

33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици;

Горскостопански план (ГСП) на общински горски територии на община Етрополе, териториален обхват на ТП ДГС „Етрополе”.

Горскостопански план (ГСП) за общински гори, собственост на община Тетевен, попадащи в землището на с. Брусен (община Етрополе), териториален обхват на ТП ДГС „Етрополе“, Софийска област.

Горскостопански план (ГСП) и план за защита от пожари (ПЗП) за общински гори, попадащи в община Своге, Софийска област, в териториалния обхват на ТП ДГС „Своге” и ДЛС „Витиня” на СЗДП - гр. Враца.

Програма за управление на отпадъците (ПУО) на община Етрополе 2021-2026 г.

Програма за опазване на околната среда на Община Етрополе за периода 2021- 2025г.

Изменение на Общ устройствен план (ОУП) на община Пирдоп в обхват поземлени имоти (ПИ) № 56407.22.7, 56407.22.10, 56407.22.11, 56407.22.17, гр. Пирдоп, община Пирдоп, Софийска област

Стратегия за водено от общностите местно развитие (СВОМР) на „Местна инициативна група (МИГ) - Чавдар, Златица, Мирково и Челопеч” за периода 2017 - 2020г.

Местна стратегия за развитие (МСР) на „Местна инициативна група Пирдоп, Копривщица и Антон” (МИГ Пирдоп, Копривщица и Антон) за периода 2016 - 2020 г.

Регионална програма за управление на отпадъците на регионално сдружение „Средногорие еко”, включващо общините Златица, Антон, Мирково, Чавдар, Пирдоп, Челопеч и Копривщица

Програма за управление на отпадъците на община Етрополе за периода 2017-2020г.

Стратегия за водено от общностите местно развитие на сдружение Местна инициативна група „Етрополски Балкан” за периода 2014 - 2020 г.

Общ устройствен план на Община Златица

Общ устройствен план на община Пирдоп

В проектите за ОУП на общините Златица и Пирдоп няма предвидени нови устройствени зони в границите на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици и отрицателен кумулативен ефект върху защитената зона не се отчита. Такъв не се отчита и от общинските планове програми и стратегии за развитие на местните инициативни групи и общности.

Заявените за одобряване горско стопански планове не променят вида на територията и са свързан със стопанисване на горите по предназначение и опазването им от пожари. Реализирането им не води до натрупване на кумулативен ефект от намаляване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете, които се опазват в защитената зона, шум, антропогенно присъствие и прогонване на видове от заеманите от тях местообитания.

По данни на РИОСВ Велико Търново в границите на 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер” са заявени за одобряване следните инвестиционни намерения, проекти, планове и програми които заедно с предложения за изготвяне план могат да доведат до предизвикване на кумулативен ефект.

33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по Директивата за опазване на

природните местообитания и дивата флора и фауна:

Инвестиционни предложения в обхвата на 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна:

№	Инвестиционно предложение	Община	Землище	Поземлен имот	Площ дка
1	Жилищно строителство	Севлиево	Стоките	169042	2.419
2	Жилищно строителство	Севлиево	Стоките	169044	2.419
3	Жилищно строителство	Севлиево	Стоките	169035	2.419
4	Вила за собствени нужди	Севлиево	Стоките	062002	2.521
5	Изграждане на спортна площадка - тенис корт	Севлиево	Стоките	172027	1.065
6	Малка ВЕЦ	Севлиево	Габрово	168032	1
7	Промяна предназначението на земеделска земя за изграждане на обект Къща за гости, басейн и барбекю	Севлиево	Стоките	063031	4.571
8	Проектиране и монтаж на система за усвояване на енергия от възобновяеми енергийни източници за нуждите на Посетителски информационен център "Узана"	Габрово	Габрово	14218.773.1	0.1
9	Изграждане на къщи за гости в махала Джалаловци, село Валевци,	Севлиево	Стоките	167025	3.187
10	Горски автомобилен път Кладев рът - Осеникова поляна	Севлиево	Стоките	000387, 000371, 000208	18
11	Горски автомобилен път Марински кладенец - Зеленикова поляна	Севлиево	Стоките	000385; 000386; 000388; 000396; 000897; 000899; 000902; 000903; 000904; 000906; 000927	24.800
12	Разширение на площадка на „Балканско ехо“ ЕООД	Севлиево	Кръвеник	153003	2.458
13	Изграждане на овцеферма с капацитет до 50 бр. овце	Севлиево	Стоките	179065	5.209
14	Основен ремонт на горски път „Мали Бухал“	Севлиево	Стоките	000405	11,746
15	Отглеждане на трайно насаждение със сини сливи	Севлиево	Стоките	063023	1.913
16	Създаване на овощна градина със сини сливи	Севлиево	Стоките	062007, 062010, 063005, 062004, 169022	12.229
17	Създаване на овощна градина със сини сливи	Севлиево	Стоките	167030, 167031	7.2
18	Засаждане и отглеждане по биологичен начин на овощни градини със сини сливи	Севлиево	Стоките	168052, 168063, 168065	7.5
19	Частично изменение на трасето на горски автомобилен път „Кладев рът - Осеникова поляна“, в участъка от км 0+720,46 до км 1 + 101,33	Севлиево	Стоките	000387, 000796	7.777
20	Частично изменение на трасето на горски автомобилен път „Марински кладенец - Зеленикова поляна“, в участъци от км 2+120 до км 2+416,47 и от км 5+361,36 до км 5+579,42	Севлиево	Стоките	000396, 000906	2.058
21	Къща за гости с барбекю - основно и допълващо застрояване	Севлиево	Стоките	063031	4.571

22	Ремонт, реконструкция и разширение на хотел и СПА	Габрово	Габрово	14218.778.46, 14218.778.152	15.561
----	---	---------	---------	--------------------------------	--------

В частта от 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер”, която е в обхвата на РИОСВ Велико Търново съгласно предоставените ни данни са заявени 22 ИП. От тях 1 е за реконструкция на съществуващо съоръжение, 2 са за усвояване на енергия от възобновяеми енергийни източници на площ от 1,1 дка, 5 са за прокарване и реконструкция на горски пътища на които не се полага трайна настилка, 4 за създаване и отглеждане на трайни насаждения-сливи, 1 ИП е за създаване на спортна площадка - тенис корт и 10 на площ от 29.774дка са свързани с трайно увреждане на терените на които ще се реализират поради строителство на сгради и съоръжения.

Съгласно предоставените ни от РИОСВ Велико Търново част от заявените ИП попадат в границите на територии, определени като природни местообитания 6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс, 6520 Планински сенокосни ливади, 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*, 9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*, 91W0 Мизийски букови гори, 91E0 Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) местообитания на пеперудата (*Lycaena dispar*), брѳмбара рогач (*Lucanus cervus*), алпийската розалия (*Rosalia alpina*), буков сечко (*Morimus funereus*), жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), видра (*Lutra lutra*), европейски вълк (*Canis lupus*), кафява мечка (*Ursus arctos*), лалугер (*Spermophilus citellus*) и от прилепите малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*).

Трайно увреждане поради застрояване на природно местообитание 6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс ще бъде предизвикано от 2 ИП, докато възможните промени в останалите природни местообитания и местообитанията на видовете предмет на опазване в защитената зона ще бъдат основно поради прокарването на горски пътища и създаването на трайни насаждения.

Планове, програми и проекти (ППП) в обхвата на 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер”

Планове за регулация и застрояване (ПУП-ПРЗ)

По данни на РИОСВ Велико Търново в границите на 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна е заявен за одобряване 1 ПУП-ПРЗ - ПУП-план за регулация и застрояване на курортен комплекс „Узана” с обхват 1846дка.

Горскостопански планове, програми и план извлечения за вида на сечите;

Свързани са с начина на стопанисване на горите и извежданите в тях сечи. Изготвят се конкретно за всеки отдел по ЛУП на стопанисващите горите юридически и физически лица и техният брой в обхвата на дейността на РИОСВ Велико Търново е 29. Не променят вида на територията и всички територии за които се изготвят запазват предназначението си като гори. Основните видове сечи които се предвиждат с горскостопанските планове са за обновяване на горите (възобновителни сечи), за осветление на горските култури, за осветление на културите и превръщане (от издънкови в семенни). Тъй като териториите за които се прилагат запазват предназначението си реализирането им не води до натрупване на отрицателен кумулативен ефект изразяващ се в унищожаване на природни местообитания и местообитания на видовете, които се опазват в защитената зона.. Плановете се изготвят за ограничени територии в които дейностите са ограничени във времето от няколко месеца до 2-3 години в зависимост от големината на горския участък, като след приключването на предвидените дейности се

преминава към реализирането на предвидения за друг участък план, поради което реализирането на плановите не води до натрупване на кумулативен ефект от шум, антропогенно присъствие и прогонване на видове от заеманите от тях местообитания.

Общински планове, програми и стратегии;

Общ устройствен план на община Севлиево;

План за интегрирано развитие на община Габрово за периода 2021-2027 г.

Горскостопански планове и програми;

Лесоустройствена програма на имот № 489009, землище на с. Стоките, общ. Севлиево, обл. Габрово

Лесоустройствена програма на имот № 489010, землище на с. Стоките, общ. Севлиево, обл. Габрово

План за частично изменение на лесоустройствен проект на Държавно ловно стопанство Росица от 2003 г.

План-извлечение за промяна вида на сечта през 2014 година на ТП Държавно ловно стопанство Росица

Инвентаризация, горскостопански план и план за защита от пожари на горските територии, собственост на община Севлиево

Горскостопанска програма на имот с кадастрален номер 428007 в землището на с. Стоките, общ. Севлиево

Горскостопанска програма на имоти с кадастрални номера 416012, 416013, 418001, землище на с. Стоките, общ. Севлиево

Горскостопанска програма на имот с кадастрален номер 421007 в землището на с. Стоките, общ. Севлиево

План-извлечение за промяна вида на сечта през 2021 г. на ТП Държавно ловно стопанство Росица

Свързани са с начина на стопанисване на горите, без да се променя начина им на трайно ползване и не водят до натрупване на отрицателен кумулативен ефект.

Направеният анализ води до заключението, че до момента, в национален мащаб, върху 33 „Централен Балкан - буфер” (BG0001493) е генерирано кумулативно въздействие от заявените 22 инвестиционни предложения, ПУП-ПРЗ с отреждане за жилищно строителство, като общата площ, която ще бъде увредена поради застрояване, монтиране на фотоволтаични съоръжения и добив на полезни изкопаеми след реализиране на всички заявени ИП ще бъде 1986.723 дка представлява 0,14% от защитената зона. Заявените на територията на защитената зона повече от 2000 горскостопански плана (лесоустройствени проекти и планове за дейности в горите) са свързани с начина на стопанисване на горите, съгласно издадените от компетентните органи решения с които са одобрени не са свързани с начина на трайно ползване на горите и не водят до унищожаване на природни местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в защитената зона и заедно с инвестиционните предложения за различни селскостопански дейности при които се спазва начина на трайно ползване на земите въпреки големият им брой и обхваната площ не водят до натрупване на отрицателен кумулативен ефект.

33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици;

Инвестиционни предложения в обхвата на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици;

По данни на РИОСВ Велико Търново, в границите на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици са заявени за одобряване следните ИП.

№	Инвестиционно предложение	Община	Землищ е	Поземлен имот	Площ дка
1	Проектиране и монтаж на система за усвояване на енергия от възобновяеми енергийни източници за нуждите на Посетителски информационен център "Узана"	Габрово	Габрово	14218.773.1	0.1
2	Основен ремонт на горски път „Мали Бухал“	Севлиево	Стоките	000405	11,746
3	Ремонт, реконструкция и разширение на хотел и СПА	Габрово	Габрово	14218.778.46, 14218.778.152	15.561

Инвестиционните предложения са за реконструкции и модернизиране на съществуващи сгради и не водят до натрупване на отрицателен кумулативен ефект.

Планове, програми и проекти (ППП) в обхвата на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер”

Планове за регулация и застрояване (ПУП-ПРЗ)

По данни на РИОСВ Велико Търново в границите на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици е заявен за одобряване 1 ПУП- ПРЗ - ПУП-план за регулация и застрояване на курортен комплекс „Узана” с обхват 1846дка

Горскостопански планове, програми и план извлечения за вида на сечите;

По данни на РИОСВ Велико Търново в границите на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици е заявен и горско стопански план - „Инвентаризация, горскостопански план и план за защита от пожари на горските територии, собственост на община Севлиево“. Не променя вида на територията и е свързан с опазването на общинските гори от пожари. Реализирането му не води до натрупване на кумулативен ефект от шум, антропогенно присъствие и прогонване на видове от заеманите от тях местообитания.

Общински планове, програми и стратегии;

Общ устройствен план на община Севлиево;

Не водят до натрупване на отрицателен кумулативен ефект

По данни на РИОСВ Стара Загора в границите на 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер” са заявени за одобряване следните инвестиционни намерения, проекти, планове и програми които заедно с предложения за изготвяне план могат да доведат до предизвикване на кумулативен ефект.

33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна;

Инвестиционни предложения в обхвата на 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна:

№	Инвестиционно предложение	Община	Землище	Поземлен имот	Площ дка
1	Монтиране на 9 ветрогенератора	Казанлък	Енина	000655	14.400
2	Електротрасе 110kV от ел подстанция „Ветроком“ до електропровод 110kV „Освобождение“	Казанлък	Енина Крън	309001,000636, 000639,000079, 000110,000330 ,	0,039
3	Полагане на подземен кабел 20 kV с дължина 2831,2м	Казанлък	Ясеново	204008	
4	Изграждане на 4 сгради за отди	Павел баня	Скобелево	062002	9.534
5	Реконструкция и разширение на рекреационна зона	Казанлък	Крън	000491	1.065
6	Разработване на находище за строителни материали „Шейново“	Казанлък	Шейново	168032	235,397
7	Монтиране на 6 ветрогенератора	Павел баня	Габерово	000086	26.419
8	Изграждане на МВЕЦ „Селце“	Мъглиж	Селце	р. Сеченска	
9	Комплекс за отди-хотел ресторант и паркинг	Казанлък	Крън	000625	6.033
10	Изграждане на база за отди и туризъм	Павел баня	Скобелево	000893	0.989
11	Изграждане на вятърен парк „Узана“	Казанлък	Ясеново	000523	20бр
12	Създаване на масив от трайни насаждения	Павел баня	Скобелево	055011, 055012, 055013,	
13	Изграждане на склад за селскостопанска техника	Казанлък	Крън	038035	
14	Изграждане на склад за земеделска продукция и подземни	Павел баня	Асен	000127	
15	Изграждане на жилищна сграда	Павел баня	Асен	000109	2.100
16	Монтаж на ел захранване	Казанлък	Крън	038029	
17	Обособяване на площадка за оползотворяване на строителни отпадъци	Павел баня	Скобелево	050018 производствена	
18	Промяна предназначението на гори за възлова подстанция	Казанлък	Крън	000534	
19	Монтиране на система за капково напояване	Казанлък	Ясеново		
20	Прокопаване на проучвателно-експлоатационен кладенец за	Павел баня	Асен	011006	
21	Изграждане на инсталация за изваряване на етерично маслени суровини	Павел баня	Скобелево	050018 производствена	
22	Изграждане на стопански постройки за съхранение на инвентар	Казанлък	Ясеново	058013	
23	Изграждане на къща за гости и обслужващи подобекти	Павел баня	Скобелево	000927	3.339
24	Надземна мобилна базова станция	Казанлък	Шейново	83106.132.560	
25	Изграждане на хотел с ресторант и подземен паркинг	Казанлък	гр. Шипка	000724	
26	Създаване на трайни насаждения от лешници	Казанлък	Шейново		
27	Създаване на трайни насаждения от маслодайна роза	Казанлък	Ясеново		
28	Създаване на трайни насаждения от сливи и праскови	Павел баня	Скобелево	036010, 000845, 000658	

29	Производствена база за екологично чисти продукти и хотелска база	Казанлък	Енина	27499.331.461	
30	Изграждане на обекти за обществено обслужване	Павел баня	Скобелево	000960	
31	Изграждане на жилищна сграда	Казанлък	Крън	40292.38.29	
32	Изграждане на вилна сграда	Казанлък	Крън	40292.9.9	
33	Създаване на къмпинг				50
34	Ски писта и съоръжения към нея			87641.201.9	
35	Създаване на насаждения от лешници	Казанлък	Шейново		
36	Създаване на насаждения от маслодайна роза	Казанлък	Ясеново		
37	Създаване на насаждения от лешници	Казанлък	Ясеново		
38	Създаване на насаждения от сливи и праскови	Павел баня	Скобелево	036010, 000845	
39	Изграждане на производствена база и хотелска база	Казанлък	Енина	27499.331.461 урбанизирана	
40	Изграждане на обекти за обществено обслужване	Павел баня	Скобелево	66826.47.960	2.999
41	Изграждане на жилищна сграда	Казанлък	Крън	40292.38.98	2.338
42	Изграждане на 2 вилни сгради	Казанлък	Крън	40292.5.1, 40292.5.3	3.944
43	Създаване на лавандулови насаждения	Павел баня	Скобелево		
44	Изграждане на къщи за гости, паркинг и пътна връзка	Павел баня	Асен	00697.37.11	10.187
45	Изграждане на автономна хибридна фотоволтаична система	Казанлък	Голямо Дряново	15864.1.15	4.031
46	Монтиране на система за капково напояване	Павел баня	Скобелево	66826.56.1	5.488
47	Рекултивация на депо за неопасни отпадъци	Казанлък	Шейново	83106.10.88, 83106.21.95	10,000

По данни на РИОСВ Стара Загора в частта от 33 BG0001493 „Централен Балкан- буфер”, която е в обхвата на инспекцията са заявени 47 ИП. От тях 28 за които в таблицата не са представени данни за засегнати площи са за ИП в урбанизирани територии в които вече има изградени сгради, инфраструктурни проекти, създаване на трайни насаждения и други при които не се променя предназначението на земята и не водят до увреждане на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитената зона. ИП, които са свързани с промяна на предназначението на земята и застрояване в неурбанизирани територии са 18 на площ от 378.302дка (0,0273 % от общата площ на защитената зона) от които 1 ИП е за разработване на находище на строителни материали, 2 за монтиране на ветрогенератори и 1 за фотоволтаична централа. 1 ИП е за рекултивация на депо за неопасни отпадъци, като предназначението на част от 2 имота с обща площ 10 дка се променя за полски, горски път. Както се вижда, засегнатата поради урбанизация и други дейности, част от защитената зона, която е в обхват на дейността на РИОСВ Стара Загора е незначителна спрямо общата и площ и значителен кумулативен ефект, изразяващ се в унищожаване на природни местообитания, и местообитания на видовете, които се опазват в нея не се наблюдава.

Планове за регулация и застрояване (ПУП-ПРЗ)

По данни на РИОСВ Стара Загора в границите на 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна е заявен за одобряване 1 ПУП -ПП (Парцеларен план за ВиК и Ел захранване с дължина 93м) и 1 ПУП-ПРЗ - ПУП-план за регулация и застрояване на площ от 32,763дка

Горскостопански планове, програми и план извлечения за вида на сечите;

По данни на РИОСВ Стара Загора в границите на 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна са заявени 2 горско стопански плана за технически сечи при които не се променя вида на територията и 1 план за преотреждане на гори и пасища, които по НТП са земеделски земи в земи от горския фонд. Реализирането им не води до натрупване на кумулативен ефект от шум, антропогенно присъствие и прогонване на видове от заеманите от тях местообитания., тъй като се отнасят за ограничени във времето периоди и са свързани със стопанисването на горите по предназначение, при които основните типове горски местообитания 8310, 9110, 9130, 9150, 9170, 9180*, 91AA*, 91BA, 91CA, 91E0*, 91G0*, 91M0, 91W0, 9530* и 95A0 изцяло запазват площта си.

33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици;

Инвестиционни предложения в обхвата на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици;

По данни на РИОСВ Стара Загора в границите на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици са заявени за одобряване следните ИП.

№	Инвестиционно предложение	Община	Землище	Поземлен имот	Площ дка
1	Монтиране на 9 ветрогенератора	Казанлък	Енина	000655	14.400
2	Електротрасе 110kV от ел подстанция „Ветроком“ до електропровод 110kV „Освобождение“	Казанлък	Енина Крън	309001,000636, 000639,000079, 000110,000330 ,	0,039
3	Полагане на подземен кабел 20 kV с дължина 2831,2м	Казанлък	Ясеново	204008	
4	Изграждане на 4 сгради за отдих	Павел баня	Скобелево	062002	9.534
5	Реконструкция и разширение на рекреационна зона	Казанлък	Крън	000491	1.065
6	Разработване на находище за строителни материали „Шейново“	Казанлък	Шейново	168032	235,397
7	Монтиране на 6 ветрогенератора	Павел баня	Габерово	000086	26.419
8	Изграждане на МВЕЦ „Селце“	Мъглиж	Селце	р. Сеченска	
9	Комплекс за отдих-хотел ресторант и паркинг	Казанлък	Крън	000625	6.033
10	Изграждане на база за отдих и туризъм	Павел баня	Скобелево	000893	0.989
11	Изграждане на вятърен парк „Узана“	Казанлък	Ясеново	000523	20бр
12	Създаване на масив от трайни насаждения	Павел баня	Скобелево	055011, 055012, 055013,	
13	Изграждане на склад за селскостопанска техника	Казанлък	Крън	038035	
14	Изграждане на склад за земеделска продукция и подземни електропроводи и ВиК	Павел баня	Асен	000127	
15	Изграждане на жилищна сграда	Павел баня	Асен	000109	2.100

16	Монтаж на ел захранване	Казанлък	Крън	038029	
17	Обособяване на площадка за оползотворяване на строителни отпадъци	Павел баня	Скобелево	050018 производствена	
18	Промяна предназначението на гори за възлова подстанция	Казанлък	Крън	000534	
19	Монтиране на система за капково напояване	Казанлък	Ясеново		
20	Прокопаване на проучвателно-експлоатационен кладенец за	Павел баня	Асен	011006	
21	Изграждане на инсталация за изваряване на етерично маслени суровини	Павел баня	Скобелево	050018 производствена	
22	Изграждане на стопански постройки за съхранение на инвентар	Казанлък	Ясеново	058013	
23	Изграждане на къща за гости и обслужващи подобекти	Павел баня	Скобелево	000927	3.339
24	Надземна мобилна базова станция	Казанлък	Шейново	83106.132.560	
25	Изграждане на хотел с ресторант и подземен паркинг	Казанлък	гр. Шипка	000724	
26	Създаване на трайни насаждения от лешници	Казанлък	Шейново		
27	Създаване на трайни насаждения от маслодайна роза	Казанлък	Ясеново		
28	Създаване на трайни насаждения от сливи и праскови	Павел баня	Скобелево	036010, 000845, 000658	
29	Производствена база за екологично чисти продукти и хотелска база	Казанлък	Енина	27499.331.461	
30	Изграждане на обекти за обществено обслужване	Павел баня	Скобелево	000960	
31	Изграждане на жилищна сграда	Казанлък	Крън	40292.38.29	
32	Изграждане на вилна сграда	Казанлък	Крън	40292.9.9	
33	Създаване на къмпинг				50
34	Ски писта и съоръжения към нея			87641.201.9	
35	Създаване на насаждения от лешници	Казанлък	Шейново		
36	Създаване на насаждения от маслодайна роза	Казанлък	Ясеново		
37	Създаване на насаждения от лешници	Казанлък	Ясеново		
38	Създаване на насаждения от сливи и праскови	Павел баня	Скобелево	036010, 000845	
39	Изграждане на производствена база и хотелска база	Казанлък	Енина	27499.331.461 урбанизирана	
40	Изграждане на обекти за обществено обслужване	Павел баня	Скобелево	66826.47.960	2.999
41	Изграждане на жилищна сграда	Казанлък	Крън	40292.38.98	2.338
42	Изграждане на 2 вилни сгради	Казанлък	Крън	40292.5.1, 40292.5.3	3.944
43	Създаване на лавандулови насаждения	Павел баня	Скобелево		
44	Изграждане на къщи за гости, паркинг и пътна връзка	Павел баня	Асен	00697.37.11	10.187
45	Изграждане на автономна хибридна фотоволтаична система	Казанлък	Голямо Дряново	15864.1.15	4.031
46	Монтиране на система за капково напояване	Павел баня	Скобелево	66826.56.1	5.488
47	Рекултивация на депо за неопасни отпадъци	Казанлък	Шейново	83106.10.88, 83106.21.95	10,000

По данни на РИОСВ Стара Загора в частта от 33 BG0002128 „Централен Балкан- буфер” по Директивата за опазване на дивите птици, която е в обхвата на инспекцията са заявени 47 ИП. От тях 28 за които в таблицата не са представени данни за засегнати площи са за ИП в урбанизирани територии в които вече има изградени сгради, инфраструктурни проекти, създаване на трайни насаждения и други при които не се променя предназначението на земята и не водят до увреждане на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитената зона. ИП, които са свързани с промяна на предназначението на земята и застрояване в неурбанизирани територии са 18 на площ от 378.302дка (0,0525% от площта на защитената зона) от които 1 ИП е за разработване на находище на строителни материали, 2 за монтиране на ветрогенератори и 1 за фотоволтаична централа. 1 ИП е за рекултивация на депо за неопасни отпадъци, като предназначението на част от 2 имота с обща площ 10 дка се променя за полски, горски път. Засегнатата поради урбанизация и други дейности, част от защитената зона, която е в обхват на дейността на РИОСВ Стара Загора е незначителна спрямо общата и площ и значителен кумулативен ефект, изразяващ се в унищожаване на природни местообитания, и местообитания на видовете, които се опазват в нея не се наблюдава.

Планове за регулация и застрояване (ПУП-ПРЗ)

По данни на РИОСВ Стара Загора в границите на 33 BG0002128 „Централен Балкан- буфер” по директивата за опазване на дивите птици е заявен за одобряване 1 ПУП -ПП (Парцеларен план за ВиК и Ел захранване с дължина 93м).

Горскостопански планове, програми и план извлечения за вида на сечите;

По данни на РИОСВ Стара Загора в границите на 33 BG0002128 „Централен Балкан- буфер” по директивата за опазване на дивите птици са заявени 3 горско стопански плана за технически сечи при които не се променя вида на територията и 1 план за преотреждане на гори и пасища, които по НТП са земеделски земи в земи от горския фонд. Реализирането им не води до натрупване на кумулативен ефект от шум, антропогенно присъствие и прогонване на видове от заеманите от тях местообитания., тъй като се отнасят за ограничени във времето периоди и са свързани със стопанисването на горите по предназначение.

По данни на РИОСВ Пловдив в границите на 33 BG0001493 „Централен Балкан- буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер” са заявени за одобряване следните инвестиционни намерения, проекти, планове и програми които заедно с предложения за изготвяне план могат да доведат до предизвикване на кумулативен ефект.

33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна;

Списък на процедираните по реда на ЗБР/ЗООС инвестиционни предложения (ИП) на територията на РИОСВ - Пловдив;

№	Инвестиционно предложение	Община	Землище	Поземлен имот	Площ дка
1	Реконструкция и разширение на съществуващи стопански постройки в жилищни сгради	Карлово	гр. Калофер	016062, 016063	2.100
2	Изграждане на кравеферма с обслужващи сгради за 50 крави	Карлово	с. Васил Левски	000289	8.614
3	Жилищно строителство	Карлово	гр. Карлово	36498.702.47	0.400
4	Жилищно строителство	Карлово	гр. Калофер	016059	1.000

5	Жилищно строителство	Карлово	гр. Калофер	063120	2.()00
6	Къща за гости	Карлово	гр. Калофер	016066	3.092
7	Жилищно строителство	Карлово	гр. Калофер	017093	5.064
8	Жилищно строителство	Карлово	гр. Калофер	015031	3.004
9	„Животновъден обект - ферма за отглеждане на говеда и приплодите им”	с. Христо Даново	общ. Карлово	77462.129.24	3.832
10	"Жилищно строителство"	Карлово	гр. Калофер	35496.16.49	3.85
11	Жилищно строителство	Карлово	Калофер	35496.16.71	3.664
12	"Жилищно строителство"	Карлово	Калофер	35496.17.86 35496.17.87	4.302
13	"Жилищно строителство"	Карлово	Калофер	35496.17.55	2.062
14	„Жилищно строителство”	Карлово	Калофер	35496.17.237	3
15	„Жилищно строителство”	Карлово	Калофер	35496.16.10	1.999
16	„Жилищно строителство”	Карлово	Калофер	35496.85.28	0,459

По данни на РИОСВ Пловдив в частта от ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан буфер”, по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна която е в обхвата на инспекцията са заявени 16 ИП. От тях 1 е за реконструкция ремонт и разширение на съществуваща сграда и не води до увреждане на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитената зона. ИП, които са свързани с промяна на предназначението на земята и застрояване в неурбанизирани територии са 15 на площ от 46.342дка (0,0033% от защитената зона). Засегнатата поради урбанизация и други дейности, част от защитената зона, която е в обхват на дейността на РИОСВ Пловдив е незначителна спрямо общата и площ и значителен кумулативен ефект, изразяващ се в унищожаване на природни местообитания, и местообитания на видовете, които се опазват в нея не се наблюдава.

Списък на процедираните по реда на ЗБР/ЗООС планове, програми и проекти (ППП) на територията на РИОСВ - Пловдив

Програма за управление на отпадъците на община Карлово

Стратегията за Водено от общностите местно развитие (BOMP) на сдружение Местна инициативна група (МИГ) - Карлово за периода 2018-2023“

Горскостопански план (ГСП) и План за защита от пожари на горските територии

Не водят до натрупване на отрицателен кумулативен ефект.

ЗЗ BG0002128 „Централен Балкан-буфер” по директивата за опазване на дивите птици;

Списък на процедираните по реда на ЗБР/ЗООС планове, програми и проекти (ППП) на територията на РИОСВ - Пловдив;

По данни на РИОСВ Пловдив, в границите на 33 BG0002128 „Централен Балкан- буфер” по директивата за опазване на дивите птици са заявени за одобряване следните ИП.

№	Инвестиционно предложение	Община	Землище	Поземлен имот	Площ дка
1	Изграждане на кравеферма с обслужващи сгради за 50 крави	Карлово	с. Васил Левски	050065	3.778
2	Реконструкция и разширение на съществуващи стопански постройки в жилищни сгради	Карлово	гр. Калофер	016062, 016063	2.100
3	Ферма за крави и угояване на телета - 40 бр.	Карлово	с. Розино	142040	5.719
4	Изграждане на кравеферма с обслужващи сгради за 50 крави	Карлово	с. Васил Левски	000289	8.614
5	Жилищно строителство	Карлово	гр. Карлово	36498.702.47	0.400
6	Жилищно строителство	Карлово	гр. Калофер	016059	1.000
7	Изграждане на животновъдна ферма за 50 броя едър рогат добитък /биволи/ с обслужваща сграда	Карлово	с. Васил Левски	050040	5.928
8	Жилищно строителство	Карлово	гр. Калофер	063120	2.000
9	Къща за гости	Карлово	гр. Калофер	016066	3.092
10	Обновяване и увеличаване площта на съществуваща орехова градина	Карлово	с. Васил Левски		77.484
11	Селскостопанска сграда за отглеждане на животни (40 крави)	Карлово	с. Васил Левски	050060	3.632
12	Създаване на насаждения от маслодайна роза включващо изграждане на система за капково напояване, система за оросяване и изграждане на сондажен кладенец	Карлово	с. Христо Даново	224024, 224063, 224053, 224065, 224075	68.354
13	Създаване на лавандулово насаждение	Карлово	с. Христо Даново	224076, 224073, 224014, 224026, 224025, 224027, 224041 и част от имот № 224024	135.761
14	Жилищно строителство	Карлово	гр. Калофер	017093	5.064
15	Жилищно строителство	Карлово	гр. Калофер	015031	3.004
16	Изграждане на хидропонна система и оранжерия за целогодишно отглеждане на зеленчукови култури	Карлово	с. Васил Левски	040106	5,712
17	Животновъден обект - ферма за отглеждане на говеда и приплодите им”	с. Христо Даново	общ. Карлово	77462.129.24	3.832
18	”Жилищно строителство”	Карлово	гр. Калофер	35496.16.49	3.85
19	Жилищно строителство	Карлово	Калофер	35496.16.71	3.664
20	”Жилищно строителство”	Карлово	Калофер	35496.17.86 35496.17.87	4.302
21	”Жилищно строителство”	Карлово	Калофер	35496.17.55	2.062
22	„Жилищно строителство“	Карлово	Карлово	36498.306.710	1.709
23	„Жилищно строителство”	Карлово	Калофер	35496.17.237	3
24	„Жилищно строителство”	Карлово	Калофер	35496.16.10	1.999

По данни на РИОСВ Пловдив в частта от 33 BG0002128 „Централен Балкан- буфер”, която е в обхвата на инспекцията са заявени 24 ИП. От тях 1 ИП са за ремонт и реконструкции на съществуващи съоръжения в имоти в които вече има изградени сгради, 4 за създаване на

трайни насаждения и селскостопански техники при които не се променя предназначението на земята и не водят до увреждане на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитената зона. ИП, които са свързани с промяна на предназначението на земята и застрояване в неурбанизирани територии са 18 на площ от 63.017дка (0,0087% от площта на защитената зона). Засегнатата поради урбанизация част от защитената зона е незначителна, без да се наблюдава изразен значителен отрицателен кумулативен ефект.

Планове, програми и проекти (ППП) в обхвата на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер”

Общински планове, програми и стратегии;

Програма за управление на отпадъците на община Карлово;

Програма за управление на отпадъците на община Сопот;

Стратегията за Водено от общностите местно развитие (BOMR) на сдружение Местна инициативна група (МИГ) - Карлово за периода 2018-2023“

Горскостопански план (ГСП) и План за защита от пожари на горските територии н ДГС Карлово

Не водят до натрупване на отрицателен кумулативен ефект, изразяваща се в отнемане на площи от местообитанията на дивите птици, предмет на опазване в защитената зона.

Съгласно сумарните данните, общата оценка на кумулативно въздействие върху двете защитени зони са:

1. BG0001493 „Централен Балкан- буфер”

Общата площ, която ще бъде увредена поради застрояване след реализиране на по-голямата част от заявените ИП и PPP е в размер на 2954,456 дка или 0,21% от общата площ на защитената зона.

Вероятно голяма част от тях не са реализирани, но не са налични данни, които да бъдат анализирани на основа разрешителни документи за строеж и реализация и колко от тях за изгубили правно основание за осъществяване поради давност, което може значително да намали % на засегнатата площ.

2. 33 BG0002128 „Централен Балкан- буфер”

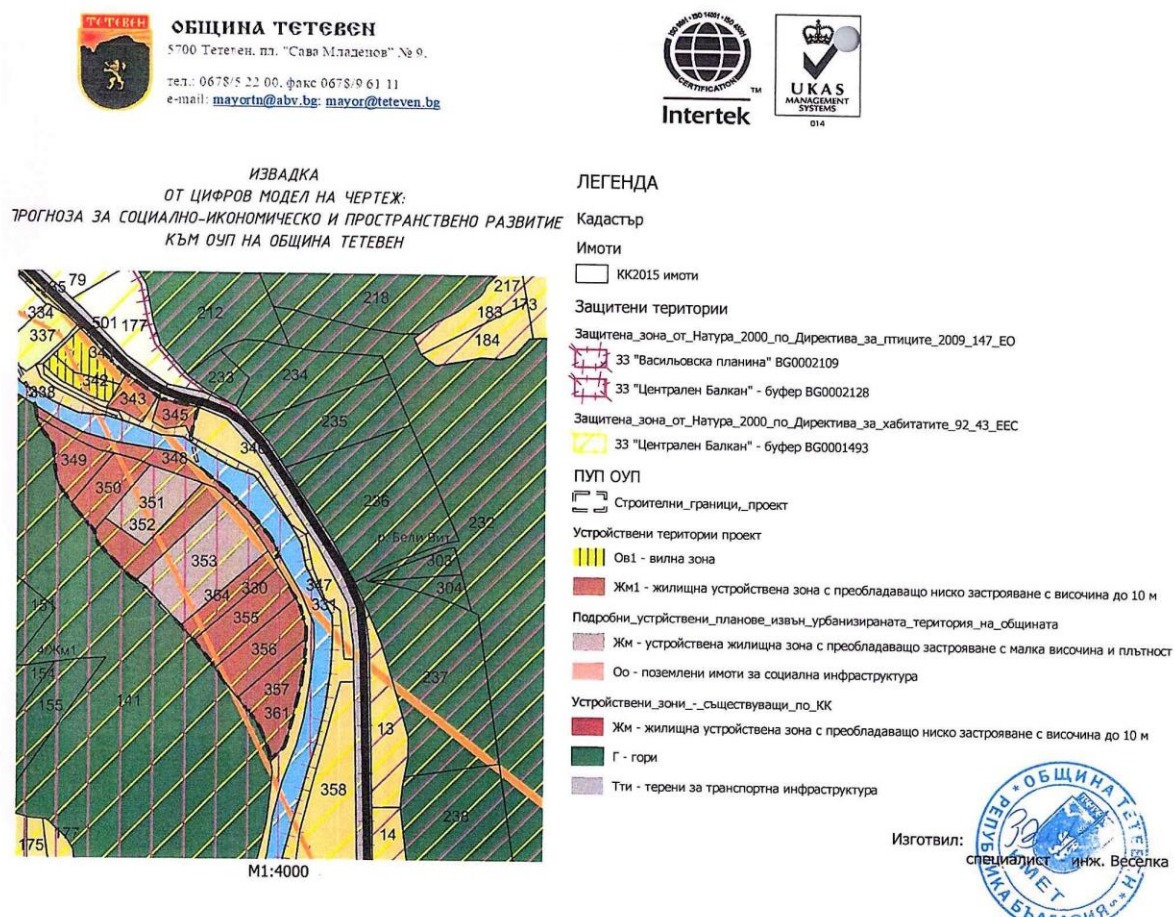
Общата площ, която ще бъде увредена поради застрояване след реализиране на по-голямата част от заявените ИП и PPP е в размер на 2479,301 дка или 0,35% от общата площ на защитената зона.

Вероятно голяма част от тях не са реализирани, но не са налични данни, които да бъдат анализирани на основа разрешителни документи за строеж и реализация и колко от тях за изгубили правно основание за осъществяване поради давност, което може значително да намали % на засегнатата площ.

3. Описание на елементите на плана, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер” или техните елементи.

Ново инвестиционното предложение за изграждане на еднофамилни жилищни сгради в ПИ с идентификатор 72343.54.444, в местността „Просеченик“, по КК и КР на гр. Тетевен, община Тетевен, както и необходимата техническа инфраструктура за експлоатация на обекта – водопровод, канализация и ПСОВ, електрозахранване, съобщителни кабели и път с трайна настилка.

ПИ с идентификатор 72343.54.444 е частна собственост на Възложителя. Имотът е с площ 27 085 кв. м. и представлява земеделска територия с начин на трайно ползване „ливада“. Категория на земята е четвърта при неполивни условия. За изпълнение на ИП ще се изготви изменение на Подобен устройствен план – План за застрояване (ПУП - ПЗ) за ПИ с идентификатор 72343.54.444, съгласно който имотът ще се отреди в урбанизирана територия с устройствена жилищна зона с преобладаващо застрояване с малка височина (до 10м) – „Жм“ и трайно ползване „за жилищни нужди“. За трасетата на необходимата техническата инфраструктура ще се изготви Подобен устройствен план – Парцеларен план (ПУП - ПП). ПИ № 72343.54.444 е с площ 27085 кв. м и начин на трайно ползване (НТП) „Ливада“, съгласно Скица № 15-79490-26.01.2024 г. на СГКК - гр. Ловеч. Имотът попада в „Жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване с малка височина и плътност (Жм)“, съгласно одобрения и действащ Общ устройствен план (ОУП) на община Тетевен.

Извадка от действащия ОУП – Тетевен за ПИ № 72343.54.444 - Жм

Предвижда се изграждане на пет броя двуетажни еднофамилни жилищни сгради за постоянно / сезонно обитаване (с височина до 8 м корниз), всяка със застроена площ около 100 кв. (разгъната застроена площ около 200 кв. м) в границите на ПИ № 72343.54.444, гр. Тетевен - ново инвестиционно предложение. Сградите ще са със скатен покрив с външно водоотвеждане, без подземни или с частичен подземни етажи, с неизползваемо подпокривно пространство. В имота ще бъдат оформени тупикови алеи (с ширина около 3 м) за достъп до сградите и места за отдих. Към всяка сграда ще се обособят по две паркоместа с площ от по 12.50 кв. м.

Предвидено е електроснабдяването на имота да се реализира посредством отклонение от съществуващата електроразпределителна мрежа. Ще се изгради нов трафопост в имота, който ще се захрани от страна Ср.Н чрез подземно разположен кабел, присъединен към ВЛ 20 kV, преминаваща на 100 м северно от площадката на ИП, в сервитута на републикански път Ш-358. Водоснабдяването ще се осъществи чрез отклонение от водопровод А.Ц. ф 250 мм, част от водоснабдителната система на гр. Тетевен, преминаващ на 120 м северно от площадката на ИП (в сервитута на републикански път Ш-358). Очакваните битово-фекални отпадъчни води ще се отвеждат към 5 бр. водопълтни резервоари (по един за всяка от предвидените жилищни сгради), след които ще се извозват до най-близката градска пречиствателната станция за отпадъчни води (ГПСОВ). Очаква се количество на битовите отпадъчни води (от петте жилищни сгради) около 108 куб. м/месец. Не се предвижда дъждовна канализация. Отпадъчните атмосферни води от покривите на сградите ще се оттичат повърхностно по моделирания терен.

Достъпът до ПИ № 72343.54.444 се осъществява от републикански път Ш-358, с. Рибарица - гр. Тетевен (ПИ № 72343.503.501), през ПИ №, № 72343.54.339, 72343.54.340, съществуващо мостово съоръжение над р. Бели Вит и ПИ № 72343.54.348 (собственост на същия възложител: учредено е право на преминаване за обслужване на ПИ № 72343.54.444).

ПИ № 72343.54.339 е с площ 369 кв. м и начин на трайно ползване „За селскостопански, горски, ведомствен път“, земеделска територия.

ПИ № 72343.54.340 е с площ 155 кв. м и НТП „Овощна градина“, земеделска територия, стопанисван от Община Тетевен (по данни от Кадастрално-административната информационна система на АГКК). Съгласно предоставената от възложителя документация, последното е фактическа грешка и ще бъдат предприети действия за отстраняването ѝ в кадастралната карта.

ПИ № 72343.54.348 е с площ 2499 кв. м и НТП „Пасище“, земеделска територия, Скица № 15-209568-01.03.2024 г. на СГКК - гр. Ловеч. Учредено е право на преминаване за обслужване на ПИ № 72343.54.444 с размер 109 кв. м (с ширина 10 м, за достъп от съществуващото мостово съоръжение в близост).

В ограничителните граници на застрояване определени с ПУП-ПЗ ще се проектират и построят еднофамилни жилищни сгради. Жилищните сгради ще са двуетажни, със скатен покрив с външно водоотвеждане, без подземен или с частичен подземен етаж, с неизползваемо подпокривно пространство.

Съгласно становище на Електроразпределителното дружество за хранване на жилищните сгради е необходимо да се изгради нов трафопост с необходимата мощност. Съоръжението ще се захрани от страна Ср.Н чрез подземно разположен кабел присъединен към ВЛ 20kV, преминаваща на 100 м северно от площадката на ИП (в сервитута на републикански път Ш-358).

Съгласно становище на ВиК оператора водоснабдяването с питейна вода на жилищното застрояване в имота ще се извърши от водопровод А.Ц. $\varnothing 250$ mm, част от водоснабдителната система на гр. Тетевен, преминаващ на 120 м северно от площадката на ИП (в сервитута на републикански път Ш-358).

Сградите предвидени за строеж ще бъдат V-та категория съгласно чл. 137, ал. 1, т. 5, „а“ от ЗУТ – жилищни и смесени сгради с ниско застрояване с РЗП до 1000 m². На този етап от ИП са предвидени за изграждане пет жилищни сгради с приблизителна ЗП от 100 кв.м. или РЗП от 200 кв.м. Всяка от сградите се състои от първи етаж на кота $\pm 0,00$ включващ антре/коридор, дрешник, склад/перално помещение; техническо помещение, дневна с кухня, веранда, тоалетна и стълбище към втория етаж, и втори етаж на кота +3,20 включващ коридор, четири или пет стаи, бани с тоалетни, склад. Функционалните решения за всяка сграда ще бъдат подробно описани в техническия проект за строеж.

В рамките на имота за достъп до сградите ще се оформят тупикови алеи с ширина от по 3м. Необходимият брой места за паркиране на МПС ще се определи в зависимост от

функционалното предназначение, съгласно Приложение №5 към чл. 42 и чл. 50 от Наредба № РД-02-20-2 за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии – за жилищни сгради минимум по 1 (едни) брой на жилище. Предвижда се към всяка сграда да се обособят по две паркоместа с площ от по 12,50 кв.м. всяко за паркиране на до два автомобила.

Предвид изразеното от Басейнова дирекция становище за недопустимост за заустване на пречистени отпадъчни води в р. Бели Вит в посочения участък от реката, „БГ ЕСТЕЙТ“ АД изменя инвестиционното си намерение по отношение на изграждане на обща площадкова канализация и ПСОВ в границите на имота. Новото предложение е към всяка жилищна сграда да се монтира индивидуален водоуплътнен резервоар за събиране на битовите отпадъчни води. Прогнозните количества на отпадъчни води се определя като 90% от средно денонощното водопотребление в една жилищна сграда – $4 \text{ живущи} \times 200 \text{ л/ден} \times 0,9 = 720 \text{ л/ден} = 0,72 \text{ м}^3/\text{д}$ или $21,60 \text{ м}^3/\text{мес}$. При предвиденото застрояване от 5 жилищни сгради количеството на битовите отпадъчни води ще е $108 \text{ м}^3/\text{мес}$. При запълване на обемът на някои от индивидуалните резервоари, същият ще бъде почистен чрез специализирана техника, а събраните води и утайки ще се транспортират до най-близка ГПСОВ за пречистване и заустване във водоприемник.

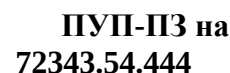
При работното проектиране ще се решат диаметрите, котите и наклоните на канализационните мрежи и съоръжения, съобразени с характера на застрояване и вертикалната планировка на терена, като при всички положения, ще се предвиди полезните обеми на резервоарите да бъдат по-големи от обемите на прогнозните количества на битови отпадъчни води от всяка сграда.

По отношение на поземлен имот 72343.54.330, който е отразен в КАИС, като имот, стопанисван от общината, земеделска територия, категория 4, НТП **Овощна градина** ще предприемем действия за отстраняване на фактическа грешка в кадастралната карта. Същият на място представлява полски път и е част от трасето за достъп до съществуващото мостово съоръжение, за което сме представили удостоверение №50 от 15.11.2007 г. за въвеждане в експлоатация.

Изглед от Street view, Google Earth на републикански път III-358 и съществуваща отбивка към поземлен имот 72343.54.330.

Приложена е извадка от „Прогноза за социално-икономическо и пространствено развитие“ към ОУП на Община Тетевен.

Необходимо е одобряване и влизане в сила на ПУП – ПЗ за имота и парцеларен план за елементите на техническата инфраструктура. Въз основа на чл.24, ал.2 от ЗОЗЗ след одобрение на плановете и влизането им в сила ще се поиска разглеждането им от комисия по чл.17, ал.1 от ЗОЗЗ за издаване на решение за промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди.

Възможните въздействия при най-неблагоприятни условия върху природните местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер” от прилагането на плана могат да бъдат:.

Нарушаване на природозащитните цели на ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан- буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер”.

Поради строителни ИП дейности;

- нарушаване на целостта на зоната;
- намаляване на площта на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в двете защитени зони, включително птици и растителни видове;
- трансформация на природни местообитания;
- влошаване на природозащитното състояние на целеви за опазване в защитените зони местообитания;
- фрагментация на местообитания;
- увреждане на площи, които могат да бъдат от значение за оцеляването на видове, предмет на опазване в двете защитени зони;

- подмяна на растителност, която е източник на храна за видовете предмет на опазване;
- прекъсване на миграционни коридори;

Поради антропогенизиране на района;

- прогонване на животински видове, включително птици от местообитанията им поради шум и безпокойство;
- компроментиране на възпроизводството поради безпокойство по време на размножаване;
- пряко унищожаване поради недобросъвестност, вандалски прояви и пр.
- прогонване от местообитанията на животински видове, които са важна хранителна база за видовете които се опазват в защитената зона;

Настоящият доклад за оценка на степента на въздействие върху защитените зони на Подобен устройствен план-план за регулация и застрояване (ПУП-ПРЗ) в обхвата на ПИ № 72343.54.444 по Кадастралната карта на гр. Тетевен, съгласно която имота е с НТП ливада, с обща площ от 27,085 дка е утвърдена със Заповед РД-18-16/06.03.2009 г. на Изпълнителния директор на АГКК, върху защитени зони BG0001493 „Централен Балкан-буфер” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна и BG0002128 „Централен Балкан- буфер” по Директивата за опазване на дивите птиците изготвен съгласно Решение № ПН-49-ОС/2025 г. на РИОСВ Плевен, изискванията на чл. 31, ал.10 от Закона за биологичното разнообразие (изм. ДВ. бр.62 от 10 Август 2010г., изм. ДВ. бр.89 от 12 Ноември 2010г.) и чл.20, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване оценка за съвместимост на плановете, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (изм. ДВ. бр. 81 от 15 октомври 2010 г.).

Конкретно за настоящия план компетентният орган, в случая РИОСВ Плевен с Решение № ПН-49-ОС/2025 г. е преценил, че съществува вероятност от значително увреждане на ЗЗ

BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер” поради следните мотиви:

- Планът е свързан с промяна на предназначението (урбанизирането и отреждане „Жм“) на имот с НТП „ливада“ (зеделска земя), попадащ в границите на защитени зони BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и BG0002128 „Централен Балкан - буфер“. Макар площта на имота да е само 27,085, като се отчете взаимодействието на плана е други реализирани планове, програми, проекти и инвестиционни предложения (ППП/ИП) в района на община Тетевен и в границите на двете защитени зони от определянето на защитените зони (2007 г.) до момента, се очаква повишаване на кумулативния ефект от негативни въздействия върху природозащитните цели на защитени зони BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и BG0002128 „Централен Балкан - буфер“ и нарушаване на целостта им.

- С реализирането на плана не се очаква да бъдат засегнати природни местообитания - предмет на опазване в 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“, изхождайки от информацията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, информационна система на МОСВ за Натура 2000.

- С осъществяването на ИП е възможно да бъдат засегнати: природно местообитание **6430 Хидрофилни съобщества от високи тревы в равнините и в планинския до алпийския пояс** и приоритетно природно местообитание **91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus***, предвид данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, информационна система на МОСВ за Натура 2000. Предвид приложеното становище на регистриран лесовъд, в ПИ № 72343.54.444 е много вероятно да бъде установено природно местообитание **9170 Дъбово-габърски гори от типа *Galio-Carpinetum***.

- Местоположението на имота, в чийто обхват е предвиденото ИП, обуславя въздействие на последното върху местообитания на различни видове, предмет на опазване в 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“. Съгласно посочения проект за картиране на местообитания, значителна площ от ПИ № 72343.54.444 представлява ефективно заето местообитание на *Европейски вълк (*Canis lupus*) и Видра (*Lutra lutra*). В имота са отразени потенциални ловни местообитания на някои видове прилепи - Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*) и др. Данните от информационната система на МОСВ показват, че ИП ще засегне местообитания на Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) и на различни видове безгръбначни - Еуфидриас (*Euphydryas aurinia*), Лицена (Голяма огневка) (*Lysaena dispar*) и др.

- Реализацията на ИП би довела до загуба и/или трансформация на местообитания на някои видове птици - предмет на опазване в 33 BG 0002128 „Централен Балкан - буфер“, както и до значително безпокойство на видове, обект на опазване в защитената зона.

- Пред вид целта на ИП, безпокойството на видовете в границите на двете защитени зони ще се увеличи, а процесът на възстановяване на популациите и екосистемите ще е затруднен.

- Реализацията на ИП ще допринесе до нарушаване целостта на 33BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и BG0002128 „Централен Балкан - буфер“ и до повишаване на кумулативния ефект от негативни въздействия върху предмета и целите им на опазване.

Част от очакванията могат да бъдат отхвърлени при прецизиране на информацията, след наблюдения на място и анкетиране на местни жители относно бозайници и птици за които има данни, че обитават тази част на двете защитени зони.

Възможните въздействия, произтичащи от прилагането на плана са оценени спрямо:

- Обхвата по отношение местоположението на имота за който се изготвя в двете защитени зони;
- Фаза в процеса на реализирането на допустимите от плана ИП, в която е вероятно да възникнат;
- Ефекта върху природните местообитания и видовете, предмет на опазване в защитената зона;
- Характер на въздействията - дълготрайност или са с временен ефект;
- Продължителност на въздействията - дали въздействията са постоянни, краткосрочни, периодични, инцидентни (не се предполага задължително да възникнат);
- С кои други въздействия на ИП/ПП имат комбинирано влияние върху даден параметър за благоприятния природозащитен статус на видовете и местообитанията

Нормативната рамка, която определя настоящия ПУП-ПРЗ не предполага значителни въздействия върху двете защитени зони поради разположение на имотите за които се изготвя ПУП-ПРЗ в границите на населено място, но реално до колко елементите на плана са в състояние да повлияят върху предмета на опазване на защитените зони може да бъде преценено едва след заявяването на конкретно инвестиционно предложение.

Елементите на плана, РЗП, Кинт, застроителни линии и височина на сградите, която се допуска да бъдат построени определят градоустройствените параметри за относително малка площ, спрямо площта на двете защитени зони и не са в състояние да предизвикат значителни промени в границите им.

Максимално допустимата с плана височина не предполага бариерен ефект за птиците, предмет на опазване в 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” и прилепите, които се опазват в 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер”.

По-долу в ДОСВ ще бъде направена оценка до каква степен е възможно засягане на природните местообитания и местообитанията на видовете предмет на опазване в 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер”

Планът се изготвя за територия, за която доколко попада в границите на природни местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” ще бъде определено по-долу в анализа на база предоставените ни от МОСВ пространствени данни за границите на всяко едно природно местообитание или местообитание на вида, който се опазва в 33 нея и актуализираната база данни на БЗДП за разположението на гнездящите в 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” птици.

Предназначението на сградите, които се допускат да бъдат изградени в устройствена зона Ок не предполага генериране на значителни количества отпадни води, контаминенти на атмосферния въздух, шумове, вибрации и други въздействия със значителен отрицателен ефект спрямо двете защитени зони.

За територията за която се изготвя плана, местоположението на която е в устройствена зона Жм в гр. Тетевен компетентният орган в случая РИОСВ Плевен вече се е произнесъл със **Становище по ЕО № 2-2/2020 г. устройствена зона Жм същият е съвместим с предмета и целите на двете защитени зони и в определения в ДОСВ от реализирането на проекта за ОУП на Община Тетевен кумулативен ефект.**

4. Описание на 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер”, местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване при изготвянето на плана;

4.1. 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер”

33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” е обявена със Заповед на Министерството на околната среда и водите № РД-272/31.03.2021 г. Публ. в ДВ бр. 46/01.06.2021 г. и изменена със Заповед № РД-644/19.07.2024 г. на МОСВ, обн. ДВ, бр. 69/16.08.2024 г.). Защитената зона включва планинските територии северно и южно от границите на Националния парк Централен Балкан, като обгражда Националния парк от всички страни. Обхваща територия, включваща землищата на гр. Габрово, с. Гъбене, с. Дебел дял, община Габрово, област Габрово, с. Батошево, с. Кръвеник, с. Купен, с. Стоките, с. Тумбалово, с. Угорелец, община Севлиево, област Габрово, гр. Априлци, с. Велчево, община Априлци, област Ловеч, с. Бабинци, с. Васильово, с. Глогово, с. Гложене, с. Градежница, с. Дивчовото, с. Малка Желязна, с. Рибарица, гр. Тетевен, с. Черни Вит, община Тетевен, област Ловеч, с. Балабанско, с. Балканец, с. Бели Осъм, с. Борима, с. Голяма Желязна, с. Калейца, с. Орешак, с. Старо село, с. Терзийско, гр. Троян, с. Черни Осъм, с. Чифлик, с. Шипково, община Троян, област Ловеч, с. Кирчево, с. Лесидрен, с. Сопот, община Угърчин, област Ловеч, с. Васил Левски, с. Иганово, гр. Калофер, гр. Карлово, гр. Клисура, с. Кърнаре, с. Московец, с. Певците, с. Розино, с. Слатина, с. Христо Даново, община Карлово, област Пловдив, с. Анево, община Сопот, област Пловдив, с. Брусен, гр. Етрополе, с. Лопян, с. Ямна, община Етрополе, област София, гр. Златица, с. Църквище, община Златица, област София, с. Мирково, община Мирково, област София, гр. Пирдоп, община Пирдоп, област София, с. Челопеч, община Челопеч, област София, с. Димовци, с. Златирът, с. Лява река, с. Пчелиново, община Гурково, област Стара Загора, с. Голямо Дряново, с. Горно Изворово, с. Долно изворово, с. Енина, гр. Крън, с. Шейново, гр. Шипка, с. Ясеново, община Казанлък, област Стара Загора, с. Борушица, с. Дъбово, с. Селце, с. Сливито, община Мъглиж, област Стара Загора, с. Асен, с. Габарево, с. Горно Сахране, с. Манолово, с. Осетеново, с. Скобелево, с. Тъжа, с. Търничени, община Павел баня, област Стара Загора, с обща площ 1384163,850 дка. Защитената зона е естествен буфер за Националния парк Централен Балкан и осигурява опазването на цялата планина. Включва почти недокоснати от човешка дейност територии, включително важни букови и *Tilio-Acerion* гори и галерии от черна елша *Alnus glutinosa*. Важни биокоридори са долините на реките Вит, Осъм, Росица, Янтра на север и Стряма и Тунджа на юг. Защитената зона е важно местообитание на много изолираната популация на кафявата мечка в Стара планина, която всяка година преминава от Националния парк Централен Балкан и прекарва известно време в защитената зона. На територията на защитената зона попадат важни местообитания на лалугера (*Spermophilus citellus*) и главоча (*Cottus gobio*).

В защитената зона са представени следните класове земно покритие:

Клас хабитат	Класове земно покритие по EUNIS	% покритие
N06	Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	1,0
N08	Равнини, шубраци - Heath, Scrub	7,0
N09	Сухи тревни съобщества, степи	7,0
N12	Обширни зърнени култури	8,0
N15	Други обработваеми земи	2,0
N16	Широколистни листопадни гори	50,0
N17	Иглолистни гори	1,0
N19	Смесени гори	23,0
N22	Вътрешни скали, сипеи, пясъци, постоянен сняг и лед	1,0
N23	Други земи (включително градове, села, пътища, места за отпадъци, мини, индустриални обекти)	1,0

	Общо покритие	100
--	---------------	-----

Предмет на опазване в защитена зона BG0001493 „Централен Балкан - буфер“
съгласно заповедта с която е обявена са:

Следните типове природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

- 4060 А лпийски и бореални ерикоидни съобщества;
- 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*;
- 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (* важни местообитания на орхидеи);
- 62D0 Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества;
- 6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс;
- 6510 Низинни сенокосни ливади;
- 6520 Планински сенокосни ливади;
- 8150 Средноевропейски силикати и сипеи в предпланини и ниски планини (добавено като предмет на опазване със Заповед № РД-644/19.07.2024 г. на МОСВ, обн. ДВ, бр. 69/16.08.2024 г.).
- 8160* Средноевропейски варовикови сипеи в хълмистите равнини и ниски планини (добавено като предмет на опазване със Заповед № РД-644/19.07.2024 г. на МОСВ, обн. ДВ, бр. 69/16.08.2024 г.).
- 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове;
- 8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове;
- 8310 Неблагоустроени пещери;
- 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*;
- 9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*;
- 9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero Fagion*);
- 9170 Дъбово-габърови гори от типа *Galio Carpinetum*;
- 9180 * Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове;
- 91AA* Източни гори от космат дъб;
- 91BA Мизийски гори от обикновена ела;
- 91CA Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори;
- 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);
- 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*;
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
- 91W0 Мизийски букови гори;
- 9530 * Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор;
- 95A0 Гори от бяла и черна мура (добавено като предмет на опазване със Заповед № РД-644/19.07.2024 г. на МОСВ, обн. ДВ, бр. 69/16.08.2024 г.).

Природно местообитание 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа присъства в предхождащата съгласно 8 от ЗБР за обявяването на защитената зона документация - стандартен формуляр, но в рамките на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ съгласно изготвения доклад е установена площ в лошо състояние в община Карлово с характеристиките на това местообитание, но местообитанието не е включено в предмета на опазване на защитената зона, определен със Заповед № РД-272 от 31 март 2021 г. на МОСВ, с която е обявена защитената зона, но съгласно Писмо Изх. 3244(8)/14.03.2023 г. на РИОСВ Плевен същото е част от

предмета на опазването и .

Местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:

Бозайници - *Кафява мечка (*Ursus arctos*), *Европейски вълк (*Canis lupus*), Видра (*Lutra lutra*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Дива коза (*Rupicapra rupicapra balcanica*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*), Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*), Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*);

Земноводни и влечуги - Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*);

Риби - Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*), Балкански щипок (*Sabanejewia balcanica*) (добавено като предмет на опазване със Заповед № РД-644/19.07.2024 г. на МОСВ, обн. ДВ, бр. 69/16.08.2024 г.) вместо (*Sabanejewia aurata*), Главоч (*Cottus gobio*);

Безгръбначни - *Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*), Ценагрион (Ручейно пъстриче) (*Coenagrion ornatum*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Буков сечко (*Morimus funereus*), *Осмодерма (*Osmoderma eremita*), *Cucujus cinnaberinus*, *Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), *Четириточкова мечка пеперуда (*Euplagia callimorpha quadripunctaria*), Еуфидриас (*Euphydryas aurinia*), Полиоматус (*Polyommatus eroides*), Лицена (Голяма огневка) (*Lycaena dispar*), Бисерна мида (*Unio crassus*), Рисодес (*Rhyssodes sulcatus*), посочен в Заповед № РД-644/19.07.2024 г. на МОСВ;

Растения - Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*), Червено усойниче (*Echium russicum*), *Dicranum viride*, *Hamatocaulis vernicosus*, *Mannia triandra*.

В стандартния формуляр на защитената зона в категория DD (без достатъчно достоверни данни) са включени видовете Пъстър пор (*Vormela peregusna*) и рибите Балканска кротушка (*Romanogobio kesslerii*) и Малка кротушка (*Romanogobio uranoscopus*). В рамките на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ съгласно изготвените доклади по-горепосочените 3 вида не са установени и като неустановени в защитената зона не са включени в определения със заповедта за обявяване на защитената зона предмет и цели на опазване.

33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” е обявена с цел:

Опазване и под държане на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1 местообитанията на посочените в т. 2.2 от заповедта за обявяването и видове, техните популации и разпространение в границите на зоната за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в съответните биогеографски регион;

Увеличаване на приноса на защитената зона по отношение на площта на природно местообитание с код 62D0 в Алпийския и Континенталния биогеографски регион;

Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 6210 (* важни местообитания на орхидеи), 62D0, 6430, 6520, 9180*, 91BA, 91CA, 91E0*, 91W0 и 9530* в двата биогеографски региона;

Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 4060 и 95A0 в частта от защитената зона, попадаща в Алпийския биогеографски регион, и на

природно местообитание с код 6510 в частта от защитената зона, попадаща в Континенталния биоекографски регион;

Подобряване на местообитанията на видовете Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) и *Hamatocaulis vernicosus* в двата биоекографски региона и местообитанията на вида Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*) в частта от защитената зона, попадаща в Алпийския биоекографски регион;

При необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типовете природни местообитания и местообитанията на посочени в т посочени в заповедта за обявяване на защитената зона видове и техни популации;

Поддържане на свързаността на местообитанията на приоритетните за опазване видовете *Кафява мечка (*Ursus arctos*), *Европейски вълк (*Canis lupus*) и Дива коза (*Rupicapra rupicapra balcanica*).

Целите на защитената зона по са определени съобразно важността и зона за постигане и поддържане на благоприятното природозащитно състояние на типовете природни местообитания и видовете посочени в заповедта за обявяването и в съответните биоекографски региони, както и за свързаността и целостта на мрежата от защитени зони в страната като част от Европейската екологична мрежа Натура 2000.

В границите на защитената зона се забранява:

Провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места;

Движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;

Промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива; Разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания предмет на опазване в защитената зона освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство;

Премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;

Употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията; Употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове;

Използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни

вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

Използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;

Палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;

Палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване в защитената зона, провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите - от 1 март до 30 юни; 8.

Издаване на разрешения за строеж и всякакво строителство в находищата на вида *Dicranum viride* и на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатни регистри съгласно приложения № 2 и № 3 от заповедта за обявяване на защитената зона, както и инициране, провеждане или продължаване на процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, ЗБР, Закона за горите, Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползване на земеделските земи, Закона за устройство на територията и съответните подзаконовни нормативни актове, които са предпоставка за реализация на строителство; забраната не се прилага за ремонт и реконструкция на съществуващи обекти и за изграждане, ремонт или реконструкция на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура;

Търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в находищата на вида *Dicranum viride* и на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатни регистри съгласно приложения № 2 и № 3, от заповедта за обявяване на защитената зона;

Отводняване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на находищата на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатен регистър съгласно приложение № 3 на заповедта за обявяване на защитената зона;

Извеждане на сечи и изнасяне на мъртва дървесина в находищата на вида *Dicranum viride*, определени с координатен регистър съгласно приложение № 2, на заповедта за обявяване на защитената зона, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на местообитанията на вида;

Добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета;

Паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост;

Изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Горските типове природни местообитания включени в предмета на опазване на защитената зона се стопанисват в съответствие с разпоредбите на глава четвърта от Наредба № 8 от 5.08.2011 г. за сечите в горите (ДВ, бр. 64 от 2011 г.) и за тях е задължително прилагането на „Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие“, утвърдена от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

Предложеният за изготвяне ПУП-ПРЗ определя пространствената рамка (застроителните линии), строителните параметри, начина на свързване с техническата инфраструктура и вида на застрояване в границите на **ПИ 72343.54.444**, в случая допускащи реализирането на ИП, които не са в противоречие с целите за които е обявена защитената зона и наложения със заповедта за обявяването и режим на опазване.

4.2 BG0002128 „Централен Балкан-буфер”;

Границите, землищата в които е разположена, режимът на опазване и целите с които е обявена защитена зона BG0002128 „Централен Балкан Буфер“ са посочени в Заповедта за обявяването и. Съгласно Заповед № РД-321/4.04.2013 г. на МОСВ BG0002128 „Централен Балкан Буфер“ е разположена в землищата на гр. Габрово, община Габрово, област Габрово, с. Стоките, община Севлиево, област Габрово, гр. Априлци, община Априлци, област Ловеч, с. Балканец, с. Бели Осъм, с. Черни Осъм, с. Чифлик, община Троян, област Ловеч, с. Васильово, с. Дивчовото, с. Рибарица, гр. Тетевен, с. Черни Вит, община Тетевен, област Ловеч, с. Васил Левски, с. Иганово, гр. Калофер, гр. Карлово, гр. Клисурса, с. Кърнаре, с. Певците, с. Розино, с. Столетово, с. Христо Даново, община Карлово, област Пловдив, гр. Сопот, с. Анево, община Сопот, област Пловдив, с. Габарево, с. Горно Сахране, с. Манолово, с. Осетеново, с. Скобелево, с. Тъжа, с. Търничени, община Павел баня, област Стара Загора, с. Голямо Дряново, с. Горно Изворово, с. Енина, с. Крън, с. Шейново, гр. Шипка, с. Ясеново, община Казанлък, област Стара Загора, с. Борушица, с. Селце, община Мъглиж, област Стара Загора, гр. Златица, община Златица, Софийска област, гр. Пирдоп, община Пирдоп, Софийска област, с. Антон, община Антон, Софийска област, с. Брусен, с. Лопян, с. Ямна, община Етрополе, Софийска област, с обща площ 720 214,029 дка.

Със Заповед №645/19.07.2024 г. (ДВ, бр. 69/16.08.2024 г.) са направени промени при видовете предмет на опазване и са добавени видовете Ловен сокол (*Falco cherrug*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*).

Защитената зона включва ниската и средна планинска част на Стара Планина по-голямата част от която е покрита с гори (предимно широколистни), някои пасища и значителна част териториите в които гнездят голям брой грабливи птици. На територията на 33 BG0002128 „Централен Балкан Буфер“ са регистрирани 34 вида птици, изброени в приложение 1 към Директивата за птиците (2009/147/ЕО). От тях 27 вида гнездят и 7 вида преминават през района по време на миграция. Територията на защитената зона е важна част от мрежата Натура 2000 в България за птиците, осигуряваща ефективното опазване на много опазващи значими грабливи птици и горски птици. По отношение на гнездящите видове, зоната е особено важна за опазването на 7 вида, които са представени от над 2% от националната им популация: Дългокрак мишелов (*Buteo rufinus*) - представен с 3% от националната популация, скален орел (*Aquila chrysaetos*) - представен с 4% от националната му популация, сокол скитник (*Falco peregrinus*) - представен с 3% от националната му популация; Бухал (*Bubo bubo*) - представен с 2% от националната му популация, пернатонога кукумявка (*Glaucidium passerinum*) - представена с 8% от националната и популация; Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*) - представена с 16% от националната и популация; Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*) - представена с 3% от националната и

популация.

В защитената зона са представени следните класове земно покритие:

<i>Клас хабитат</i>	<i>Класове земно покритие по EUNIS</i>	<i>% покритие</i>
N08	Равнини, шубраци	8,0
N 15	Други обработваеми земи	7,0
N16	Широколистни листопадни гори	47,0
N 17	Иглолистни гори	2,0
N 19	Смесени гори	24,0
N 23	Не горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	1,0
N25	Пасища	11,0
	Общо покритие	100

Предмет на опазване в защитена зона BG0002128 „Централен Балкан Буфер“ са следните видове птици:

Видове по чл. 6, ал. 1, т. 3 от Закона за биологичното разнообразие:

Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Осояд (*Pernis apivorus*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraaetus pennatus*), Планински кеклик (*Alectoris graeca graeca*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Лешарка (*Bonasa bonasia*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Бухал (*Bubo bubo*), Врабчова кукумявка (*Glaucidium passerinum*), Уралска улулица (*Strix uralensis*), Пернатонога кукумявка (*Aegolius funereus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Ястребогушо коптиварче (*Sylvia nisoria*), Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черноче ла сврачка (*Lanius minor*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Кръстат (царски) орел (*Aquila heliaca*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), ловен сокол (*Falco cherrug*), полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*) и орел рибар (*Pandion haliaetus*);

Видове по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие:

Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), Орко (*Falco subbuteo*).

Защитената зона е обявена с цел:

Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 от заповедта за обявяването и видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;

Възстановяване на местообитания на посочените в т. 2 от заповедта за обявяването и видове птици за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

В границите на защитената зона се забранява:

Използването на неселективни средства за борба с вредителите по горите и в селското стопанство;

Използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;

Залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи

и трайни насаждения.

ИП които се допускат за реализиране с изготвения ПУП-ПРЗ с определените в него параметри не са в противоречие с целите за които е обявена защитената зона и наложения със заповедта за обявяването и режим на опазване.

5. Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на плана върху предмета и целите на опазване на ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер”.

Потенциални въздействия на предвиденото ИП върху местообитанията и видовете, обект на опазване в BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и BG0002128 „Централен Балкан-буфер” са:

Биоразнообразие

Потенциалните преки въздействия ще са в резултат от присъствието на хора и техника при строителни дейности в ИП. С най-висока прогнозна значимост са безпокойство, загуба и влошаване качествата на местообитания, фрагментация на местообитания и прекъсване на екологични коридори, пряка загуба на индивиди, загуба и влошаване на хранителна база/местообитания.

Потенциални непреки въздействия могат да се очакват в резултат от трайно застрояване и промяна на земното покритие в устройствените зони, попадащи в границите на **ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан - буфер“**. Те биха се изразили в потенциална загуба и влошаване на качеството на размножителни и хранителни местообитания.

При съобразяване със заложените смекчаващи мерки и установените добри практики, всички потенциални отрицателни въздействия могат да бъдат редуцирани до незначителни.

Бозайници, като част от биоразнообразието

Присъствието на хора и техника и генерираният от тях шум ще представлява източник на безпокойство за видовете прилепи и др. видове бозайници, обект на опазване в зоната. Възможно е прогонване на индивиди от ловни/хранителни местообитания, загуба/влошаване на хранителни местообитания, загуба на индивиди при сблъсък с преминаващи техника и автомобили по време на строителството и по време на експлоатацията на обекта.

Поради високата мобилност на видовете бозайници, обект на опазване в зоните, при спазване на установените добри практики при строителството и експлоатацията на обектите, както и при спазване на определените смекчаващи мерки (избягване на нощни строителни дейности, ежедневен инструктаж на работниците и др.), не се очакват значителни негативни въздействия върху видовете бозайници, обект на опазване в зоните.

Земноводни и влечуги

Слабата мобилност на земноводните и влечугите ги правят една от най-уязвимите групи гръбначни животни. Възможна е загуба на индивиди поради прегазване от преминаващи автомобили и техника по време на строителството и по време на експлоатацията, съществува вероятност от привличане на индивиди върху пътното платно и опасност от прегазване по време на експлоатацията на обекта, както и смъртност на видове влечуги, обект на опазване в зоната, поради недостатъчното им познаване и страх от страна на работниците. Възможни са прогонване или загуба на индивиди от видовете земноводни от водните им местообитания поради размътване на водата по време на строителството, загуба/влошаване и фрагментация на местообитания.

При спазване на установените добри практики при строителството и експлоатацията на обектите, както и при спазване на определените смекчаващи мерки (избягване на изкопни дейности по време на периода на хибернация, ежедневен инструктаж на работниците и др.), не се очакват значителни негативни въздействия върху видовете земноводни и влечуги, обект на опазване в зоните.

Риб

Съществува възможна смъртност на индивиди поради размътване на водата по време на евентуални строителни дейности по бреговете на водоеми и/или при пресичане на линейни

такива, фрагментиране на местообитания, възпрепятстване на естественото придвижване на индивидите и свързаните с него дейности - хранене, размножаване.

При спазване на установените добри практики при строителството и експлоатацията на обектите, както и при спазване на определените смекчаващи мерки за избягване на ограничаването на миграционните коридори, провеждането на ежедневен инструктаж на работниците и др., не се очаква значително негативно въздействие върху видовете риби, обект на опазване в зоните.

Безгръбначни

Възможна е загуба на индивиди от прегазване при преминаване на техниката. Привличането от светлинни източници също е потенциално отрицателно въздействие, както и загуба на местообитания при изсичане на стари дървета, изнасяне на мъртва дървесина и мъртва горска постилка по време на разширяване на просеките, фрагментиране на местообитанията.

При спазване на установените добри практики при строителството и експлоатацията на обектите, както и при спазване на определените смекчаващи мерки (избягване на строителни дейности в тъмната част на денонощието, избягване използването на силни светлинни източници, провеждането на ежедневен инструктаж на работниците и др.), не се очаква значително негативно въздействие върху видовете безгръбначни, обект на опазване в зоните.

Птици

Възможна е загуба на хранителни местообитания и безпокойство в 33 BG0002128 „Централен Балкан - буфер“ по време на изграждане на обекта.

Предвиденото ИП за вилна зона попада в границите на защитените зони, но при спазване на установените добри практики при строителството и експлоатацията на обектите, както и при спазване на определените смекчаващи мерки, **въздействието на ИП върху 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер”, се оценява като незначително.**

За целите на настоящия ДОСВ, с помощта на специфичната информация, постъпила в сайта <http://natura2000.moew.government.bg>, след последното картиране на местообитанията и местообитанията на видовете в 33 BG0001493 „Централен Балкан-буфер” и BG0002128 „Централен Балкан-буфер” и приложената карта, показваща разпределението и местоположението на предвижданията за ПУП-ПРЗ, е направен кратък анализ на въздействието на реализацията на ИП върху типовете местообитания, предмет на опазване в защитената зона. При изготвянето на анализа са ползвани не само данните от картирането на местообитанията, но и от собствени полеви изследвания и наблюдения на екипа, разработил настоящият доклад. Територията на общината, попадаща в защитените зони е посещавана неколккратно в периода от м. Май. – Юли 2025 г. Направени са фитоценологични проучвания на типове природни местообитания.

При оценката на въздействието върху видовете и местообитанията, предмет на опазване в защитените зони е възприета утвърдената 10-степенна скала на оценка, с която се отчитат различните параметри на значимост на въздействията спрямо стандартните показатели за оценка на степента на въздействие:

Оценка	Критерии
0	Дейността не оказва въздействие
1	Дейността има много слабо отрицателно въздействие
2	Дейността може да предизвика временни отрицателни въздействия
3	Дейността може да предизвика краткосрочни отрицателни въздействия
4	Дейността може да предизвика вторични отрицателни въздействия
5	Дейността може да предизвика кумулативни отрицателни въздействия
6	Дейността може да предизвика синергични въздействия

7	Дейността може да предизвика вторични, кумулативни, синергични отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсаторни мерки.
8	Дейността може да предизвика значителни вторични, кумулативни, синергични отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсаторни мерки.
9	Дейността предизвиква значителни, средносрочни или дългосрочни/постоянни отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсаторни мерки.
10	Дейността предизвиква значителни, средносрочни или дългосрочни/постоянни отрицателни въздействия. Въздействието не може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсаторни мерки.

При прилагането на изнесената по – горе матрицата могат да бъдат диференцирани 5 прага на въздействие, с които се определя необходимостта от прилагане на мерки за намаляване въздействието, смекчаващи и компенсаторни мерки:

Праг на в-ие	Критерии
0	Реализацията на ИП не оказва въздействие
1-3	Слабо въздействие, което може да бъде избегнато без прилагане на специални мерки освен спазване на най-добрите практики при строеж и експлоатация
4-6	Средно по степен въздействие, което е необходимо да се отчете в комбинация с други фактори и да се препоръчат мерки за намаляване или премахване
7-9	Значително въздействие, което е необходимо да бъде премахнато чрез избор на алтернативи или прилагане на смекчаващи и компенсаторни мерки
10	Реализацията на проекта предизвиква значително и постоянно/необратимо отрицателно въздействие, което не може да бъде премахнато или сведено до допустимо чрез смекчаващи/компенсаторни мерки. При тази степен на въздействие се прилага нулевата алтернатива.

При определяне на окончателната степен на въздействие в резултат на анализирането на няколко различни въздействия върху видовете предмет на опазване в защитените зони е взета под внимание тежестта на въздействието, или до колко е възможна промяна на числеността на популацията на вида и това ще доведе ли до изчезването му от защитената зона.

5.1 Описание и анализ на въздействието на плана върху типовете природни местообитания и видовете предмет на опазване 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“;

Върху типовете природни местообитания;

Съгласно заповедта за обявяване на защитената зона в нея се опазват 24 типа природни местообитания.

Един тип включва съобщества от планински дребни хвойнови храсти и боровинки, 6 типа са тревни съобщества и храсти, 2 типа са растителни съобщества върху скали, 1 тип е неблагоприятно структурирани пещери, а останалите са различни видове гори.

Разположението на ПИ 72343.54.444, за който се разработва ПУП-ПРЗ в границите на гр. Тетевен, съставът на наличната растителност в тях и фактическото им състояние,

изключва увреждането на типове природни местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0001493 „Централен Балкан - буфер“.

Компетентният орган (РИОСВ Плевен) в Решение ПН-49-ОС/2025 г. е посочил, изхождайки от налични в информационната система Натура 2000 данни от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), че с реализирането на плана не се очаква увреждането на такива.

Но в същото време в Решение ПН-49-ОС/2025 г. компетентния орган (РИОСВ Плевен) е посочил, че:

- С осъществяването на ИП е възможно да бъдат засегнати: природно местообитание **6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс** и приоритетно природно местообитание **91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus***, предвид данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, информационна система на МОСВ за Натура 2000. Предвид приложеното становище на регистриран лесовъд, в ПИ № 72343.54.444 е много вероятно да бъде установено природно местообитание **9170 Дъбово-габърви гори от типа *GalioCarpinetum***.

При обследване на територията се установи, че в нея са налични следните дървесни видове (становище на лицензиран лесовъд – инж. Цветомир Симеонов):

1. Едролистна липа /*Tilia platyphyllos*/ - 25 броя.
2. Обикновен дрян /*Cornus mas*/ - 2 броя.
3. Обикновен орех /*Juglans regia*/ - 9 броя.
4. Планински ясен /*Fraxinus excelsior*/ - 4 броя
5. Обикновен габър /*Carpinus betulus*/ - 38 броя.
6. Келяв габър /*Carpinus orientalis*/ - 45 броя.
7. Цер /*Quercus cerris*/ - 3 броя.
8. Трепетлика /*Populus tremula*/ - 20 броя.
9. Бяла върба /*Salix alba*/ - 3 броя.
10. Череша /*Prunus cerasus*/ - 1 брой.
11. Джанка /*Prunus cerasifera*/ - 18 броя

По-голямата част от дърветата, основно плодни и тези с малък диаметър са със значителни повреди /обелена кора/ от домашни животни.

Дърветата обикновен орех и едролистна липа са разположени в западната и северната част на имота. Средната височина на дърветата е между 11 и 13 м..

Дърветата от другите дървесни видове са с височина между 3 и 5 метра и са разположени групово по границите на имота.

Съгласно данните от теренните проучвания на екипа изготвящ ДОСВ е направено картиране и описание на наличната растителност в ПИ № 72343.54.444.

Обектът на проучване се намира в района на гр. Тетевен. Заема площ от 27,085 дка и е част от терен с Юг – Югозападно изложение и наклон от около 5° – 8°. Цялата площ на обекта е покрита от растителност, която се е формирала спонтанно на това място. Има само две неголеми петна от почти оголена земя, което е резултат от провежданата в миналото паша по тези места и прекомерната пасищна деградация.

По-голямата част от площта на обекта е заета от храстова и дървесна растителност, а само около 15% от нея са покрити от тревисти растения – това са две тревисти петна, които са заобиколени от храстови и дървесни екземпляри с различна височина. Прилагам схема на картираните растителни групировки:

Необходимо е да се отбележи, че растителната покривка на проучвания обект, нейната структура и състояние са резултат от климатичните условия, зоогенните въздействия и антропогенната дейност на местното население.

Дървесна растителност

На територията на обекта са установени следните дървесни и храстови видове: едролистна липа (*Tilia platyphyllos*), обикновен дрян (*Cornus mas*), обикновен орех (*Juglans regia*), планински ясен (*Fraxinus excelsior*), габър (*Carpinus betulus*), келяв габър (*Carpinus orientalis*), цер (*Quercus cerris*), трепетлика (*Populus tremula*), бяла върба (*Salix alba*). Изброените дървесни видове, настанили се на интересувания ни терен, са пренесени дотук от птиците, хората и въздушните течения. По обясними причини (производство на голям брой семена, фитоценотична сила и климатични особености) най-многобройни са храстите от обикновен и келяв габър. Най-високи са липовите и орехови дървета – около 11–13 м. Останалите представители на дендрофлората са с височина 3 – 5 м и и дебелина на стъблата около 2–15 см. Поради това, че са се настанили спонтанно на тази територия преди не много години, не може да се говори за ясно структуриране на дървесния етаж, средно разстояние между отделните екземпляри и склоп на дървесните корони, т.е. не може да става дума за добре развит и структуриран горски хабитат. При това, отделните дървесни видове са разположени групирано по терена, като хоризонталната структура на тези групи зависи от биологичните и фитоценотичните особености на всеки вид.

Има данни, че територията на имота, вероятно, преди години е била използвана като нива или сенокосна ливада. Прекратяването на тези дейности, протичащите сукцесионни процеси и видовият състав на тревистата покривка на обекта е резултат от срещащите си в околността тревисти видове. При това допълнителен натиск е оказан и от наличието на домашни животни, ограничени с електропастир и това е довело до значителна рудерализация на растителните съобщества.

Като цяло тревистата компонента формира повърхностна покривка с нормална хоризонтална структура. Общото проективно покритие на тревистата растителност (ОПП) е около 95–98%, като височината на тревния етаж достига 30 см. Във вертикално отношение не може да се говори за добре обособена етажност на тревите, поради факта, че отделните видове имат групово разпространение по терена.

Както и при останалите тревисти съобщества в района, така и тук е най-многобройна групата на Житните растения: трескот (*Cynodon dactylon*), миши ечемик (*Hordeum murinum*), луковична ливадина (*Poa bulbosa*), приземен вейник (*Calamagrostis epigeios*), белизма (*Dichanthium ischaemum*), ежова главица (*Dactylis glomerata*). Наличието на белизма и ежова главица свидетелстват за провеждане в миналото на паша от домашни животни.

Групата на Киселите треви е представена само от един вид – твърдовлакнеста острица (*Carex hirta*), което показва, че на места по терена, има повишаване на грунтова влага. Групата на Бобовите растения е представена само от два вида детелини: червена детелина (*Trifolium pratense*) и пълзяща детелина (*Trifolium repens*), които, обаче, на места формират доста обилни и чисти зарасли (петна).

Групата на Разнотривието е представена с най-много видове и най-голямо количествено обилие. Видове като зелена ягода (*Fragaria viridis*), лечебен камшик (*Agrimonia eupatoria*), овчарска торбичка (*Capsella bursa-pastoris*), ветрогон (*Eryngium campestre*), бяло еньовче (*Galium album*), котешка стъпка (*Clinopodium vulgare*), бял равнец (*Achillea millefolium*), теснолист живовляк (*Plantago lanceolata*), нарязанолистна прищница (*Prunella laciniata*), обикновен гингер (*Onopordum acanthium*), кукувича прежда (*Muscari* sp.), едногодишна ливадина (*Poa annua*), червена мъртва коприва (*Lamium purpureum*), врабчови чревца (*Stellaria*

media), лъжичина (*Alliaria petiolata*), обикновен щир (*Amaranthus blitum*), слез (*Malva sylvestris*), на места лепка (*Galium aparine*), спанаков лапад (*Rumex patientia*), къдрав лапад (*Rumex crispus*) допълват разнообразието на тревистия компонент, но са без особено фитоценотично значение.

Срещат се типични рудерали като: коприва (*Urtica dioica*), гергевка (*Cruciata laevipes*), лопен (*Verbascum* sp.), бяла куча лобода (*Chenopodium album*), балканска паламида (*Cirsium appendiculatum*), бязак (*Sambucus ebulus*). Това е признак за засилен зоогенен натиск от страна на различни животни и птици.

В границите на обекта се срещат и обраствания с различна големина, образувани от къпина (*Rubus* sp.). Това е типичен рудерален вид, който е с много агресивна природа и заема бързо изоставени терени. Тези обраствания са чисти, защото къпината трудно допуска присъствието на други видове в нейните популации, независимо от тяхната големина. Местата заети от къпината са недостъпни и представляват препятствие за изследването на терена. От гледна точка на сукцесионните процеси, тези къпинаци са без особена фитоценотична стойност и представляват относително „кратки преходни етапи“ от цялостното развитие и трансформиране във времето на растителността на проучвания обект.

1. Група на трепетлика /*Populus tremula*/ и обикновен габър /*Carpinus betulus*/ - на площ от около 4,464 дка.

Доминира трепетликата /*Populus tremula*/ - 70% и обикновен габър /*Carpinus betulus*/ - 30%. Установената група не може да бъде отнесена към нито едно природно местообитание обект на опазване в 33 BG0001493.

Групата е на млада възраст от около 10 г., но е значително повредена от наличието на животни, като почти всички дървета са с обелена кора до около 1-1.5 метра от земята. Установено е наличието на електропастир, който ограничава използването на имота. В периода на посещение не са установени животни, а само техните екскременти – коне и крави.

2. Групировка *Tilia platyphyllos*, *Prunus cerasifera*, *Cornus mas*, *Juglans regia*, *Carpinus betulus* – на площ от около 8,422 дка. В нея доминира *Carpinus orientalis*, *Tilia platyphyllos*, *Prunus cerasifera* и *Juglans regia* с незначително участие на *Cornus mas*, *Carpinus betulus*.

Установената групировка не може да бъде отнесена към нито едно природно местообитание обект на опазване в 33 BG0001493.

Както при предходната групировка и тук личат повредите нанесени на дърветата от домашните животни и ограничени с електропастир.

3. Групировка *Prunus cerasifera*/*Carpinus orientalis*/*Populus tremula*/ *Fraxinus excelsior*/ *Cornus mas*/ *Juglans regia* – на площ от 2,046 дка, непосредствено до река Бели Вит.

В нея доминира *Prunus cerasifera*/*Carpinus orientalis*/*Populus tremula* и незначително участие на *Juglans regia*/*Fraxinus excelsior*/*Cornus mas*.

Установената групировка не може да бъде отнесена към нито едно природно местообитание обект на опазване в 33 BG0001493.

Както при предходната групировка и тук личат повредите нанесени на дърветата от домашните животни и ограничени с електропастир.

4. Групировка микс *Rubus* sp./*Prunus spinosa* и подраст от *Prunus cerasifera*/*Carpinus orientalis* – на площ от около 8,16 дка.

В нея доминира *Rubus* sp./*Prunus spinosa* и незначително участие на *Prunus cerasifera*/*Carpinus orientalis*.

Установената група не може да бъде отнесена към нито едно природно местообитание обект на опазване в 33 BG0001493.

Както при предходната групировка и тук личат повредите нанесени на дърветата от домашните животни и ограничени с електропастир.

В тези площи са установени и 3 самонастанили се млади дървета от цер /*Quercus cerris*/, както и малки групировка на коприва (*Urtica dioica*).

5. Тревни групировки

Установени са на площ от около 3,993 дка.

Територията на имота, вероятно преди години е била или използвана като нива или активно сенокосно използвана, но поради протеклите сукцесионни процеси, видовият състав е хетерогенен и деградирал и се е формирала моментната растителност. Допълнителен натиск е оказало и наличието на домашни животни, ограничени с електропастир, това е довело до значителна рудерализация на растителните съобщества. Срещат се видове, като коприва (*Urtica dioica*), гергевка (*Cruciata laevipes*), лопен (*Verbascum sp.*), луковична ливадина (*Poa bulbosa*), белизма (*Dichanthium ischaemum*), ежова главица (*Dactylis glomerata*), зелена ягода (*Fragaria viridis*), лечебен камшик (*Agrimonia eupatoria*), приземен вейник (*Calamagrostis epigeios*), бъзак (*Sambucus ebulus*), овчарска торбичка (*Capsella bursa-pastoris*), ветрогон (*Eryngium campestre*), бяло еньовче (*Galium album*), твърдовлакнеста острица (*Carex hirta*), котешка стъпка (*Clinopodium vulgare*), бял равнец (*Achillea millefolium*), теснолист живовляк (*Plantago lanceolata*), нарязанолистна пришница (*Prunella laciniata*), обикновен гингер (*Onopordum acanthium*), балканска паламида (*Cirsium appendiculatum*), *Muscari sp.* троскот (*Cynodon dactylon*), миши ечемик (*Hordeum murinum*), едногодишна ливадина (*Poa annua*), бяла куча лобода (*Chenopodium album*), червена детелина (*Trifolium pratense*), пълзяща детелина (*Trifolium repens*), червена мъртва коприва (*Lamium purpureum*), врабчови чревца (*Stellaria media*), лъжичина (*Alliaria petiolata*), обикновен щир (*Amaranthus blitum*), слез (*Malva sylvestris*), обикновено глухарче (*Taraxacum officinale*), обикновена коприва (*Urtica dioica*), на места лепка (*Galium aparine*), спанаков лапад (*Rumex patientia*), къдрав лапад (*Rumex crispus*).

Установените групировки от дървесна, храстова и тревна растителност не може да бъде отнесена към нито едно природно местообитание обект на опазване в 33 BG0001493.

Както при предходната групировки и тук личат повредите, но в почвения слой, което води до рудерализация на съобществата и трансформации, които са дългосрочни. Всичко това е причинено както от обработване на земята преди години, но и моментното ѝ използване за временно отглеждане на домашните животни и ограничени с електропастир.

На основа на данните проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и сравнителния анализ на информацията получена от теренните обследвания се установи:

1. В границите на ПИ 72343.54.444 не са налични природни местообитания 6430 *Хидрофилни съобщества от високи тревни равнини и планински до алпийския пояс*, приоритетно природно местообитание 91G0 * *Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus* и 9170 *Дъбово-габърски гори от типа Galio-Carpinetum*.

Установените дървесни и тревни групировки, не могат да бъдат отнесени към нито едно природно местообитание предмет на опазване в защитена зона BG0001493 „Централен Балкан - буфер“.

2. В съседния на ПИ 72343.54.444, т.е. в ПИ 72343.51.141 – дървопроизводителна гора, съгласно данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и моделирането е налично 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*.

Фиг. 13 Местоположение на природно местообитание 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus* (МОСВ 2013) в ПИ 72343.51.141 в съседство на ПИ 72343.54.444

Според нашите теренни данни от този район в посочената площ в ПИ 72343.51.141 не е налично природно местообитание 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus* (МОСВ 2013), а микс от 9150 Термофилни букови (*Cephalanthero-Fagion*) и 9170 Дъбово-габъррови гори от типа *GalioCarpinetum*, като липсва основния едификатор зимен дъб (*Quercus petraea*), а преобладава обикновения бук (*Fagus sylvatica*) незначително участие на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и единични едрolistна липа (*Tilia platyphyllos*). Вероятно това се дължи на проведенни горско-стопански дейности или грешка в моделирането при изготвяне на картите за разпространението на местообитанието в защитената зона.

3. Съгласно данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) и моделирането с обхвата на ПИ 72343.54.444 е налично природно местообитание **6430 Хидрофилни съобщества от високи тревы в равнините и в планинския до алпийския пояс**, но теренните данни не показват наличието на характерните доминанти и видове, които охарактеризират този тип местообитание, предмет на опазване в ЗЗ. Подробен опис на растителността и хабитуса е направен по-горе.

Фиг. 14 Местоположение на природно местообитание 6430 Хидрофилни съобщества от високи тревы в равнините и в планинския до алпийския пояс, (МОСВ 2013) в ПИ 72343.54.444

Според данните от СПЦ на защитената зона в доклада за **природно местообитание 6430** авторите констатираят следното:

Според данните в стандартния формуляр, площта на местообитание 6430 в зона „Централен Балкан - буфер“ е 386,64 ha и попада в Алпийския и Континенталния биогеографски региони.

През 2022 г. беше извършена теренна проверка за актуализация на наличната информация за състоянието на местообитанието в зоната. От наличните 336 полигона, заети от природното местообитание съгласно проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (т.е. през 2011-2012 г.), са посетени 96 или 1/3 от тях. Наличие на растителни съобщества, принадлежащи към природното местообитание, е установено само в 3 от тези полигони и то не изцяло, а само в част от тях. В 51 от проучените полигони са определени други целеви природни местообитания - в 18 полигона - 6510 Низинни сенокосни ливади, а в 33 полигона - 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*). Останалите са други местообитания - гори по-стари от 20 години, отдавна урбанизирани и застроени територии, стари овощни градини и вероятно и по време на картирането те не са представлявали природното местообитание поради липса на условия за неговото развитие - наличие на течащи води, преовлажнение, следи от заливане и др.

При теренната работа през 2022 г. са направени следните изводи за настоящото състояние на местообитанието, които са отразени в целите, представени в този документ:

- Картирането за това местообитание е с много ниска степен на достоверност (по-малко от 1%), вероятно заради определяне на тази площ след моделиране с недостоверно заложен параметри на модела, както и без достатъчно представителна последваща проверка на терен. Дори в тези 3 полигона, в които местообитанието е установено на терен, наличието му там е по-скоро в резултат на случайност, а не заради установени и отразени в модела закономерности в разпространението му. Реалната площ на местообитанието в зоната е много по-малка от посочената в стандартния формуляр, тъй като подходящите условия за развитието му са силно ограничени.

- В установените полигонали, както на север (с. Рибарица), така и на юг (с. Скобелево) от билото на Стара планина, съобществата принадлежащи към природното местообитание се развиват както в близост до реките, така и по склонове над тях и в периферията на букови гори, край извори и скатови води, които се разливат и замочуряват ниските части на речните долини. Поради преобладаващия височинен диапазон на защитената зона попадащ под 1000 m надм. в., ценозите на местообитанието принадлежат по-скоро към тези типични за предпланините и ниските части на планините. Тези съобщества са най-често монодоминантни и с високо проективно покритие на чобанка (*Petasites hybridus*'), в които участват различни хигрофити и мезофити, които се срещат в ниските части на планините и в равнините. Такива видове са *Cirsium creticum*, *Equisetum ramosissima*, *Lythrum salicaria*, *Pulicaria dysenterica*, *Dactylis glomerata*, *Sonchus arvensis* subsp. *uliginosus*, *Mentha longifolia*, *Carex hirta*, *Trifolium pratense*, *Juncus inflexus*, *J. conglomeratus*, *Lysimachia nummularia* и др.

- Инвазивни видове в самото природно местообитание не са регистрирани. В близост до малка рекичка при с. Кирчево (Ловешко) е установена голяма популация на *Impatiens glanduligera*, както и на *Sycios angulatus*, които може да бъдат проблем за крайречните тревни съобщества от тип 6430 и 6510.

- За определяне на адекватни цели и последващи мерки за опазване и подобряване на природозащитното състояние на местообитанието трябва да се осъществи ново картиране и проучване на ценотичната структура на местообитанието в защитената зона..

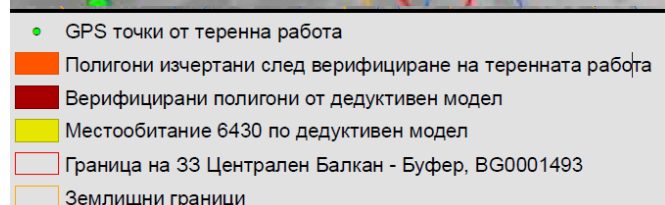
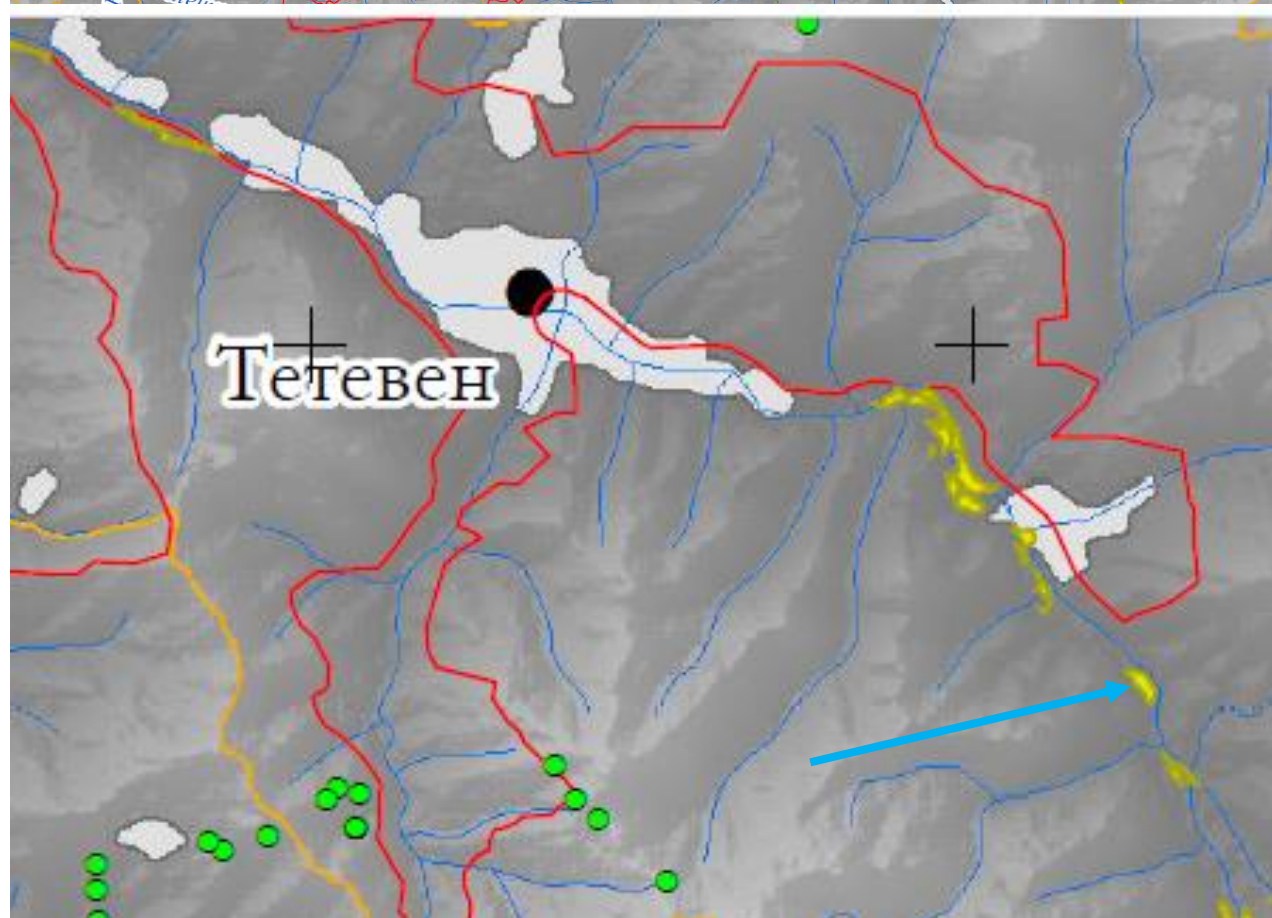
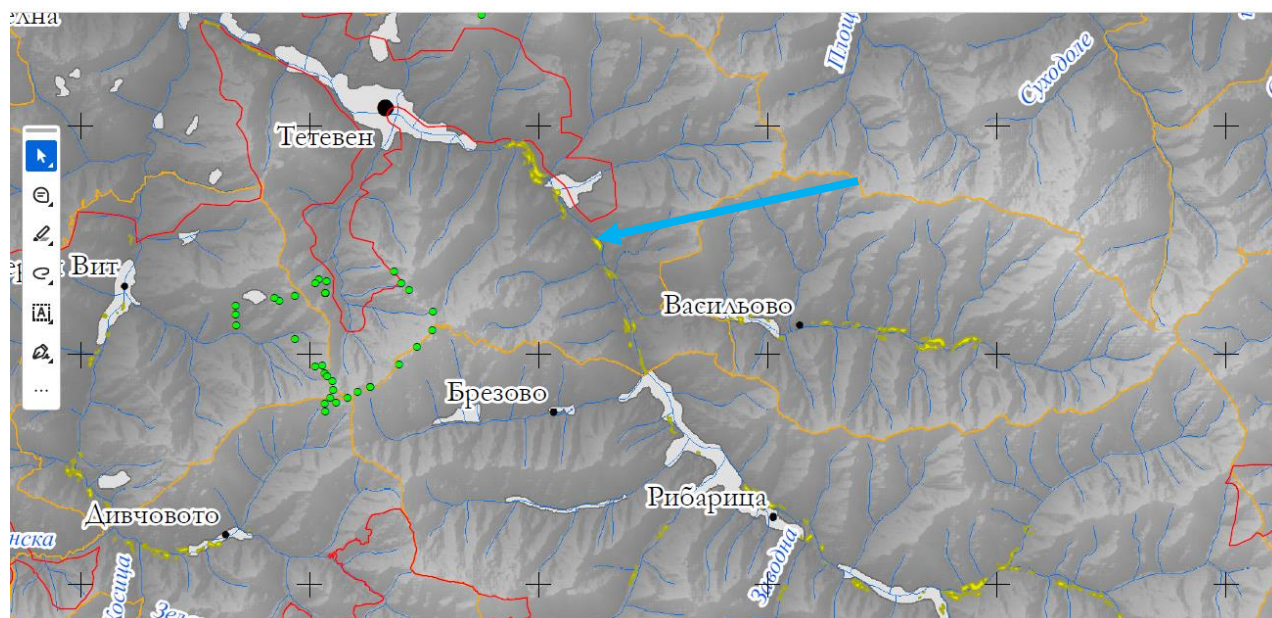
За момента не се предлага промяна на данните, посочени в СФ. Теренното проучване през 2022 г. показва необходимостта от ново картиране на местообитанието в зоната, което е заложено като междинна цел. След провеждане на картиране на местообитанието в зоната и събиране на необходимите данни, е възможна промяна на оценките по съответните категории в СФ.

В резултат на работата на екипа на ДОСВ ясно показва, че в засегнатия имот, не е налични местообитание 6430, което ясно е вижда от установения видов състав, но и важното обстоятелство, че няма предпоставки за наличието на такова, тъй като хабитуса на територията не отговаря на изискванията на конкретното местообитание.

Констатациите по отношение на проведеното моделиране и представено от МОСВ, 2013 е меко казано недостоверно, защото то е проведено на база дедуктивен модел, който е приет за достоверен без да е верифициран на терен, като това добре се вижда от доклада за местообитание

6430

(https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/PublicDownloads/Auto/PS_SCI/BG0001493/BG0001493_PS_130_3.zip):

В констатираните тревни групировка и тук личат повредите и в почвения слой, което води до рудерализация на съобществата и транс групировка, които са дългосрочни. Всичко това е причинено както от вероятно обработване на земята преди години, но и моментното ѝ използване за временно отглеждане на домашните животни и ограничени с електропастир.

Установените групировки не могат да бъде отнесена към нито едно природно местообитание обект на опазване в 33 BG0001493.

В конкретното становище на РИОСВ-Плевен на база моделиране (данни на МОСВ, 2013) са установени потенциално засегнати природни местообитания, а именно:

6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс, приоритетно природно местообитание 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*. 9170 Дъбово-габърови гори от типа *Galio Carpinetum*.

В резултат на работа на екипа, разработващ ДОСВ в горепосочените текстове, е направена подробна характеристика на засегнатата територия, като не са установени природните местообитания, посочени в Становището на РИОСВ – Плевен.

Установените дървесни, храстови и тревни групировки, не могат да бъдат отнесени към нито едно от природните местообитания предмет на опазване в защитената зона, съгласно Заповедите за обявяване и актуализация, както и към данните при разработване на специфичните и подробни цели разработени за защитената зона. За това се налага, заключението, че предвижданията на Плана не засягат природни местообитания:

- 4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества;
- 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alysso-Sedion albi*;
- 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco- Brometalia*) (* важни местообитания на орхидеи);
- 62D0 Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества;
- 6510 Низинни сенокосни ливади;
- 6520 Планински сенокосни ливади;
- 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове;
- 8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове;
- 8310 Неблагоустроени пещери;
- 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*;
- 9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*;
- 9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero Fagion*);
- 9180 * Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове;
- 91AA* Източни гори от космат дъб;
- 91BA Мизийски гори от обикновена ела;
- 91CA Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори;
- 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
- 91W0 Мизийски букови гори;
- 9530 * Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор;
- 95A0 Гори от бяла и черна мура, 8150 Средноевропейски силикати и сипеи в предпланини и ниски планини (добавено като предмет на опазване със Заповед № РД-644/19.07.2024 г. на МОСВ, обн. ДВ, бр. 69/16.08.2024 г.).

Природно местообитание 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа присъства в предхождащата съгласно 8 от ЗБР за обявяването на защитената зона документация - стандартен формуляр, но в рамките на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ съгласно изготвения доклад е установена площ в лошо състояние в община Карлово с характеристиките на това местообитание, но местообитанието не е включено в предмета на опазване на защитената зона, определен със Заповед № РД-272 от 31 март

2021 г. на МОСВ, с която е обявена защитената зона.

Въздействията върху природните местообитания предмет на опазване в ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ не се очакват.

Въздействия върху видовете предмет на опазване в ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан - буфер“

Въздействия върху бозайниците:

Видра (*Lutra lutra*)

Биологични особености:

Бозайник от семейство Порови, чийто начин на живот изключително е свързан с водни басейни. Обитава естествени речни течения и затворени водоеми с дължина поне 1520 км, със старици и изобилна крайбрежна растителност - лонгози, елшаки и тръстики (ниски брегове), разнообразна и обилна рибна фауна, изобилие от раци, жаби, гръбначни, мекотели. Участъкът на мъжкия може да припокрива този на 1 или повече женски.

Бърлогите са в корените на крайбрежни дървета. Малките (2-4) се раждат през март-август и следват майка си година. В Югоизточна България рибата заема до 93% от плячката, като спомагателна храна лови ракообразни, жаби, бозайници, птици, влечуги. Улавя плячката до 4 m дълбочина (Големански 2011).

Заплахите за видрата (*Lutra lutra*) които водят до намаляване на числеността и (Георгиев, Кошев 2005) са следните:

1. Пряко въздействащи негативни антропогенни фактори.
 - 1.1. Застрелване на екземпляри. Значимост критична.
 - 1.2. Убиване с различни видове капани. Значимост критична.
 - 1.3. Разкопаване на дупки и унищожаване на млади. Значимост средна до висока.
 - 1.4. Убиване от автомобили на шосета. Значимост ниска до средна.
 - 1.5. Удавяне в риболовни уреди. Значимост висока.
 - 1.6. Убиване от кучета. Значимост средна.
2. Косвено въздействащи негативни антропогенни фактори.
 - 2.1. Разрушаване на местообитанията: добив на инертни материали, обезлесяване: сечи, опожаряване, паша, корекции на реки, строеж на ВЕЦ-ве. Значимост критична.
 - 2.2. Замърсяване на водите. Значимост висока до критична.
 - 2.3. Безпокойство. Значимост ниска до средна.
 - 2.4. Унищожаване на хранителната база. Значимост висока.
 - 2.5. Пазарен интерес към кожи. Значимост ниска, но критична в отделни райони (предстои проучване).
 - 2.6. Интерес към органи от тялото със знахарска цел. Значимост ниска.

Оценка на популацията в защитената зона

По данни от стандартния и формуляр зоната се обитава от 15 до 20 индивида. Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), които са приети за референтни от МОСВ дължината на речните участъци и изкуствените канали в зоната, подходящи за обитаване от видрата е 369,29 km, а площта на бреговете им е 3735,43 ha. (Изключено за изминалия от приключването на проекта протичащите през защитената зона реки да са станали по-дълги, а с това да се е увеличила площта на бреговете им).

Оценка на популацията в територията на плана.

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни част от **ПИ 72343.54.444**

са част от потенциалните местообитания на видрата с клас на пригодност 1. Нашите наблюдения на място, както и приложеният снимков материал показват, че територията която се намира в близост до брега на река Бели Вит е твърде струмен и почти вертикален, като естествено навлизане и пребиваване на отделни индивиди в нея е много трудно или не е възможно, и че същата е непригодна за обитаване от вида. Част от местообитанията на видрата с биокоридорни функции се явява течението на р. Бели Вит.

Фиг. 15 Разположение на територията, предмет на плана спрямо потенциалните местообитания на видрата (*Lutra lutra*) по данни на МОСВ (оградената с бели линии площ)

Оценка на въздействията от прилагането на плана;

Пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване;

С прилагането на ПУП-ПРЗ в ПИ **72343.54.444**, за който в продължителен период са бил използван като място за временно отглеждане на животни без това да е било документирано в АГКК. С прилагането на плана, чрез определяне на нормативна основа за застрояване, съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни се засягат 14,903 дка потенциални местообитания на видрата съставляващи 0,04% от площта им (37710 ха). Площта, която се засяга с прилагането на плана е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Фрагментация на местообитания.

С реализирането на допустимите с плана ИП строителните дейности ще се осъществят в незначителна по площ оградена територия, без да се образуват изолирани един от друг фрагменти в местообитанията на видрата поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Територията, предмет на плана е оградена и налични овощни дървета, като в тази част на зоната биокоридорни функции се осъществяват от водното течение на р. Бели Вит. Прекъсване на биокоридори няма да има тъй като възможностите за придвижване по водното

течение ще се запазят (степен 0).

Безпокойство.

Видът е активен през нощта, а през деня е укрит далеч от източници на безпокойство. Числи се към толерантните към човека видове и при наличие на подходящи местообитания навлиза и в населени места (р. Марица - Пловдив, р. Тунджа - Ямбол, канал в парк - гр. Стара Загора). Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

Територията, предмет на плана е оградена и отделена посредством стръмен бряг от р. Бели Вит и навлизане на индивиди в нея през деня е изключено. Загиване на индивиди не се очаква. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка: Незначително въздействие (степен 1).

О

Европейски лалугер (*Spermophilus citellus*)

Биологични особености;

Европейският лалугер е гризач от семейство Катерицови. Обитава открити необработваеми места, покрити с ниска тревна растителност (ливади, пасища, сухи степи, покрайнините на обработваемите полета, покрай пътища и др). Живее на колонии под земята, като прави много резервни входове. Местообитанията му лесно се определят по множеството дупки.

Разпространението на лалугера на територията на страната е крайно неравномерно и петнисто. (Пешев,1955; Страка,1961). Местообитанията най-общо са открити тревисти и не разоравани терени, вкл. не разоравани ивици край пътища, в селскостопански площи и малки оврази. Предпочита ниска растителност, макар че съществуват колонии и в ливади с висока трева, пасища с рядко разхвърляни храсти (вкл. хвойна) и дървета.

Наблюдавани са като изключение случаи на обитавани от лалугери овощни градини, обраствания с боровинки и терен обрасъл с високостеблена хвойна, но в тези случаи винаги има в съседство терен с тревиста растителност (Стефанов 2006) Също така се наблюдават заселвания на изоставени в течение на няколко години орни площи и люцернови ниви (т.е. посеви с многогодишни култури). В равнинната част на страната, лалугерът се среща преимуществено по селските мери, като съседството на човека не му оказва негативно влияние. Не са редки наблюденията на колонии лалугери около населените места, непосредствено до крайните къщи на селата, овчарници и краварници. В планинските райони където се осъществява пасищно скотовъдство лалугери дори влизат във временните складови постройки на човека за хранене от складиран фураж. (Стефанов 2006)

Съгласно предоставения списък класове Корине Ландкавър използван за целите на Натура-2000 местообитанията на лалугера се покриват от класове № 231 (пасища), № 243 (селскостопански площи със значително участие на естествена растителност), № 321 (естествени ливади), № 333 (площи с разпръсната растителност) и № 322 (ниски храсталаци).

Разселващата способност на вида практически не е изследвана, но съществуват данни, съгласно, които лалугерите имат слаба разселителна способност. (Стефанов 2006). Разселване на лалугери и/или връзка между отдалечени колонии може да се осъществява чрез придвижване на животните по ивици неразорана земя покрай пътищата или по крайречни пасища и ливади, включително и такива, които периодично се заливат, но на които в засушливи години временно могат да се заселват лалугери.

Освен поради обработката на земите, напуска местообитанията си и поради

прекратяването на изпасването на пасищата и промяната на вида и състоянието на тревната покривка.

Заплахи за вида, които водят до спад в числеността на популациите му или пълното му изчезване са следните въздействия (Стефанов 2006).

- **Разораване на необработваеми земи;**
- **Деградация на пасища поради намаляване на пасищното скотовъдство;**
- **Пряко унищожаване на лалугера като вредител по селскостопанските култури;**
- **Строителство;**

- **Залесяване, на мери, пасища и ливади;**

Използване за храна в някои райони;

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ е включен като наличен с численост 17 колонии. При полеовото изследване (картиране) проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) са установени 17 находища на вида, като са наблюдавани 8 индивида и са засечени 20 звука на тревога издавани от лалугери. Общата площ на потенциалните находища в зоната в оптимални местообитания е 634,5 ха и субоптимални местообитания - 6199,4 ха.

Оценка на популацията в територията на плана.

При направените наблюдения на място в **ПИ 72343.54.444** видът не бе регистриран и не бяха открити следи от жизнената му дейност. Моментната характеристика изключва вероятността лалугера да се среща, тъй като територията е силно обраснала от дървесна и храстова растителност, като едва 3,993 дка (тревни групировка) или 14,74% от територията на имота за ИП. Тази територия е силно изолирана от потенциални съседни които да са относително пригодни, но реално в близост няма регистрирани колонии на вида и потенциал, той да бъде установен в района е нищожна. Установените находища са в южната част на защитената зона, на юг от Старопланинското било.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите проучвания територията предмет на плана е разположен извън границите на потенциални местообитания на вида, а в землището на гр. Тетевен са налични само малки полигони със субоптимални местообитания (клас на пригодност 0).

Оценка на въздействията от прилагането на плана;

Унищожаване на местообитания;

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите проучвания територията, предмет на плана е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида. Унищожаване на местообитания на вида няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Територията, предмет на плана е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Територията, предмет на плана строителните дейности ще се осъществят в незначителна по площ оградена територия и на практика не може да изпълнява биокоридорни функции за вид със слаба разселителна способност (Стефанов 2006) който в защитената зона е установен само на юг от Стара планина. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Видът е активен само през топлите месеци на годината, като при опасност се укрива в подземни убежища далеч от източници на безпокойство. Видът не проявява чувствителност

към човешко присъствие и при наличие на храна се установява непосредствено до крайните къщи на селата, овчарници и краварници. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Смъртност.

Територията, предмет на плана е оградена и разположена извън границите на потенциални местообитания на вида. Същата е отделена от установените находища посредством гори и урбанизирани територии, поради което е изключено навлизането на индивиди в него. Въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Дива коза (*Rupicapra rupicapra balcanica*)

Биологични особености

Ареалът ѝ на разпространение обикновено се намира между 800 и 2 500 m надморска височина. Предпочита най-неприсъпните планински места или голите поляни над горите, понякога слиза и по-ниско, в самата гора. Старите мъжки живеят съвсем уединено, а женските и малките образуват стада от по 4-5-6, по-рядко и до 5-20 животни. Всяко стадо си има пазач — обикновено това е най-старата женска коза. Щом забележи и най-малката опасност, тя издава предупредителен звук. Всички кози тогава бързо избягват в неприсъпните и безопасни места по скалите, по които се катерят с голяма бързина. Дивите кози търсят храната си сутрин към 9-10 часа и следобед към 16-17 часа. След това те почиват по неприсъпните и безопасни места, като преживят храната си. Там прекарват и нощта. Предпочитат хладината, затова обикновено избират северните склонове. За да може да се придвижва по стръмните терени, които обитава, дивата коза се нуждае от добра видимост, и затова нощем се оттегля в скрити и трудно достъпни места, където почива до зазоряване. Зимно време обикновено търси храна цял ден. Обикновено водят заседнал начин на живот, като само понякога, при лошо време, слизат малко по-ниско в горите, но въпреки това предпочитат добре познатите им пътеки и райони.

Оценка на популацията в защитената зона

Числеността и у нас е около 2 000 индивида. Броят на индивидите обитаващи защитената зона по данни от Стандартния формуляр е в границите на 25-45 индивида. Местообитанията и в защитената зона са далече от човешки поглед навсякъде, където има неприсъпни скалисти места и високи горски поляни. В рамките на полевите проучвания в защитена зона „Централен Балкан - буфер” са наблюдавани общо 2 диви кози и още 2 на около 200 метра от границата на зоната в ЗЗ „Централен Балкан“. На 2 други места са открити следи от тяхното присъствие. Площта на пригодните за вида местообитания в зоната са 11851 ха или потенциала е за 350 - 1180 индивида. Оценка за числеността е за 25 - 40 индивида, част от които обитават и съседната ЗЗ „Централен Балкан“. Потенциалните местообитания на вида в зоната са 56196 ха, а ефективно заетите местообитания са 25912 ха, което е 46% от пригодните за вида площи в зоната.

Оценка на популацията в територията на плана.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите проучвания територията предмет на плана е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на плана;

Унищожаване на местообитания

ИП, които се допускат с плана не засягат пряко местообитания на вида. Отрицателни въздействия няма да бъдат предизвикани (степен 0).

Фрагментация на местообитани

Територията, предмет на плана е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори

Територията предмет на плана е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Безпокойство

В границите на максимално въздействие няма потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

Територията предмет на плана е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в границите и обхвата на дейностите в нея. Смъртността ще бъде в границите на естествената. Видът е в приложение III на ЗБР и е изключен от списък на ловните обекти). Въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Европейски вълк (*Canis lupus*)

Биологични особености:

Хищен бозайник от семейство кучета. До като през 1994 г. популацията му в България е била около 400 индивида през последните 15 години се наблюдава възход и сега е около 2000 индивида. Обитава предимно по-високите гористи места в планините, но в Северна България слиза и в равнинните гори, като предимно по-младите слизат в по-ниските места. Води скрит начин на живот, като предимно през нощта излиза да си търси храна. През брачния период вълците избират закътано и усамотено място по-високо в планината и близко до вода-поток, езеро, река.

Оценка на популацията в защитената зона

По данни от стандартния формуляр на защитената зона същата се обитава от 25-30 индивида. Съгласно данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), зоната се обитава от 4 - 5 териториални, семейни двойки, като териториите на част от (или на всички) семейните двойки се разпростират частично в BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и частично в съседната ЗЗ „Централен балкан“, както и на изток в ЗЗ „Българка“. Според модела на потенциално пригодните местообитания за вида в зоната, общата площ на оптималните, пригодни за вълка местообитания е 1007,7 км² или около 78 % от площта на зоната.

Оценка на популацията в територията на плана

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни **ПИ 72343.54.444** са разположени в потенциални местообитания на европейския вълк. Най-голямо значение за избор на местообитание от вълка имат отдалечеността от населените места (места с ниска достъпност от страна на човека), земното покритие (горите имат най-голямо позитивно влияние) и отдалечеността от главните пътища, а населените места се избягват от вида, поради което преминаващата по протежението на гр. Тетевен ивица със средна ширина около 1200 м в която попада територията за която се изготвя плана е разположена извън границите на потенциалните местообитания на европейския вълк.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания;

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни **ПИ 72343.54.444 (около 27 дка)** са разположени в потенциални местообитания на европейския вълк, което е 0,0001% от общата им площ в зоната. Наличието на потенциални местообитания на вида е малко вероятно, тъй като вида избягва наличието на населени места и е малко вероятно да се среща в района, предвид и рекреационните дейности, които се извършват в района на м. **ПРОСЕЧЕНИК**.

Фиг. 16 Разположение на потенциални местообитания на Европейски вълк (*Canis lupus*) в ПИ 72343.54.444

Въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

В частта от защитената зона в която е разположено гр. Тетевен местообитанията на вълка са фрагментирани от застроените територии и преминаващия покрай р. Бели Вит път. Строителството което се допуска в бъдеще с изготвяния ПУП-ПРЗ не води до създаване на нови изолирани един от друг участъци (фрагменти) в местообитанията на вълка С прилагането на плана нова фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с ПУП-ПРЗ ИП не засягат пряко местообитания на вида, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Територията за която се изготвя плана се избягва от обитаващите защитената зона индивиди. Безпокойство няма да бъде предизвикано (степен 0).

Смъртност.

Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в границите на **ПИ 72343.54.444**, които са части от територия използвана за временно отглеждане на животни, което е добре видно на приложения снимков материал. Смъртността сред популацията на вълка се определя от утвърденото в ловоустройствения проект на ДГС Тетевен ползване, което няма връзка с

реализирането на ИП за които проектът за ПУП-ПРЗ определя нормативната основа за реализирането им. Въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Кафява мечка (*Ursus arctos*)

Биологични особености:

В България кафявата мечка обитава равнинните и планински гори (в Европа до 4000 m надморска височина) в Рила, Пирин, Родопите, Средна Стара планина, Витоша, Плана и Лозенска планина като по данни на ловната таксация популацията и у нас наброява около 900 индивида. Кафявата мечка е сред малкото всеядни животни на земята и се храни с растения, трева, плодове, орехи, насекоми, риба и т.н. Когато храната не стига, мечките убиват по-дребни от тях животни. Кафявата мечка се числи към животните, които скитат, обича да се разхожда най-вече през нощта - на едно място се храни, на друго спи, на трето само се разхожда, на четвърто дремва. А когато търси зимна бърлога, може да отиде надалеч от своите земи. По-голямата част от зимата прекарва в сън в бърлогата си. Най-любимото ѝ място обаче е това, на което растат горски плодове - малини, къпини, боровинки, орехи, лешници. Макар че стават половин зрели на 4-5 години, мечките не се чифтосват до десетата, защото размерът е много важен при избора на партньор. Размерът е много важен и за йерархията сред мечките в определен район. Мечките рядко се срещат, а още по-рядко се бият помежду си. Териториалните им спорове се решават, без опонентите дори да се срещнат. За да маркира своята зона, мъжкият се изправя до дърво, протяга лапи и прави драскотини с огромните си нокти по кората. Следващият претендент идва, измерва своя ръст по същия начин, и ако успее да драсне по-нависоко, вече е новият владетел на територията. По-дребните индивиди продължават в търсене на нови територии. Присъствието на мечка в региона може да бъде определено по наличието на отпъкани места, където се храни, драска и обелва корите на дърветата, когато маркира територии.

Оценка на популацията в защитената зона

По данни от стандартния формуляр на защитената зона територията и се обитава от 47 мечки. Според данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013 защитената зона се обитава от 18-19 индивида. Около 51 % или около 70400 ха от обширната територия (138000 ха) на зоната е заета с благоприятни потенциални (в случая и реални) местообитания на вида. На практика мечката навлиза в определени сезони и в други части на територията на зоната, в търсене на храна.

Оценка на популацията в територията на плана

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите проучвания гр. Тетевен и най-близките и прилежащи територии са извън границите на потенциални местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на плана

Унищожаване на местообитания

ПИ 72343.54.444, за който се изготвя ПУП-ПРЗ са разположени извън границите на ефективно заети от кафявата мечка местообитания. С прилагането на плана унищожаване на местообитания не се очаква (степен 0).

Фрагментация на местообитания

В зоната няма бариери, които мечката не може да преодолее или бързо да заобиколи. Местообитанията са компактни цяло върху обширни територии. Няма прекъсване на коридорите между свързаните на широк фронт части на местообитанията. Не се очакват въздействия (степен 0).

Безпокойство в места на размножаване

Местата подходящи за бърлоги са отдалечени от територията за която се изготвя ПУП-ПРЗ. Кафявата мечка няма естествени неприятели. По отношение на човека тя е най-миролюбивият едър хищник. Обикновено тя го усеща отдалече и се отдалечава, без да установи директна среща. Нападенията върху човека са изключения, често при защита на потомството. Заплаха за кафявата мечка могат да бъдат само случаи на браконьерство и прекомерно развитие на ловния туризъм. Не се очакват въздействия (степен 0).

Смъртност на индивиди;

Смъртността ще бъде в границите на естествената. Видът е в приложение III на ЗБР и не е ловен обект. Не се очакват въздействия (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Прилепи:

В определения със заповедта за обявяване на ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ предмет на опазване в са включени 12 вида прилепи:

Местообитанията с които е свързан жизненият цикъл на прилепите се разделят функционално на следните типове от гледна точка на съвременната консервационна биология:

- убежища (roosts) - местообитания в които прилепите прекарват периодите на покой (почивка през деня и нощта, зимен сън) и в които се осъществяват размножението, отглеждането на малки и копулацията.

- хранителни (ловни местообитания) (foraging habitats) - местообитания в които ловуват

- летателни пътища (flyways)-местообитания по които прилепите преминават по пътя от убежището до ловната територия (commuting flyways/flypaths) и или по пътя от едно убежище към друго по време на сезонните миграции (migratory flyways)

По отношение на убежищата видовете прилепи в България са разделени на две големи групи (по Иванова 2005).

Пещеролюбиви: obligatno пещеролюбиви - целогодишно обитават само подземни убежища и **факултативно пещеролюбиви** -размножават се основно в подземни убежища, но могат да се размножават и в друг убежища (най-често различен тип постройки)

Непещеролюбиви: характерно е че един вид използва различен тип убежища през различните сезони: **скални**- през лятото обитават цепки в скалите, данни за зимуването им почти липсват Често и синантропни; **горски** през лятото обитават хралупи/или различни части на стари дървета; зимуват най-често в подземни убежища; **синантропни**- през лятото обитават различен тип постройки; зимуват най-често в подземни убежища.

В по-долу представената таблица са посочени местообитанията на видовете прилепи предмет на опазване в ЗЗ по отношение на убежищата.

Различните видове убежища са отбелязани както следва

З зимно

Л лятно

Р размножително.

Вид	Подземни убежища	Хралупи	Цепки в скалите	Постройки
Пещеролюбиви				
obligatno				

Южен подковонос <i>Rhinolophus euryale</i>	P-3	-	-	-
Подковонос на Мехели <i>Rhinolophus mehelyi</i>	P-3	-	-	-
Средиземноморски подковонос <i>Rhinolophus blasii</i>	P-3	-	-	-
Голям нощник <i>Myotis</i>	P-3	-	-	Л
Остроух нощник <i>Myotis blythii</i>	P-3	-	-	Л
Дългопръст нощник <i>Myotis capaccinii</i>	P-3	-	-	-
Дългокрил прилеп <i>Miniopterus schreibersi</i>	P-3	-	-	-
Факултативно				
Голям подковонос <i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	P-3	-	-	Л, Р
Малък подковонос <i>Rhinolophus hipposideros</i>	P-3	-	-	Л, Р
Трицветен нощник <i>Myotis emarginatus</i>	P-3	-	-	Л, Р
Не- пещеролюбиви				
Горски				
Широкоух прилеп <i>Barbastella barbastellus</i>	З	Л	(Л)	-

(*по Иванова 2005)

От представените в таблицата данни могат да се направят следните заключение по отношение на убежищата на прилепите предмет на опазване в защитената зона.

Всички видове прилепи предмет на опазване в защитената зона ползват за зимуване подземни убежища.

Представените в стандартния формуляр видове, без широкоухия прилеп (*Barbastella barbastellus*) използват за размножение също подземни убежища.

Трита вида факултативно пещеролюбиви прилепи използват като размножителни и летни убежища постройки (подпокривни пространства и стари необитаеми постройки)

Широкоухият прилеп (*Barbastella barbastellus*) използва като летни убежища хралупи в стари дървета и цепки в скалите.

Спад в числеността на обитаващите защитената зона прилепи или пълното им изчезване е възможно поради следните въздействия;

Преки въздействия:

- Избиване, прогонване и безпокойство в убежищата поради невежество и суеверия.
- Палене на огън в привходни части на пещерите; влизане с факли в пещерите;
- Иманярска дейност в пещерите, свързана с чести посещения, шум и прогонване на прилепите.
- Прогонване и избиване на прилепи в постройки при ремонтни дейности.

Унищожаване на убежища:

- Изсичане на стари гори и единични хралупати дървета.
- Унищожаване на скални венци и пещери при разработване на кариери, строежи на пътища и др.
- Използването на пещерите като бунища или за стопански цели - кошари, мандри, гъбарници и др.;
- Каптирането на водни пещери и затварянето на изходите им.
- Превръщането на пещерите в туристически обекти.
- Унищожаването на убежища в постройки при извършване на ремонтни дейности.

Препятствия и унищожаване на летателните пътища и коридори

- Бариери: вятърни паркове, изградени на миграционни пътища;
- Промяна на ориентирите - промяна на „линейните“ елементи на ландшафта;

Резултатите по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ дават следните данни за състоянието на прилепната фауна в защитената зона и позволяват да бъдат прогнозирани въздействията върху всеки един вид които ще бъдат както следва:

Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Биологични особености:

В България е обикновен и често срещан вид в цялата страна, без най-високите части на планините. Повечето находища са между 100 и 500 m н.м.в. Обитава предимно карстови райони, обрасли с дървесна и храстова растителност. Използва различни подземни убежища (пещери, изкуствени галерии, бункери, катакомби), мазета и тавани на жилищни постройки. Често големите подковоноси обитават едно и също убежище заедно с други пещеролюбиви видове. Големият подковонос се храни в радиус от 2 до 10 km от убежището като използва открити пространства, крайнини на горички, храсталаци, ливади, често в близост до водни площи. В хранителния спектър преобладават едри твърдокрили (*Coleoptera*) и пеперуди (*Lepidoptera*, особено сем. *Noctuidae*) и в по-малка степен ципокрили (*Hymenoptera*) и двукрили (*Diptera*). През лятото големите подковоноси използват алтернативни убежища и хранителни местообитания в радиус от около 15 km от лятното убежище. От средата на април до края на май женските формират размножителни колонии. Тяхната численост достига от няколко десетки до 700 екземпляра. Раждането на малките става в периода 1-25 юни, рядко по-късно. Зимува поединично или в колонии, които могат да достигнат от 50 до 600-800 екземпляра. Почти във всяка българска пещера през зимата могат да бъдат наблюдавани един до няколко зимуващи големи подковоноси. В България, големият подковонос не извършва далечни миграции. Сезонните придвижвания между летните и зимни убежища са на разстояние от 20 до 95 km.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като постоянно обитаващ я вид с численост на популацията му в защитената зона 500-700 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 556 зимуващи индивида, а в летни находища са установени 26 индивида. Установени са общо 18 находища. Площта на подходящите ловни местообитания е оценена на 24644 ha (17,8% от площта на защитената зона). Съгласно изготвения модел площта на потенциално най- благоприятните местообитания е оценена на 1323.4 ha (1.0% от площта на защитената зона).

Оценка на популацията в територията на плана.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни цялата територия на гр. Тетевен е част от потенциалните местообитания на големия подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), който е вид намиращ убежища и ловуващ и в населени места.

Фиг. 17 Разположение на територията, предмет на плана спрямо потенциалните местообитания на големия подковонос по данни на МОСВ

ПИ 72343.54.444 за който се изготвя ПУП-ПРЗ, което е в границите на потенциални местообитания на вида с ниска пригодност и извън границите на територии със статут на най-благоприятни местообитания. Липсват потенциални подземни убежища (пещери).

Оценка на въздействията от прилагането на плана

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на плана местообитанията на вида ще се запазят като пригодни с ниска степен на пригодност. Видът ловува също в паркове, градини и крайселищни територии като обитава през лятото постройки и тавани и ще продължи да ловува и в случай на бъдещо усвояване на максимално допустимите с ПУП-ПРЗ устройствени показатели. Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

В случай на усвояване на допълващо застрояване в границите на оградения двор допустимите с ПУП -ПРЗ ИП ще се реализират в границите на населено място с местообитания с ниска степен на пригодност за вида, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради което фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на допустимите с ПУП -ПРЗ ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат потенциални подземни убежища на вида. Видът е нечувствителен към човешко присъствие и в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). Прилагането на плана не предполага такова. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се изготвя ПУП-ПРЗ липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

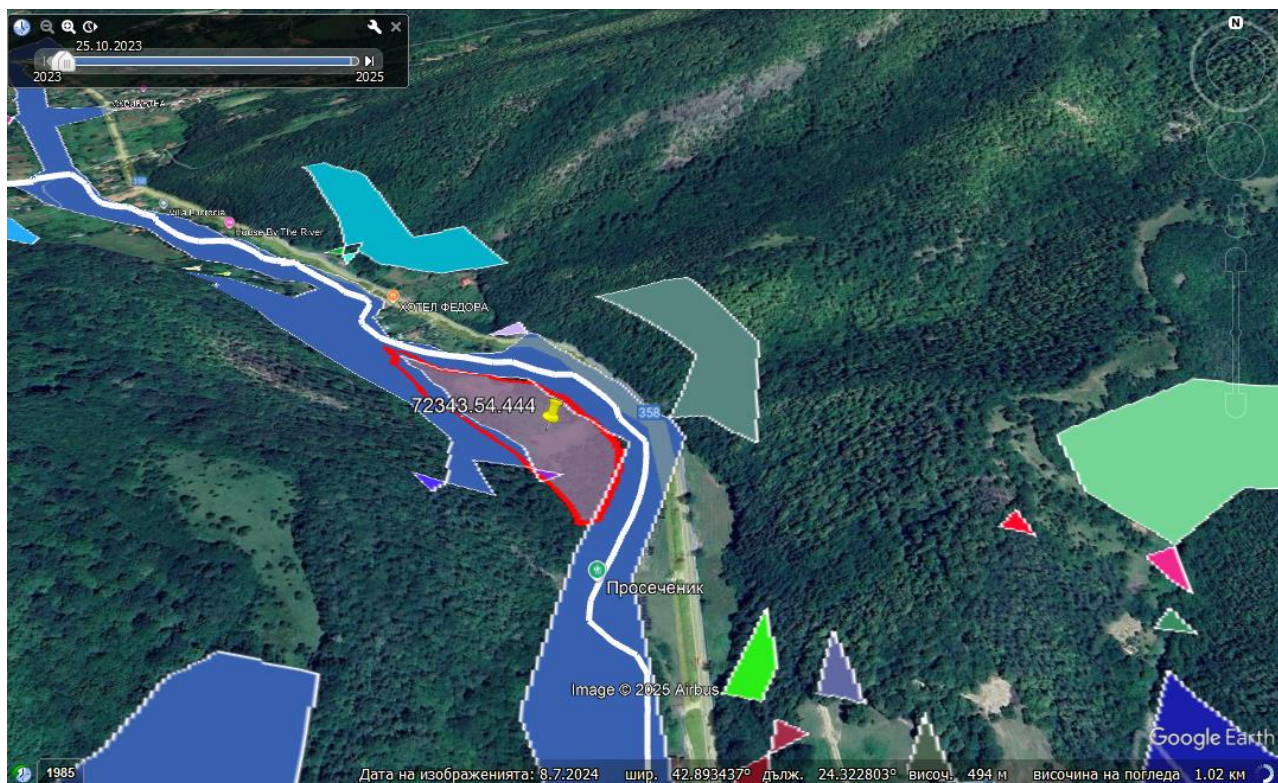
Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*)

Биологични особености:

Широко разпространен вид в цялата страна. Среща се в планините до 1500 м. н. в. Пещерен вид, свързан предимно с богати на растителност карстови райони, разредени гори, паркове и др. Среща се често и в населените места. Ловува в близост до убежищата си - до 5 км. Лети относително ниско и ловува над сушата, водната повърхност и в скални райони. Относително социален вид, но през лятото мъжките се отделят и живеят поединично. Летните убежища са най-разнообразни: постройки, мазета, изкуствени галерии, пещери и т.н. Зимува поотделно или на редки групи с разстояние между отделните индивиди. Храни се с летящи насекоми. Формира размножителни групи през май-юни (Големански 2011, Попов & Седефчев 2003).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като постоянно обитаващ я вид с численост на популацията му в защитената зона 251 - 500 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в известните находища за зимуване в зоната са установени общо 73 индивида. В известните летни находища в зоната са установени общо 207 индивида. Площта на потенциалните ловни местообитания е оценена на 26795,0 ha (19,4% от площта на защитената зона). Съгласно изготвения модел площта на потенциално най-

благоприятните местообитания е оценена на 1920.8 ha (1.4% от площта на защитената зона).

Фиг. 18 Разположение на територията, предмет на плана спрямо потенциалните местообитания на малкия подковонос по данни на МОСВ

Оценка на популацията в територията на плана

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни цялата територия на гр. Тетевен е част от потенциалните местообитания на малкия подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), който е вид намиращ убежища и ловуващ и в населени места. ПИ 72343.54.444 за който се изготвя ПУП-ПРЗ е разположен в близост до река Бели Вит, която е в границите на потенциални ловни местообитания на вида с ниска пригодност и извън границите на територии със статут на най-благоприятни местообитания. Липсват потенциални подземни убежища (пещери).

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на плана местообитанията на вида ще се запазят като пригодни със средна степен на пригодност. Видът ловува също в паркове, градини, покрай улични лампи и крайселищни територии като обитава през лятото постройки и тавани и ще продължи да ловува във въздушния слой и в случай на бъдещо усвояване на максимално допустимите с ПУП-ПРЗ устройствени показатели. Площта на потенциалните ловни местообитания е оценена на 26795,0 ha (19,4% от площта на защитената зона), като засегнатата площ е в размер на около 3,1 дка или 0,001%, което е пренебрежимо малко.

Отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

В случай на усвояване на допълващо застрояване в границите на оградения двор допустимите с ПУП -ПРЗ ИП ще се реализират в населено място с местообитания с ниска степен на пригодност за вида, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради което фрагментация няма да има (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на допустимите с ПУП -ПРЗ ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат подземни убежища на вида. Видът ползва като летни убежища части от сгради в населените места и ловува в тях. Въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се изготвя ПУП-ПРЗ липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*)

Биологични особености:

В южните части на страната видът е относително обикновен и с по-висока срещаемост и обилие. Западната и централна част на Предбалкана и линията Велико Търново-Котел-

Приморско очертават част от северната граница на ареала. Обитава карстови райони в равнинните и хълмисти части на страната. Изцяло е свързан с подземни убежища - пещери и минни галерии. Образува колонии с численост от няколко десетки до няколко хиляди индивида, често заедно с южния подковонос (*Rh. euryale*) и подковоноса на Мехели (*Rh. mehelyi*). Максимумът на ражданията е през периода 20 юни - 10 юли. Зимувачи колонии са известни само от пещерите Айна Ини и Самара (с. Рибино, Източни Родопи), Парниците (с. Бежаново) и Моровица (с. Гложене). Не мигрира, но извършва редовни сезонни придвижвания между летните и зимните убежища (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като постоянно обитаващ я вид с численост на популацията му в защитената зона 101 - 250 индивида..

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) видът не е установен като зимувач в защитената зона. В летни находища са установени 80 индивида. Площта на потенциалните ловни местообитания е 30790 ha (22,3% от площта на защитената зона). 366.3 ha (0.3% от площта на защитената зона).

Оценка на популацията в територията на плана

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите проучвания **ПН 72343.54.444**, за който се изготвя ПУП-ПРЗ е разположен извън границите на потенциални и ловни местообитания със статут на благоприятни за вида. Липсват потенциални подземни убежища (пещери, минни галерии).

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания

Допустимите с ПУП-ПРЗ дейности не засягат пряко местообитания на вида. **Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).**

Фрагментация на местообитания.

Допустимите с ПУП-ПРЗ ИП ще се реализират извън границите на установени местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

ИП, които се допускат с плана не засягат пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Характерът на ИП, не предполага бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат потенциални убежища на вида. Видът е нечувствителен и в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). Прилагането на плана не предполага такова. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се изготвя плана липсват убежища на вида. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*)

Биологични особености

Най-широко разпространеният и най-многоброен от трите вида „средни“ подковоноси на територията на страната. Известен е от над 100 находища, като повечето от тях са между 0 - 700 m н.в., но има зимни убежища и на по-голяма височина. Срещаемостта му намалява на юг. Обитава гористи равнинни карстови райони в близост до вода. Почти изцяло е свързан с пещерите, но в некарстови райони през лятото се заселва и в постройки. Храни се главно с нощни пеперуди. „От известните до момента размножителни колонии 18 са в естествени пещери и една в подземни тунели на постройка. Максимумът на ражданията е през периода 20 юни - 10 юли. Зимните колонии са многочислени - в пещери и по-рядко изкуствени галерии. Не мигрира на далечни разстояния, но извършва редовни сезонни придвижвания между летните и зимни убежища (10 - 60 km) (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като наличен вид без достатъчно достоверни данни за наличността му в защитената зона (категория DD). В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в защитената зона са установени общо 9 зимуващи индивида. В летни находища видът не е установен. Установени са общо 2 находища. Площта на потенциалните ловни местообитания е 23161 ha (16,7% от площта на защитената зона). Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 299.4 ha (0.2% от площта на защитената зона).

Оценка на популацията в територията на плана.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите проучвания ПИ 72343.54.444, за който се изготвя ПУП-ПРЗ са разположени извън границите на потенциални и ловни местообитания със статут на благоприятни за вида. Липсват потенциални подземни убежища (пещери, минни галерии).

Оценка на въздействията от прилагането на плана

Унищожаване на местообитания;

Допустимите с ПУП-ПРЗ дейности не засягат пряко местообитания на вида, като отнемане на площи от потенциалните местообитания на южния подковонос (*Rhinolophus euryale*) няма да има. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Територията за която се изготвя ПУП-ПРЗ е разположена извън границите на установени местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с ПУП-ПРЗ дейности не засягат пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Характерът на ИП, не предполага бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия от дейностите ПИ 72343.54.444, предмет на плана не попадат потенциални убежища на вида. Видът е нечувствителен към човешко присъствие и в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). Прилагането на плана не предполага такова. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се изготвя ПУП-ПРЗ липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква и в потенциалните ловни местообитания на вида, поради разположението и извън установените такива. Очакваната смъртност ще бъде в границите на естествената. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*)

Биологични особености

Известен от 29 находища в ниските части на страната, като тези в Северозападна България очертават част от северната граница на ареала. Обитава равнинни карстови райони. Изцяло е свързан с пещерите като убежища. Храни се главно с нощни пеперуди, които лови над открити местообитания. Образува „смесени” размножителни и зимни колонии с южния и средиземноморския подковонос с численост от няколкостотин до няколко хиляди индивиди. Известните до момента 6 размножителни колонии са в естествени пещери. Максимумът на ражданията е през периода 20 юни - 10 юли. Зимува главно в пещери. Не извършва далечни миграции, но са установени редовни сезонни движения между летните и зимните убежища (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като много рядък вид (V) с численост на популацията му 6-10 индивиди. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната не са установени находища на вида. Площта на потенциалните ловни местообитания на вида в зоната е 1252ha (12,5 % от площта на зоната). Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е 196.6 ha (0.1 % от площта на зоната).

Оценка на популацията в територията на плана.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни **ПИ 72343.54.444** за който се изготвя ПУП-ПРЗ са разположени извън границите на потенциални местообитания и не се засягат.

Липсват потенциални подземни убежища (пещери).

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на плана местообитания на вида няма да се засегнат. Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Територията за която се изготвя ПУП-ПРЗ е разположена извън границите на установени местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на допустимите с ПУП -ПРЗ ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат потенциални подземни убежища на

вида. Видът е нечувствителен към човешко присъствие и в размножителните си убежища, при условие, че няма директно безпокойство (напр. навлизане на хора в убежището). Прилагането на плана не предполага такова. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се изготвя ПУП-ПРЗ липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Голям нощник (*Myotis myotis*)

Биологични особености

В България се счита като обикновен и често срещан вид. Известен е от над 200 находища на територията на цялата страна, без най-високите части на планините. Повечето находища са между 100 и 800 m н.в. Среща се във всички карстови райони у нас. В повечето обитава едни и същи убежища с вида-двойник *Myotis blythii*. Целогодишно обитава подземни убежища - карстови, вулкански и морски пещери и минни галерии. Формира големи размножителни колонии с численост от няколкостотин до около 7000 индивида. Често те са смесени с *M. blythii*. Максимумът на ражданията е през периода 20 май - 10 юни. В Швейцария е установено, че над 46% от храната му се състои от едри бръмбари-бегачи (сем. *Carabidae*). За разлика от много прилепи, той не улавя плячката си с помощта на ехолокация по време на полет. Вместо това, той я събира от земята, локализирайки плячката пасивно чрез слушане на шумовете, произвеждани от насекоми като карабиди, други бръмбари и големи молци, както и стоножки и паяци (Siemers, Bjorn M.; Guttinger, Rene, 2006) По данни от Западна Европа големият нощник най-често ловува в овощни градини и широколистни гори, а по-рядко в смесени гори, лозя, обработваеми полета с малка площ, смърчови гори. Хранителните местообитания най-често се намират в радиус 2-6 km, максимум до 15 km от убежището. Женските показват изключително висока филопатрия, като над 90% се връщат и се размножават в убежището, в което са се родили. Вероятно у нас извършват редовни сезонни миграции между зимните и летните убежища от 20 до ок. 100 km. Зимуването у нас започва в края на ноември и продължава до към средата на март (МОСВ 2013).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) с численост в защитената зона 51-100 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 1 зимуващ индивид, а в летни находища 4 индивида. Установените находища са 3. Площта на потенциалните ловни местообитания е оценена на 115312 ha (83,4% от площта на защитената зона). Съгласно изготвения модел площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 525.9 ha (0.4% от площта на защитената зона).

По данни на Европейска агенция по околна среда (<https://eunis.eea.europa.eu/species/1486>) най-предпочитаните от големия нощник местообитания са мозайките от обработваеми земи, урбанизираните територии, горите и гористите местности. Среща се още и в тревни площи, пустеещи места, храсталаци, реки и езера, терени с оскъдна растителност и влажни зони. Въпреки, че е пещерен вид през зимата е склонен да ношува в пещери, мини и мазета, включително покривите на сгради и опори на големи мостове (EUROBATS)

Оценка на популацията в територията на плана.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни голяма част от територията на гр. Тетевен е заета от потенциалните местообитания със средна степен на пригодност за големия нощник (*Myotis myotis*), вид с изразени предпочитания за зимуване в населени места, включително и сгради. Но в ПИИ 72343.54.444 не са налични изоставени гради и територията не попада в границите на потенциални местообитания. Потенциални местообитания за големия нощник (*Myotis myotis*), са преобладаващите със сгради със сезонно обитаване или необитавани сгради части от селото в които е възможно зимуване в таванските помещения или мазите. Територията, предмет на плана е разположена извън границите на потенциални ловни местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на план:

Унищожаване на местообитания

С прилагането на плана подземните убежища на вида в защитената зона, в които се размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им извън територията за която се изготвя плана. Като вид с изразена склонност за зимуване в урбанизирани територии и в случай на бъдещо усвояване на максимално допустимите с ПУП-ПРЗ устройствени показатели възможностите за обитаване в урбанизирана среда ще се запазят непроменени. Отрицателни въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в отнемане на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

В случай на усвояване на допълващо застрояване в имота допустимите с ПУП -ПРЗ ИП ще се реализира в границите на територия, която се използва като място за временно отглеждане на домашни животни и реално е затревена площ, която частично е урбанизирана територия, част от потенциални местообитания със средна степен на пригодност, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради което фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори

Характерът на допустимите с ПУП -ПРЗ ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство

В границите на потенциалните въздействия не попадат убежища на вида в които е чувствителен. Въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност

Видът е уязвим от употребата на инсектициди в местообитанията му и преки въздействия в убежищата в които се размножава и зимува, каквито с плана не се предвиждат. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Остроух нощник (*Myotis blythii*)

Биологични особености

В България се счита като обикновен и често срещан вид. Известен е от около 130 находища на територията на цялата страна, без най-високите части на планините. Повечето находища са между 100 и 800 m н.в. Среща се в почти всички карстови и скалисти райони в страната. Видът е с азиатски произход и еволюционно е свързан със засушливи, топли и открити местообитания, като влажни ливади, пасища и други екстензивно обработваеми площи. По протежение на северната зона на разпространение, таванските помещения се използват като летни/родилни убежища, които могат да се споделят с *Rhinolophids* и

Miniopterus (EUROBATS). През зимата видът може да образува групи в подземни места. Максимумът на ражданията е през периода 20 май - 10 юни. Данни за хранителната биология на вида у нас засега не са публикувани. В Швейцария е установено, че над 60% от храната му се състои от едри дългопипалести скакалци (сем. *Tettigoniidae*), които лови в открити райони, пасища и често в прясно окосени ливади. У нас извършва редовни сезонни миграции между зимните и летни убежища в рамките на 50 до 80 km. Зимуването у нас започва в края на ноември и продължава до към средата на март. През този период е установен в много пещери. Миграцията към местата за размножаване вероятно става след 10-20 април (МОСВ 2013).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) с численост в защитената зона 51-100 индивида.

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в известните находища за зимуване в зоната са установени общо 3912 зимуващи индивида, а в известните летни находища в зоната са установени общо 1202 индивида. Установени са общо 5 находища, най-близкото от които пещерата Топля, община Троян. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е 36072 ha (26,1% от площта на защитената зона). Съгласно изготвения модел площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 268.3 ha (0.2% от площта на защитената зона).

Оценка на популацията в територията на плана.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни голяма част от територията на гр. Тетевен е заета от потенциалните местообитания със средна степен на пригодност за големия нощник (*Myotis myotis*), вид с изразени предпочитания за зимуване в населени места, включително и сгради. Но в **ПИ 72343.54.444** не са налични изоставени гради и територията не попада в границите на потенциални местообитания. Потенциални местообитания за големия нощник (*Myotis myotis*), са преобладаващите със сгради със сезонно обитаване или необитавани сгради части от селото в които е възможно зимуване в таванските помещения или мазите. Територията, предмет на плана е разположена извън границите на потенциални ловни местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на плана

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на плана подземните убежища на вида в защитената зона, в които се размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им извън територията за която се изготвя плана. Като вид с изразена склонност за зимуване в урбанизирани територии и в случай на бъдещо усвояване на максимално допустимите с ПУП-ПРЗ устройствени показатели възможностите за обитаване в урбанизирана среда ще се запазят непроменени. Отрицателни въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в отнемане на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

В случай на усвояване на допълващо застрояване в имота допустимите с ПУП -ПРЗ ИП ще се реализират в границите на територия, която се използва като място, в което временно се отглеждат животни и тя се е превърнала в частично урбанизирана територия, част от потенциални местообитания със средна степен на пригодност, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради което фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на допустимите с ПУП -ПРЗ ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В границите на потенциалните въздействия не попадат убежища на вида в които е чувствителен. Въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Видът е уязвим от употребата на инсектициди в местообитанията му и преки въздействия в убежищата в които се размножава и зимува, каквито с плана не се предвиждат. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*)

Биологични особености

Характерен обитател на нископланинските карстови райони. Заселва се в пещери, изоставени постройки, стари военни бункери и др. Термофилен вид. Температурата в размножителните убежища може да стигне до 35°C. Известни са 73 находища, разположени в цялата страна. Най-много убежища и колонии са установени в ниско- планинския пояс (до 400 - 500 m н.в.). Единични индивиди са регистрирани до около 1600 m н.в. в Централна Стара планина, 1550 m н.в. в Рила, 1560 m н.в. в Западните Родопи. Размножителните колонии се състоят предимно от женски индивиди, най-често смесени с подковоноси. Преди средата на август, скоро след като всички малки могат да летят, колонията напуска убежището и се заселва в друго близко или по-далечно укритие. В България е установена една от най-дългите миграции на вида (105 km) - от с. Муселиево, Никополско до пещерата Водните дупки в Централен Балкан. Храни се предимно с паяци, мухи, мрежокрили и по-рядко пеперуди. Ловува предимно в гори, като избягва откритите пространства. През зимата у нас са установени само единични индивиди в пещери (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като наличен с численост в защитената зона 11-50 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната не са установени зимуващи индивиди, а в 1 лятно находище са установени 2 индивида. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 90623 ha (65,5% от площта на защитената зона). Съгласно изготвения модел площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 1163.8 ha (0.8 % от площта на защитената зона).

Оценка на популацията в територията на плана

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни не са налични потенциални местообитания на вида трицветния нощник (*Myotis emarginatus*), вид ползващ като летни убежища, постройки в населени места. Но в **ПИ 72343.54.444** не са налични изоставени гради, но според моделирането/пространствени данни от МОСВ територията попада в границите на потенциални местообитания с ниска пригодност.

Общо 1,487 дка са в границите на потенциални местообитания с ниска степен на пригодност за трицветния нощник (*Myotis emarginatus*) съставляващи 0,0001% от площта им. Потенциални местообитания за трицветния нощник (*Myotis emarginatus*), са преобладаващите с необитавани сгради части от селото в които е възможно ползване на таванските помещения

като летни убежища. Територията, предмет на плана е разположена извън границите на потенциални ловни и други подходящи местообитания на вида. По наша експерта оценка,

територията на ИП е непригодна за вида и не са налични потенциални местообитания и убежища за вида в границите на засегнатия имот. Така предоставените пространствени данни не отговарят на екологията на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на плана

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на плана местообитанията на вида в защитената зона в които зимува, ще се запазят поради разположението им извън землището на гр. Тетевен. С прилагането на плана не се предвиждат дейности свързани с разрушаване на местообитания в които се размножава и ползва като летни и дневни убежища. Видът ловува в влажни ливади, пасища и други екстензивно обработваеми площи, които остават извън обхвата на възможните свързани с плана въздействия. За вид, който ползва таванските помещения в сгради в населени места като летни, дневни и размножителни убежища, урбанизцията не води от унищожаване на местообитанията му. Отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

В случай на усвояване на допълващо застрояване в имота допустимите с ПУП -ПРЗ ИП ще се реализират в границите на населено място, неизползваемите или рядко използваемите постройки в което са потенциални летни, дневни и размножителни убежища, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради което фрагментация на местообитанията му няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на допустимите с ПУП -ПРЗ ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В границите на потенциалните въздействия не попадат убежища на вида в които е

чувствителен. Въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Видът е уязвим от употребата на инсектициди в местообитанията му и преки въздействия в убежищата в които се размножава и зимува, каквито с плана не се предвиждат. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*)

Биологични особености

Отделни индивиди се срещат почти из цялата страна. Видът е установен за пръв път в България при устието на р. Камчия. До 1985 г. са известни седем находища, а до края - 34 находища. Най-висока е плътността на територии с надморска височина между 1000 m и 1400 m (средно 8,2 индивиди от 12 находища), в райони с обширни и компактни горски масиви (Централен Балкан, Родопи, Странджа). Рядък е в Дунавската равнина, липсва в откритите части на Тракия.

Видът е типичен обитател на старите широколистни гори. Най-висока е числеността му в мезофилни горски масиви с постоянен водоем, в низините с преобладаване на различни видове дъб и полски ясен, а в планините - на бук. Единични индивиди живеят в хралупи на дървета с диаметър на стъблото 13-20 cm на 0,7-5 m височина от земята. Колонии са установявани само в по-стари дървета с диаметър 40-55 cm на височина 5-12 m.

Храни се летейки на малка височина в покрайнини на гори, просеки и групи дървета, облитайки отделните дървета и храсти като често събира храна от различни субстрати. В храната преобладават нелетящи наземни или живеещи по листата на дърветата безгръбначни животни и по-малко дневно летящи насекоми, които прекарват нощта, кацнали по листата на храсти или дървета.

Като летни убежища ползва почти само хралупи на дървета и рядко жилищни постройки и пещери.

Зимните убежища са пещери и галерии с висока влажност и температура между 4 и 11 градуса, по рядко при по-ниска от 1 до 7 градуса. Виси поединично или на малки групи (3-5 индивиди). По-рядко се завира в цепнатини.

Понякога сменя убежищата си през зимата. В зимните групи често преобладават мъжките (до 75%).

Копулацията се извършва в периода между есента и пролетта. Формирането на размножителни колонии започва през средата на май, като групи от 15-35 мъжки, бременни женски и млади се заселват в хралупи на дървета. Максималната продължителност на живота е 21 години.

Мъжките живеят най-често поединично, а женските - на малки групи (5-10 индивиди) или колонии (10-30 индивиди). Женските са изключително привързани към района на хралупата където са родени. Индивидуалният ловен участък е малък - 0,6-1 ha, често припокриващ се между индивидите от една колония.

Видът е стационарен, като рядко извършва по-големи миграции (максимално до 60 km) (Kerth, Petit, 2005). В България е установена вертикална миграция от 770 m между убежището до мястото на хващането. През юни се ражда по 1 малко, което суче около 3 седмици. Размножителните колонии се разпадат през втората половина на август. От края на август до края на септември бехщайновите нощници (около 90% мъжки индивиди, 10% женски индивиди) се струпват по входовете на пещери или изоставени минни галерии с цел намиране на партньори .

Отрицателно действащи фактори са селективната сеч на стари и хралупати дървета, която намалява възможностите за намиране на подходящи убежища. Фрагментация на компактните горски местообитания и прекъсване на връзките между тях.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R), с численост в защитената зона 556 – 1111 индивида.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I - Обособена позиция 5” в зоната е установено 1 находище (в гората в района на пещерата Борова дупка в землището на с. Черни Осъм, Община Троян).

Площта на потенциалните местообитания е оценена на 26802 ha (19,4 % от площта на защитената зона).

Площта на местообитания с високо качество по индуктивен модел е оценена на 1952.4 ha (1.4% от площта на защитената зона).

Оценка на популацията в територията на плана

Видът е изключително хралупоживеещ и типичен обитател на старите гори. Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни ловните местообитания и тези с високо качество за вида са в горите в съедство на **ПИИ 72343.54.444 в ПИИ 72343.51.141**. Територията, предмет на плана е разположена извън границите на потенциални и ловни местообитания на вида. Въпреки, че в границите на **ПИИ 72343.54.444** са налични дървета, но те са с характеристика на млади и не са налични дори потенциални убежища и не могат да бъдат определени и като потенциални ловни територии (ловуват в крайнини на гори и над короните на дърветата). Не са налични стари гори в **ПИИ 72343.54.444**.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания

С прилагането на плана не засягат пряко местообитания на вида. Територията, предмет на плана е разположена извън границите на потенциални местообитания на вида, поради което отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на площи от потенциалните местообитания на дългоухия нощник (*Myotis bechsteini*), който е обитател на широколистните гори не се очаква (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Допустимите с плана ИП ще се реализират извън границите на установени местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с плана ИП не засягат пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Характерът на ИП, които се допускат не предполага бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида.

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия от дейностите на територията липсват потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

Прилагането на плана не предвижда дейности оценени като заплахи за вида (използване на пестициди в горите, сечи на стари дървета). Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Дългопръст ношник (*Myotis capaccinii*)

Биологични особености

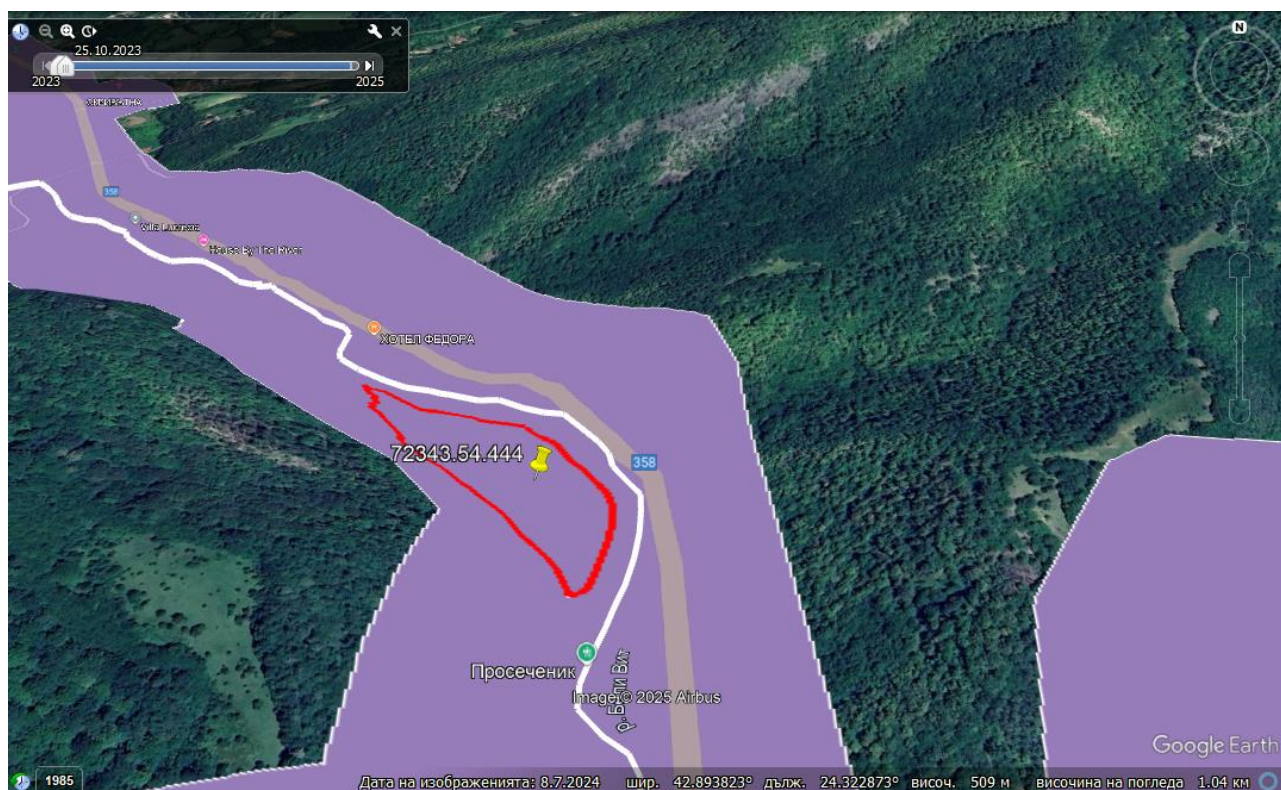
Дългопръстият ношник е типичен обитател на карстовите райони. Среща се на територията на цялата страна, в планините до около 1500 m. Повечето находища са между 100 и 600 m н.в. Обитава целогодишно само подземни убежища - карстови и вулкански пещери, минни галерии, по изключение влажни мазета на необитаеми сгради. Формира размножителни колонии с численост от няколко десетки до няколко хиляди (50 до 3000, най-често 200-500, винаги смесени с *Miniopterus schreibersii*. Максимумът на ражданията е през периода 20-25 май. Зимува само в подземни убежища. Извършва редовни сезонни миграции между убежищата си от порядъка на 50 до 150 km. У нас зимуването започва в края на ноември и продължава до към средата на март. През този период е установен в много пещери. Миграцията към местата за размножаване вероятно е след 10-20 април (МОСВ 2013). Ловува основно над водни повърхности, където улава летящите над тях насекоми, водомерки и малки рибки. Отрицателни въздействия за него се явяват, замърсяване на водите, водещо до изчезване на обектите с които се храни и преките въздействия в подземните му убежища (палене на огън, взривни дейности, безпокойство в убежищата).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като наличен в защитената зона вид с численост 51-100 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в защитената зона е установен 1 зимуващ индивид. Видът не е установен в летни находища. Площта на потенциалните ловни местообитания е 27629 ha (20,0% от площта на защитената зона). Площта на потенциално най- благоприятните местообитания е оценена на 532.9 ha (0.4% от площта на защитената зона). Подходящите ловни местообитания са водните площи и бреговете им в защитената зона (най-близко коритото на р. Бели Вит).

Оценка на популацията в територията на плана

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни югоизточната част на **III**

72343.54.444 попадат общо 27,4085 дка ловни местообитания на вида или 0,009% от общата им площ в зоната.

Съгласно екологичните изисквания, той ловува основно над водни повърхности, като обикновено ренджа около реки е до 50 метра.

В конкретния случай границата на ИП отстои на около 20 метра от водното течение на река Бели Вит.

На територията, предмет на плана няма потенциални подземни убежища (пещери).

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на плана местообитанията на вида в защитената зона в които зимува, размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им извън землището на гр. Тетевен. Видът ловува над водни обекти, най-близкият от които се явява р. Бели Вит и ще продължи да ловува. Ще бъдат засегнати само около 0,009% ловни местообитания на вида в зоната. Площта, която се засяга с прилагането на плана е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Фрагментация на местообитания.

В случай на усвояване на допълващо застрояване в имота допустимите с ПУП -ПРЗ ИП ще се реализират в границите на територия, част от населено място, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради което фрагментация на местообитанията му няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на допустимите с ПУП -ПРЗ ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат подземни убежища на вида в които е чувствителен. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се изготвя ПУП-ПРЗ липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателни въздействията не се очакват (степен 0).

Обща оценка: Незначително въздействие (степен 1).

Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*)

Биологични особености:

Видът се среща из цялата страна, без най-високите части на планините. Известни са около 170 находища, повечето от които са между 100 и 600 m н.в. Среща се в карстови ландшафти в цялата страна. Обитава целогодишно само подземни убежища - пещери и минни галерии. Образува многобройни размножителни колонии. Известни са 19 размножителни колонии и 5 летни неразмножителни колонии. Максимумът на ражданията е през периода 20 юни - 10 юли. Зимува само в подземни убежища, карстови пещери, мини и мазета с други обитаващи пещери видове. Известни са 14 зимни убежища, но над 95% от зимуващата популация е в три пещери - Парниците, Деветашката, Дяволското гърло. Извършват редовни сезонни миграции между убежищата (50 - 150 km) (Големански 2011). В състава на храната му влизат молци, бръмбари, ларви на *Lepidoptera* и паяци. Заплаха за европейската популация

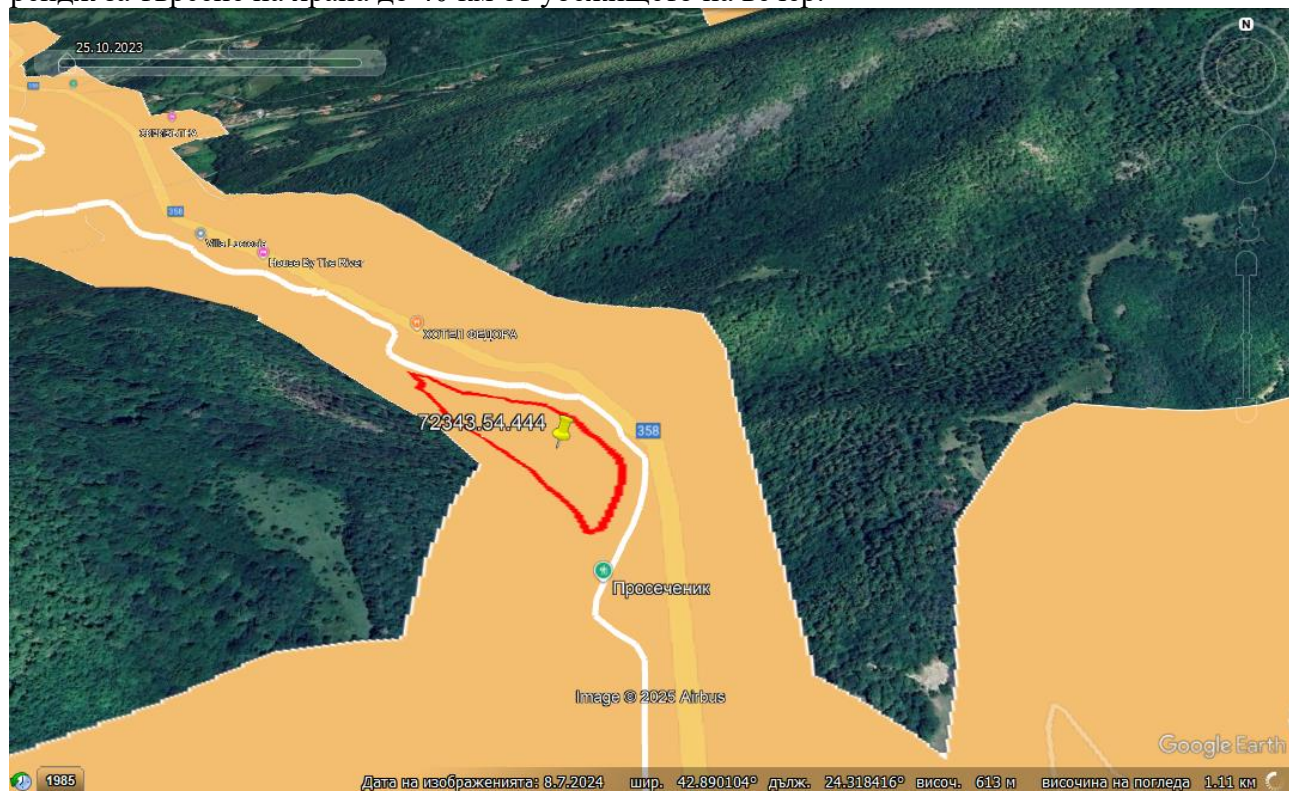
е употребата на пестициди и унищожаването на убежища, а за кавказката безпокойството от туристически дейности в пещерите (EUROBATS).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като разпространен с численост от 3000 до 5000 индивида. По време на полевите проучвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в известните находища за зимуване в защитената зона са установени общо 3912 индивида. В известните летни находища в зоната са установени общо 1202 индивида. Установени са общо 5 находища, най-близкото от които пещерата Топля, в община Троян. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 268.3 ха (0.2% от площта на защитената зона). Площта на потенциалните ловни местообитания е оценена 36072 ха (26,1% от площта на зоната).

Оценка на популацията в територията на плана

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни територията предмет на плана е разположена в границите на потенциални местообитания, но въздушният слой над гр. Тетевен в застроителните му граници, и по скоро засегнатите площи в ПИ 72343.54.444 могат да се определят като потенциални ловни местообитания, тъй като вида има много сериозен рендж за търсене на храна до 40 км от убежището на вечер.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на плана местообитанията на вида в защитената зона в които зимува, размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им извън землището на гр. Тетевен. Видът ловува над водни обекти, най-близкият от които се явява р. Бели Вит и ще продължи да ловува. Ще бъдат засегнати само около 0,009% ловни местообитания на вида в зоната. Площта, която се засяга с прилагането на плана е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Фрагментация на местообитания.

В случай на усвояване на допълващо застрояване в имота допустимите с ПУП -ПРЗ ИП ще се реализират в границите на територия, част от населено място, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради което фрагментация на местообитанията му няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на допустимите с ПУП -ПРЗ ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат подземни убежища на вида в които е чувствителен. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се изготвя ПУП-ПРЗ липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателни въздействията не се очакват (степен 0).

Обща оценка: Незначително въздействие (степен 1).

Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*)

Биологични особености

Най-често е установяван в Централна и Западна Стара планина и в Западните Родопи. Най-много убежища са установени над 500 m н.в. В по-ниските части са регистрирани единични индивиди (Кресненски пролом; с. Жернов, Плевенско; Черноморец, Бургаско). Най-предпочитани са влажните горски местообитания в среднопланинския пояс (700 - 1400 m н.в.). През зимата е намиран поединично или на групи до 30 индивида в най-студените, привходни части на пещерите при температури около 0 - 2 °C. През летните месеци живее почти само в хралупи на дървета и по-рядко в други убежища (например цепнатини в скали). Вероятно се размножава в повечето от установените находища в планините, но засега липсват конкретни данни. Единственото сигурно сведение за размножаване у нас е в лонгоза на р. Камчия. Извършва локални миграции, които рядко надвишават 50 km. Липсват данни за хранителния спектър в България. В Централна Европа се храни с дребни нощни пеперуди и мухи (Големански 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като постоянно обитаващ я вид с численост на популацията му 723 - 1358 индивида.

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) са установени общо 3 находища. Чрез моделиране посредством софтуера MaxEnt е определена площта на потенциалните местообитания в зоната която 34412 ha (24.88% от площта на защитената зона).

Според доклад "Разпространение и оценка на ПС на целеви вид 1308. *Barbastella barbastellus* (Широкоух прилеп) в 33 BG0001493 - Централен Балкан -

буфер в зоната видът е установен в 3 находища. Регистрирани са 3 swarming места. Площта на потенциалните местообитания е оценена 34412 ха (24.88 % от площта на защитената зона). Най-благоприятните местообитания са с площ 4296 ха (3.1 % от площта на зоната). В зоната са установени средно 5 мъртви стоящи дървета /1 ha, 8 стари дървета / 1 ha, 17 дървета във фаза на старост/1 1 ha. Състоянието по тези параметри е оценено като благоприятно. Цялостната оценка за зоната е неблагоприятно-незадоволително, поради липса

на данни за размножителните колонии.

Във връзка с разработване на специфичните и подоробни цели за защитената зона, през юли 2022 г. са направени пилотни проучвания върху прилепите в зоната чрез акустична регистрация в 33 района през периода 7 - 15.07.2022 и са регистрирани 8 целеви вида (*Barbastella barbastellus*, *Miniopterus schreibersii*, cf. *Myotis bechsteinii*, cf. *Myotis myotis/blythii*, cf. *Myotis capaccinii*, cf. *Myotis emarginatus*, *Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus hipposideros*). Широкоух прилеп е установен на 18 места. Имайки предвид, че видът трудно се регистрира с този метод, тези данни са свидетелство за доброто състояние на вида.

На основата на екологичните изисквания на широкоухия прилеп е извършена нова оценка на подходящите местообитания в защитената зона, при използването на данни от лесоустройствените проекти за територията на държавните горски стопанства в границите на тази зона, данни за типовете земно покритие Corine Landcover 2018. Местообитанията се анализирани в рамките на две категории - местообитания, осигуряващи условия за размножителни колонии и хранителни местообитания.

Местообитанията, подходящи за размножителни колонии са идентифицирани на основата на възрастта на първия дървесен етаж - над 100 г. Предполага се, че тези сравнително стари гори съдържат по-голям брой дървета с хралупи и хлабави кори - места за устройване на размножителни колонии. Резултатите от анализа са представени в Таблица.

Площи на гори с възраст над 100 г. в зона BG0001493.

Вид гори	Площ [ha]
Широколистни	22746.4
Иглолистни	107.6
Смесени	10634.74
Общо	33488.7

Подходящите за размножителни колонии местообитания са 33488.7 ха. Максималната възраст на тези гори е 150 г. От тези данни става ясно, че зоната предлага подходящи местообитания за устройване на размножителни колонии.

Хранителните местообитания са идентифицирани на основата на типове земно покритие, представящи гори, храсталаци и водни площи. Общата площ на хранителните местообитания е 111105.1 ха.

Таблица Площ на типове земно покритие според Corine Landcover 2018, подходящи за хранителни местообитания

Код CLC18	тип земно покритие	Площ [ha]
313	Смесени гори	37238.0
512	Стоящи води	12.5
311	Широколистни гори	65355.6
324	Екотон гора-храсти	8499.6
Общо		111105.1

Зоната предлага условия за зимуване.

Оценка на популацията в територията на плана.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите проучвания ПИ № 72343.54.444 е разположен в границите на потенциални местообитания на вида, включително и ловни. Обикновено вида се придвижва и около местата на екотона. Но в границите на имота не са установени подходящи дървета с убежища, поради което считаме,

че в имота не са налични потенциални местообитания на вида, а само потенциални ловни, тъй като по време на теренните проучвания вида не е регистриран (май-юли 2025 г.).

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания

С прилагането на плана не засягат пряко местообитания на вида. Територията, предмет на плана е част от населено място, което не се числи към пригодните местообитания за вида поради което отрицателни въздействия, изразяващи се в отнемане на площи от потенциалните местообитания на широкоухия прилеп (*Barbastella barbastellus*), който е обитател на широколистните гори не се очаква, като това е отчетено и при моделирането с данните от МОСВ, 2013 г. Според наша експертна оценка, ИП би могло да окаже въздействие върху потенциални ловни местообитания на вида, но според моделирането с данните от МОСВ, 2013 (съответства на цифровите данни за потенциални местообитания на вида, но не са налични дървета с убежища), такива не се засягат. Но считаме, че предвид промените които са настъпили в местообитанието и наличните дървета в повече от 50% от територията на ПИ № 72343.54.444, според има вероятност да се засегнат около 27,085 дка от потенциални ловни

местообитания на вида или 0,002% от тях, а именно:

Предвид, незначителна засегната площ, според наша експертна оценка, не се очаква въздействие (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Допустимите с плана ИП ще се реализират извън границите на установени местообитания на вида, поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с плана ИП не засягат пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Характерът на ИП, които се допускат не предполага бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия от дейностите на територията липсват потенциални местообитания на вида. Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

Прилагането на плана не предвижда дейности оценени като заплахи за вида (използване на пестициди в горите, сечи на стари дървета). Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Пъстър пор (*Vormela peregusna*)

Видът е включен в стандартния формуляр на защитената зона в категория DD (Без достатъчно достоверни данни). В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) видът не е установен в защитената зона и не е включен в определения със заповедта за обявяването и предмет на опазване. Поради планинския характер на териториите в защитената зона климатичните условия в нея са субоптимални за вид, който е обитател на степите. Най-близко установеното до границите на защитената зона находище е 5 км южно от гр. Карлово. Не се очакват въздействия върху вида от прилагането на плана.

Влечуги:

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

Биологични особености

Видът е разпространен в голяма част от територията на страната, като изключение правят високите полета в Западна България. Много по-рядък е от другия вид сухоземна костенурка в най-североизточните части на България. В днешно време почти не се среща в Тракийската низина, а в планините е установен до 1450 м н.в. Предпочита хълмисти райони с разредена храстова и тревиста растителност и разредени широколистни гори. Най-висока е плътността на вида в нископланинския пояс с разредени храсти и широколистни гори в Южна България. Среща се и по крайбрежните дюни в съседство с и в широколистни горски масиви. Дневен вид, като активността е най-голяма през пролетта и есента. По време на летните горещини мигрира към по-сенчести и влажни места - дерета, водоеми и т.н., и има сутрешен и следобеден пик на активност (Бисерков 2007). Храната съдържа предимно растителни компоненти, като в тях често попадат и дребни безгръбначни. Женските снасят от 2 до 3 пъти най-често между 4 и 5 (не рядко и по 8 и повече) яйца. Инкубацията продължава от 55 до 80 дни. При зазимяване се заравя в почвата.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като наличен без достатъчно достоверни данни (категория DD). При полевите изследвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) шипоопашатата костенурка не е установена. Чрез моделиране посредством софтуерът MaxEnt е определена обща площ на потенциалните местообитания на шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*) в размер на 7025,13 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

Отсъствие (клас 1): 131305,79 ha (94,92% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 2): 6889,05 ha (4,98%);

Пригодни (клас 3): 135,96 ha (0,10%);

Оптимални (клас 4): 0,12 ha (0,00%).

Оценка на популацията в територията на плана

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите изследвания в териториалният обхват на плана не попадат потенциални местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на плана;

Унищожаване на местообитания

Допустимите с плана ИП не засягат пряко местообитания на вида. Според моделиране на данните от МОСВ, 2013 се засягат слабопригодни местообитания, а именно около 0,03% (от 27,085 дка от ИП), но и при проведените теренни проучвания във връзка с целите на ЗЗ и нашите полеви проучвания през май-юли 2025 г. вида не е установен, но и местообитанията, които засяга ИП са изключително слабо пригодни, защото територията е намира в северни склонове и с много гъста растителност, която не отговаря на изискванията на вида.

Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Допустимите с плана ИП не засягат пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с плана ИП не засягат пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като сухоземните костенурки са с примитивна нервна система видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Допустимите с плана ИП не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност на индивиди няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка- не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Биологични особености

Видът е разпространен в голяма част от територията на страната с изключение на високите полета в Западна България. Отсъства в най-северозападните части. В днешно време почти не се среща в Тракийската низина, а в планините е установена до 1300 м н.в. Предпочита откритите места с разредена храстова и тревиста растителност и разредени широколистни гори. Среща се и по крайбрежните дюни в съседство с широколистни горски масиви. Дневен вид, като активността е най-голяма през пролетта. По време на летните горещини мигрира към по-сенчести и влажни места - дерета, водоеми и т.н. (Бисерков 2007). Храната съдържа предимно растителни компоненти, като в тях често попадат и дребни безгръбначни. Женските снасят от 1 до 4 пъти най-често между 3 и 7 яйца. Инкубацията продължава от 70-100 дни. При зазимяване се заравя в почвата (Бисерков 2007).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като наличен без достатъчно достоверни данни (категория DD). При полевите изследвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) шипобедрената костенурка не е установена. Чрез моделиране посредством софтуерът MaxEnt са установени 53,47 ha потенциални за нея местообитания.

Оценка на популацията в територията на плана

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите изследвания в землището на гр. Тетевен и в териториалният обхват на плана не попадат потенциални местообитания на вида.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания

Допустимите с плана ИП не засягат пряко местообитания на вида. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Допустимите с плана ИП не засягат пряко местообитания на вида. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с плана ИП не засягат пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като сухоземните костенурки са с примитивна нервна система видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Допустимите с плана ИП не засягат пряко местообитания на вида. Смъртност на индивиди няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Биологични особености:

Среща се в реките и стоящите водоеми в цялата страна. В планините е установена до 1100 m н.в. (Лозенска планина). Обитава блата, мочури, язовири, напоителни канали, езера в пясъчни кариери, разливи, средните и долните течения на реките. Среща се и в полусолени, бракични водоеми покрай морския бряг. Особено висока е числеността в рибарници и

микрорязовири, обрасли с папур, тръстика и дзука. Дневен вид, но активността му често продължава и след здрачаване, особено при пълнолуние. Почти цялото време прекарва във водата или като се пече на слънце на брега, или върху паднали във водата дървета, купчини от мъртва водна растителност и отделни камъни (Бисерков 2007). Не е така тясно привързана към водата като каспийската блатна костенурка и може да се отдалечава от нея на големи разстояния. В годината може да даде до 2 люпила с най- често 4 - 10 яйца. Презимуването става в повечето случаи на дъното на водоемите и по- рядко на сушата. Храната се състои от водни насекоми, ракообразни и молюски, както и риба. В по-редки случаи не се отказва и от мърша. Рядко храната съдържа и растителни компоненти (Stojanov et al. 2011).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като много рядък вид (V), установена в 1 находище.

Обитава водните басейни със стоящи или слабо проточни води в защитената зона.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I, Обособена позиция 3: Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги” в рамките на полевите проучвания в зоната са установени 2 индивида. Изследвани са 12 отделни трансекта в местообитания на вида с различна степен на пригодност, с обща дължина 129810,18 м. Средната стойност на обилието на вида е 0,16 екз. на 1000 м ($Ab = 0,16 \pm 0,00$). На база индуктивното моделиране площите на отделните класове на пригодност на местообитанията в зоната са:

Отсъствие (клас 1): 130308,59 ha (94,20% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 2): 7498,07 ha (5,42%);

Пригодни (клас 3): 502,07 ha (0,36%);

Оптимални (клас 4): 22,19 ha (0,02%).

Оценка на популацията в територията на плана

Най-близко до територията за която се изготвя плана е р. Бели Вит, която в тази си част е плитководна, с бързо течение, без спокойни участъци и не представлява пригодно местообитание за вида. Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни територията на ИП, предмет на плана не е заета от пригодни за обикновената блатна костенурка местообитания. Бреговете на реката в този участък и като цяло в нейния ляв бряг са много стръмни и непригодни за обитаване, докато тези в северното направление са по-полегати и в околните терени са налични открити пространства, които да са потенциални места за временно пребиваване на сушата.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания

Допустимите с плана ИП не засягат пригодни и оптимални местообитания на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Допустимите с плана ИП не засягат пригодни и оптимални местообитания на вида. Фрагментация няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с плана ИП не засягат пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да бъде предизвикано (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като водните костенурки са с примитивна нервна система видът е слабо

чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. През студените месеци по време на хабернацията е на дъното на басейните които обитава, а през топлите при долавяне на опасност, следвайки инстинктите се потапя под водата. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Допустимите с плана ИП не засягат пригодни и оптимални местообитания местообитания на вида и попадане на отделни индивиди на територията за която се изготвя плана, поради отсъствието от тази част на р. Бели Вит и загиването им е изключено. Отрицателно въздействие, изразяващо се в смъртност на индивиди няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Земноводни

Предмет на опазване в защитената зона са 2 вида земноводни. Реализирането на допустимите от плана ИП не е свързано със заустване на непречистени производствени и битовофекални води, замърсяване на водоприемници, пресушаване или унищожаване на съществуващи водни обекти служещи за размножаване и местообитания на възрастните или във ларвен стадий. Въздействията върху всеки един вид от земноводните ще бъдат следните:

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)

Биологични особености

Среща се в нискохълмистите и планински райони на България. Отсъства от обширни райони в източните части на страната. Обитава потоци, реки, канали, езера, язовири, блата, временни изкопи, наводнени коловози по черни пътища, локви и др. Среща се от около 50 м до около 2100 м надм. в. (на Стара планина).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като рядък (R), установен в 8 находища. При полевите изследвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в зоната са установени 48 индивида, от които 47 възрастни и 1 полово незрял.

Потенциалното местообитание на вида е определено с обща площ 79465,19 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

Отсъствие (клас 1): 58865,77 ha (42,55% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 2): 52769,61 ha (38,15%);

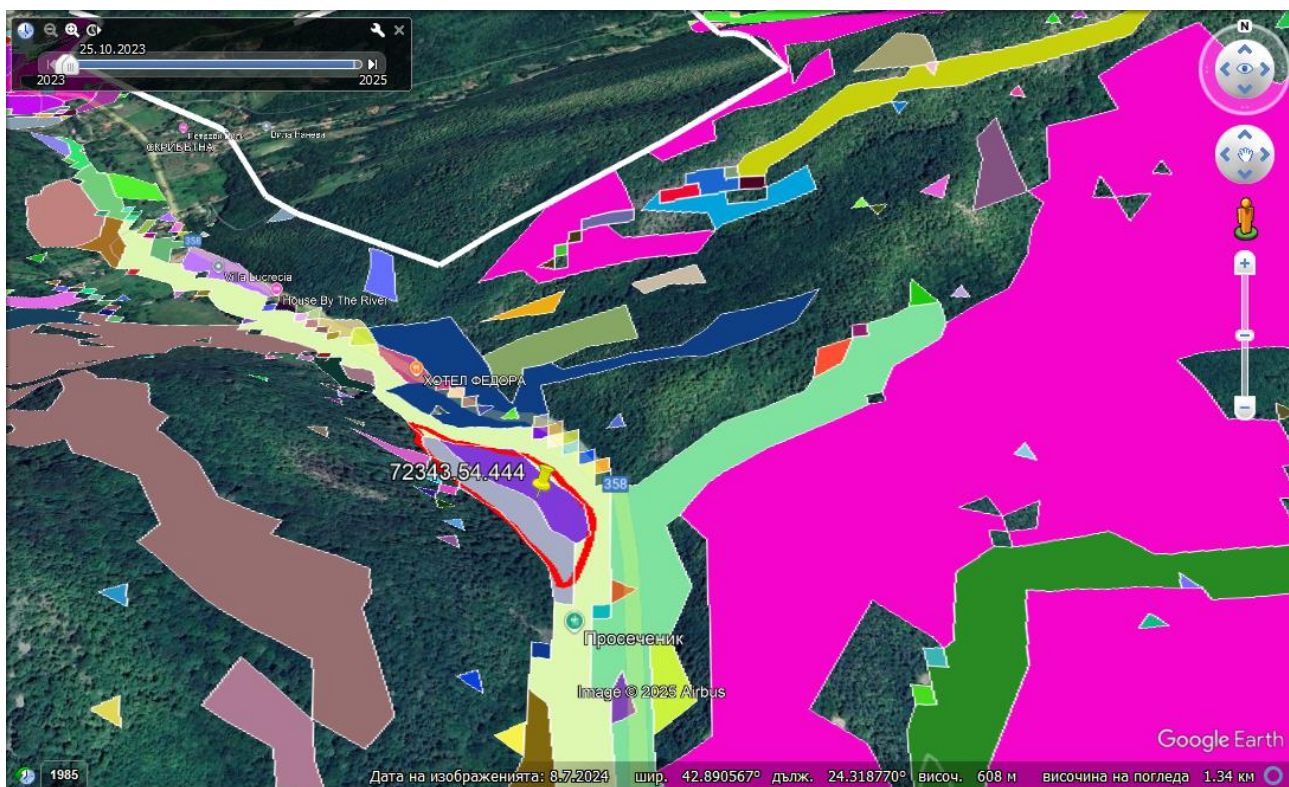
Пригодни (клас 3): 20922,78 ha (15,13%);

Оптимални(клас 4): 5772,79 ha (4,17%).

Оценка на популацията в територията на плана

Видът не е установен в р. Бели Вит, която съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни е слабо пригодна за оптимално за жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*) местообитание (клас 2) или 0,005%. През 2022 във връзка с изработката на целите на защитената зона вида е установен в река Бели Вит, но всички регистрации в по-горната част на течението са само в руслото на реката. В зоната на ИП река Бели Вит, е с много стръмни брегове, а ИП острои на около 20 метра от тях и за това считаме по наша експертна оценка, че за вида не са налични пригодни, а вероятно слабо пригодни местообитания, в които ние не сме установили вида в периода май-юли 2025 г. В границите на защитената зона на север от Старопланинското било е установена само в най-източната и част, а определената като пригодна местообитание част е застроена много години преди обявяването на защитената зона

и е част от непригодните за вида местообитания.

Фиг. 19 Разположение на слабо пригодни местообитания на *Bombina variegata* спрямо ПУП-ПРЗ, съгласно пространствените данни на МОСВ

Оценка на въздействията от прилагането на плана

Унищожаване на местообитания

С прилагането на плана не се засягат ефективно заети от вида местообитания. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

ПИИ 72343.54.44 е с променен хабитус поради използването в миналото на имота, като обработваема земя и като ливадано, а в последните години и като място за отглеждане на домашни животни (крави и коне – ограничени с ескелтропастир) и не са налични временни или постоянни водни обекти, като видът не е установен. Фрагментация на ефективно заети и оптимални за вида местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с плана ИП не засягат ефективно заети от вида местообитания, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като земноводните са с примитивна нервна система видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Територията, предмет на плана е разположена извън границите на ефективно заети местообитания, в част от защитената зона в която жълтокоремната бумка не е установена. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Допустимите с плана ИП не засягат пригодни и оптимални местообитания на вида и попадане на отделни индивиди на територията за която се изготвя плана и загиването им в нея е изключено. Отрицателно въздействие, изразяващо се в смъртност на индивиди няма да има

(степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*)

Биологични особености

Среща се почти в цялата страна до около 1500 m н.в. Отсъства около р. Дунав и долните течения на дунавските притоци, не е доказан за Северозападна България. Обитава разнообразни водоеми със застояла вода - от големи блата и езера до малки локви, кладенци и др., като правило избягва проточни водоеми (реки, потоци и др.). Сухоземната фаза обитава крайнини на гори и храсталаци в близост до водоемите за размножаване (до около 300 m от тях в зависимост от влажността на субстрата). Храни се с различни водни и сухоземни безгръбначни животни. Извършва сезонни миграции, свързани с размножаването и зимуването. Размножителният период започва веднага след стопяването на снега и продължава до средата или края на пролетта. Оплождането става във водата и се предшества от специфични брачни игри. Женската снася яйца, които залепва поединично по подводните растения. От яйцата се излюпват ларви, които до края на лятото метаморфозират и напускат водоемите. Голяма част от възрастните екземпляри напускат водоемите още през втората половина пролетта, но някои остават във водата до средата или до края на лятото. Зимува във водата, по-рядко на сушата (предимно младите).

Заплахите за вида са предимно от антропогенен произход, тъй като в случай на естествено пресъхване по време на сушавия период и с пресъхването на водоемите възрастните индивиди се заравят дълбоко в грунта или се оттеглят по течението на водните тела, които обитават.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като наличен без достатъчно достоверни данни (категория DD). При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I, Обособена позиция 3: Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги” в рамките на полевите проучвания в зоната не е установен. Чрез индуктивно моделиране е определена площ на потенциалните му местообитания 64020,67 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

Отсъствие (клас 1): 74310,25 ha (53,72% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 2): 45191,18 ha (32,67%);

Пригодни (клас 3): 16050,98 ha (11,67%);

Оптимални(клас 4): 2778,50 ha (2,01%).

Оценка на популацията в територията на плана

Видът не е установен е р. Бели Вит. Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни в тази част на защитената зона няма оптимални за вида местообитания, а цялата територия на гр. Тетевен е заета от пригодни и слабо пригодни за него местообитания. Тъй като видът не е открит в тази част на защитената зона територията, предмет на плана е разположена извън границите на ефективно заети местообитания.

Оценка на въздействията от прилагането на плана

Унищожаване на местообитания

С прилагането на плана не се засягат ефективно заети от вида местообитания. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания.

Фрагментация на ефективно заети и оптимални за вида местообитания няма да бъде

предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Допустимите с плана ИП не засягат ефективно заети от вида местообитания, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Безпокойство.

Тъй като земноводните са с примитивна нервна система видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. През студените месеци по време на хабернацията водната фаза е на дъното на басейните които обитава, а сухоземната заровена в шума и почва. През топлите при долавяне на опасност, следвайки инстинктите се потапя под водата. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

Допустимите с плана ИП не засягат пригодни и оптимални местообитания на вида и попадане на отделни индивиди на територията за която се изготвя плана и загиването им в нея поради разположението извън ефективно заети местообитания е изключено. Отрицателно въздействие, изразяващо се в смъртност на индивиди няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Въздействия върху рибите (*Pisces*);

Предмет на опазване в защитената зона са 3 вида риби — Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*), Балкански щипок (*Sabanejewia balcanica*) и Главоч (*Cottus gobio*). Най-близките до територията, предмет на плана са р. Бели Вит. Част ВиК от плана не предвижда заустване на води в течащи и стоящи водни тела и местообитания на трите вида риби, предмет на опазване в защитената зона.

Допустимите с ПУП-ПРЗ дейности изключват пресушаване или замърсяване на водни обекти в защитената зона, така че целият клас риби не е застрашен плана и неговите предвиждания. Дейностите не са свързани с промишлени и химически производства, а и след изграждане не е предвидено заустване в река Бели Вит. Тъй като с прилагането на плана не се предвиждат дейности в местообитанията на рибите, които се опазват в защитената зона, водещи до смъртност и спад в числеността на популациите им е изключена. Не се предвижда заустване на отпадъчни води от имота, както по време на строителството и при експлоатацията на къщите предвидени за изграждане. По време на строителния процес се предвижда строг контрол от строителен надзор и е предвиден и план за отпадъците и недопускане на вредни въздействия и емисии в околната среда, съгласно изикванията на строителния процес. Още в етапа на проектирането е предвидено изграждане на водоплътни ями към всяка къща, в които битовите отпадни води, ще се събират, а по график съгласно сключен договор в местното ВиК, ще бъдат приемани и пречистани в пречиствателна станция. Прилагането на плана ще бъде без въздействия върху видовете риби, които се опазват в защитената зона (степен 0).

По отношение на новите видове, включени в Заповедта за изменение и допълнение - Балканска кротушка (*Romanogobio kesslerii*) и Малка кротушка (*Romanogobio uranoscopus*);

Видове включени в защитената зона, като нови в предмета и целите, не са установени в рамките на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“.

Поради отсъствието им от защитената зона не се очакват въздействия от прилагането на плана върху тези видове.

Безгръбначни (*Invertebrata*)

Ракообразни

Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*)

Биологични особености:

Сравнително широко разпространен вид предимно в Югозападна България, Западни Родопи, Западна Стара планина, Централен Балкан и Средна гора. Среща се в по-малките планински реки и потоци, както и в горните и средните течения на по-големи реки. Предпочита участъци с каменисто дъно и удобни места за укрития по бреговете (коренища на крайбрежна дървесна растителност). Силно оксифобен и олигосапробен вид, който не понася ниско кислородно съдържание, замърсяване и високи температури. Установяван е от 180 до 1600-1700 м.н.в., като преобладава в зоната между 400 и 900 м.

Оценка на популацията в защитената зона:

В стандартният формуляр на защитената зона видът е включен като разпространен (С) числеността на популацията му 645294-645294 индивида. При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I” (МОСВ, 2013) са установени 6 геореферирани находища. Предпочитаните от вида хабитати са речни участъци с каменист и песъчливо-каменист характер на дъното. Същите заемат 90 % от общата дължина на реките в ЗЗ. Общата площ на потенциалните му местообитания е 1075,49 ha. Общата площ на реално заселените местообитания е 214,60 ha.

Оценка на популацията в територията на плана:

Територията, предмет на плана е част от населено място и е разположена извън границите на пригодни местообитания за вида.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания

Територията, предмет на плана е разположена извън границите на пригодни местообитания за вида. Прилагането на плана не е свързано с пресушаване или замърсяване на течащи тела и не представлява заплаха за местообитанията на вида. Отрицателно въздействие не се очаква (степен 0)

Фрагментация на местообитания

Прилагането на плана не засяга пригодни местообитания на вида. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Прекъсване на биокоридори

Не се предвижда изграждане на хидротехнически съоръжения, пречателни за разпространението на вида. Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Смъртност

Територията, предмет на плана е разположена извън границите на пригодни местообитания за вида. Въздействия предизвикващи промяна на числеността поради повишена смъртност не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Твърдокрили (*Coleoptera*)

Представителите на твърдокрилите обикновен сечко обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*),

буков сечко (*Morimus funereus*), бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), алпийска розалия (*Rosalia alpine*) осмодерма (*Osmoderma eremita*) и *Cucujus cinnaberinus* са видове чиито ларви се хранят изключително с изгнила дървесина от мъртви дървета.

Поради слаборазвитата нервна система при безгръбначните същите са слабочувствителни към шумови въздействия и човешко присъствие, но повечето от тях са силно чувствителни към промените в характеристиките на местообитанията им. Особено уязвими са видовете, чийто жизнен цикъл преминава през ларвен стадий, за който е необходима жизнена среда различна от тази на имагото и най-често, когато ларвния стадий преминава във водна среда.

Негативните въздействия които са особено опасни по-отношение на насекомите *Insecta* са: 100 Култивация (Превръщането на необработваемите земи в обработваеми), 102 косене, сечи, 180 изгаряне, 700 замърсяване, 701 замърсяване на води, 702 замърсяване на въздуха, 920 пресъхване и 948 пожар.

Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*)

Биологични особености

Представител на сапроксилните бръмбари, обитаващ широколистните гори в защитената зона. Предпочита изложени на слънце, болни или умиращи стари дъбове (най- вече летен дъб, по-рядко зимен дъб, бук или бряст), по-често овлажнени стволоче на слънчеви места в гори на фаза на старост и разпадане. Остатъчни находища се срещат в стари паркове. Женската снася до 100 яйца по кората на дърветата. След 10-15 дни от тях се излюпват ларви, които през първата година правят ходове по кората, а през следващите 2 до 3 години навлизат в дървесината. Какавидират в издълбаните ходове, а имагото излиза през август, но не напуска галериите си до май-юни следващата година.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като рядък (R) с численост на популацията му 27014 - 39859 индивида.

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът е установен в 1 находище. Общата площ на потенциалните му местообитания е 4320.97 ха. Общата площ на подходящите местообитания е 2219.75ха

Оценка на популацията в територията на плана.

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ 72343.54.444 гр. Тетевен са разположени извън границите на пригодни местообитания за вида. На територията липсват стари дървета и мъртва и гниеца дървесина.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания

Територията, предмет на плана е разположена в границите на населено място и според предоставените ни от МОСВ пространствени, извън границите на пригодни местообитания за вида. Отрицателни въздействия, поради унищожаване на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

В обхват на плана не попадат пригодни местообитания на вида. Отрицателни въздействия, предизвикващи фрагментацията им не се очакват (степен 0).

Барьерен ефект

В защитената зона видът се разпространява пасивно посредством пренос на дървесина, тъй като имагото е с кратък живот и не се отдалечава от мястото на метаморфозата, а ларвите не напускат дървесината в която се развиват до метаморфозата им в имаго. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0)

Смъртност

Територията, предмет на плана е разположена е разположена извън границите на пригодни местообитания за вида. Видът е част от хранителните вериги на влечуги, птици и бозайници, поради което генетично са възникнали компенсаторни механизми гарантиращи оцеляването му. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*)

Биологични особености

Разпространен в Европа Азия рядък вид. Имагото се среща по стволите на стари и дебели дъбови (по-рядко други) дървета, където се храни със сокове, изтичащи от наранени участъци. Лети денем с тромав и шумен полет. Женската снася яйцата си в стари пънове, а новоизлюпената ларва се храни с гниеца дървесина. Цикълът на развитие на ларвата е дълъг и продължава около 5 години. В края му ларвата какавидира, а имагото се появява в началото на юли. Обитава старите, дъбови или смесени, широколистни гори. Може да бъде видян и в градските паркове и градини.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като рядък (R) с численост на популацията му 175552 - 345343 индивида.

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът е установен в 5 геореферирани находища. По данни от крайната карта на разпространението на вида в зоната, общата площ на потенциалните местообитания е 66734.47 ха.

Оценка на популацията в територията на плана.

Видът е установен в землището на гр. Тетвен при полевите проучвания за целите на 33. Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ 72343.54.444 гр. Тетевен са разположени извън границите на пригодни местообитания за вида.

Фиг. 20 Разположение на територията, предмет на плана спрямо потенциалните местообитания на бръмбара рогащ (*Lucanus cervus*) по данни на МОСВ

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Пряко унищожаване на местообитания

Територията, предмет на плана е разположена в границите на населено място и според предоставените ни от МОСВ пространствени данни извън границите на пригодни местообитания за вида. Отрицателни въздействия, поради унищожаване на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

В обхват на плана не попадат пригодни местообитания на вида. Отрицателни въздействия, предизвикващи фрагментацията им не се очакват (степен 0).

Барьерен ефект

В защитената зона видът се разпространява пасивно посредством пренос на дървесина, тъй като имагото е с кратък живот и не се отдалечава на големи разстояния от мястото на метаморфозата, а ларвите не напуштат дървесината в която се развиват до метаморфозата им в имаго. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност

Територията, предмет на плана е разположена извън границите на ефективно засти от вида местообитания. Видът е част от хранителните вериги на влечуги, птици и бозайници, поради което генетично са възникнали компенсаторни механизми гарантиращи оцеляването му. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Буков сечко (*Morimus funereus*)

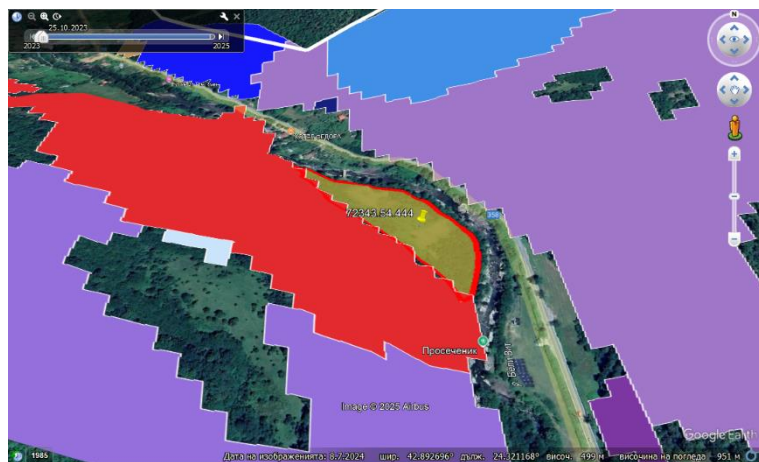
Биологични особености

Представител на сапроксилните бръмбари чиито ларви се хранят изключително с

изгнила дървесина от мъртви дървета. Местообитанията му са в широколистните гори в защитената зона. Разпространен е предимно в предпланините (Предбалкан, Краище) и планините (Стара планина, Витоша, Средна гора, Рила, Малешевска планина, Западни и Централни Родопи, Беласица и Славянка), както и в Лудогорието. Среща се от 50 до 1700 м надморска височина. Обитава предимно широколистни и смесени гори (*Fagus*, *Populus*, *Tilia*, *Acer*, *Salix*, *Carpinus*, *Quercus* и др.), но също така се среща и в иглолистни гори. Ларвите се развиват под кора на дървета, където се хранят със сърцевината им. (Зингстра и кол. 2009).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) с численост на популацията му 740526 - 860148 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът е установен в 5 находища. Общата площ на потенциалните му местообитания е 95185.07 ха. Общата площ на подходящите местообитания е 79922.48ха.

Фиг. 21 Разположение на територията, предмет на плана спрямо потенциалните местообитания на буковия сечко (*Morimus funereus*) по данни на МОСВ

Оценка на популацията в територията на плана.

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ 72343.54.444 гр. Тетевен са разположени извън границите на пригодни местообитания за вида.

Оценка на въздействията от прилагането на плана

Пряко унищожаване на местообитания

Територията, предмет на плана е разположена в границите на населено място и според предоставените ни от МОСВ пространствени данни извън границите на пригодни местообитания за вида. Отрицателни въздействия, поради унищожаване на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

В обхват на плана не попадат пригодни местообитания на вида. Отрицателни въздействия, предизвикващи фрагментацията им не се очакват (степен 0).

Барьерен ефект

В защитената зона видът се разпространява пасивно посредством пренос на дървесина, тъй като имагото е с кратък живот и не се отдалечава на големи разстояния от мястото на метаморфозата, а ларвите не напускат дървесината в която се развиват до метаморфозата им в имаго. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност

Територията, предмет на плана е разположена извън границите на ефективно заети от вида местообитания. Видът е част от хранителните вериги на влечуги, птици и бозайници, поради което генетично са възникнали компенсаторни механизми гарантиращи оцеляването

му. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

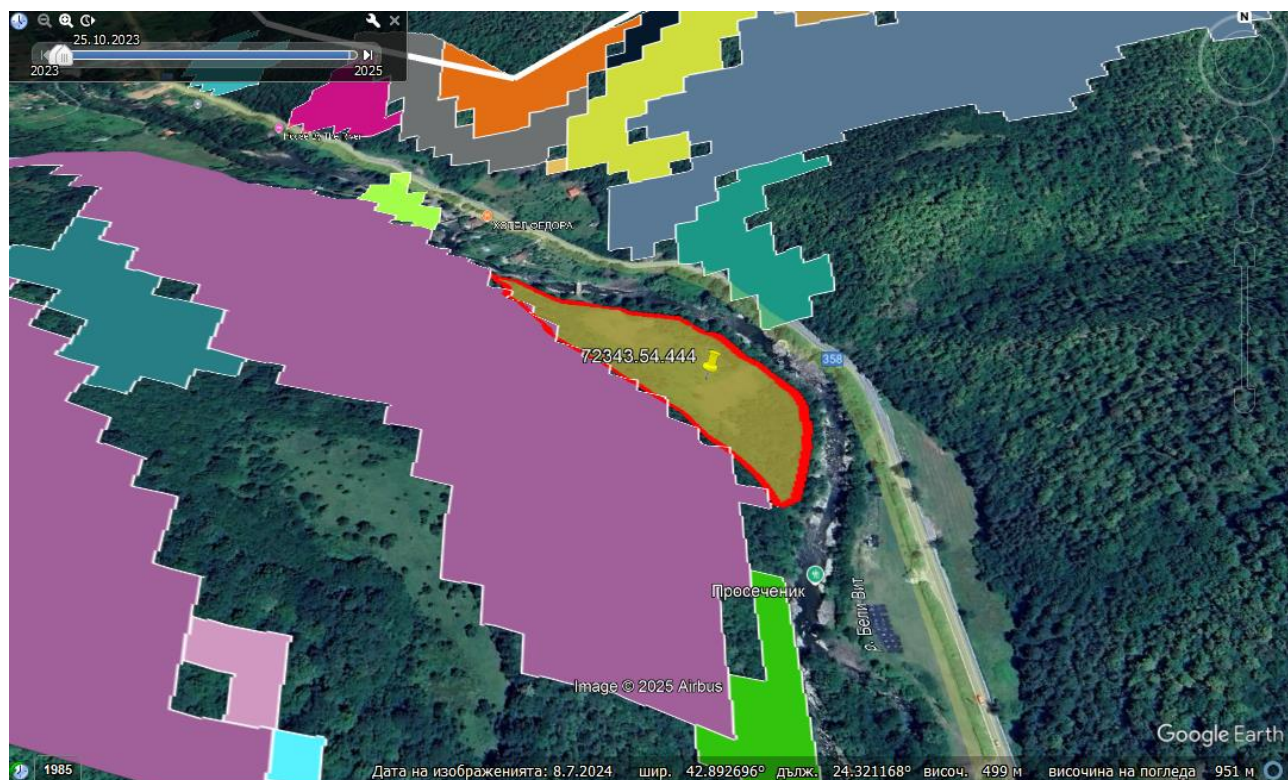
Алпийска розалия (*Rosalia alpina*)

Биологични особености

Реликтов вид за територията на Европа. Имагото е насекомо със средни размери. Среща се в стари гори в планинския пояс от 500 до 1500м с участие най-често на бук и бреза, но също бряст, габър липа и кестен. Други гостоприемници дървета са смърч, бор, тополя, върба, глог, орех, круша. Възрастните са активни в слънчевите дни от юни до септември. Могат да бъдат открити около дърветата от които са излезли и по стари повалени дървета. Хранят се със сока от наранени дървета. След чифтосване, женската снася яйцата си в прясно отсечени, мъртви или умиращи букови дървета, в рани по кората или цепнатини. Ларвите пробиват ходове в отмиращата дървесина и след 2-3 години се превръщат в какавиди. Ларвите са част от храната на кълвачите, а имагото на много горски птици. Заплаха за вида са горските пожари и изсичането на старите букови гори.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) с числеността на популацията и 467980 – 852267 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” са установени 7 геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 54074.15 ха. Общата площ на потенциалните местообитания е 81321.25 ха.

Фиг. 22 Разположение на територията, предмет на плана спрямо потенциалните местообитания на алпийската розалия (*Rosalia alpina*) по данни на МОСВ

Оценка на популацията в територията на плана.

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ 72343.54.444 гр. Тетевен

са разположени извън границите на пригодни местообитания за вида, като при полевите проучвания във връзка с изготвяне на целите на зоната, вида е установен на около 4 км северозападно от ИП.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Територията, предмет на плана е разположена в границите на населено място и според предоставените ни от МОСВ пространствени данни извън границите на пригодни местообитания за вида. Отрицателни въздействия, поради унищожаване на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

В обхвата на плана не попадат пригодни местообитания на вида. Отрицателни въздействия, предизвикващи фрагментацията им не се очакват (степен 0).

Барьерен ефект

В защитената зона видът се разпространява пасивно посредством пренос на дървесина, тъй като имагото е с кратък живот и не се отдалечава на големи разстояния от мястото на метаморфозата, а ларвите не напускат дървесината в която се развиват до метаморфозата им в имаго. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност

Територията, предмет на плана е разположена извън границите на ефективно заети от вида местообитания. Видът е част от хранителните вериги на влечуги, птици и бозайници, поради което генетично са възникнали компенсаторни механизми гарантиращи оцеляването му. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Осмодерма (Миризлив отшелник) (*Osmoderma eremita*)

Биологични особености

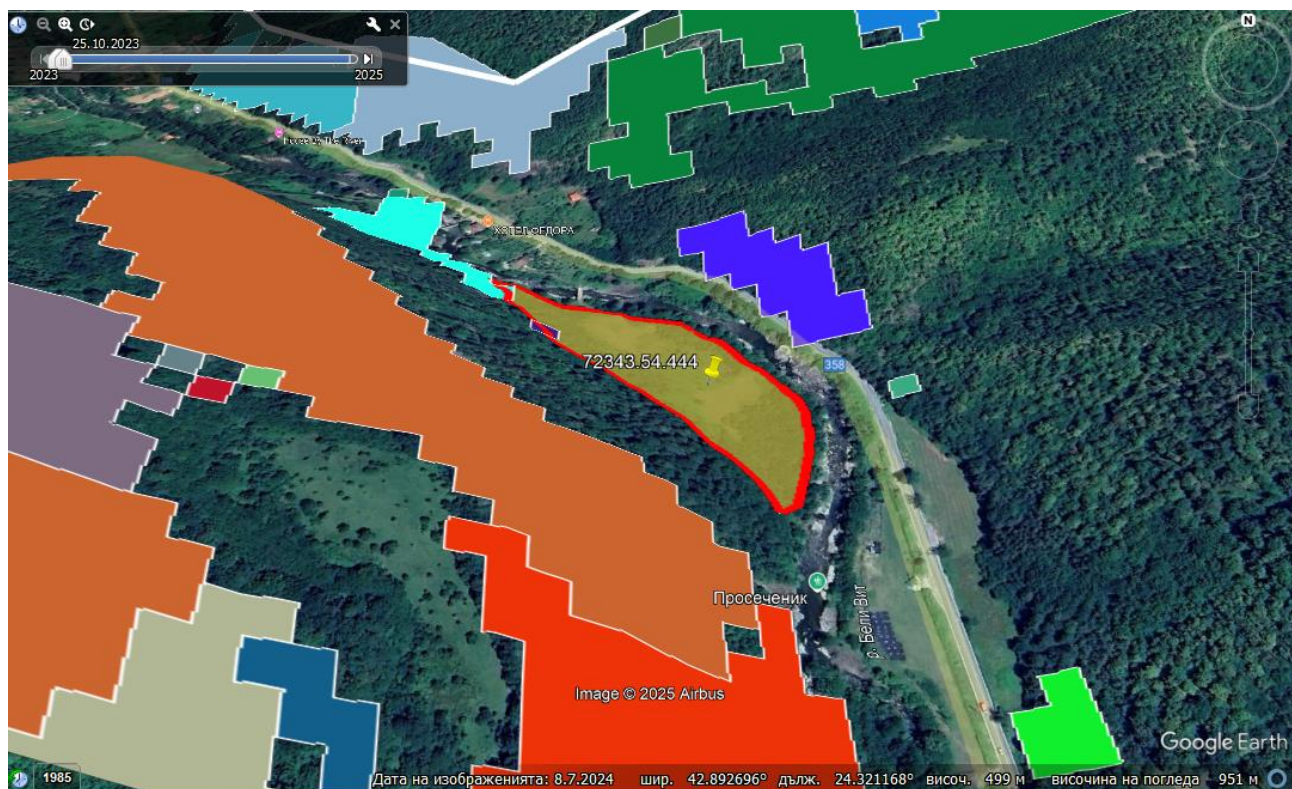
Обитава предимно хралупите на стари дървета, които растат на слънчеви места. Този вид бръмбар лети лошо - на къси разстояния и може да измине само от 300 до 1000 метра. Около 70% от насекомите през целия си живот така и не напускат родното дърво. Видът е застрашен поради изсичането на старите дървета. Тези насекоми могат да се срещнат и в градските паркове и алеи, където също има гниещи дървета. Счита се, че най-голямата популация на вида в Европа сега се намира в Латвия и Швеция.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като много рядък (V) с численост на популацията му 180640 – 353782 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът е регистриран в 4 геореферирани находища. Общата площ на потенциалните му местообитания е 75505.66 ха от които подходящи 53525.32 ха.

Оценка на популацията в територията на плана

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ 72343.54.444 гр. Тетевен са разположени извън границите на пригодни местообитания за вида. Нашите проучвания показват, че в настоящия момент територията около 1/2 е заета с дървета в различна големи и възраст, а другата половина е заета от предимно храстова растителност и само около 15% от тревни групировка, в които установените растителни видове в имота не отговарят за пригодност за миризливия отшелник местообитание.

Фиг. 23 Разположение на територията, предмет на плана спрямо потенциалните местообитания на миризливия отшелник (*Osmoderma eremita*) по данни на МОСВ

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Пряко унищожаване на местообитания

С прилагането на плана възможните въздействия биха засегнали застроен и ограден двор в границите на населено място, фактическото състояние на който е непригодни за вида местообитание и според предоставените ни от МОСВ пространствени данни разположен извън границите на пригодни местообитания за вида. Отрицателни въздействия, поради унищожаване на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

В обхвата на плана не попадат пригодни местообитания на вида. Отрицателни въздействия, предизвикващи фрагментацията им не се очакват (степен 0).

Барьерен ефект

В защитената зона видът се разпространява пасивно посредством пренос на дървесина, тъй като имагото е с кратък живот и не се отдалечава на големи разстояния от мястото на метаморфозата, а ларвите не напуцат дървесината в която се развиват до метаморфозата им в имаго. Въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност

Територията, предмет на плана е разположена извън границите на ефективно засти от вида местообитания. Видът е част от хранителните вериги на влечуги, птици и бозайници, поради което генетично са възникнали компенсаторни механизми гарантиращи оцеляването му. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Кукуюс (*Cucujus cinnaberinus*)

Биологични особености

В България е установен с няколко изолирани находища от източна Стара планина, Рила

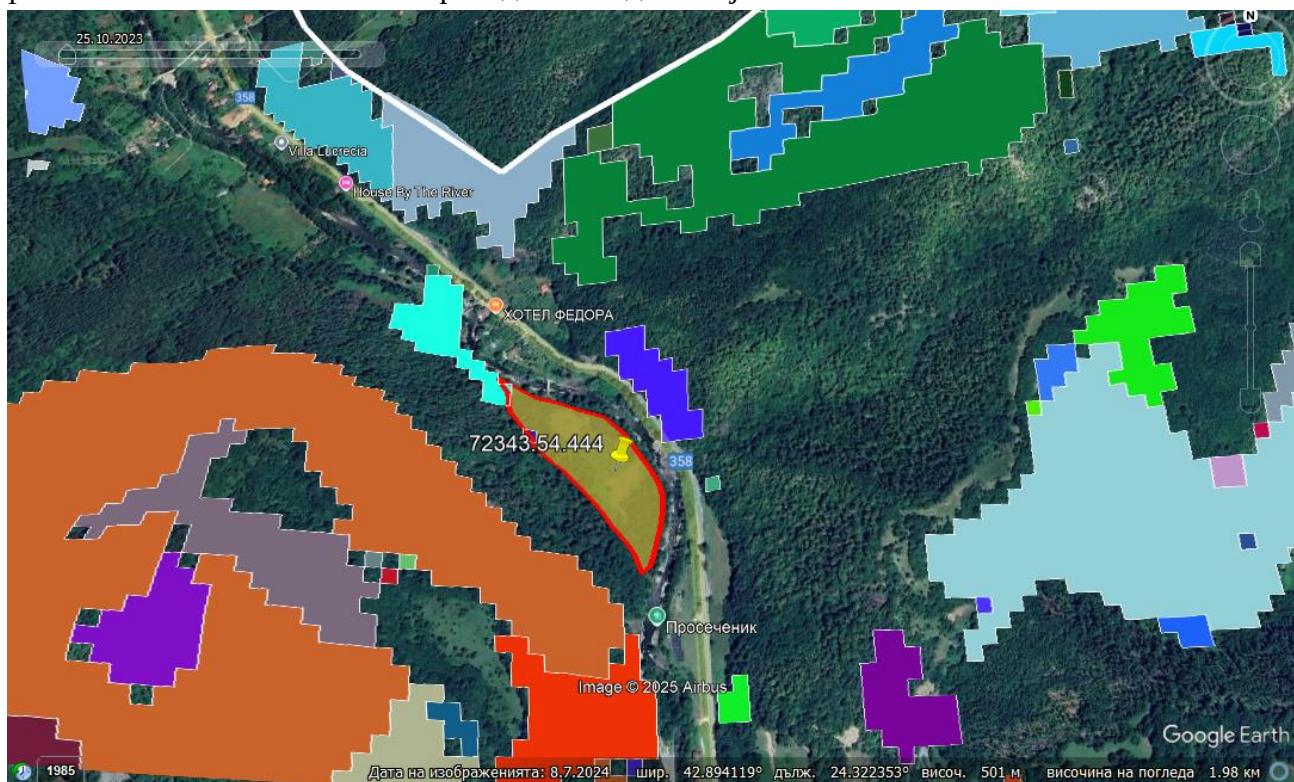
и Малешевска планина (Gueorguiev et al. 2008). Насекомо с пълно превръщане, чиито жизнен цикъл включва 4 стадия: яйце, ларва, какавида и имаго. Имагото е сравнително едро (11-15 mm), тялото е червенокафяво на цвят, силно дорзовентрално сплеснато. Обитава запазени широколистни гори, включително гори, разположени по бреговете на реки. Имагото и ларвите живеят заедно във влажни, гниеци кори на стоящи и паднали дървета (*Quercus*, *Fagus*, *Populus*, *Acer*, *Salix*, *Ulmus*, *Abies* и *Picea*). Заплахите за вида са свързани основно с начина на стопанисване на горите.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) установен в 1 находище. Потенциалните му местообитания са запазени широколистни гори и резервати, както и гори разположени по бреговете на реки. Видът на настоящия етап е потвърден само в защитени зони BG0000116 Камчия, BG0001028 Среден Пирин - Алиботуш и BG0001030 Родопи - Западни. В ЗЗ BG0001493 Централен Балкан - буфер не е установен, а определянето на потенциалните му местообитания е извършено на база експертна оценка..

Оценка на популацията в територията на плана

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни ПИ 72343.54.444 гр. Тетевен е разположен извън границите на пригодни местообитания за вида. Североизточно от ИП са налични пригодни местообитания на вида, съгласно пространствените данни на МОСВ. А при изготвяне на специфичните цели на зоната, най-близкото находище на вида е установено при - N 42.8953 E 24.3817. Нашите проучвания показват, че в настоящия момент територията не отговаря на изискванията на вида за обитаване през различните фази на развитие, поради което фактическото и състояние е непригодно за вида *Cuscuta cinnabarinus* местообитание.

Фиг. 24 Разположение на територията, предмет на плана спрямо потенциалните местообитания на вида *Cuscuta cinnabarinus* по данни на МОСВ

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Пряко унищожаване на местообитания

С прилагането на плана не се засягат пригодни за вида местообитания. Отрицателни

въздействия, изразяващи се в унищожаване на местообитания не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

С прилагането на плана не се засягат пригодни за вида местообитания. Фрагментация на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Барьерен ефект

Въпреки, че имагото е летящо насекомо не се отдалечава значително от дърветата в чиято дървесина се развиват ларвите. Видът се среща в изолирани находища понеже видът се разпространява пасивно посредством пренос на дървесина, тъй като имагото е с кратък живот и не се отдалечава на големи разстояния от мястото на метаморфозата, а ларвите не напускат дървесината в която се развиват до метаморфозата им в имаго. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност

Територията за която се изготвя плана е разположена извън границите на ефективно заети от вида местообитания. Поради краткия жизнен цикъл и ограничените летателни възможности на имагото смъртността на възрастните индивиди не е от значение за поддържане на числеността на популацията тъй като в кратък период след снасянето на яйцата и оплождането им те загиват. В случай на отсичане на дървета под кората на които има яйца ларвите продължават да се развиват в тях. Видът е част от хранителните вериги на дендрофилните птици (кълвачи, и дърволазки) поради което загубата на малък брой индивиди не води до съществени промени в характеристиката на популацията му. Видът е изработил еволюционно закрепени компенсационни механизми гарантиращи оцеляването му; пълен цикъл на метаморфозата, кратка продължителност на живота на имагото и дълъг до 5 години на ларвата при различни среди на обитаване на фазите от развитието. Смъртността ще бъде в границите на естествената. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Водни кончета (*Odonata*)

Ценагрион (Ручейно пъстриче) (*Coenagrion ornatum*)

Биологични особености

Ларвата му обитава водоеми със слаба проточност, които могат да бъдат и много плитки с дълбочина на водата около 20 см. Новоизлюпени екземпляри са откривани непосредствено до водата, накацали по растителността в изцяло осветени участъци. Струпване от полово зрели мъжки индивиди е наблюдавано в сенчест участък сред околните дървета, разположен на около 300 метра от близкото подходящо за развитие на ларвите им място. Възможно е такива участъци да се използват за нощуване от имагото.

Имагото е с кратък жизнен цикъл- от април до края на август. Наблюдава се от април до края на август, предимно през пролетта, като след месеците май и юни се наблюдават само отделни екземпляри. (Маринов).

Видът е застрашен както от употребата на инсектициди, така и от унищожаване на местообитанията за размножение и развитие на ларвите му - малки водоеми.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) установен в 1 находище. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът не е регистриран в защитената зона. Общата площ на потенциалните местообитания е

83,24 ha по данни от крайната карта на разпространение на вида за зоната (0,06 % от общата площ на зоната). В защитената зона няма ефективно заети от вида местообитания.

Оценка на популацията в територията на плана:

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни потенциалните местообитания на вида са разположени на юг от Стара планина. Територията, предмет на плана е разположена извън границите на потенциалните местообитания на вида.

Унищожаване на местообитания

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите изследвания територията, предмет на плана е разположена извън границите на пригодни местообитания за вида. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

Потенциалните местообитания на вида са разположени на юг от Стара планина и с прилагането на плана фрагментацията им няма да бъде предизвикана. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Барьерен ефект;

В защитената зона ларвата се разпространява пасивно от водните течения, а имагото е с кратък живот и не се отдалечава от водоема в който снася яйцата. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност

Територията, предмет на плана е разположена извън границите на пригодни местообитания за вида. Видът е част от хранителните вериги на влечуги, птици и бозайници, поради което генетично са възникнали компенсаторни механизми гарантиращи оцеляването му. Смъртност водеща до промяна на числеността е възможна само при пресушаване и замърсяване на водоеми в които се развива ларвата, въздействия, които не се очакват с прилагането на плана (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Пеперуди

Лицена (Голяма огневка) (*Lycaena dispar*)

Биологични особености

Среща се по влажни и по-рядко в сухи тревисти места, покрай канавки изкопи потоци и други източници на влага. Местообитанията на вида са в близост до езера, канавки, изкопи, потоци, реки и други източници на влага. Гъсеницата се храни основно със зелените листа на растения от семейство лападови.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като налична без достатъчно достоверни данни за числеността на популацията и (категория DD). В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът не е установен. Общата площ на потенциалните местообитания е 1 392,03 ha. Общата площ на териториите с оптимални условия за популациите на вида е 210,28 ha.

Оценка на популацията в територията на плана

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни територията, предмет на плана е разположена извън границите на потенциални местообитания на лицената в защитената зона.

Оценка на въздействията от прилагането на плана

Пряко унищожаване на местообитания:

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите изследвания с прилагането на плана не се засягат части от потенциалните местообитания на лицената (*Lycaena dispar*) в защитената зона. Не се предвиждат дейности свързани с промяна на състава на тревната растителност и изчезване на растенията с които се храни ларвата. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0)

Фрагментация на местообитания

С прилагането на плана не се засягат части от потенциалните местообитания на лицената (*Lycaena dispar*) в защитената зона. С прилагането на плана възможните въздействия ще бъдат в границите на застроена и оградена територия. Фрагментация на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори

С прилагането на плана не се предвижда изграждане на съоръжения, препятстващи разпространението на вида. Излюпените от снесените яйца гъсеници не напускат до какавидирането им територията обрасла с растения с които се хранят, а имагото е с добри летателни възможности. Не се очакват въздействия (степен 0).

Смъртност

Видът (ларвата и имагото) са част от хранителните вериги на насекомоядните птици, като за оцеляването му е генетично заложена голяма възпроизводствена възможност гарантираща запазването му. Поради това загиването на отделни индивиди не води до промени в размера на възпроизвеждащата се популация, за която от значение е главно наличието на подходящо местообитание. Части от потенциалните местообитания не се засягат и смъртността на индивиди ще бъде в границите на естествената. Въздействия предизвикващи промяна на числеността няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Еуфидриас (*Euphydryas aurinia*)

Биологични особености

Представител на дневните пеперуди. В районите в които е установен се среща по влажни и по-рядко в сухи тревисти места, покрай канавки изкопи потоци и други източници на влага. Имагото се среща в едно поколение през годината от април до юли според надморската височина и обитава тревисти ливади и поляни в гори и покрайнините им. В края на лятото гъсениците се хранят с обикновено синьоглавче (*Succisa pratensis*), самогризка (*Scabiosa*), жълта тинтява (*Gentiana lutea*) и орлови нокти (*Lonicera periclymenum*).

Сравнително едра (34-48 mm с разперени крила) дневна пеперуда от семейство Nymphalidae. Крилата са удължени, отгоре трицветни с оранжеви, жълтеникави и черни петна и линии. Задните крила са с широка оранжева субмаргинална ивица, разделена от жилките на сектори, с черна точка във всеки от тях. Маргиналната ивица на задните крила е съставена от белезникави полулунни петна. Долната страна на крилата е по-светла, с подобен рисунък. Медиалната ивица на задните крила отдолу е бледожълта, ограничена от черни линии, подобни на скоби. Видът е с характерен хабитус и се различава относително лесно. Женските приличат на тези на *E. cynthia*, но при този вид външния ръб на задните крила отдолу има керемидено-червена маргинална линия, която липсва при *E. aurinia*. Като цяло *E. aurinia* прилича на някои видове от род *Melitaea* и различаването от тях изисква известен опит. Подобни видове са *M. cinxia*, *M. arduinna*, *M. phoebe*. Пеперудите летят в периода април - юли в едно поколение годишно. Ларвите са черни, с разклонени шипчета, с малки бели точки

между сегментите. Хранят се предимно с *Dipsacus* spp. и *Succisa pratensis*, но също и *Scabiosa* spp., *Lonicera* spp., *Gentiana* spp. Зимуват на групи в паяжинно гнездо, през март-април се активизират и се хранят, какавидират през април-май и след кратък период имагинират. У нас *E. aurinia* образува колонии в изолирани популации (Бешков 2011; Langourov 2022).

Видът е разпространен в почти цяла Европа и в умерения пояс на Азия до Корея. В Европа се наблюдава трайна тенденция за намаляване на популациите му, което е причина за включването му като обект на опазване в Директива 92/43/ЕИО. Основна причина за този процес е фрагментацията на местообитанията, която показва ясна положителна корелация с намаляването на популациите (Botham et al. 2011).

Характеристики на местообитанието: Видът се среща по влажни тревисти места с цъфтяща растителност и храсти, открити пространства в гори и крайнините им, по брегове на водоеми, в широк височинен диапазон: от морското равнище до 2100 m н.в.

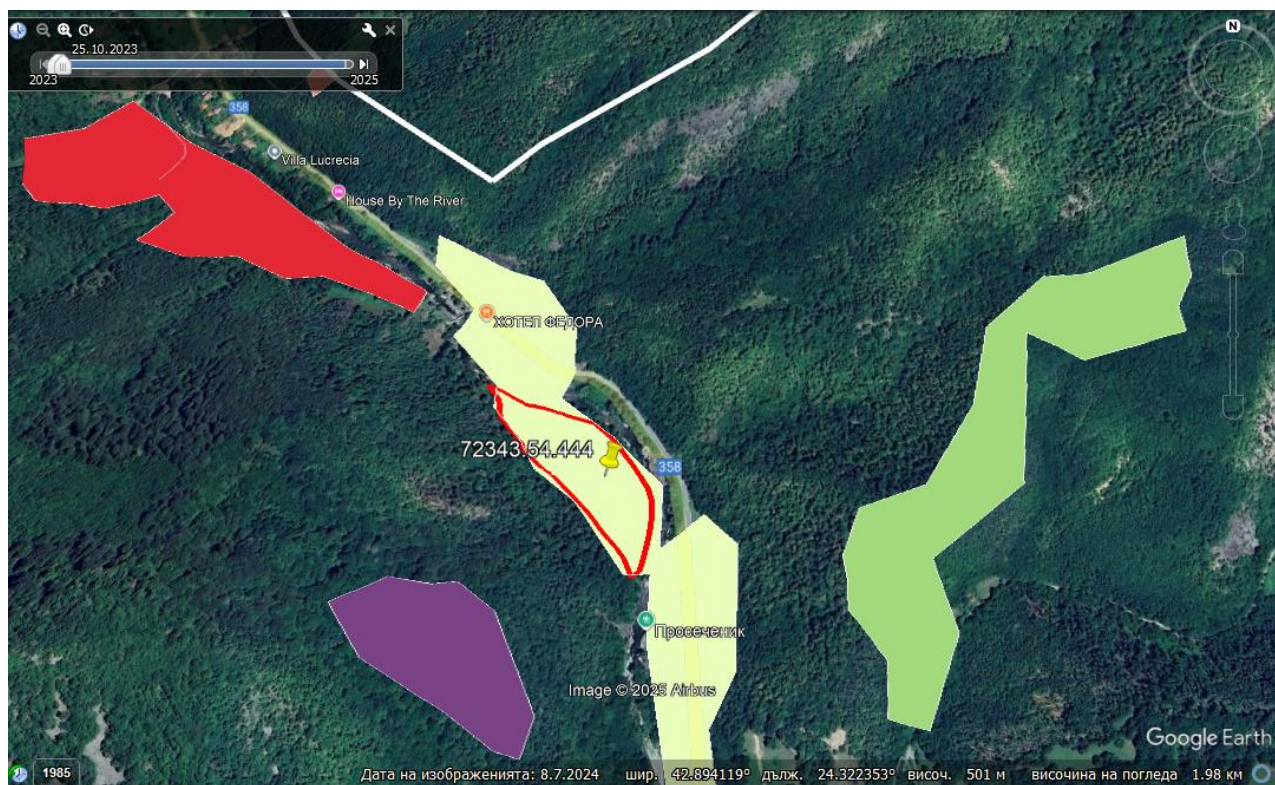
Заплаха за вида е използването на растителнозащитни препарати и превръщането на естествените тревни местообитания в обработваеми площи.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) без достатъчно достоверни данни за числеността на популацията му (категория DD). В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” видът не е установен. Общата площ на потенциалните местообитания е 1 392,03 ha. Според крайната карта в защитената зона няма територии с оптимални условия за вида.

Оценка на популацията в територията на плана

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни територията, предмет на плана е разположена в границите на потенциалните местообитания на еуфидриаса (*Euphydryas aurinia*).

Фиг. 25 Местоположение на потенциалните местообитания на еуфидриаса (*Euphydryas aurinia*), спрямо ИП

Съгласно доклада изработен за специфичните и подробни цели на 33 до момента на този доклад не бяха регистрирани индивиди от вида в зоната, а най-близкото му известно находище е на около 15 километра на север от границата и. При теренни изследвания през 2022 г. бяха регистрирани популации на вида в потенциални местообитания в южната част на зоната. Те попадат в 3 квадрата от мрежа 1x1 km, както и в полигони с потенциални местообитания от модела на разпространение, изготвен за докладването през 2013 г. Потенциални местообитания съгласно този модел попадат в 1074 квадрата в зоната, но предвид биологичните особености на вида не може да бъде предсказано в каква част от тях е възможно да се среща. При теренния оглед не са регистрирани заплахи за местообитанията на вида. Поради малкият брой находища, склонността за образуване на локални колонии и фрагментацията на потенциалните местообитания в зоната, са необходими допълнителни проучвания върху популационните параметри на *E. aurinia* в „Централен Балкан - буфер“.

Според модела на разпространение на вида, представен при докладването от 2013 г., площта на потенциалните местообитания в зоната е 12 746,82 ha, като в доклада за за специфичните и подробни цели на 33 не са правени промени в тези параметри.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания

С прилагането на плана засягат части от потенциалните местообитания на еуфидриаса (*Euphydryas aurinia*) в защитената зона на площ от 27,085 дка или 0,02%. Установеният специфичен хабитус на тревната растителност и заемане на не малки площи с храсти и дървесна растителност – трансформиран в резултат на използването в миналото на територията за обработваема нива, ливада и в следствие за отглеждане на домашни животни, не показва наличието на типичните за вида хранителни субстрати - предимно *Dipsacus* spp. и *Succisa pratensis*, но също и *Scabiosa* spp., *Lonicera* spp., *Gentiana* spp. В резултат на това при теренните проучвания (май-юли 2025 г.) вида не е установен. Настъпилите промени в местообитанието по наша оценка, изключват наличието на вида и на негови потенциални местообитания. На основа моделирането на данните от МОСВ, 2013 г. въздействието може да се определи като незначително и дори без въздействие, заради липсата на потенциално местообитание.

Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

С прилагането на плана не се засягат части от потенциалните местообитания на еуфидриаса (*Euphydryas aurinia*) в защитената зона. С прилагането му възможните въздействия ще бъдат в границите на застроена и оградена територия. Фрагментация на местообитания не се очаква (степен 0).

Смъртност на индивиди

Заплаха за вида са използване на инсектициди и трансформация на местообитанията му поради обрастване с храсти и дървесни видове поради липса на паша и коситба. С прилагането на плана не се засягат ефективни местообитания на вида поради което смъртност на индивиди е няма да бъде предизвикана. Видът е част от хранителните вериги на обитаващите защитената зона хищници и загубата на отделни индивиди не води до съществени промени в характеристиката на популацията на вида, тъй като еволюционно са възникнали компенсационни механизми гарантиращи оцеляването му.

Въздействия предизвикващи промяна на числеността няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Полиоматус (*Polyommatus eroides*)

Биологични особености

Разпространен предимно в планините до 2300—2400 m, при долна граница на

разпространение 800м. Среща се през месеците юни и юли. Гъсениците се хранят с растения от родовете *Astragalus Chamaecytisus* и *Genista*.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък вид (R) без достатъчно достоверни данни за числеността на популацията му (категория DD).

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I” видът не е установен в защитената зона. Общата площ на потенциалните местообитания е 8 819,80 ha по данни от крайната карта на вида за зоната.

Оценка на популацията в територията на плана

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни най-близките потенциални за полиоматуса (*Polyommatus eroides*) местообитания са във високите части на Тетевенския Балкан на повече от 10км от гр. Тетевен.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания

С прилагането на плана не се засягат части от потенциалните местообитания на полиоматуса (*Polyommatus eroides*) в защитената зона. Не се предвиждат дейности свързани с промяна на състава на тревната растителност и изчезване на растенията с които се храни ларвата в местообитанията на вида. Отрицателни въздействия в местообитанията на вида не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

С прилагането на плана не се засягат части от потенциалните местообитания на полиоматуса (*Polyommatus eroides*) в защитената зона. С прилагането му възможните въздействия ще бъдат в границите на застроена и оградена територия в границите на населено място. Фрагментация на местообитания не се очаква (степен 0).

Смъртност на индивиди

Заплаха за вида са използване на инсектициди и трансформация на местообитанията му поради обрастване с храсти и дървесни видове поради липса на паша и коситба. С прилагането на плана не се засягат ефективни местообитания на вида поради което смъртност на индивиди е слабо вероятна. Видът е част от хранителните вериги на обитаващите защитената зона хищници и загубата на отделни индивиди не води до съществени промени в характеристиката на популацията на вида, тъй като еволюционно са възникнали компенсационни механизми гарантиращи оцеляването му.

Въздействия предизвикващи промяна на числеността няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

***Четириточкова меча пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*)**

Биологични особености

В Европа е често срещан вид, като имагото е най-масово от края на май- до юли. Гъсениците и имагото обитават различни местообитания засолени степи, засолени равнини, засолени блата и плитки засолени езера, силно повлияни от панонския климат с високи температури и засушаване през лятото тип местообитания, 1530, 6260, покрайнини на гори, сметища, градски паркове (Лондон), като не се отдалечава от водни обекти реки и потоци. (ЕЕА). В България е често разпространен вид (Абаджиев, Бешков, 2007). Може да бъде наблюдавана както денем така и нощем. Среща в основните райони за пеперуди (Абаджиев, Бешков, 2007) като Попинци, Долината на р. Арда, Калиманци, Златни пясъци, Триград, Ропотамо и др. Ларвите и се срещат по често разпространени и рудерални растения по влажни

места, сметища, градски паркове и др. като коприва (*Urtica dioica*), мъртва коприва (*Lamium purpureum*) самобайка (*Glechoma hederacea*), малини (*Rubus idaeus*), бял равнец (*Achillea millefolium*) (Kirby, 1903, South, 1920). Единствено на остров Родос се наблюдават струпвания в големи количества на имагото.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като разпространен вид (С), с численост 134434 - 282779 индивида. При полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” до края на 2012 г. са установени 12 геореферирани находища, при 1 известно по предварителни данни. Общата площ на териториите с потенциални условия за популациите на вида според крайната карта е 74 172.86 ha, респективно 53.62% от площта на зоната.

Във връзка с разработваните специфични и подробни цели за ЗЗ са проведени теренни проучвания.

При теренни проучвания през август 2022 г. пеперудата беше установена в 48 находища (точки), които попадат в 15 квадрата; част от квадратите (4) съвпадат с тези от находищата от 2012 г. Така общият брой квадрати с отчетено присъствие на вида става 24; тази стойност е приета за минимална по параметър „брой клетки от GRID 1x1 km“. Според докладването от 2013 г. площта на потенциалните местообитания на вида в зоната е 74 172,86 ha. При проучването във връзка с настоящия доклад не беше установена загуба или промяна в площта и качеството на местообитанията на пеперудата. Въз основа на голямата мобилност на вида, широкото разпространение в зоната на потенциални местообитания, липсата на заплахи, както и събраните нови данни, видът може да бъде открит в почти цялата площ на зоната. Този подход е възприет при определяне на размера на популацията в стандартния формуляр, и по този начин максималният брой квадрати става 1958. Регистрацията в голям брой точкови находища и значителният брой отчетени индивиди налага промяна на качеството на данните в СФ, тъй като категория „груби оценки“ не е валидна по отношение на наличната в момента информация.

Оценка на популацията в територията на плана

Според предоставените ни от МОСВ пространствени данни територията, предмет на плана е разположена извън границите на потенциалните местообитания на четириточковата меча пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*).

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Пряко унищожаване на местообитания

С прилагането на плана не се засягат части от потенциалните местообитания на четириточковата меча пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*) в защитената зона. Не се предвиждат дейности свързани с промяна на състава на тревната растителност и изчезване на растенията с които се храни ларвата, тъй като такива не са установени. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

С прилагането на плана не се засягат части от потенциалните местообитания на четириточковата меча пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*). Фрагментация на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори

С прилагането на плана не се предвижда изграждане на съоръжения, пречещи разпространението на вида. Излюпените от снесените яйца гъсеници не напускат до какавидирането им територията обрасла с растения с които се хранят, а имагото е с добри

летателни възможности. Не се очакват въздействия (степен 0).

Смъртност

Видът (ларвата и имагото) са част от хранителните вериги на насекомоядните птици, като за оцеляването му е генетично заложена голяма възпроизводствена възможност гарантираща запазването му. Поради това загиването на отделни индивиди не води до промени в размера на възпроизвеждащата се популация, за която от значение е главно наличието на подходящо местообитание. Ефективно заети местообитания не се засягат и смъртността на индивиди ще бъде в границите на естествената. Въздействия предизвикващи промяна на числеността няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Съгласно доклада за Специфични и подробни цели на опазване на 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ е описан и идентифициран, съответно включен в СДФ нов целеви вид за 33 – 4026 *Rhysodes sulcatus* – Ризодес.

4026 *Rhysodes sulcatus* - Ризодес

Възрастното е със средни размери (6.5-7.5 mm), къса глава, удължен преднегръб и силно удължени елитри с паралелни страни. Очите са изпъкнали, добре развити, антените са топчести. Задните крила са развити. Гръбната страна на преднегръба има три вдлъбнати надлъжни канала - един централен и два странични. *Rhysodes sulcatus* е монотипичен вид, който се среща в Европа, Кавказ, Мала Азия и западен Сибир. Според екологичните си изисквания той е стенотопен, силвиколен, сапроксилен и кортиколен вид. Индикаторен вид за стабилни, девствени гори с голямо обилие от мъртва дървесина. Обитава изключително вековни, първични, предимно широколистни, смесени и иглолистни гори. Среща се под кората и в дървесината на стари дървесни стволоче, намиращи се в начален стадий на загниване. Имагото и ларвите живеят заедно. Ларвата дълбае цилиндрични ходове с диаметър 2 mm, като най-вероятно се храни с гниеца дървесина и живеещите в нея гъби. Често насекомите са намирани дълбоко в сърцевината на дървото. Данните от литературата показват, че този вид прониква в сърцевината в най-ранния етапи на гниене на дървесината. Има сведения, че видът се развива в течение на няколко години в едно и също дърво, докато други подобни стволоче в близост остават незаселени. Този феномен прави намирането на ризодеса изключително трудно. Видът има едно поколение годишно. Развитието продължава 2 години като младите и възрастни ларви живеят заедно. Копулацията и яйцеснасянето са през пролетта. Имагото зимува под кора на дървета.

Силно застрашен вид в Европа и в световен мащаб (Speight, 1989).

Rhysodes sulcatus е включен в Приложения II и IV на Директива 92/43/ЕИО. Видът е включен в Червената книга на България (Големански и др. (ред.), 2015).

Оценка на популацията в защитената зона

Видът е регистриран в зоната през 2015 г., с едно находище - N 42.8953 E 24.3817, като находката е публикувана няколко години по-късно (Bekchiev & al. 2020)

Зоната се характеризира с изключително добре запазени хабитати, относително чести и добре запазени биотопни дървета и стари гори. Това е и едва третото находище на този вид в България и първото съвременно в Стара планина. Включването на *Rhysodes sulcatus* ще допринесе значително за неговото опазване в страната.

Липсват данни за оценка на площта на местообитанията. Те са обект на следващи проучвания.

Оценка на популацията в територията на плана

Според предоставените ни от МОСВ данни не са налични пространствени за вида в зоната.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Пряко унищожаване на местообитания

С прилагането на плана не се засягат части от потенциалните местообитания на вида, тъй като той е свързан със старите гори, в площта на засегнатата територия, такива не са налични.

Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Фрагментация на местообитания

С прилагането на плана не се засягат части от потенциалните местообитания на вида в зоната. Фрагментация на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори

С прилагането на плана не се предвижда изграждане на съоръжения, пречателни за разпространението на вида. Не се очакват въздействия (степен 0).

Смъртност

Ефективно заети местообитания не се засягат и смъртността на индивиди ще бъде в границите на естествената. Въздействия предизвикващи промяна на числеността няма да има (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Мекотели (*Mollusca*)

Бисерна мида (*Unio crassus*)

Биологични особености

Представител на клас миди (*Bivalvia*) обитаващ дълбоки течащи водоеми с пясъчно дъно. Обитава предимно долните течения на реките и някои почти стагнатни водоеми. Ендобиосен филтратор, псамо-пело-аргиофил (предпочита участъци с песъкливо- тинесто-глинест характер на дъното). Обикновено индивидите са разделнополови (в реките и големите езера) но популациите изолирани в стари речни мъртвици и др. по- малки стагнатни водоеми са съставени от хермафродитни форми. Полова зрялост мидите достигат след третата година. По хрилете им се развиват до 130000 яйца. Развитието протича с метаморфоза - паразитна ларва глохидиум, която се прикрепя към различни видове риби. У нас яйцата се оплождат от края на април до юни, а узряването на глохидиите в мидите и изхвърлянето им във водата продължава до август. Престояването на яйцата и глохидиите в хрилете на мидата продължава от 20 до 40 дни (Зингстра и кол. 2009).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като рядък вид (R) с без данни за числеността на популацията и. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни” по време на теренните изследвания видът не е установен. По данни от крайната карта на разпространението на вида в зоната, общата площ на потенциалните местообитания е 2523,43 ha.

Оценка на популацията в територията на плана.

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни и нашите изследвания в териториалният обхват на плана не попадат потенциални местообитания на вида. Премаващия през гр. Тетевен/ м. ПРОСЕЧЕНИК участък на р. Бели Вит се числи към планинските реки, които са неподходящи за вида местообитания.

Съгласно доклада за вида във връзка със специфичните и подробните цели за ЗЗ, вида не е установен.

През м. август 2022 г. е проведено теренно проучване в 33 „Централен Балкан- буфер“, като зоната е изследвана в 100 m трансекти в 13 пункта на 11 реки: р. Узан дере под х. Узана; р. Костина под и над паметника на Бенковски; Свинска река (ляв приток на р. Костина); р. Васильовска над и под с. Васильовци; ляв приток на р. Васильовска над с. Васильовци; Брезовска река над с. Брезово; Горуньовска река в мест. Горунчето над с. Рибарица; р. Бели Вит в с. Рибарица; десен приток на р. Черни Вит при с. Черни Вит; Свинската река над разклона за Дивчовото; р. Черни Вит над с. Черни Вит. Овалната речна мида не е установена в нито един трансект от изследваните реки, което до голяма степен потвърждава данните от проекта за картиране, и е доказателство, че ако видът се среща в 33 то той е изключително рядък.

Оценка на въздействията от реализирането на плана:

Пряко унищожаване на местообитания

Прилагането на плана не засяга пряко местообитания на вида. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Фрагментация на местообитания

Прилагането на плана не засяга пряко местообитания на вида. Фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прилагането на плана не засяга пряко местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Прекъсване на биокоридори няма да има (степен 0).

Смъртност

Прилагането на плана не засяга пряко местообитания на вида. Смъртност няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка - не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Растения

Предмет на опазване в защитената зона, съгласно заповедта за обявяването и са следните видове растения: Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*), Червено усойниче (*Echium russicum*), *Dicranum viride*, *Hamatocaulis vernicosus*, *Mannia triandra*.

Нашите проучвания показват, че ПИ 72343.54.444 в настоящия момент е зает с около 2/3 с дървена и храстова растителност, а тревните асоциации са силно рудерализирани поради трансформациите настъпили при използване на имота за отглеждане на домашни животни.

Съгласно наличните в информационната система Натура 2000 пространствени данни същите са разположени на разстояние, значително много по-голямо от възможните в резултат на прилагането на плана въздействия.

С прилагането на плана отрицателни въздействия върху растителните видове предмет на опазване в защитената зона няма да има (степен 0).

5.2 Описание и анализ на въздействието на плана върху типовете природни местообитания и видовете предмет на опазване в BG0002128 „Централен Балкан- буфер” по Директивата за опазване на дивите птици;

Върху типовете природни местообитания:

Защитената зона е обявена по Директивата за опазване на дивите птици и съгласно заповедта с която е обявена не се опазват природни местообитания.

Върху видовете - предмет на опазване:

Съгласно заповед РД-321/4.04.2013 г. на МОСВ с която е обявена 33 BG0002128

„Централен Балкан-буфер” предмет на опазване в нея са 31 вида птици чиито местообитания подлежат на опазване съгласно чл.6, ал.1, т.3 от ЗБР и 4 вида птици които се струпват в значителни количества по време на размножаване, линееене, зимуване или миграция за които териториите в които се струпват подлежат на опазване съгласно чл.6, ал.1, т.4 от ЗБР.

В защитената зона са представени следните класове земно покритие:

<i>Клас хабитат</i>	<i>Класове земно покритие по EUNIS</i>	<i>% покритие</i>
N08	Равнини, шубраци	8,0
N 15	Други обработваеми земи	7,0
N16	Широколистни листопадни гори	47.0
N 17	Иглолистни гори	2,0
N 19	Смесени гори	24,0
N 23	Не горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета	1,0
N25	Пасища	11.0
	Общо покритие	100

Видовете птици, които се опазват в защитената зона BG0002128 „Централен Балкан-буфер” са предимно обитатели на широколистните гори, храсталаци, ливади и пасища.

При анализа на очакваните въздействия върху видовете птици и местообитанията им, предмет на опазване в защитената зона, видовете ще бъдат разгледани по екологични групи, до колкото всяка една придържаща се към дадено местообитания група може да бъде засегната от прилагането на плана.

Територията на защитената зона покрива различни хабитати (горски местообитания, открити обработваеми и необработваеми земи, прилежащи на населените места земи и пр.) всеки един от които е от значение за цяла група от птици в защитената зона. Землището на гр. Тетевен, в което е разположен ПИ 72343.54.444 попада основно в UTM 10x10 km квадрат КН85, от общо 1225 на територията на Република България в границите на които е изготвен Атласа на гнездящите птици в България (Янков, 2007) и в които са извършени орнитологични наблюдения по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ при изготвяне на Доклада за гнездящите птици в 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер”

За всеки един от видовете птици, които се опазват в защитената зона се очакват следните въздействия от прилагането на плана:

Видове по чл. 6, ал. 1, т. 3 от Закона за биологичното разнообразие:

Черен щъркел (*Ciconia nigra*);

Биологични особености

Гнездящопрелетен вид с численост на популацията му в България 300- 550 двойки (Янков 2007). Гнезди в скалисти места край речни долини, гори и скални стени. Ловните територии се простират на разстояние 5-10 км от гнездото. Храни се с риба, малки гръбначни и безгръбначни обитаваци реките и заливните площи. В местата в които зимува улавя дребни

гризачи, насекомоядни, едри насекоми и по-рядко змии и гущери.

Оценка на популацията в защитената зона

Според стандартния формуляр на BG0002128 „Централен Балкан-буфер” в защитената зона гнезди 1 двойка. Гнезди по скали и по изключение в иглолистни гори, а ловните му територии са в коритата на най-близките до гнездото реки.

Според Специфични цели за A030 *Ciconia nigra* (черен щъркел) по данни от <https://ebird.org/>, за 2022 г., видът е наблюдаван в района на Тетевен - една птица на 23.07.2022 г., но няма категорична информация, че вида гнезди в КН85.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът не е установен като гнездец в UTM квадрат КН85, който попада землището на гр. Тетевен, но не гнезди и не ползва за търсене на храна имота, предмет на плана и съседните на него.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди: Тъй като видът гнезди в отдалечени и трудно достъпни от гр. Тетевен и териториалния обхват на плана места, прогонване на индивиди от местообитанията им, нисък гнездов успех и смъртност сред новоизлюпените и възрастни индивиди с прилагането на плана не се очаква. Очакваната от прилагането на плана смъртност сред прелитащите и задържащите се в защитената зона ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им не се очаква. Въздействията от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността на вида не се очакват (степен 0).

Загуба на местообитания

В защитената зона подходящите гнездови местообитания са скалисти места и гори край реки в които е възможно гнездене и отглеждане на поколението, а ловни протичащите в защитената зона реки. ПИ 72343.54.444 не са част от местообитанията на черния щъркел. Въздействията от прилагането на плана, поради загуба на местообитания няма да има (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Бял щъркел (*Ciconia ciconia*)

Биологични особености

Гнездящо - прелетен и преминаващ за България вид. Размножава се предимно в населени места. По време на миграции образува различни по големина ята, които нощуват в обработваеми площи, люцерни, ливади, пасища, мери и др. подобни, в ниските части на страната. По-редки са случаите на нощуване върху покриви на сгради в села, гробища и дървета. Предпочитаните местообитания са 1130, 1150, 1160, 3130, 3150, и 7140 според Директивата за хабитатите (Кавръкова и др. 2009).

Оценка на популацията в защитената зона

По-голямата част от защитената зона е с планински характер в която видът не гнезди. По-скоро в защитената зона са налични субоптимални местообитания в които видът се намира временно (след жътва, разораване) и в които обикновено се срещат скитащи се неразмножаващи се индивиди. В стандартния формуляр на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” е включен като наличен, без достатъчно достоверни данни за числеността му (категория DD). Не се среща на места с надморска височина над 1300м (Янков 2007).

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

Гнездяща популация

Видът гнезди в населени места. В СФ видът не е посочен като гнездящ. В границите на

защитената зона видът гнезди в с. Рибарица - една двойка. Гнездене на вида е регистрирано през 2020 г на 7.04.2020 г. (данни БДЗП). Информация за гнездене на вида в зоната дават Костадинова и Граматиков (2007) - 1 двойка.

При теренните наблюдения през месец юни 2022 г. е регистрирано действащо гнездо в защитената зона в с. Рибарица. Видът гнезди в защитената зона с 1 двойка.

Мигрираща популация

Есенната миграция при вида започва рано, още в началото на август. Есенната миграция е по-интензивна от пролетната. След първата десетдневка на септември миграцията при вида рязко спада.

През пролетната миграция две птици са наблюдавани в района на Тетевен (данни от ebird.org., Таня Гавазова) на 4.04.2021 г. Липсват други данни за пролетната миграция на вида в зоната.

През есенната миграция видът е наблюдаван на 8 август 2022 г. - 200 птици в района на гр. Габрово.

При теренните проучвания през пролетните месеци на 2022 г. не са наблюдавани мигриращи бели щъркели в района на защитената зона.

Оценка на популацията на територията на плана:

На територията на община Тетевен при последното преброяване на белия щъркел са установени 6 двойки. Гнездата са разположени предимно в населените места в ниската част на общината, като най-близко разположеното до границата на защитената зона гнездо е в кв. Полатен на гр. Тетевен. В с. Рибарица белият щъркел гнезди. В централната му част са регистрирани 2 гнезда едното от които е напуснато от двойката преди повече от 4 години, като по късно в празен двор на изток от кметство Рибарица на обвито с бръшлян дърво видът отново строи гнездо. Двойката ползва за търсене на храна по-далечните открити площи край селото. Най-близко разположеното до границата на защитената зона гнездо е в кв. Полатен на гр. Тетевен, което ползва за търсене на храна влажните ливади покрай р. Вит между с. Гложене и гр. Тетевен..

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Тъй като видът е синантропен, броят на заетите гнезда в населените места е относително стабилен, а числеността на популацията му зависи главно от смъртността и *гнездовия успех*. Очакваната от прилагането на плана смъртност сред обитаващите и прелитащите над защитената зона ще бъде в границите на естествената и промени не се очакват. Въздействия от прилагането на плана не се очакват (степен 0).

Загуба на местообитания:

С прилагането на плана местообитанията на вида ще останат незасегнати, тъй като видът не гнезди и не ползва за търсене на храна терените в териториалния обхват на плана. Отрицателни въздействия поради загуба на местообитания не се очакват (степен 0).

Обща оценка - Не се очакват въздействия (степен 0)

Осояд (*Pernis apivorus*)

Биологични особености

Прелетно гнездещ за България вид приоритетен за опазване и застрашен от изчезване (Приложения 2 и 3 от ЗБР). Числеността на популацията му в България е 450 - 550 двойки. Осоядът е високо специализирана насекомоядна птица. В местата в които се размножава се храни предимно с ларвите на оси. Наблюдава скрит къде е входа към гнездото на осите, което

често е под земята и ги изравя, като понякога целия се скрива под земята. Ноктите на краката му не са толкова извити, колкото на другите грабливи птици и поради това са по-подходящи за копаене. Напада и гнезда на стършели, като предпочита ларвите, но понякога изяжда и възрастните. Освен с оси, осоядът се храни и с други насекоми, като скакалци и гъсеници, които улавя с човка. Често търси храна по земята. В години на недостиг на оси се храни и с жаби, змии, млади птици и мишки. За 70% от птиците териториите за хранене са в границите на 3 км от гнездото, а останалите се отдалечават до 5 км. (Irons, 1980). Счита се за доста толерантен към човека вид (Roberts et al., 1999). Гнезди в обширни гори, предимно букови, изпъстрени с поляни или в близост до ливади и пасища. Гнездото е на дървета, на 4 - 25 m височина. Отрицателно действащи фактори са масовото изсичане на старите гори, безпокойството и браконьерството. Използването на пестициди в земеделието (Домусчиев Спиридонов 2012). Най-голям дял в общата смъртност на птиците, която е от значение за числеността на популацията му е смъртността по време на пресичане региона на Средиземно море (Rapucciо 2005), където е сред ловните обекти. Това се потвърждава и от направените изследвания чрез проследяване от сателит (Strandberg et al.2009).

Оценка на популацията в защитената зона

Числеността му в 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” е 5 гнездещи двойки като обитава по ниските части, предимно в пояса на широколистните гори, но по изключение се среща и в иглолистни гори.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

Гнездяща популация

Видът има разпръснато разпространение, на почти цялата територия на страната. Най-плътно в ниските и средно високи райони с гори (Източни Родопи, Източна Стара планина, Странджа, големите суходолia в Добруджа). С най-спорадично разпространение в Дунавската равнина и Тракийската низина.

Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в нац. Парк „Централен Балкан“ само като гнездящ с 9 - 11 двойки. През размножителния период видът е наблюдаван в района на Калофер, до с. Черни Осъм и в района на х. Вежен (Дончев, 19974). Гнезди в НП „Централен Балкан“ в смесени широколистни гори (Spiridonov, 2000).

По данни на ИАОС от 2020 г. през размножителния период в подходящ гнездови биотоп е наблюдавана по една птица в района на с. Тъжа, над с. Клисурса, и при с. Рибарица, в границите на 33. На 1.07.2018 г една двойка е установена северно от с. Клисурса в 33.

При теренните наблюдения през 2022 г видът е наблюдаван на 17 и 18 юни в района на с. Тъжа - м. Корията и по долината на Лява река.

Мигрираща популация

Рядко срещан вид по време на миграция наблюдаван от края на август до края на септември. В района на зоната е наблюдаван на 8.09.2021 г. и на 11.09.2022г, съответно 1 и 2 инд. в южната част на зоната - при с. Скобелево и Голямо Дряново и с. Кърнаре (Данни БДЗП).

В района на прохода Шипка една птица е наблюдавана на 9.09.2022 (observation.org, Д. Рагъов)

Теренното проучване през пролетните и есенни месеци на 2022 г. не е установило птици от вида в зоната.

Оценка на популацията в територията на плана:

В горите в землището на гр. Тетевен са налични подходящи местообитания за гнездене на 1 двойка, но не е установен като гнездещ. Територията, предмет на плана не е част от част от ловните му територии.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди:

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите на гнездовите и ловните му местообитания. Безпокойство на гнездещи птици не се очаква. Видът не е в списъка на ловните обекти и загиване на отделни птици е възможно само в случай на браконьерство. Очакваната от прилагането на плана смъртност сред обитаващите защитената зона и прелитащите над нея ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им не се очаква. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността на вида поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания:

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите на гнездовите и ловните му местообитания. С прилагането на плана загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Орел змияр (*Circaetus gallicus*)

Биологични особености

Гнездещо-прелетнен, преминаващ, а в миналото широко разпространен и често гнездещ в равнини и планини вид (Jordans, 1940), включен в Приложения 2 и 3 на ЗБР. Числеността на популацията му у нас е нарастваща и наброява 270-320 двойки (Янков, 2007). Гнезди в широколистни, иглолистни и влажни алувиални гори, храсталаци с дървета (Янков 2007), но се придържа към откритите пространства, богати на влечуги. Размножава се на територията на цялата страна от май до август. Храни се с влечуги, земноводни, гризачи и насекоми. Змиите заемат 84,3% от храната му, следвани от гризачи 5.6%, гущери 4.2%, костенурки 3.8% и други (Bakaloudis, Vlachos 2011). Стенофагията е основния фактор за разпространението му. Проучвания, установяващи предпочитаните от орела змияр (*Circaetus gallicus*) ловни местообитания са правени в различни години и всички те се основават на честотата на посещения на вида в различни хабитати (Bechard 1982; Newton 1986; Village 1990; Donazar et al. 1990; Thirgood et al. 2003; Franco & Sutherland 2004). Най близо до България проучвания са правени в Северна Гърция (Bakaloudis, Vlachos, Holloway, 1998). Резултатите показват, че най-посещавани са полуинтензивните обработваеми земи, откритите ливади и редките храсталаци, а площите с дървесна растителност се избягват. Площите покрай езерата въпреки наличието на подходящ вид за орела змияр храна, обикновената водна змия и жълтоухата водна змия поради обрастванията с тръстики ги правят трудно забележими и в тях видът не ловува.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” е включен като наличен, без достатъчно достоверни данни за числеността му (категория DD). Подходящи за гнездене са по-ниските части на зоната, предимно в пояса на широколистните гори, а потенциални ловни местообитания откритите сухи и скалисти места в които числеността на влечугите е по-висока.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

Според Костадинова и Граматиков (2007) видът присъства в зоната само като гнездящ с 1 - 2 двойки. Видът е наблюдаван през размножителния период - 1 двойка на 1.07.2018 г, северно от Клисуре, в границите на 33 (данни БДЗП). Наблюдаван е и в района на прохода Беклемето на 2.07.2017 г (ebird.org, Ю. Муравеев).

Наблюдаван е по време на миграция - 14.04.2020 - 1 инд. (данни ИАОС), а през есента по две птици на 7 и 21.09.2021 г (данни БДЗП).

По данни от <https://observation.org>, видът е наблюдаван в зоната на 6.08.2022 - 2 птици при с. Скобелево (И. Клисуров).

Теренното проучване през 2022 г. не е установило птици от вида в зоната.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът не е установен като гнездещ в UTM квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен и не ползва за търсене на храна територията, предмет на плана и съседните на нея.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите на гнездовите местообитания на орела змияр (*Circaetus gallicus*) в защитената зона. Безпокойство на гнездещи птици не се очаква. Видът не е в списъка на ловните обекти и загиване на отделни птици е възможно само в случай на браконьерство. Очакваната от прилагането на плана смъртност сред обитаващите и прелитащите над защитената зона ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им не се очаква. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността му поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите на подходящи гнездови местообитания на вида. С прилагането на плана загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)

Биологични особености

Малкият креслив орел един от най-многочислените видове които прелитат над територията на България по време на миграция. Числеността на гнездещата популация в България е 350- 400 двойки (Янков 2007). Обитава запазени горски масиви от бук, дъб или смесени насаждения, стари полезащитни пояси и други горски площи, в близост до просторни тревни съобщества и край селскостопански земи, които птиците използват за ловуване. Гнезди основно на широколистни дървета, на височина 6-25 m, по често в покрайнината на гората (Профиров 2011). Хранителният му спектър включва дребни бозайници до големината на заек, птици, влечуги, земноводни, насекоми, а в Африка са наблюдавани и случаи на ограбване на яйцата от гнездата на гнездещите там птици. При миграции прелитат разстояния от порядъка на 9 350 км по права линия (Meyburg, B.-U. & C. Meyburg (2009): Голяма част от тях загиват в районите на зимуване (Африка) и Близкия изток в които не подлежат на опазване според местното законодателство (Mendelssohn and Paz, 1977; Meyburg et al., 2004). Женската снася 1-3 яйца, но само в годините с изобилие от храна израства повече от един млад. Обикновено първото излюпило се пиле изяжда останалите, така че една двойка отглежда успешно едно малко. Полово зрели стават на 3 години. Максималната продължителност на живота е 26 години, но по-голямата част от птиците доживяват до 19 години. Отрицателно действащите фактори водещи до намаляване на числеността му са: Разработването на буковите и смесените гори до 1000 m н. в. за дърводобив, инфраструктурно развитие за туризъм и отдих. Конкуренцията с царския орел по отношение на храната. (Профиров, Стойчев 2012).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” е включен като наличен с численост 1 гнездеща двойка.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

Гнездяща популация

Според Костадинова и Граматиков (2007), видът присъства в зоната само като гнездящ

с 2 двойки. Видът е наблюдаван през размножителния период в подходящ гнездови хабитат в южната част на зоната пред април, май и юни 2020 г. - 1 птица в района на Антон, северно от Клисуре и при с. Кърнаре (данни ИАОС). Наблюдаван е и южно от защитената зона, между с. Александрово и с. Манолово, общ. Павел баня - 1 птица на 20.07.2022г (ebird.org, М. Маринов)

При теренните наблюдения през 2022г е установен в района на Узана, в границите на зоната на 22.06.2022 г.

Мигрираща популация

Есенния прелет е от началото на август до края на октомври, а пролетния от средата на февруари до началото на април. Видът не е наблюдаван в този период в границите на ЗЗ.

Теренното проучване през 2022 г. не е установило птици от вида в зоната.

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2027 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Оценка на популацията в територията на плана

Оценка на популацията в територията на плана

Видът не е установен като гнездец в UTM квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен и не ползва за търсене на храна територията, предмет на плана и съседните на нея.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите на гнездовите местообитания на малкия креслив орел (*Aquila pomarina*) в защитената зона. Безпокойство на гнездещи птици не се очаква. Видът не е в списъка на ловните обекти и загиване на отделни птици е възможно само в случай на браконьерство. Очакваната от прилагането на плана смъртност сред обитаващите защитената зона и прелитащите над нея ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им не се очаква. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността му поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания:

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите на подходящи гнездови местообитания на вида. С прилагането на плана загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Скален орел (*Aquila chrysaetos*)

Биологични особености

Приоритетен за опазване и застрашен от изчезване вид (Приложение 2 на ЗБР). Числеността на популацията му в България е 150-170 двойки (Янков 2007). Скалният орел води оседнал начин на живот. Само птиците обитаващи най-северните части на Европа мигрират на юг, като не се отдалечават на големи разстояния от гнездовите си местообитания. Най-често мигрират младите, като възрастните по-рядко напускат териториите си. Гнезди по скали и скални стени и по-рядко по високи дървета. Почти всички находища са в долини или скални комплекси близо до открити склонове в които птиците ловуват. Картирани са 70 сигурни и 54 твърде вероятни гнездови находища в цялата страна (Петров et al 2012). Предпочитана храна са сухоземните костенурки. В гнездата са намирани остатъци и от лалугери, лисици, зайци, птици, змии и гущери (Петров et al 2012).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като размножаващ се в зоната

вид с численост 6 гнезещи двойки. Установените места за гнездене са в труднодостъпни скалисти места.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

Гнездяща популация

Съгласно Спиридонов (1997) в ОВМ Централен Балкан гнездят 8-9 двойки. Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната само като гнездящ с 10-12 двойки.

Видът е наблюдаван многократно през размножителния период в подходящ гнездов хабитат в южната част на зоната през април, май и юни 2020 и 2021г. Данни за гнездене на вида се съобщават в района на с. Антон, между Антон и Клисуре, при с. Кърнаре, северно от с. Тъжа (данни ИАОС и БДЗП). През 2020 и 2021 г. има данни за гнездене на 4 двойки. Наблюдаван е и при теренните наблюдения през 2022 г между с. Антон и гр. Пирдоп, в защитената зона - 2 птици на 18.04.2022г.

Мигрираща популация

За територията на страната видът е постоянен и скитащ. Отделни индивиди и малки популации може да извършват по-далечни миграции, но като цяло видът се задържа целогодишно в подходящите гнездови райони. В района на Бургаските езера по време на миграция видът се наблюдава нередовно с численост 1-2 птици.

Многократно е наблюдаван в защитената зона през месеците септември, октомври и ноември, предимно от южната страна на зоната, където видът има по-богата хранителна база в откритите пасища. Това са предимно скитащи и млади птици, които започват скитания 30 - 45 дни след напускане на гнездото.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът не е установен като гнезещ в UTM квадрат KN85, в който попада землището на гр. Тетевен и не ползва за търсене на храна територията, предмет на плана и съседните на него. Тъй като скалния орел (*Aquila chrysaetos*) прави по няколко гнезда, които периодично сменя, а по време на гнездене ловува до 7 км от гнездото е възможно гнезещи извън землището на гр. Тетевен двойки, както и неразмножаващи се скитащи индивиди да прелитат на населеното място, но не ловуват на територията му.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Тъй като видът не гнезди в землището на гр. Тетевен прогонване на индивиди от местообитанията им, нисък гнездов успех и смъртност сред новоизлюпените и възрастни индивиди с прилагането на плана не се очаква. Очакваната от прилагането на плана смъртност сред прелитащите и задържащите се в зоната ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им не се очаква. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността на вида не се очакват (степен 0).

Загуба на местообитания

ПИИ 72343.54.444 е разположен извън границите на подходящи гнездови местообитания на вида и територии в които търси храна. С прилагането на плана загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Кръстат (царски орел) (*Aquila heliaca*)

Биологични особености

Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ в България вид. Предполагаемият размер на популацията му у нас е 25-30дв. В страната са установени 17 гнезда, като 14 са между реките Тунджа, Марица и Западна Странджа. От 17-те известни в България гнезда 13 са на тополи.

Обитава високостъблени, разредени широколистни и смесени гори. Гнезди в покрайнините на горите, обикновено в съседство с горски пасища и поляни. Често гнездата са на единични дървета край реки, сред ниви, ливади или пасища. Предпочитаното дърво за гнездене е тополата, но гнезда са установени и върху дъб, бор, бук, бряст, акация, върба, а в миналото - и върху слива и кайсия. Често двойката има няколко гнезда, от които едното използва по няколко години.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” е включен като наличен, без достатъчно достоверни данни за числеността му (категория DD). Подходящи за гнездене са по ниските части на зоната, а за ловуване откритите места ливади, пасища и покрайнини на населени места.

Оценка на популацията в територията на плана

Видът не установен като гнездец в частта от защитената зона която е в землището на с. Рибарица. Ловните територии на гнездещите в други квадрати са извън обхвата на изготвения план.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Видът не установен като гнездец в частта от защитената зона в която е землището на гр. Тетевен. Безпокойство на гнездещи птици не се очаква. Видът не е в списъка на ловните обекти и загиване на отделни птици е възможно само в случай на браконьерство.

Очакваната от прилагането на плана смъртност сред обитаващите защитената зона и прелитащите над нея ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им не се очаква. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността му поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите на подходящи гнездови местообитания на вида и територии в които търси храна. С прилагането на плана загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Малък орел (*Hieraaetus pennatus*)

Биологични особености

Гнездещо прелетен за България вид, приоритетен за опазване и застрашен от изчезване (Приложение 2 и 3 на ЗБР). Включен в червения списък на световно застрашените видове (IUCN Red List) в категория - Незастрашен (Least Concern LC). Числеността на популацията му в България се оценява на 140-200 двойки (Янков 2007). Гнезди в алувиални или стари гори с изобилие от стари дървета. Двойката винаги има няколко гнезда, като всяка година ремонтира и използва някое от тях. Гнездата са на скален корниз или в короната на някое подходящо дърво.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” е включен като наличен, без достатъчно достоверни данни за числеността му (категория DD).

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

Гнездяща популация

Съгласно Спиридонов (1997) в ОВМ Централен Балкан гнездят 2 двойки. Според Костадинова, Граматиков (2007), видът присъства в зоната само като гнездящ с 1 - 2 двойки.

В миналото малкият орел е гнездил в района на с. Кърнаре, в почти цяла Стара планина и Предбалкана (Янков (ред), 2007).

В последните години видът рядко е наблюдаван през размножителния период в ЗЗ. Трофични местообитания за вида има в южната част на зоната, където са и наблюденията на вида през месеците юли и август. По данни на БДЗП една птица е наблюдавана на 10.07.2021 г в UTM квадрат LH52 в района на селата Скобелево, Горно Сахране и Голямо Дряново. В този район една птица е наблюдавана на 7 и 14.08.2022 и на 22.07. и 14.06.2022 (observation.org, И. Клисуров, М. Маринов). Вероятно една двойка гнезди в този район и ползва пасищата за трофична територия. Не е наблюдаван при теренните наблюдения през 2022 г. в други части на защитената зона.

Мигрираща популация

Според Костадинова и Граматиков (2007) видът не присъства в зоната по време на миграция.

По данни от <https://ebird.org/> за 2021 и 2022 г., видът не е наблюдаван в зоната по време на миграция.

По данни от <https://observation.org> за 2021 и 2022 г., видът не е наблюдаван в зоната по време на миграция.

Видът не беше отчетен при нашите теренни проучвания през пролетния и есенен сезон на 2022 г.,

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2027 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът не установен като гнездец в UTM квадрат KN85, в който попада землището на гр. Тетевен и не ползва за търсене на храна територията, предмет на плана и съседните на нея. Ловните му територии са извън териториалния обхват на плана.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Видът не установен като гнездец в землището на гр. Тетевен. Не е в списъка на ловните обекти и загиване на отделни птици е възможно само в случай на браконьерство. Очакваната от прилагането на плана смъртност сред обитаващите защитената зона и прелитащите над нея ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им не се очаква. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността му поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания:

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите на подходящи гнездови местообитания на вида и територии в които търси храна. С прилагането на плана загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*)

Биологични особености

Прелетногнездец вид с численост на националната популация 650-750 двойки (Янков). До първата половина на 20 век се считал за прелетно скитащ вид за България, като след това започва да разширява гнездовите си местообитания включително и сред суходолията на Добруджа. Гнезди на земята, по скали, и по стълбовете на електропреносната мрежа в гнезда на свраки или прави собствени. Ловува изчаквайки скрит на някое по-високо място (електропреносната мрежа е предпочитано място) или оглеждайки от голяма височина с планиращ полет. Храни се предимно с дребни бозайници (много от белоопашатите мишелови

предпочитат лова на мишки, полевки и друга подобна по размери плячка, което се дължи на сравнително късите му и слаби пръсти на краката.

Оценка на популацията в защитената зона

Числеността му в 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” според стандартния и формуляр е 14-24 гнездещи двойки.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

По данни от ИАОС в границите на 33 „Централен Балкан буфер“ са отчетени 15 индивида през март-май 2020 г., от които два на гнезда и две двойки в гнездови хабитат.

За периода 2018-2022 г. в SmartBirds видът е регистриран в зоната на 13.04.2020 г. - 1 инд. на гнездо, 10.07.2021 г. - 1 инд., 15.08.2021 г. - 1 инд., 04.06.2022 г. - 2 инд., 31.07.2022 г. - 1 инд.

Данните от eBird показват, че видът е наблюдаван на 30.07.2022 г. - 1 инд., 31.07.2022 г. - 1 инд. на проход Беклемето; на 03.05.2021 г. - 1 инд., 17.11.2018 г. - 2 инд., 11.05.2018 г. - 2 инд. в района на вр. Шипка.

Според данните от Observation.org видът е регистриран в зоната край селата Ясеново, Голямо Дряново и Скобелево на 05.09.2021 г. - 1 инд., 14.08.2022 г. - 1 инд., 22.07.2022 г. - 1 инд., 19.12.2020 г. - 1 инд., 22.07.2022 г. - 1 инд., 20.02.2022 г. - 1 инд., 07.08.2022 г. - 1 инд., 21.07.2018 г. - 1 инд.

По време на теренните проучвания в защитената зона през 2022 г. видът беше установен на 03.04.2022 г. - 1 инд. да ловува в пасища край с. Ясеново и с. Скобелево и на 05.04.2022 г. - 1 инд. в пасища над с. Васил Левски; 05.05.2022 г. - 1 инд. в долината на р. Габровница над с. Скобелево; 17.06.2022 г. - 1 инд. в района на с. Тъжа, местност Корията; 20.04.2022 г. - 2 инд. в района на с. Скобелево; 24.06.2022 г. - 2 инд. край с. Шейново; 24.06.2022 г. - 1 инд. край с. Ясеново.

Както се вижда от гореизложените данни, видът е най-често срещан в открити местообитания в/до южните части на зоната, където ловува. Гнездовите находища са предимно в ниските части на зоната (скални комплекси в долини на реки).

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът е установен като гнездец в UTM квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен, но не ловува там и не ползва за търсене на храна територията, предмет на плана. Гнезди на отдалечени от него места, но като толерантен вид ловува в покрайнините на гр. Тетевен и може да бъде наблюдаван в полет над селото и прилежащите му територии.

Очаквани въздействия от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Прогонване на гнездещи двойки, нисък гнездови успех и загиване на поколението поради свързани с прилагането на плана дейности не се очакват. Подходящите за гнездене местообитания са в разположените извън обхвата на възможните въздействия горски земи. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността на белоопашатия мишелов (*Buteo rufinus*) поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания

Подходящите гнездови местообитания на вида в UTM квадрат КН85 са в гори извън териториалния обхват на плана. Загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*)

Биологични особености

Рядък за България вид с численост на гнезещата популация 200-340 двойки (Янков). Включен е в Червения списък на световно застрашените видове (IUCN Red List) като

незаstraшен (Least Concern LC). В България е защитен вид (Приложение 2 и 3 на ЗБР). Предпочита по-влажни терени и обикновено местообитанията му не съвпадат с тези на другите два вида ястреби. Обитава гористи местности в околностите на езера и реки, в предпланините и основно в равнините.

В стандартния формуляр на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” е включен като наличен, без достатъчно достоверни данни за числеността му (категория DD).

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

Видът не е регистриран в 33 „Централен Балкан буфер“ по данни от ИАОС за март- юли 2020 г. и SmartBirds за периода 2018-2022 г. Данните от eBird показват, че един късопръст ястреб е наблюдаван в зоната в района на местност Паниците на 04.08.2022 г. В <https://observation.org> най-близо до зоната е регистриран един индивид в района на гр. Тетевен на 08.08.2022 г. и един - в района на вр. Малък Бедек на 10.09.2022 г. По време на теренните проучвания в защитената зона през 2022 г. видът не беше установен.

Както се вижда от гореизложените данни, видът се среща основно по време на миграция.

Оценка на популацията в територията на плана

Видът е установен като гнездец в UTM квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен и ловува в землищата на най-близките до него населени места.

Очаквани въздействия от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Видът не гнезди в застроителните граници на гр. Тетевен. Безпокойство на гнездещи птици не се очаква. Видът не е в списъка на ловните обекти и загиване на отделни птици е възможно само в случай на браконьерство. Очакваната от прилагането на плана смъртност сред обитаващите защитената зона и прелитащите над нея ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им не се очаква. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността на вида поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания;

Подходящите гнездови и трофични местообитания на гнездещите в защитената зона двойки са извън границите на територията, предмет на плана и съседните на нея. Загуба на местообитания не се очаква (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Сокол скитник (*Falco peregrinus*)

Биологични особености

Гнездящо прелетен за България вид, приоритетен за опазване и заstraшен от изчезване (Приложение 2 на ЗБР). Числеността на популацията му в България се оценява на 120-180 двойки (Янков). Местата в които гнезди са разположени на скални венци, проломи и плата с голяма денивелация и разположени в съседство с открити терени, понякога и по високи сгради в населени места. През последните години е съобщавано гнездене в северен Рейн- Вестфалиа, където 80% от гнездата са съобщавани за градска среда (Kramer). Съобщенията за гнездещи и наблюдавани по време на размножителния период двойки са за Парк хотел Санкт Петербург в Пловдив, Парк- хотел, Москва в София и хотел България в Бургас. Ловува като следи жертвата си от голяма височина понякога километър. През есента и зимата по-често навлиза в селища при ловуване.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като срещащ се в зоната вид с численост 5 гнездещи двойки. Подходящите за гнездене местообитания в зоната са трудно достъпните скалисти места.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на ЗЗ:

По данни от ИАОС за 2020 г. в границите на ЗЗ „Централен Балкан буфер“ на 05.07.2020 г. е наблюдаван един сокол скитник в подходящо гнездово местообитание; на 13.04.2020 г. - натечи от сокол скитник по скали, но е възможно територията да е била незаета в момента.

През септември 2021 г. в SmartBirds са регистрирани 6 инд. и едно гнездо в зоната. По данни от eBird видът е наблюдаван на 04.07.2017 г. - 1 инд. в местност Узана.

В Observation.org видът е регистриран на 13.05.2017 г. - 1 инд. в района на с. Крън.

По време на теренните проучвания през 2022 г. видът беше установен на 06.04.2022 г. - 2 инд. в пасища в района на с. Крън и долината на р. Дерезла.

Оценка на популацията в територията на плана:

Най-близките подходящи за гнездене места са стръмните скали над гр. Тетевен. Видът улавя плячката си във въздуха, включително и в населени места поради което територията предмет на плана, въпреки че е застроена и в границите на населено място е част от потенциалните му ловни местообитания.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Безпокойство, прогонване на гнездещи двойки, нисък гнездови успех и загиване на поколението поради свързани с прилагането на плана дейности не се очакват тъй като територията предмет на плана е разположена извън границите на гнездовите му местообитания. Видът не проявява чувствителност към човешко присъствие и ловува на територията на населените места, като сред жертвите му са домашния гълъб и домашните пилета. Отрицателни въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността на сокола скитник поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди определено няма да бъдат предизвикани (степен -0)

Загуба на местообитания:

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите извън подходящи за гнездене местообитания. Видът гнезди и ловува като улавя плячката си във въздуха в страните в които е с по-голяма численост в населени места, в застроени територии и зелени площи за обществено ползване. Загуба на местообитания не се очаква (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Бухал (*Bubo bubo*)

Биологични особености

Гнезди в скални пукнатини и надвеси на земята и рядко в хралупи на дървета в речни долини, скалисти места, близо до пасища, водоеми и населени места. Много от гнездата му са на места създадени от човешката дейност- изоставени кариери, поради което в такива райони се наблюдава увеличение на популацията му. Отрицателно действащите фактори водещи до намаляване на числеността му са: Браконьерски отстрел, унищожаване и промяна на местообитанията, безпокойство, отравяне с жертви (мишевидни гризачи), третиран с родентициди. (Боев 2012).

Оценка на популацията в защитената зона

Според Стандартният формуляр на ЗЗ в нея гнездят 9 двойки. Подходящите за гнездене местообитания в защитената зона са в скалисти места на скални корнизи.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на ЗЗ:

Гнездяща популация

В миналото видът е съобщен за района на Розовата долина (Дончев, 1977). Бухалът се съобщава за предпарковите територии на нац. парк „Централен Балкан“, но без конкретни данни за находища (Nankinov, Nankinov, 1999). По време на мониторингови изследвания през 2020 г. видът е регистриран през март (пеещи мъжки екземпляри и наблюдавани двойки) в западната и централната част на южната половина на зоната - района между Антон-Клисурса и Тъжа (данни, предоставени от ИАОС). По време на теренното проучване през 2022 г. бухалът не е установен в зоната. Нужно е провеждането на целенасочено изследване за установяване големината на гнездовата му популация. Предвид големия брой подходящи местообитания и големината на защитената зона, настоящата оценка на числеността му в нея е по всяка вероятност е леко занижена.

Популация по време на миграция

Предвид факта, че българската популация на бухала е постоянна, предлагаме видът **да отпадне от СФ като образуващ струпвания по време на миграция.**

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът не е установен като гнездещ в UTM квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен. Подходящи за гнездене местообитания са налични в КН75, където са налични скалисти места, но ловува и в покрайнините и. Вероятно се засягат потенциални ловни местообитания, но вида не е регистриран при теренните проучвания (май-юли) на екипа на ДОСВ.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Безпокойство, прогонване на гнездещи птици, нисък гнездови успех и загиване на поколенията поради свързани с прилагането на плана дейности не се очакват тъй като с прилагането му не се предвиждат дейности в гнездовите местообитания на бухала. Видът не е чувствителност към човешко присъствие и често се заселва в нови местообитания с антропогенен произход. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди няма да бъдат предизвикани (степен - 0).

Загуба на местообитания:

Подходящите гнездови местообитания на вида в землището на гр. Тетевен са в гори и скалисти места извън териториалния обхват на плана.

Потенциални ловни местообитания на бухала има вероятност да бъдат засегнати в малка степен, като откритите затревени площи са с площ от около 3,993 дка, а тези с дървета и храсти около 23 дка, т.е. 2 типа ловни местообитания според изискванията на вида. Съпоставимо с земното покритие в зоната това е 0,004% от потенциалните ловни местообитания в зоната. Предвид пренебрежимо малката площ и % засегнати потенциалните ловни местообитания на вида в зоната не се очаква значително въздействие.

Загуба на местообитания не се очаква (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Уралска улулица (*Strix uralensis*)

Биологични особености

Рядък за България вид от семейство Совови (*Strigidae*) с численост на популацията 20-60 гнездещи двойки. В България през размножителния период предпочита стари букови и буково-елови гори, с много хралупести дървета и в близост до открити пространства - пасища, ливади, сечища, но в Северна Европа се среща и в иглолистни гори. Размножаването и започва през март, когато в планинските гори все още властва зимата и има дебела снежна покривка.

Призивите на мъжкия могат да се чуят по-често в първата половина на нощта и по рядко на разсъмване. Отглежда потомството си на различни места - големи хралупи на високи дървета, полухралупи по изгнили пънове, стари гнезда на дневни грабливи птици или врани, между корените на повалено дърво или направо на земята до някой пън. Понякога обитава и тавани на самотни постройки в гората. Ловува нощем и при полумрак, при облачно и мъгливо време и през деня. Ловния район е в покрайнините на гората - сечища, поляни, ливади, пасища. Основна храна са мишевидните гризачи, но ако те намалеят ги замества със земеровки, жаби и едри насекоми. Честа жертва са и младите, недобре летящи пойни птици.

Известните находища са в Централна Стара планина и Средна гора Във втората половина на миналия век е съобщавана за северната част на Западните Родопи (Петров 1979). Присъствието и се регистрира най-често по обажданията и по погадките и рядко може да бъде наблюдавана.

Оценка на популацията в защитената зона

Според Стандартният формуляр на защитената зона в нея гнездят 8 двойки. Данните за присъствие на вида са за южната част на защитената зона, която попада на територията на област София (Янков, 2007).

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

Публикувани данни за присъствието на вида в района - но извън рамките на защитената зона, има за нац. парк „Централен Балкан“ (Николов и др. 2001; Nankinov, Nankinov, 1999; Големански гл. ред., 2015). По време на мониторингови изследвания през 2020 г. видът е регистриран през април и юни (токуващи мъжки екземпляри) в западната част (данни, предоставени от ИАОС). През септември 2022 г. видът е установен в източната част на южната половина на защитената зона, района на с. Тъжа (БДЗП, 2022). По време на теренното проучване през 2022 г. уралската улулица бе установена в зоната само веднъж - 2 екз., регистрирани на 20.10. в западната част на зоната, в близост до рез. „Боатин“ (който е в рамките на нац. парк „Централен Балкан“). Нужно е провеждането на целенасочено изследване за установяване големината на нейната гнездова популация в защитената зона.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът не установен като гнездец в UTM квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен и не ползва за търсене на храна територията, предмет на плана и съседните на нея. Ловните и територии са извън териториалния обхват на плана.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Видът не установен като гнездец в землището на гр. Тетевен. Не е в списъка на ловните обекти и загиване на отделни птици е възможно само в случай на браконьерство. Очакваната от прилагането на плана смъртност сред обитаващите защитената зона и прелитащите над нея ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им не се очаква. Въздействия от прилагането му, изразяващи се в спад на числеността на вида поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите на подходящи гнездови местообитания на вида и територии в които търси храна. С прилагането на плана загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Врабчова кукумявка (*Glaucidium passerinum*)

Биологични особености

Обитава старите смърчови гори, също смесени иглолистни и буково- елови гори. Гнезди в стари хралупи на кълвачи- основно на големия пъстър кълвач. Охотно се заселва и в гнездили. Видът е широко разпространен в цяла Европа, но у нас е най-рядко разпространена от совите.

Оценка на популацията в защитената зона

Според Стандартният формуляр на 33 в нея гнезят 6 двойки в иглолистните гори в високите части на защитената зона.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

Публикувани данни за присъствието на вида в района - но извън рамките на защитената зона, има за нац. парк „Централен Балкан“ (Николов и др., 2001; Nankinov, Nankinov, 1999; Големански гл. ред., 2015). По време на теренното проучване през 2022 г. врабчовата кукумявка не е установена в зоната. Нужно е провеждането на целенасочено изследване за установяване големината на нейната гнездова популация.

Оценка на популацията в територията на плана

Видът е установен като гнездец в UTM квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен. Подходящи за гнездене местообитания са налични в южната и източната части на квадрата. Гнезди и ловува в отдалечени от гр. Тетевен гори.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Безпокойство, прогонване на гнездещи птици, нисък гнездови успех и загиване на поколението поради свързани с прилагането на плана дейности не се очакват. Видът не е чувствителен към човешко присъствие, доста е непредпазлива и много любопитна - известни са случаи, когато се приближава на 5-6 м от хората и любопитно ги разглежда през клоните на дърветата. В случая причина за намаляването на популацията и у нас е изсичането на старите смърчови гори.

Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди определено няма да бъдат предизвикани (степен -0).

Загуба на местообитания:

Подходящите гнездови и ловни местообитания на вида в землището на гр. Тетевен са в стари гори извън териториалния обхват на плана. Загуба на местообитания не се очаква (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Пернатонога кукумявка (*Aegolius funereus*)

Биологични особености

Постоянен за България вид. До началото на XX в. е била широко разпространена в планините, особено в Родопите, но след това започва спад в числеността и до застрашен от изчезване вид. През 21 век числеността на популацията и в България е 825-1200 двойки (Шурулинков 2011). Подобно на врабчовата кукумявка също обитава стари смърчови гори, по високите места и със северно изложение, а в Странджа и букови гори. Токува в периода от март до май и рядко през есента - септември-октомври. Гнезди в хралупи, като предпочита издълбани дупки от черен кълвач. На Витоша гнезди и в изкуствени гнездили. Ловните и местообитания са горски поляни, просеки, открити пространства и покрайнини. Храни се с дребни бозайници, земеровки, мишки и полевки, по-рядко през зимата птици и насекоми.

Оценка на популацията в защитената зона

Според Стандартният формуляр на 33 в нея гнезят 9 двойки.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

Публикувани данни за присъствието на вида в района - но извън рамките на защитената зона, има за нац. парк „Централен Балкан“ (Nankinov, Nankinov, 1999; Големански гл. ред., 2015). По време на теренното проучване през 2022 г. пернатоногата кукумявка не е установена в зоната. Нужно е провеждането на целенасочено изследване за установяване големината на нейната гнездова популация.

Оценка на популацията в територията на плана

Видът е установен като гнездец в УТМ квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен. Подходящи за гнездене местообитания са налични в южната и източната части на квадрата. Гнезди и ловува в отдалечени от гр. Тетевен гори.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Безпокойство, прогонване на гнездещи птици, нисък гнездови успех и загиване на поколенията поради свързани с прилагането на плана дейности не се очакват. Подобно на домашната и врабчовата кукумявка не е чувствителна към човешко присъствие. Причина за намаляването на популацията и у нас е изсичането на старите гори и дърветата с хралупи.

Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди определено няма да бъдат предизвикани (степен -0).

Загуба на местообитания:

Подходящите гнездови и ловни местообитания на вида в землището на гр. Тетевен са в стари гори извън териториалния обхват на плана. Загуба на местообитания не се очаква (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Лещарка (*Bonasa bonasia*), син *Tetrastes bonasia*

Биологични особености

В България лещарката се среща рядко в Рила, Пирин, Родопите и Стара планина в високите планински местообитания. Често се заселва във влажни и усойни местности, близо до реки и дерета. Тя е вид с много специфични изисквания за местообитание, а такива подходящи има сравнително малко в Родопите, на около и над 1000 м н. в. Възможно е в отделни ограничени райони видът да гнезди и под тази височинна граница, но това ще бъдат изолирани случаи (Стоянов). Много е потайна и за да се види трябва да се спазва изключителна тишина. Числеността и се установява през пролетта, когато мъжките токуват. Храни се с реси на брези и елша, пъпки и плодове на различни дървета и храсти. Гнездото на лещарката е малка ямичка, изровена под някой храст, дърво, в мъх или в гнила дървесина и е постлано с треви, листа, а понякога и с малки пръчици, но понякога гнезди и на дървета в стари гнезда от други птици. Подобно на другите кокошеви птици, мъти само женската. У нас е включена в Приложения 2 и 3 от ЗБР.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като постоянен вид с численост 71 гнездящи двойки. Подходящи местообитания са прораствалите с млада гора сечища, смесените млади гори близо до рекички и неголеми блата, както и високите, но редки, с гъст подлес горски масиви.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

В рамките на ОВМ „Централен Балкан“, което включва териториите на сегашния национален парк, НП „Българка“ и 33 „Централен Балкан буфер“ се посочва численост на вида от 180-300 двойки (Костадинова, Граматиков (ред.) 2007). Лещарката се съобщава за

предпарковите територии на нац. парк „Централен Балкан“, но без конкретни данни за находища (Nankinov, Nankinov 1999). По време на теренното проучване през 2022 г. лещарката не е установена в зоната. Видът води скрит начин на живот и е нужно провеждането на целенасочено изследване за установяване големината на гнездовата популация.

Въз основа на наличната информация (публикувана и непубликувана), както и предпочитанията на вида към местообитанията смятаме за нужно посочената в СФ численост на вида в зоната към днешна дата да бъде актуализирана в размер на 71 -100 двойки.

Оценка на популацията в територията на плана

Видът е установен като гнездец в UTM квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен. Подходящи за гнездене местообитания са налични в южната част на квадрата, включително и защитената местност Черния рът.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Безпокойство, прогонване на гнездещи птици, нисък гнездови успех и загиване на поколенията поради свързани с прилагането на плана дейности не се очакват. Лещарката е чувствителна към човешко присъствие, доста е предпазлива и не се среща в населени места. Отрицателни въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди определено няма да бъдат предизвикани (степен -0).

Загуба на местообитания

Подходящите гнездови и ловни местообитания на вида в землището на гр. Тетевен са в горите извън териториалния обхват на плана. Загуба на местообитания не се очаква (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Ливаден дърдавец (*Crex crex*)

Биологични особености:

Прелетно гнездец за страната вид - приоритетен за опазване и застрашен от изчезване вид (Приложение 3 на ЗБР). Числеността на националната популация е 4000 - 8800 токуващи мъжки. (Янков 2007). Обитава влажни ливади с висока трева, а често и места обрасли с раката. Гнезди и в селскостопански площи, ниви люцерни и детелини. Избягва площи с открити водни пространства. Растителната покривка трябва да е поне 20см висока за да се укрие и не много гъста за да може да се придвижва. Често си сменя местообитанията и през различните години може да бъде забелязан на различни места. Появата му в земеделски земи зависи от сеитбооборота. Води нощен начин на живот. През пролетта долита сравнително късно през април-май. Видът е последователно полигамен. Най-напред долитат мъжките и с крясъците си привличат женските. След оплождане и снасяне на яйцата мъжкият се отдалечава и възобновява пеенето си на друго място. След напускане на гнездото от първото люпило женската е в състояние да отгледа и друго поколение ако наблизо има пеещ мъжки. Ливадният дърдавец е сред видовете птици, които линейт. През юли-август маховите пера опадват, птиците изгубват способността си да летят и тогава са най-уязвими. Заплаха за вида е ранното косене, механизацията в селското стопанство и несъобразния с биологията им сеитбооборот.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер“ е включен като наличен, без достатъчно достоверни данни за наличието му в защитената зона (категория DD).

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

В миналото видът е съобщен за района на Розовата долина (Дончев, 1977). Ливадният дърдавец се съобщава за предпарковите територии на нац. парк „Централен Балкан“, но без

конкретни данни за находища (Nankinov, Nankinov, 1999). Видът има значима популация в съседния ПП „Българка“ (Shurulinkov et al., 2018). По време на мониторингови изследвания през 2020 г. видът е регистриран през април (пеещ мъжки екземпляр) в западната част на южната половина на зоната - района на с. Антон (данни, предоставени от ИАОС). През гнездовия период на 2018 и 2022 г. видът е установен в зоната в района на Шипченския проход (БДЗП, 2022). По време на теренното проучване през 2022 г. ливадният дърдавец не е установен в зоната. Нужно е провеждането на целенасочено изследване за установяване големината на гнездовата популация.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът не установен като гнездец в УТМ квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен и не ползва за търсене на храна територията, предмет на плана, която е част от населено място.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Видът не установен като гнездец в землището на гр. Тетевен. Не е в списъка на ловните обекти и загиване на отделни птици е възможно само в случай на браконьерство. Очакваната от прилагането на плана смъртност сред обитаващите защитената зона и прелитащите над нея ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им не се очаква. Отрицателни въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността на вида поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания:

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите на подходящи гнездови местообитания на вида и територии в които търси храна. С прилагането на плана загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Планински кеклик (*Alectoris graeca graeca*)

Биологични особености

Ловен обект включен в Приложение № 1 към чл. 5, ал. 2, т 1 и ал. 5 на Закона за лова и опазване на дивеча, разрешен за отстрел от 1 октомври до 30 ноември съгласно Закона за лова и опазването на дивеча (изм. - ДВ, бр. 91 от 2008 г.). В ареала на разпространението му у нас са регистрирани 51 локални, географски разделени, обособени, самостоятелни популации с изключение на Сакар, Странджа и Източни Родопи. Типичните местообитания на кеклика са скалисти хълмове и карстови терени в планините от 800 m н.в. до горната граница на гората. Обитава припечни склонове, обрасли със заклеавяла храстова растителност, скалисти дефилета, пустеещи места и др. Среща се и в изредени гори, но там е по-малоброен. През лятото се изкачва над горната граница над гората. Избягва местата с дебела снежна покривка и се съсредоточава по заветни топли склонове. Задържа се около кошарите, където намира храна. През есента се събира на големи ята и прекарва зимата така. Лети бързо в права линия, немного високо над терена, но е привързан към местообитанията си и не отлита далеч от тях. По земята бяга бързо. Добре е приспособен към скалния ландшафт. Негативни въздействия върху вида довели до влошаване на условията на живот и намаляване на популацията му са изоставянето на обработваемите площи, създаването на обширни иглолистни култури и ликвидирането на многобройните кошари, в които преди са зимували овце.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” е включен като

наличен, без достатъчно достоверни данни за наличието му в защитената зона (категория DD).

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

По време на полевите проучвания през 2022 г. видът не беше установен. Няма и публикувани данни за регистрация на вида на територията на зоната. Въпреки това, наличието на подходящи местообитания, както и на наблюдения на неголямо разстояние от границите на зоната предполагат, че видът вероятно гнезди в нея, но за установяването на числеността и разпространението му се налага да се проведат допълнителни полеви проучвания.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът не установен като гнездец в UTM квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен и не ползва за търсене на храна територията, предмет на плана, която е част от населено място.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Видът не установен като гнездец в землището на гр. Тетевен. Очакваната от прилагането на плана смъртност сред обитаващите защитената зона и прелитащите над нея ще бъде в границите на естествената и определеното ползване с ловоустройствените проекти на горските стопанства с дейности в защитената зона. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността на вида поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания:

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите на подходящи гнездови местообитания на вида и територии в които търси храна. С прилагането на плана загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Козодой (*Caprimulgus europaeus*)

Биологични особености

Прелетно гнездец за страната вид, приоритетен за опазване и застрашен от изчезване (Приложение 3 на ЗБР). Числеността на националната гнездеща популация е 7000 10000 двойки (Янков). В България се среща от април до октомври. Пролетната миграция е в началото на май, а есенната - от август до средата на октомври. Обитава разредени гори с просеки, поляни, сечища, но се среща и в открити местности с храстова растителност. Ловува през нощта, като летейки с отворена уста лови попадналите в обсега му насекоми. През деня се укрива в труднодостъпни места, храсталаци и гъсти треви. Гнезди на земята на припечни места, с тревна настилка или опадала шума, с добър обзор и положение позволяващо бързо излитане при опасност - просеки, покрай гората и каменисти места с храсти. Горскостопанската дейност, сечите и направата на просеки и горски пътища се отразява благоприятно на козодоя. За разлика от повечето птици не каца напречно на клоните, а се маскира кацайки по дължината на клона. В търсене на храна се

отдалечава на значителни разстояния на места с изобилие от насекоми, торища, обори, ферми и блатата. Регистрира се обикновено нощем тъй като издаваните от него звуци са много характерни и трудно може да бъде объркан с друга нощна птица. Характерния вик на мъжкия се регистрира от последната десетдневка на април до началото на юни.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер” е включен като размножаващ се в зоната вид с численост 119 гнездещи двойки.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

Видът е разпространен повсеместно в цялата страна (Нанкинов и др., 1997; Янков (ред), 2007). В миналото видът е съобщен за района на Розовата долина (Дончев, 1977). Козодоят се съобщава за предпарковите територии на нац. парк „Централен Балкан“, но без конкретни данни за находища (Nankinov, Nankinov, 1999). Видът е установен като гнездящ и в съседния ПП „Българка“ (Shurulinkov et al., 2018). По време на мониторингови изследвания през 2020 г. видът е регистриран през април-май (пеещи мъжки екземпляри) в западната част на южната половина на зоната - района между Клисурска и Сопот (данни, предоставени от ИАОС). По време на теренното проучване през 2022 г. козодоят не е установен в зоната. Нужно е провеждането на целенасочено изследване за установяване големината на гнездовата популация.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът е установен като гнездящ в землището на гр. Тетевен. Гнезди в гори на отдалечени от гр. Тетевен места. Не е в списъка на ловните обекти и загиване на отделни птици е възможно само в случай на браконьерство. Тъй като е нощен вид през дена е укрит на безопасно място очакваната от прилагането на плана смъртност сред обитаващите защитената зона и прелитащите над нея ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им не се очаква. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността на вида поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания

Видът не гнезди в населени места и гр. Тетевен. В границите на трофичните местообитания на вида заедно с горите попадат селскостопанските земи и обширните незастроени площи между сградите в населените места. Като вид ловуващ през нощта хранещ се с насекоми в населени места и след прилагането на плана ще продължи да прелита над територията, предмет на плана. С прилагането му загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*)

Биологични особености

Приоритетен за опазване и застрашен от изчезване вид (Приложение 3 на ЗБР). Числеността на гнездовата популация в България е 1000 - 2000 двойки. Гнезди в дупки по бреговете на реки. Лети ниско над водата или стои кацнало неподвижно на клонче, надвесено ниско над водата или по камъните от където дебне жертвите си. Храни се с малки рибки, които лови по водната повърхност, водни насекоми, ларвите им, мекотели и дребни земноводни. Рядко напуска местообитанията си или имигрира в други водни басейни.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на 33 BG0002128 „Централен Балкан-буфер“ е включен като наличен, без достатъчно достоверни данни за наличието му в защитената зона (категория DD).

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

Земеродното рибарче се съобщава за предпарковите територии на нац. Парк „Централен Балкан“, но без конкретни данни за находища (Nankinov, Nankinov, 1999). Видът е установен като гнездящ в съседния ПН „Българка“ (Shurulinkov et al., 2018). В близост до зона „Централен Балкан буфер“ - особено подбалканските полета, видът може да бъде видян в редица подходящи за него местообитания (Дончев, 1977). В миналото съобщен за нискоразположените реки и потоци на Средна Стара планина - райони, някои от които понастоящем вероятно попадат в рамките на зоната (Дончев, 1974). По време на мониторингови изследвания през 2020 г. видът е регистриран през март-юни в района на с. Тъжа (данни, предоставени от ИАОС).

По време на теренното проучване през 2021 г. земеродното рибарче не е регистрирано в

зоната. Общата площ на водоемите в зоната е изключително малка и числеността му явно е ниска, само в подходящите за вида местообитания (стоящи водоеми или такива с ниска скорост на течащата вода).

Оценка на популацията в територията на плана:

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите на подходящи гнездови местообитания на вида и територии в които търси храна.. Подходящи за вида местообитания са налични в коритото на р. Бели Вит.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Видът не е чувствителен в постгнездовия период. В подходящи местообитания - рибарници и зарибени язовири не проявява реакции на безпокойство спрямо човешко присъствие като се придържат само на безопасно разстояние. Очакваната поради прилагането на плана смъртност сред обитаващите защитената зона ще бъде в границите на естествената и промени в числеността на гнездящите не се очаква. Въздействията от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността на популацията му не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания

Местообитанията на вида в защитената зона няма да бъдат засегнати поради разположението на територията предмет на плана извън границите им. Въздействия от прилагането на плана поради загуба на местообитания няма да бъдат предизвикани (степен - 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Кълвачи:

Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач - (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*)

Дървесната растителност в ПИ 72343.54.444 е неподходяща за гнездене за тези видове. След достигане на определена възраст на дървесната растителност, по границите на 72343.54.444 е възможно привличането им в територията, предмет на плана. Прилагането на плана ще бъде с положителни въздействия за тези видове.

Горска чучулига (*Lullula arborea*)

Биологични особености

Широкоразпространен за страната вид. Обитава смесени, широколистни закелевели горички, храсталаци и изкуствени борови насаждения, алпийски и субалпийски тревни съобщества и храсталаци, като гнезди на земята сред горски полянки. Гнездото е добре маскирано сред тревата, а малките след 14-я ден го напускат. Дава две, а по някога и три поколения. След приключване на гнездовия период птиците се събират на ята и слизат на по-ниски места в равнините. Видът е уязвим към унищожаване и деградация на местообитанията му, както и унищожаване на хранителната база поради пожари и употреба на инсектициди.

Оценка на популацията в защитената зона

По данни от стандартния формуляр видът е с численост в защитената зона 145 гнездящи двойки.

От направения литературен обзор е трудно да се отдели информация за вида в конкретната ЗЗ, тъй като повечето публикувани данни са за НП „Централен Балкан“ или за ОВМ „Централен Балкан“. Според стандартния формуляр на зоната, границите ѝ почти съвпадат с тези на ОВМ „Централен Балкан“ с малки изключения по южната граница, където са разположени допълнителни гнездови територии на консервационно значими хищни птици.

Горската чучулига е посочена за ОВМ „Централен Балкан“ с 320-500 гнездящи двойки (Костадинова и Граматиков 2007). Трудно е, обаче, да определим кои от тях попадат в рамките на ЗЗ „Централен Балкан буфер“, тъй като цитираната численост е за територията на цялото ОВМ, част от което е и ЗЗ.

Обитава предпарковата и горската зона на Централен Балкан, но отделни двойки проникват и в алпийската зона (Нанкинов, 2009).

Не намираме конкретни данни за района на Средна Стара планина в Атласа на гнездящите птици в България (Янков, (ред), 2007).

Видът не е включен в Червена книга на Република България (2015) и по тази причина в изданието липсва анализ за него.

В Плана за управление на НП „Централен Балкан“ 2016 - 2025 г. (Прил. № 1.15.3.) като основени хабитати за вида са посочени: 2 - букови и елово-букови гори и 3 - смърчови и смесени иглолистни гори.

Нанкинов, 2009, отбелязва, че мигриращите птици се концентрират в различни местообитания извън населените места, в това число и по откритите склонове на предпланините. В тази връзка можем да заключим, че това увеличава значението на нископланинските горски масиви за вида извън гнездовия сезон.

От оскъдната информация за зоната в литературата, можем да заключим, че са необходими целенасочени изследвания за набавяне на конкретна и изчерпателна информация относно присъствието и числеността на вида в нея.

По данни на БДЗП, в периода 2018 - 2022 г., в ЗЗ BG0002128 „Централен Балкан буфер“ са наблюдавани общо 13 инд. от вида. Данните на ИАОС от мониторинг през гнездовия сезон (март и юли) на 2020 г. сочат: 20 инд., регистрирани в рамките на ЗЗ.

Нашите теренни проучвания през април - юни 2022 г. регистрираха 25 инд. от вида в зоната.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът е широко разпространен в землището на гр. Тетевен. Гнезди в широколистните гори и необработваемите земеделски земи с храсталаци в ниските части в землището. В постгнездовия период прелита на ята и над гр. Тетевен.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Безпокойство, прогонване на гнездящи птици, нисък гнездов успех и загиване на поколенията поради свързани с прилагането на плана дейности не се очакват. Видът е с кратък жизнен цикъл (продължителност на живота 4-6 години), големи възпроизводствени възможности (снася 3-6 яйца и често с две люпила годишно) и числеността и на дадена територия зависи основно от числеността на хищниците за които тя е храна. Над територията, предмет на плана, прелита само в постгнездовия период, когато не е чувствителен към човешко присъствие. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват, (степен -0)

Загуба на местообитания:

ПИ 72343.54.444 е разположен извън границите на подходящи гнездови местообитания на вида, но може да търси храна. В резултат на реализацията на ИП, може да доведе до загуба на 0,002% от потенциални хранителни местообитания, но това не води до значително въздействие, а пренебрежимо минимално. С прилагането на плана загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Ястребогушо коптиварче (*Sylvia nisoria*)

Биологични особености

Обитава храсталаци и открити сухи места с храсти от драка, шипка, паркове и градини в

населени места и индустриални зони. Числеността на популацията му в България е 4000 - 10000 двойки. Потенциални местообитания за вида са налични в храсталаците в горските площи и необработваемите земи в защитената зона. Ястребогушото коприварче е насекомояден вид. Търси насекоми по земята и сред храстите, в дворове и градини, поради което урбанизацията със създаването на нови зелени площи не води до намаляване на местообитанията му. Най-значимо от негативните въздействия е употребата на растителнозащитни препарати в селскостопанските земи.

Оценка на популацията в защитената зона

По данни от стандартния формуляр видът е с численост в защитената зона 100-200 гнездящи двойки.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на ЗЗ:

От направения литературен обзор е трудно да се отдели информация за вида в конкретната ЗЗ, тъй като повечето публикувани данни са за НП „Централен Балкан“ или за ОВМ „Централен Балкан“. Според стандартния формуляр на зоната, границите ѝ почти съвпадат с тези на ОВМ „Централен Балкан“ с малки изключения по южната граница, където са разположени допълнителни гнездови територии на консервационно значими хищни птици.

Ястребогушото коприварче е посочена за ОВМ „Централен Балкан“ с 10-40 гнездящи двойки (Костадинова и Граматиков 2007). Трудно е, обаче, да определим кои от тях попадат в рамките на ЗЗ „Централен Балкан буфер“, тъй като цитираната численост е за територията на цялото ОВМ, част от което е и ЗЗ.

Обитава предимно хълмисти и предпланински райони като достига до 1000 м.н.в., но може да бъде срещнато и в по-високите части на планините (Нанкинов, 2009). Авторът не коментира конкретни данни от Средна стара планина.

В Атласа на гнездящите птици в България са изнесени данни за гнездене в района на Сопот (1893 г.) (Янков, (ред), 2007).

Видът не е включен в Червена книга на Република България (2015), нито в Плана за управление на НП „Централен Балкан“ 2016 - 2025 г. (Прил. № 1.15.3.) и по тази причина в изданията липсва анализ за него.

От оскъдната информация за зоната в литературата, можем да заключим, че са необходими целенасочени многогодишни изследвания и мониторинг за набавяне на конкретна и изчерпателна информация относно присъствието и числеността на вида в нея.

Данните на БДЗП за периода 2018 - 2022 г. в ЗЗ BG0002128 „Централен Балкан буфер“ не сочат да са наблюдавани индивиди от вида.

Данните на ИАОС от мониторинг през гнездовия сезон (май 2020 г.) сочат: 2 инд., регистрирани в рамките на ЗЗ.

По време на нашите теренни проучвания през 2022 г. не са регистрирани индивиди от вида в зоната.

На този етап не са открити други публикувани данни за вида в зоната.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът е установен като гнездец в UTM квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен. Подходящи за гнездене местообитания са храсталаците в горските земи в землището на гр. Тетевен.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Видът е толерантен към човешко присъствие, гнезди и в населени места и индустриални зони и безпокойство, прогонване на гнездящите двойки, нисък гнездов успех и загиване на поколенията поради свързани с прилагането на плана дейности не се очакват (степен -0)..

Загуба на местообитания

Подходящите гнездови и ловни местообитания на вида в землището на гр. Тетевен са в

храсталаците извън териториалния обхват на плана. Търси насекоми по земята и сред храстите, в дворове и градини, поради което урбанизацията със създаването на нови зелени площи не води до намаляване на местообитанията му. Загуба на местообитания не се очаква (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват въздействия (степен 0)

Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*)

Биологични особености

Гнездещо-прелетен за България вид с обща численост за страната 700-1000 двойки (Бисерков и др. (ред.) 2015). Гнезди основно в стари букови гори с естествена структура, но в Странджа е установена като гнездеща във вековна гора от благун. В ареала си на разпространение извън България обитава различни видове иглолистни, смесени иглолистни-широколистни и широколистни гори на север от тайгата до южните субтропични вечнозелени широколистни гори и в равнините, в подножието и планините до 2350 m н.в. Среща се в заливните гори и храсталаци, паркове, стари овощни градини и като изключение в лозя. Придържа се към средните и долни дърво-храстови горски пояси (Редькин, Коновалова, 2004). По време на миграция се среща на различни места в цялата страна включително и населени места, обикновено ниско между клоните или в храсти и по огради. Гнезди по дърветата в естествени и издълбани от други птици, хралупи, кухини, ниши на място паднали клони, дупки, различни ниши и кухини по стволите и в разклоненията на клоните. Хранителната и база включва насекоми от различни групи и етапи на развитие, също и паяци. По-рядко кълват малки мекотели, а през втората половина на лятото и есента сочните плодове на някои растения (бъз, къпина).

Оценка на популацията в защитената зона

По данни от стандартния формуляр видът е с численост в защитената зона 195 гнездещи двойки.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на ЗЗ:

От направения литературен обзор е трудно да се отдели информация за вида в конкретната ЗЗ, тъй като повечето публикувани данни са за НП „Централен Балкан“ или за ОВМ „Централен Балкан“. Според стандартния формуляр на зоната, границите ѝ почти съвпадат с тези на ОВМ „Централен Балкан“ с малки изключения по южната граница, където са разположени допълнителни гнездови територии на консервационно значими хищни птици.

ОВМ „Централен Балкан“ (и в частност ЗЗ „Централен Балкан буфер“) е едно от най-важните места в страната от значение за Европейския съюз за опазването на комплекс от 14 застрашени вида, един от които е и червеногушата мухоловка (Костадинова и Граматиков 2007).

Червеногушата мухоловка е посочена за ОВМ „Централен Балкан“ с 550-600 гнездящи двойки (Костадинова и Граматиков 2007). Трудно е, обаче, да определим кои от тях попадат в рамките на ЗЗ „Централен Балкан буфер“, тъй като цитираната численост е за територията на цялото ОВМ, част от което е и ЗЗ.

В Атласа на гнездящите птици в България видът е описан с петнисто разпространение, съсредоточено основно в буковия пояс на Стара планина (на изток до Сливенска планина). През 1975 г. многоброен и на места доминантен вид в Централна Стара планина (в старите гори от *Fagus sylvatica* на Васильовска и Тетевенска планина в района на резерват „Стенето“), където е разположена основната част на българската популация (Янков, (ред), 2007).

Според Червена книга на България в Централна Стара планина има 400-500 двойки Големански (гл. ред) (2015).

Нанкинов (2009) счита, че на много места в планините ни съществуват изолирани

гнездилища, неизвестни на специалистите като уточнява подобни в Стара планина от рида Дебели дял, над с. Рибарица, резервата Боатин и съседната местност Голям Климаш в Тетевенския Балкан, резерват Стенето, като птиците достигат н.в. 1350 м.н.в.

В Планът за управление на НП „Централен Балкан“ 2016 - 2025 г. (Прил. № 1.15.3.) като основен хабитат за вида са посочени: 1 - смесени широколистни гори в ниския планински пояс; 2 - букови и елово-букови гори.

По данни на БДЗП, в периодът 2018 - 2022 г., в 33 BG0002128 „Централен Балкан буфер“ е наблюдаван 1 инд. през 2021 г.

Данните на ИАОС от мониторинг през гнездовия сезон на 2020 г. сочат 1 инд., регистриран в рамките на 33.

Нашите теренни проучвания от април до октомври 2022 г. не регистрираха нито един индивид от вида в зоната.

Оценка на популацията в територията на плана

Видът не е установен като гнездящ в землището на гр. Тетевен. Видът не е установен при нашите проучвания както в 72343.54.444, така и в съседните горски територии. Това е вид, който гнезди в типични хралупи, а такива дървета не са установени в имота, които да имат убежища, защото 99% от тях са на възраст 5-15 г.

Местата в които е регистрирано гнездене са храсталаци и подраст в горските земи, но в постгнездовия период отделни индивиди навлизат и в тях.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди;

Безпокойство, прогонване на гнездящите двойки, нисък гнездови успех и загиване на поколенията поради свързани с прилагането на плана дейности не се очакват. В постгнездовия период се среща и в населените места сред храстите, в дворове и градини. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността и не се очакват (степен 0).

Загуба на местообитания

Подходящите за нея местообитания в защитената зона гори, храсталаци, паркове, овощни градини, крайпътни и крайречни насаждения и зелени площи в защитената зона запазват площта си. Това е вид, който гнезди в типични хралупи, а такива дървета не са установени в имота, които да имат убежища, защото 99% от тях са на възраст 5-15 г.

Въздействия от прилагането на плана поради загуба на местообитания няма да бъдат предизвикани (степен - 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*)

Биологични особености:

Прелетно гнездец за България вид. В България е често разпространена с численост на популацията и 300 000 - 700 000 двойки (Янков 2007). Обитава предимно открити, обрасли с храсти местности и покрайнини на гори, до горната граница на гората, сечища, градски паркове градини и индустриални зони (Янков 2007). Гнезди ниско по храстите и дърветата. Негативни въздействия за вида са горските пожари и употребата на инсектициди.

Оценка на популацията в защитената зона

По данни от стандартния формуляр видът е с численост в защитената зона 500 - 800 гнездещи двойки.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

При проучванията през 2022 г. видът беше установен като сравнително чест в подходящите местообитания в зоната. Общо бяха установени 30 двойки или пеещи мъжки през гнездовия период.

Типичните гнездови и хранителни местообитания за вида в зоната са храстови местообитания - склонове обрасли с глог, шипка или трънка, както и пасища, степи и ливади

обрасли с редки храсти и ниски дървета. По-малък брой червеногърби сврачки гнездят в лозя и овощни градини.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът е широко разпространен в землището на гр. Тетевен. Гнезди в широколистните гори и необработваемите земеделски земи с храсталаци в ниските части на землището на гр. Тетевен. Като вид, който се среща и в населените места може да бъде видяна и в територията, предмет на плана. При теренните проучвания вида не е установен нито като гнездящ, нито да използва територията на имота като хранително местообитание.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Видът не е чувствителен към антропогенно натоварване, гнезди в населените места и индустриалните зони. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват. (степен 0)

Загуба на местообитания

Като вид който се среща и в градски паркове градини и индустриални зони, често по огради и електропроводи от които дебне жертвата си с прилагането на плана загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Черночела сврачка (*Lanius minor*)

Биологични особености:

Гнездещо прелетен за България вид с численост на популацията 5000 15000 двойки. Гнезди в открити терени и пасбища, сухи тревни съобщества в скалисти терени, а също така и в лозя паркове, овощни градини, крайпътни и крайречни насаждения. В Западна Европа, включително Франция, малката сива сврачка се е адаптирала добре към някои култивирани степни пейзажи (поликултури, крайпътни дървета), и индустриални зони. Храни се с насекоми, които дебне от стълбове, храсти, клони на дървета и др. Намаляването на числеността и в Западна Европа се дължи предимно на употребата на растителнозащитни препарати в селскостопанските земи.

Оценка на популацията в защитената зона

По данни от стандартния формуляр видът е с численост в защитената зона 4 гнездещи двойки.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

При проведените през 2022 г. проучвания, по време на гнездовия период, видът не е регистриран, но за годината има 3 наблюдения на територията на зоната, въведени в платформите SmartBirds и Observation.org. Две от тези наблюдения са в равнинната част на зоната, а едно е в алпийската част над х. Паскал. През юни 2021 г., един индивид е наблюдаван на границата на зоната в билната част на Троянския проход (регистрация в eBird). Тези данни, както и наличието на голяма площ с подходящи за вида местообитания, позволяват да се направи заключение, че видът вероятно е с по-висока численост на гнездовата популация от тази, вписана в СФ.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът не е установен като гнездещ в UTM квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен, но не е установен в околните територии и за това не е установен в 72343.54.444, където да търси храна.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Видът не гнезди в гр. Тетевен. Принадлежи към не е чувствителните към антропогенно натоварване птици, гнезди в населените места и индустриалните зони, като е регистрирана и на територията на гр. София. Намаляването на числеността и в Западна Европа се дължи предимно на употребата на растителнозащитни препарати в селскостопанските земи. Очакваната от прилагането на плана смъртност сред обитаващите защитената зона и прелитащите над нея ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им не се очаква. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността на вида поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания

Като вид който се среща и в населени места, градски паркове градини и индустриални зони с прилагането на плана загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*)

Биологични особености

В България видът е прелетно гнездещ, като мигрира до местата в които зимува. Приоритетен за опазване и защитен от изчезване вид. Общата численост на гнездещата популация в България е между 25000 и 75000 двойки (Янков). Обитава храсталаци и тревни съобщества в разредени гори или фрагментирани със синури и храсти земеделски земи. Във Франция е характерна и за местообитания, които са нехарактерни за другаде - често се среща в лозя. Видът е заплашен от изчезване поради това, е считан за ценен деликатес в западна Европа, главно Франция и Италия. В миналото е бил улавяна с мрежи угоявана в клетки и изпичана след удавяне в бренди. До обявяването и за защитен вид до 50000 птици са били улавяни годишно - колкото е референтната за България популация. В някои заведения се предлага като деликатес на много висока цена. В страните от Европейския съюз е защитен вид, но в някои райони на Франция (Аквитания) са регистрирани нарушения, въпреки високите глоби 15000 евро и конфискация на уредите и автомобила, ако такъв е бил използван, тъй като е ценена като блюдо за крале и личности с високо финансово състояние. При нормални условия видът е с ниска демографска уязвимост. Снася 4-6 яйца, които мъти 11-12 дни. Дава до две поколения годишно. Малките след 10-15 дни напускат гнездото. Половозрели са след 1 година. Видът е със средна продължителност на живота 5,8 години (Moller 2006) при 60% естествена годишна смъртност на едногодишните.

Оценка на популацията в защитената зона

По данни от стандартния формуляр видът е с численост в защитената зона 60 гнездещи двойки.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

При проучванията през 2022 г. видът беше установен 7 пъти (пеещи мъжки в подходящо местообитание) на територията на зоната. През юни 2020 г., по данни на ИАОС, при провеждане на Мониторинг на видове птици в НАТУРА 2000 са регистрирани 4 гнездови територии на вида. В платформите SmartBirds, eBird и Observation.org също има регистрации на вида през размножителния период в различни части на зоната. Типичните гнездови и хранителни местообитания за вида в зоната са храстови и открити местообитания и покроянини на гори.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът не е установен като гнездещ в UTM квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен и не ползва за търсене на храна територията, предмет на плана, и съседните на нея,

които са част от гр. Тетевен.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Прогонване на гнездещи двойки, нисък гнездови успех и загиване на поколенията поради свързани с прилагането на плана дейности не се очакват. Видът е толерантен към човешко присъствие и е наблюдаван от автора на тази част на доклада в урбанизирани територии (местността Мапи в землището на гр. Созопол, на около 30 м от построения ваканционен комплекс, където гнезди в храсти (Вълчанов непубл). Определящи ще бъдат въздействията от горското и селското стопанство в защитената зона. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди не се очакват (степен 0).

Загуба на местообитания

Подходящите за гнездене местообитания в защитената зона са храсталаци и открити сухи места с храсти от драка, шипка, към които не се числи имота за който се изготвя плана, а също паркове и градини в населени места.. Загуба на местообитания няма да бъде предизвикана (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Видове по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие:

Малък ястреб (*Accipiter nisus*)

Биологични особености

Резидентен и гнездец за България вид, като обитаващите северните части на континента мигрират и зимуват на юг. Зимувачи птици могат да бъдат наблюдавани в населените места, включително и големи градове. Видът е с численост на националната популация 1500- 2000 гнездещи двойки (Янков 2007) и е защитен на територията на цялата страна (Приложение 2 и 3 на ЗБР). Гнезди в широколистни гори, но също така и в населени места паркове, градини и индустриални зони. Гнезди по дърветата, като предпочита изоставени гнезда на вранови птици. Разполага гнездото на дърво на височина 4 - 22м. Местните птици ловуват в покрайнините на гората, но прелетните и зимувачите могат да бъдат наблюдавани в различни местообитания, също и населени места. По време на миграции лети поединично или на малки ята. Храни се основно с птици, по-малко с бозайници, като ловува практически навсякъде (Jonsson 2006, Marquiss & Newton 1982, Wyllie 1985, Симеонов и кол. 1990).

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като гнездец вид с численост 60 гнездещи двойки. Потенциалните гнездови местообитания на вида в зоната са горите, ивиците и групи дървета, трайните насаждения, парковете и градините в населените места. Потенциалните ловни местообитания са най-вече тревните местообитания, храсталаците, обработваемите площи и горите.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на ЗЗ:

По данни от ИАОС за 2020 г. в границите на ЗЗ „Централен Балкан буфер“ са отчетени 14 малки ястреба през март-април 2020 г. и един - през юли 2020 г.

За периода 2018-2022 г. в SmartBirds видът е регистриран в зоната на 08.09.2021 г. - 1 инд., 21.09.2021 г. - 3 инд., 28.03.2022 г. - 2 инд., 04.06.2022 г. - 1 инд., 21.07.2022 г. - 1 инд., 30.08.2022 г. - 1 инд.

По данни от eBird видът е наблюдаван в зоната на 24.05.2016 г. - 2 инд., 10.02.2019 г. - 1

инд., 22.09.2020 г. - 1 инд. в района на проход Беклемето; на 09.04.2021 г. - 1 инд., 08.08.2022 г. - 1 инд., 10.08.2022 г. - 1 инд., 28.01.2022 г. - 1 инд. в района на с. Рибарица; на 25.07.2021 г. - 1 инд. в района на екопътека „Бяла река“; на 04.08.2022 г. - 1 инд., 03.10.2021 г. - 1 инд. в местност Паниците; на 06.08.2020 г. - 1 инд., 11.09.2019 г. - 1 инд., 13.09.2019 - 1 инд., 17.11.2018 г. - 2 инд. в района на вр. Шипка; на 11.10.2017 г. - 1 инд. в местност Узана.

В Observation.org видът е регистриран на 11.09.2022 г. в района на вр. Шипка; на 28.06.2021 г. в района на резерват „Лешница“; на 02.01.2021 г. в района на с. Ясеново. По време на теренните проучвания бяха установени един мъжки индивид на 18.04.2022 г. в района на с. Антон, един женски - на 07.04.2022 г. в района на с. Манолово и 2 инд. на 20.10.2022 г. в района на с. Дивчовото; 21.10.2022 г. - 1 инд. в района на с. Христо Даново.

Повечето налични данни са от периодите по време на миграция. През гнездовия период видът води по-прикрит начин на живот.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът е установен като гнездец в UTM квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен. Гнезди в гори на отдалечени от територията, предмет на плана места като територията на гр. Тетевен се облита от ловуващи, гнездещи в горите и мигриращи индивиди.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Видът не проявява чувствителност към човешко присъствие. Местните птици ловуват в покрайнините на гората, но прелетните и зимуващите могат да бъдат наблюдавани в различни местообитания, също и в населени места. В населените места улавя пилета, домашни гълъби, врабчета и други гнездещи на територията им диви птици. Отрицателни въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността му не се очакват - (степен 0).

Загуба на местообитания

Гнездовите му местообитания попадат в клас земно покритие смесени гори и широколистни листопадни гори, които няма да бъдат засегнати с прилагането на плана. Ловува в открити площи и на територията на населени места. По тези причини урбанизацията не води до промяна на площта на местообитанията му. Въздействия от прилагането на плана, поради загуба на местообитания няма да бъдат предизвикани (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Обикновен мишелов (*Buteo buteo*)

Биологични особености

Числеността на популацията му в България е 2500 - 4000 двойки, но е един от масовите мигранти както през есента така и през пролетта. Гнезди на дървета, като размерите на гнездото могат да достигнат до 1 м в диаметър и 0,8 м височина, така, че при наличие на гнездо в района то лесно може да бъде открито. Обикновено дебне жертвите си от клони, стълбове на електропреносната мрежа, колове на огради или реейки се във въздуха. В хранителния му спектър влизат 257 животински вида 37% дребни бозайници, основно полевки (*Microtus arvalis*), 59% птици, 1% влечуги и земноводни и 2% риба (Hastadt, V. & Sommer, P). През зимата е чест край пътищата, където се струпват дребни пойни птици, като в състава на храната му влизат и загинали от автомобилите животни. Среща се и в по-големи населени места.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като размножаващ се в зоната вид с численост 69 гнездещи двойки. Разпределението на гнездещите двойки е равномерно във всички квадрати в защитената зона.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

Според резултати от мониторинг на хищни птици за периода 2010-2012 г. в защитена зона „Централен Балкан буфер“ е установена 1 гнездяща двойка обикновени мишелови (Матеева и др., 2013).

По данни от ИАОС в границите на ЗЗ „Централен Балкан буфер“ за периода март-юли 2020 г. са отчетени 70 обикновени мишелова, от които 11 двойки в гнездови хабитати.

За периода 2018-2022 г. в SmartBirds видът е регистриран в зоната през май 2018 г. 1 инд., юни 2018 г. - 1 инд., август 2018 г. - 1 инд.; април 2020 г. - 1 инд., юни 2020 г. - 1 инд., август 2020 г. - 3 инд.; април 2021 г. - 3 инд., юни 2021 г. - 1 инд., юли 2021 г. - 3 инд., август 2021 г. - 2 инд., септември 2021 г. - 5 инд.; май 2022 г. - 1 инд., юни 2022 г. 1 инд., юли 2022 г. - 7 инд., август 2022 г. - 1 инд.

По данни от eBird видът е наблюдаван в зоната през април 2021 г. - 7 инд., юли г. - 4 инд., януари 2022 г. - 1 инд., април 2022 г. - 13 инд., юли 2022 г. - 2 инд., август г. - 1 инд. в района на с. Рибарица; май 2021 г. - 1 инд., юни 2022 г. - 1 инд. на проход Беклемето; април 2019 г. - 12 инд., септември 2019 г. - 7 инд., август 2020 г. - 2 инд. в района на вр. Шипка; юли 2017 г. - 5 инд., октомври 2017 г. - 1 инд. в местност Узана; май 2021 г. - 1 инд., септември 2020 г. в района на с. Тъжа; юни 2022 г. - 2 инд., август 2022 г. - 3 инд. в местност Паниците; май 2022 г. - 4 инд. в района на екопътека „Бяла река“; юни 2022 г. - 2 инд. в района на водопад Сучурум.

В Observation.org видът е регистриран през юли 2022 г. - 2 инд., август 2022 г. - 1 инд. в района на с. Скобелево; декември 2021 г. - 1 инд. в района на водопад Търниченско пръскало.

По време на теренните проучвания в защитената зона през 2022 г. видът беше установен на 02.04.2022 г. - 2 инд. в района на х. Тъжа; 05.04.2022 г. - 3 инд. в пасища между с. Скобелево и с. Ясеново; 04.04.2022 г. - 2 инд. в местност Паниците; 05.04.2022 г. - 4 инд. в пасища над с. Васил Левски; 06.04.2022 г. - 2 инд. в района на с. Крън; 07.04.2022 г. - 3 инд. западно от с. Тъжа; 06.05.2022 г. - 2 инд. в района на с. Ясеново; 17.06.2022 г. - 4 инд. в района на с. Тъжа; 18.04.2022 г. - 1 инд. в района на с. Христо Даново; 20.04.2022 г. - 8 инд. в района на с. Скобелево и с. Ясеново; 01.06.2022 г. - 1 инд. в района на с. Черни Вит; 22.06.2022 г. - 1 инд., 24.06.2022 г. - 1 инд. в местност Узана; 24.06.2022 г. - 3 инд. в района на с. Ясеново; 21.10.2022 г. - 2 инд. в района на с. Васильово; 21.10.2022 г. - 1 инд. в района на с. Христо Даново.

Представените данни сочат, че обикновеният мишелов е широко разпространен вид в зоната, който гнезди в разнообразни по тип горски масиви.

Оценка на популацията в територията на плана

Видът е установен да гнезди в землището на гр. Тетевен. Гнезди в гори на отдалечени от територията, предмет на плана, места като селото се облита от ловуващи, гнездещи в горите и мигриращи индивиди. Зимуващи и прелитащи птици ловуват в откритите площи землището и покрай пътя за гр. Тетевен. Видът не е установен по време на теренните ни проучвания в площите на ИП, както като за гнездене, така и за търсене на храна. Вероятно в тази затворената част на дефилето на река Бели Вит не се среща, а предпочита по отворените територии. Но като цяло вида е привързан повече към по-обширни открити пространства, където намира лесно храната си.

Очаквани въздействия от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Безпокойство, прогонване на гнездещи двойки, нисък гнездови успех и загиване на поколенията поради свързани с прилагането на плана дейности не се очаква. Подходящите за гнездене местообитания на обикновения мишелов са в отдалечени от територията, предмет на плана и гр. Тетевен места в горите, където въздействията от дейностите в селото са недоловими. Зимуващите и ловуващи покрай пътищата птици не проявяват чувствителност към човешко присъствие и автомобилния трафик. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Загуба на местообитания

Подходящите за гнездене местообитания в защитената зона са широколистните гори, а трофичните откритите площи, обработваеми и необработваеми земи извън териториалния обхват на плана. Отрицателни въздействия от прилагането на плана, поради загуба на местообитания няма да бъдат предизвикани (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0)

Черношипна ветрушка (*Falco tinnunculus*)

Биологични особености

Широко разпространен в България вид, обявен за защитен. Само в най-северните райони на Европа е прелетен, а в останалите части може да бъде видян целогодишно. Гнезди най-често в изоставени гнезда на врани свраки или други сравнително едри птици, понякога в градовете гнезди по високи сгради, като избира обикновено някой отвор в стена защитен от вятъра включително и в индустриални зони. Предпочита открити местности и избягва гъсти и затворени гори. Често може да се види да лети над поляни, ниви и ливади. През последните години се наблюдава гнездене и на покривите на сгради в бившите селскостопански дворове и електрически стълбове. В хранителния и спектър влизат дребни пойни, гризачи и насекоми, които летят на малка височина или улавя на земята.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включена като размножаващ се в зоната вид с численост 24 гнездещи двойки.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на 33:

По данни от ИАОС за 2020 г. в границите на 33 „Централен Балкан буфер“ са отчетени 18 черношипни ветрушки, от които една двойка в гнездови хабитат и една - на гнездо.

За периода 2018-2022 г. в SmartBirds видът е регистриран в зоната през септември 2018 г. - 1 инд.; август 2020 г. - 1 инд.; август-септември 2021 г. - 5 инд.; май 2022 г. - 1 инд., юни 2022 г. - 2 инд.; юли 2022 г. - 2 инд.; август 2022 г. - 1 инд.

По данни от eBird видът е наблюдаван в зоната на 24.05.2016 г. - 1 инд., 02.07.2017 г. - 1 инд., 24.07.2020 г., 05.06.2021 г. - 1 инд., 03.07.2021 г. - 1 инд., 24.07.2021 г. - 4 инд., 30.07.2022 г. - 1 инд., 06.08.2022 г. - 4 инд. в района на проход Беклемето; 04.07.2017 г. - 1 инд. в местност Узана; 11.04.2016 г. - 1 инд., 11.05.2018 г. - 6 инд., 17.11.2018 г. - 1 инд., 03.04.2019 г. - 3 инд., 11.09.2019 г. - 2 инд., 13.09.2019 г. - 6 инд., 06.08.2020 г. - 1 инд., 03.05.2021 г. - 1 инд. в района на вр. Шипка; 24.07.2021 г. над гр. Клисурса.

В Observation.org видът е регистриран на 09.09.2022 г. - 1 инд. в района на вр. Шипка; 16.08.2021 г. - 1 инд. в района на вр. Бузлуджа; 14.04.2019 г. - 2 женски инд. и 1 мъжки инд., 13.05.2017 г. - 1 женски инд., 08.02.2020 г. - 1 инд. в района на с. Шейново; 09.08.2017 г. - 3 инд. в района на местност Узана; 22.06.2021 г. - 1 инд. в района на резерват „Лешница“.

Резултати от проведен мониторинг на хищни птици за периода 2010-2012 г. показват 1 гнездяща двойка черношипни ветрушки в 33 „Централен Балкан буфер“ (Матеева и др., 2013).

По време на теренните проучвания в защитената зона през 2022 г. видът беше установен на 06.04.2022 г. - 1 инд. в района на с. Крън; 18.04.2022 г. - 1 инд. в района на с. Христо Даново; 20.04.2022 г. - 5 инд., 24.06.2022 г. - 1 двойка между с. Ясеново и с. Шейново; 24.06.2022 г. - 1 инд. в района на с. Скобелево; 21.10.2022 г. - 1 двойка в района на с. Христо Даново.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът е установен да гнезди в землището на гр. Тетевен, но не гнезди в територията, предмет на плана. Зимуващи и прелитащи птици ловуват в откритите площи, покрай пътищата и селските дворове. Видът не е установен по време на теренните ни проучвания в площите на ИП, както като за гнездене, така и за търсене на храна. Вероятно в тази по-затворената част на дефилето на река Бели Вит не се среща, а предпочита по отворените територии. Но като цяло вида е привързан повече към по-обширни открити пространства, където намира лесно храната си.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Освен в горите видът гнезди и на електрически стълбове, по сгради и в зелени площи в населени места, като често ловува в дворове, като напада млади пилета, врабчета и млади гълъби. Наблюдавана е да ловува и в големи градове. Не се очаква отрицателно въздействие върху вида изразяващо се в безпокойство, загиване на поколението по време на гнездене и спад в числеността на вида (степен 0).

Загуба на местообитания

Отрицателни въздействия от прилагането на плана поради загуба на местообитания няма да бъдат предизвикани, тъй като освен в гори и земеделски земи, гнезди и ловува в населени места, включително и в индустриални зони (степен - 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Сокол орко (*Falco subbuteo*)

Биологични особености

Прелетногнездец за България вид с численост на националната популация 600-1200 двойки. Приоритетен за опазване и защитен на територията на страната вид (Приложение 2 и 3 на ЗБР). Предпочита степи и други подходящи открити местности покрити нарядко с дървета. Гнезди в широколистни, иглолистни и влажни алувиални гори. Не се среща в градски или заселени от човека зони. Подобно на другите соколи гнезди в изоставени гнезда от вранови птици най-често на чавки.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като гнездец и преминаващ вид с численост 3-5 гнездещи двойки.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на ЗЗ:

По данни от ИАОС през 2020 г. в границите на ЗЗ „Централен Балкан буфер“ са отчетени 2 сокола орко на 14.04.2020 г. и 15.05.2020 г. в подходящо гнездово местообитание.

За периода 2018-2022 г. в SmartBirds видът не е бил регистриран в зоната.

По данни от eBird видът е наблюдаван в зоната на 15.04.2016 г. - 1 инд., 11.05.2018 г. - 1 инд., 12.09.2019 г. - 1 инд., 13.09.2019 г. - 1 инд., 14.09.2019 г. - 1 инд. в района на вр. Шипка.

В Observation.org видът е регистриран на 27.06.2014 г. - 1 инд. в района на с. Ясеново; 25.09.2011 г. - 1 инд. в района на резерват „Еленова гора“.

По време на теренните проучвания през 2022 г. в защитената зона видът беше установен на 19.04.2022 г. - 1 инд. в района на с. Васил Левски; 20.04.2022 г. - 2 инд. между с. Шейново и с. Ясеново; 20.04.2022 г. - 1 инд. в района на с. Горно Сахране; 21.10.2022 г. - 1 инд. в района на с. Христо Даново.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът не е установен като гнездец в УТМ квадрат К85, в който попада землището на гт. Тетевен и не ползва за търсене на храна територията, предмет на плана, която е част от населено място.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Безпокойство, прогонване на гнездещи двойки, нисък гнездови успех и загиване на поколението поради свързани с прилагането на плана дейности не се очаква. Не гнезди в землището на гр. Тетевен. Промени в числеността на вида няма да бъдат предизвикани. Въздействия от прилагането на плана, изразяващи се в спад на числеността на сокола орко (*Falco subbuteo*) не се очакват (степен - 0).

Загуба на местообитания

Подходящите за гнездене местообитания в защитената зона са широколистните гори, а трофичните откритите площи, обработваеми и необработваеми земи извън териториалния обхват на плана. Въздействия от прилагането на плана, поради загуба на местообитания няма да бъдат предизвикани (степен 0).

Обща оценка: Не се очакват отрицателни въздействия (степен 0).

Ловен сокол (*Falco cherrug*)

Вид включен в стандартния формуляр на защитената зона с численост 1 гнездеща двойка и 3 преминаващи индивида. След 2006 г. изчезва като гнездещ за България вид (Домусчиев и кол, 2011). През 2019 г. започва повторното му интродуциране от ФПС „Зелени Балкани“, но гнездене в на територията на защитената зона не е установено и видът не е включен в определения със заповедта за обявяване на защитената зона предмет на опазване.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на ЗЗ:

Ловният сокол е изключително рядък вид в страната. Съгласно Червената книга на Р България последното регистрирано гнездене е от 1997 г. През периода 2000-2005 г. има сведения за повече от 130 наблюдения на ловни соколи през гнездовия период в различни части на страната. Най-многобройни са данните от Централна (28 сведения) и Източна Стара планина (27 сведения). Специално проучване на вида, започнато през 2006 г. показва наличието в страната към 2010 г. на до 9 двойки, като се допуска размножаването на 1-2 двойки, но без да има преки данни за нито едно заето гнездо (Янков и др., 2013).

През 2018 г. е открито заето гнездо от вида в Южна България. Двете птици, формиращи двойката, са били излюпени в Спасителния център за диви животни на „Зелени Балкани“ през 2015 г. и освободени в дивата природа в рамките на проект „Завръщане на ловния сокол в България“.

Проектът „Осигуряване на възстановяването на застрашения ловен сокол в България и Южна Румъния“ е посветен на възстановяването и опазването на вида в 28 защитени зони по Натура 2000. Информацията, събрана в периода между 2007 и 2011 г. обозначава възможността за гнездене на две двойки ловни соколи в ЗЗ „Централен Балкан буфер“ по южните склонове на планината. Освен през гнездовия сезон, областта е важна за ловните соколи и по време на миграция, което се доказва от целевите проучвания, проведени през 2008-2013 г.

През страната преминават редовно мигриращи ловни соколи както при есенната, така и при пролетната миграция. В повечето случаи това са вероятно индивиди от по-северни части на ареала - Украйна, Молдова, Унгария. През 2008 и 2009 г. снабден със сателитен предавател унгарски ловен сокол преминава над Западна България както на отиване към мястото си на зимуване в Гърция, така и на връщане оттам (Янков и др., 2013).

По данни от ИАОС за 2020 г. в границите на защитената зона е регистриран един възрастен ловен сокол в подходящо гнездово местообитание на 03.06.2020 г.

За периода 2018-2022 г. в SmartBirds видът не е регистриран в зоната.

По време на теренните проучвания в защитената зона през 2022 г. видът не беше установен.

Не се очакват отрицателни въздействия върху вида и местообитанията му от прилагането на плана.

Орел рибар (*Pandion haliaetus*)

Вид, включен в стандартния формуляр и заповедта на защитената зона в категория DD (без достатъчно достоверни данни) В защитената зона съгласно стандартния и формуляр клас земно покритие „водни площи“ не е представен, т.е. липсват подходящи местообитания за

вида, който е изключително рибояден. Не е установен като гнездец в защитената зона.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на ЗЗ:

Съгласно СФ на зоната видът е мигриращ. Мигриращата популация е **неизвестна**, поради липса на данни (Quality „DD”), но се среща в зоната (Category: very rare - V), (оценка „С”). Опазването на вида е добро (оценка „В“), популацията не е изолирана в рамките на разширен ареал (оценка „С“). Общата оценка на стойността на зоната за съхранение на вида е „С“ - значима стойност.

Няма данни за наблюдения на вида в зоната. Според Костадинова и Граматиков (2007) видът не присъства в зоната.

Теренното проучване през 2022 г. не установи птици от вида в зоната. Няма данни за наблюдения на вида и в ИАОС и БДЗП.

По данни от <https://ebird.org/> за 2021 и 2022 г., видът не е наблюдаван в зоната.

По данни от <https://observation.org> за 2021 и 2022 г., видът не е наблюдаван в зоната.

Липсват публикувани данни за концентрацията на вида в зоната, поради което се налага поставянето на междинна цел до 2027 г. да се проведе мониторинг, който да изясни тази численост.

Не се очакват отрицателни въздействия върху вида и местообитанията му от прилагането на плана.

Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*);

Биологични особености

Гнездящо-прелетен за България и разширяващ ареала си вид. Обитава стари паркове, разредени широколистни и смесени гори. В равнините гнезди в лонгозни влажни гори, гори край водоеми, овощни градини, градини и паркове в населени места. Гнезди в хралупи и изкуствени гнездилици (Нанкинов, 2013). Видът се среща и гнезди както в трудно достъпни места, така и в населени места.

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като гнездец вид с численост 75 гнездеци двойки, но не е включен в определения със заповедта за обявяване на защитената зона предмет и цели на опазване.

Съгласно доклада за специфичните и подробните цели на ЗЗ:

При проучванията през 2022 г. видът беше установен в края на месец април на територията на зоната. В този период не може да се определи с достоверност дали птицата е мигрираща или заела гнездова територия. През 2020 г. във връзка с провеждане на Мониторинг на видове птици в НАТУРА 2000 на територията са регистрирани 11 заети територии на вида установени чрез регистрация на пеещи мъжки в подходящо гнездово местообитание.

Оценка на популацията в територията на плана:

Видът е установен като гнездец в УТМ квадрат КН85, в който попада землището на гр. Тетевен, но не гнезди в територията, предмет на плана и не ползва при търсенето на храна.

Очаквани въздействия от реализирането на ИП:

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди

Безпокойство, прогонване на гнездящите двойки, нисък гнездов успех и загиване на поколенията поради свързани с прилагането на плана дейности не се очакват. Видът гнезди и в населени места и по тези причини прогонване на индивиди и спад в числеността на

гнездящите в защитената зона не се очаква. Въздействия изразяващи се в спад на числеността и не се очакват.

Загуба на местообитания

Местообитанията на вида попадат в клас земно покритие смесени гори и широколистни листопадни гори. С прилагането на плана увреждане и отнемане на местообитания на вида не се очакват.

Обща оценка на въздействията - не се очакват (степен 0)

5.3. Описание и анализ на въздействието от прилагането на плана върху целостта на 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и 33 BG0002128 „Централен Балкан - буфер“ с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на реализацията, така и при експлоатацията;

5.3.1 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“

Прилагането на плана не е свързано с отделяне на наднормени нива на емисии, генерирани отпадъци и други физични фактори, които пряко или косвено биха увредили компонентите на околната среда или оказали негативно въздействие върху типовете природни местообитания и видовете предмет на опазване в 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“

Свързаните с прилагането на плана дейности не засягат водоеми, мочурища, находища на специфични растителни и животински видове, както и защитени територии по ЗЗТ, представляващи ключови елементи в нея.

Възможно е с прилагането на плана в случай на необходимост от постигане на максимално допустимите застроителни параметри краткосрочно обезпокояване на някои общо разпространени животински видове, но трайно прогонване от защитената зона не се очаква.

Загуба на местообитания (по време на строителството/по време на експлоатацията)

Териториалният обхват на ПУП-ПРЗ в ПИ 72343.54.444 в землището на гр. Тетевен с обща площ 27,085 дка, фактически не позволява територията да бъде отнесен към нито един тип природни местообитания, предмет на опазване в 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“. С прилагането на плана няма да бъде отнета площ от нито едно от представените в защитената зона природни местообитания и те ще се запазят в сегашния си състав..

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни територията, предмет на плана попада в границите на потенциални, слабо пригодни и с ниска степен на пригодност местообитания на 1 животински вид, предмет на опазване в защитената зона:

Бозайници:

Видра (*Lutra lutra*)

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване;

С прилагането на ПУП-ПРЗ в ПИ 72343.54.444, за който в продължителен период са бил изпълван като място за временно отглеждане на животни без това да е било документирано в АГКК. С прилагането на плана, чрез определяне на нормативна основа за застрояване, съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни се засягат 14,903 дка потенциални местообитания на видрата съставляващи 0,04% от площта им (37710 ха). Площта, която се засяга с прилагането на плана е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Фрагментация на местообитания.

С реализирането на допустимите с ИП строителните дейности ще се осъществят в незначителна по площ оградена територия, без да се образуват изолирани един от друг фрагменти в местообитанията на видрата поради което фрагментацията им няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Територията, предмет на плана е оградена с електропастир и се използва за пашуване на домашни животни, като в тази част на зоната биокоридорни функции се осъществяват от водното течение на р. Бели Вит. Прекъсване на биокоридори няма да има тъй като възможностите за придвижване по водното течение ще се запазят (степен 0).

Безпокойство.

Видът е активен през нощта, а през деня е укрит далеч от източници на безпокойство. Числи се към толерантните към човека видове и при наличие на подходящи местообитания навлиза и в населени места (р. Марица - Пловдив, р. Тунджа - Ямбол, канал в парк - гр. Стара Загора). Безпокойство няма да има (степен 0).

Смъртност.

Територията, предмет на плана е оградена и отделена посредством стръмен бряг от р. Бели Вит и навлизане на индивиди в нея през деня е изключено. Загиване на индивиди не се очаква. Отрицателно въздействие няма да има (степен 0).

Обща оценка: Незначително въздействие (степен 1).

Прилепи:

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни от територията, предмет на плана се засягат потенциалните ловни местообитания на 2 вида прилепи:

Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*)

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като наличен в защитената зона вид с численост 51-100 индивида. В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в защитената зона е установен 1 зимуващ индивид. Видът не е установен в летни находища. Площта на потенциалните ловни местообитания е 27629 ha (20,0% от площта на защитената зона). Площта на потенциално най- благоприятните местообитания е оценена на 532.9 ha (0.4% от площта на защитената зона). Подходящите ловни местообитания са водните площи и бреговете им в защитената зона (най-близко коритото на р. Бели Вит).

Оценка на популацията в територията на плана

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни югоизточната част на **ПЗ 72343.54.444** попадат общо 27,4085 дка ловни местообитания на вида или 0,009% от общата им площ в зоната.

Съгласно екологичните изисквания, той ловува основно над водни повърхности, като обикновено ренджа около реки е до 50 метра.

В конкретния случай границата на ИП отстои на около 20 метра от водното течение на река Бели Вит.

На територията, предмет на плана няма потенциални подземни убежища (пещери).

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на плана местообитанията на вида в защитената зона в които зимува, размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им

извън землището на гр. Тетевен. Видът ловува над водни обекти, най-близкият от които се явява р. Бели Вит и ще продължи да ловува. Ще бъдат засегнати само около 0,009% ловни местообитания на вида в зоната. Площта, която се засяга с прилагането на плана е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Фрагментация на местообитания.

В случай на усвояване на допълващо застрояване в имота допустимите с ПУП -ПРЗ ИП ще се реализират в границите на територия, част от населено място, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради което фрагментация на местообитанията му няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на допустимите с ПУП -ПРЗ ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат подземни убежища на вида в които е чувствителен. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се изготвя ПУП-ПРЗ липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателни въздействията не се очакват (степен 0).

Обща оценка: Незначително въздействие (степен 1).

Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*)

Оценка на популацията в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като разпространен с численост от 3000 до 5000 индивида. По време на полевите проучвания в изпълнение на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в известните находища за зимуване в защитената зона са установени общо 3912 индивида. В известните летни находища в зоната са установени общо 1202 индивида. Установени са общо 5 находища, най-близкото от които пещерата Топля, в община Троян. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 268.3 ha (0.2% от площта на защитената зона). Площта на потенциалните ловни местообитания е оценена 36072 ha (26,1% от площта на зоната).

Оценка на популацията в територията на плана

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни територията предмет на плана е разположена в границите на потенциални местообитания, но въздушният слой над гр. Тетевен в застроителните му граници, и по скоро засегнатите площи в ПИИ 72343.54.444 могат да се определят като потенциални ловни местообитания, тъй като вида има много сериозен рендж за търсене на храна до 40 км от убежището на вечер.

Оценка на въздействията от прилагането на плана:

Унищожаване на местообитания;

С прилагането на плана местообитанията на вида в защитената зона в които зимува, размножава и ползва като летни и дневни убежища ще се запазят поради разположението им извън землището на гр. Тетевен. Видът ловува над водни обекти, най-близкият от които се явява р. Бели Вит и ще продължи да ловува. Ще бъдат засегнати само около 0,009% ловни

местообитания на вида в зоната. Площта, която се засяга с прилагането на плана е незначителна поради което въздействието съгласно използваната от нас скала се оценява като незначително (степен 1).

Фрагментация на местообитания.

В случай на усвояване на допълващо застрояване в имота допустимите с ПУП -ПРЗ ИП ще се реализират в границите на територия, част от населено място, без да се създават изолирани един от друг фрагменти поради което фрагментация на местообитанията му няма да бъде предизвикана (степен 0).

Прекъсване на биокоридори.

Характерът на допустимите с ПУП -ПРЗ ИП, не предполагат бариерен ефект за прилепи, тъй като не се предвижда строителство и монтаж на съоръжения с голяма височина и високата мобилност на вида. Въздействие не

се очаква (степен 0).

Безпокойство.

В обхвата на потенциалните въздействия не попадат подземни убежища на вида в които е чувствителен. Отрицателни въздействия не се очакват (степен 0).

Смъртност.

В границите на територията за която се изготвя ПУП-ПРЗ липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената. Отрицателни въздействията не се очакват (степен 0).

Обща оценка: Незначително въздействие (степен 1).

Всички видове прилепи, на чиито потенциални местообитания територията, предмет на плана се явява част от тях се хранят с насекоми които улавят във въздушния слой в гр. Тетевен и с прилагането на плана съществени промени в местообитанията им няма да настъпят, като по-горе посочените видове прилепи ще продължат да ловуват във въздушното пространство над нея и след реализирането на допустимите с плана инвестиционни предложения.

Влечуги:

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни от територията, предмет на плана не засягат пряко потенциалните местообитания на видовете.

Земноводни:

Съгласно предоставените ни от МОСВ пространствени данни от територията, предмет на плана не засягат пряко потенциалните местообитания на видовете.

Обезпокояване на видове.

Територията предмет на плана е оградена, като в нея са налични овощни видове дървета и растителност типична за населените места. Всички видове бозайници, в чиито потенциални местообитания попадат в ПИ 72343.54.444 са активни през нощта, а през деня са укрити в намиращи се извън обхвата на въздействията убежища. Територията, предмет на плана е разположена извън границите на ефективно заети от тях местообитания в които въздействията от дейностите от ИП които планът допуска ще бъдат недоловими за тях. С прилагането на плана обезпокояване на видове, предмет на опазване в защитената зона няма да бъде предизвикано.

Въздействие върху качеството на: води, атмосферен въздух и генериране на шум, вибрации, отпадъци.

Прилагането на плана не е свързано със създаването на източници, на вредни емисии. ПУП - ПРЗ е изготвен за част от гр. Тетевен и прилагането му не е свързано с корекция на

реки, дерета и дейности водещи до промяна на хидрологичния им режим.

Шумовото натоварване в териториалния обхват на плана е с малък обхват и от застрояването до сега няма данни за трайно прогонване на видовете, които са предмет на опазване в защитената зона от заеманите от тях територии. Генерираните от дейностите в двора шумове са в границите на допустимите за населените места и с обхват на въздействия в границите на собствеността.

Прилагането на плана не е свързано с генериране на опасни отпадъци.

Фрагментация

Засегнатия имот е незначителен по размер на площта. В засегнатата територия, чрез проведените полеви проучвания и данните от МОСВ, 2013 и специфичните и подробни цели показва, че не са налични находища на видове предмет на опазване, трайно и ефективно заети територии и не влизат в обхвата на природни местообитания, като това не води до фрагментиране на ниво защитена зона и в национален мащаб. В зоната и на национално ниво са налични достатъчно големи пространства за свободното възпроизвеждане, търсене на храна, място за почивка и други процеси свързани с биологията на видовете и гарантира наличието им в дългосрочен период на всеки един вид предмет на опазване в двете ЗЗ.

Територията за която се изготвя ИП е в границите на район, който частично е урбанизиран и в съседство са налични урбанизирани територии за ЖМ и Ов (някои имоти имат построени стради преди повече от 20 г.) отрицателният кумулативен ефект вследствие реализирането на ИП в съчетание с наличните и реализираните в границите на ЗЗ всички заявени до сега ИП планове и програми ще бъде незначителен.

Реално фрагментация в границите на имота, не се очаква да бъде предизвикана, тъй като ще се засегне много малка площ от 10,834 до 16,251 дка, ще за запази затревена и храстова площ (предвид устройствените параметри на УЗ - ЖМ), каквато е и до момента.

Планът се изготвя за район, в който е със статут на УЗ-ЖМ, в който преобладават тревните групировки и частично са налични храстови и дървени такива. Подробно описание е налично в Увода и Анотацията на ДОСВ.

Кумулативен ефект от въздействията;

Общо в ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан-буфер” са заявени 275 инвестиционни предложения, 46 ПУП-ПРЗ с отреждане за жилищно строителство, 1 ПУП-ПРЗ с отреждане „за фотоволтаичен парк“ и повече от 2000 горскостопански плана (лесоустройствени проекти и планове за дейности в горите) и 27 общински плана, програми и стратегии. От тях 1 е за добив на полезни изкопаеми - скалнооблицовъчни материали на площ от 22.979 дка, като след изчерпване на запасите площта на находището ще бъде рекултивирана 1 проект за проучване и търсене на полезни изкопаеми. Две ИП са за изграждане на малки ВЕЦ, 1 за ски влек с дължина 530,6м и 7 за реконструкции и ремонти на съществуващи сгради и съоръжения. Броят на ИП за селскостопански дейности, създаване на трайни насаждения и отглеждане на риба е 10, а за фотоволтаичен парк с площ 81.985 дка е заявено 1 ИП.

BG0001493 „Централен Балкан- буфер”

Общата площ, която ще бъде увредена поради застрояване след реализиране на по-голямата част от заявените ИП и ППП е в размер на 2954,456 дка или 0,21% от общата площ на защитената зона.

Вероятно голяма част от тях не са реализирани, но не са налични данни, които да бъдат анализирани на основа разрешителни документи за строеж и реализация и колко от тях за

изгубили правно основание за осъществяване поради давност, което може значително да намали % на засегнатата площ.

Като се има предвид незначителната по размери площ на територията предмет на плана, и е включена в предвижданията на ОУПО Тетевен кумулативните въздействия от прилагането на който вече са оценявани очакваният отрицателен кумулативен ефект от реализирането на ИП ще бъде незначителен. Съгласно теренните данни на екипа изготвящ ДОСВ, в границите на засегнатата територия не са установени природни местообитания предмет на опазване в защитената зона и частично е незначителна степен (под 0,01% спрямо данните на МОСВ, 2013 и специфичните и подробни цели) трофични местообитания на някои видове. По отношение на кумулативния ефект в предоставената от РИОСВ Плевен, РИОСВ София, РИОСВ Велико Търново, РИОСВ Стара Загора и РИОСВ Пловдив не се съдържат данни относно общото засягане на потенциалните местообитания на всеки един вид по площ в контролираните от тези инспекции, части от защитената зона, но като се има предвид, че общата площ на ПИ 72343.54.444 съставлява пренебрежимо малка част (Виж т. 5 на ДОСВ) от териториите на по-горе посочените видове (от 0,0001% до 0.001%) значителен кумулативен ефект изразяващ се в увреждане на местообитанията им не се очаква. Отчетени са само ефектите, които могат да предизвикат съответните ИП/ППП.

Засегнатата територия към момента е антропогенно повлияна с изполаването ѝ като затревена площ за временно отглеждане на домашни животни, като същия е ограден с електропастир. В резултат на използването на територията с това предназначение са настъпили промени в територията, като съпоставимост на данни преди и по време на това използване няма преки данни за наличието на природни местообитания (виж. като пример в характеристиката на природно местообитание 6430, за което са налични данни от МОСВ, 2013 – описано като засегнато в становището на РИОСВ - Плевен, но не са верифицирани на терен, и че в ПИ не са налични природни местообитания предмет на опазване в ЗЗ, както и данни от доклади при разработване на специфичните и подробните цели за ЗЗ, за територии в този обхват или около тях, които да са посетени, а те не са посетени на терен) или местообитания на видове, които да са доказани като ефективно заети или оптимални за видовете предмет на опазване, т.е. не се засягат такива в обхвата на ИП. Районът около ИП е урбанизиран, като са налични в съседство жилищни, вилни сгради, хотел и овощни градини. Единствено при подвижни видове, като някои прилепи описани в Доклада, може да са налични потенциални ловни местообитания, но засенатите площи са минимални и преките и косвените въздействия са оценени като незначителни. По отношение на антропогенното влияние в защитената зона с реализирането на ИП и предвидените дейности, поради начина на използване на територията в момента и разположението ѝ в съседство до вече урбанизирана територия, това не създава допълнителен отрицателен кумулативен ефект, тъй като това не води до увеличаване на антропогенния натиск, а реално с теренните ни данни, той вече е констатиран. Планът и ИП са свързани с използване на територията като УЗ – ЖМ, но се предвижда това да е със сезонен характер и непостоянно обитаване, което е своя страна не води до увеличаване на безпокойството и трайно увеличаване на населението на Общината, съответно да се оформя допълнителен атропогенен натиск, в резултат на който да се кумулира допълнително отрицателно въздействие, под формата на безпокойство, фрагментация, загуба на местообитания и смъртност при индивиди от видове предмет на опазване в ЗЗ.

5.3.2 ЗЗ BG0002128 „Централен Балкан - буфер“

Прилагането на плана не е свързано с отделяне на емисии, генерирани отпадъци и други

физични фактори, които пряко или косвено биха увредили компонентите на околната среда или оказали негативно въздействие върху местообитанията на птиците предмет на опазване в 33 BG0002128 „Централен Балкан - буфер“

Свързаните с прилагането на плана дейности не засягат водоеми, мочурища, влажни зони, скалисти места и гори, местообитания на водолюбиви, грабливи птици и обитатели на широколистните гори. находища на специфични растителни и животински видове, както и защитени територии по ЗЗТ, представляващи ключови елементи в нея.

Възможно е с прилагането на плана в случай на необходимост от постигане на максимално допустимите застроителни параметри краткосрочно обезпокояване на някои общо разпространени видове птици, но трайно прогонване от защитената зона не се очаква.

Загуба на местообитания (по време на строителството/по време на експлоатацията)

В териториалният обхват на плана попадат ПИ 72343.54.444 с обща площ 27,085 дка, фактическото състояние на които е ограден и представлява място, в което временно се отглеждат животни и вероятно начина му на използване е довело до промени, като е превърнало използването на имота в частично урбанизирана територия, в която се срещат характерните за населените места птици и с реализирането на ИП, които планът допуска промени в състава и числеността им не се очакват. С прилагането на плана няма да бъде отнета площ на нито един вид от птиците, предмет на опазване в защитената зона и съставът на орнитофауната ще се запази в сегашния си състав, следвайки естествените промени.

Като пример някои видове, като *Buteo buteo*, *Falco tinnunculus*, *Lanius collurio*, *Accipiter nisus* запазват своите трофични местообитания и продължават да ги използват въпреки урбанизацията на териториите, което се дължи на тяхната екологична пластичност и способност за адаптация към антропогенно променени ландшафти (Marzluff, 2001; Chace & Walsh, 2006). При грабливите птици е установено, че те могат да продължат да използват модифицирани територии за лов при наличие на достатъчна хранителна база (Ferguson-Lees & Christie, 2001).

Обезпокояване на видове.

ПИ 72343.54.444 в момента се използва за отглеждане на домашни животни и е обграден с електопастир. По време на строителството в него и съседните му имоти с началото на частичната урбанизация на територията засегнатите от въздействията чувствителните видове птици са се оттеглили на разстояние извън обхвата им, а някои адаптирали към частичното урбанизиране на територията и продължават да прелитат над района н. С прилагането на плана обезпокояване на птици, предмет на опазване в защитената зона няма да бъде предизвикано.

Като пример при видовете *Buteo buteo*, *Falco tinnunculus*, *Falco subbuteo*, *Accipiter nisus*, *Lanius collurio*, *Lanius minor* и *Emberiza hortulana* се характеризират с относително ниска до умерена чувствителност към безпокойство и способност да използват антропогенно повлияни местообитания (Cramp & Simmons, 1980; Village, 1990; Benton et al., 2003).

В т. 6 на ДОСВ са предложени мерки които да ограничат и/или да избегнат въздействие от типа на безпокойство.

Въздействие върху качеството на: води, атмосферен въздух и генериране на шум, вибрации, отпадъци.

Прилагането на плана не е свързано със създаването на източници, на вредни емисии. ПУП - ПРЗ е изготвен за застроена и оградена територия в границите на населено място и прилагането му не е свързано с корекция на реки, дерета и дейности водещи до промяна на хидрологичния им режим.

Шумовото натоварване в нея е с малък обхват и от застрояването до сега няма данни за

трайно прогонване от дейности в селото на видове птици, предмет на опазване в защитената зона от заеманите от тях територии. Генерираните от дейностите в териториалния обхват на плана шумове са в границите на допустимите в населените места и с обхват на въздействия в границите на собствеността.

Прилагането на плана не е свързано с генериране на опасни отпадъци.

По отношение на водите в ИП се предвиждат изгребни ями, които да обслужват отпадните води от предвидените за изграждане сгради, като периодично ще бъдат почиствани и третираны на най-близката пречиствателна станция. Това ще гарантира опазването на компонент води и ще гарантира запазване на характеристиките им в река Бели Вит и околните терени.

Фрагментация

Фрагментацията на местообитанията е процесът на подразделяне на непрекъснато местообитание на по-малки изолирани една от друга части. Процесът се притежава три основни компонента, а именно загуба на първоначалното местообитание, намаляване на размера на участъка от местообитанието и увеличаване на изолацията между отделните части от местообитанието (Wilcox 1980, Wilcox and Murphy 1985). На настоящия етап на развитие на популационната екология у нас няма определени критерии и скали които да определят пределната загуба на местообитания и разстояние между отделните фрагменти след достигането на които започва намаляване на числеността на популациите на видовете, особено при птиците поради специфичните изисквания за всеки един вид, както и дали се отнасят за мигриращи или постоянно обитаващи територията птици. Фрагментацията на местообитания в по-малка степен влияе на числеността на мигриращите птици, тъй като след отлитане през есента на пролет могат да се заселят в други територии (Haila, 1983). В повечето случаи за видове, обитаващи конкретно местообитание с по-голямо значение е общата му площ от колкото пространственото му разположение и това е особено от значение за територии с висок дял на загуба от подходящото местообитание (повече от 30%) (Andren, 1994).

С прилагането на ИП поради незначителната по размери площ на територията за която той се изготвя площ, която при предвидената максимална височина е преодолима за всеки един вид от обитаващите страната дивни птици, фрагментация на местообитания на птиците, предмет на опазване в ЗЗ BG0002128 „Централен Балкан - буфер“ над допустимата няма да бъде предизвикана, тъй като за нито един вид от тях няма да бъдат намалени възможностите за прелитане над нея. В случая популациите на птиците, предмет на опазване в защитената зона поради големите си възможности за придвижване на големи разстояния са слабо уязвими от фрагментиране, като основните фактори за фрагментация са свързани с тотална подмяна на местообитанията-замяна на широколистни гори с иглолистни, усвояване на големи масиви за селското стопанство, големи пожари и др. Важен елемент за направените заключения е теренините данни на екипа на ДОСВ, които показват, че местообитания на видове предмет на опазване или техни гнездилища, ефективно заети територии не са налични. Тъй като с прилагането на плана редукция на гнездовите местообитания птици предмет на опазване в защитената няма да бъде предизвикана, а загуба на трофични местообитания за ползващите населените места за търсене на храна птици не се очаква няма да бъде предизвикана фрагментация на местообитания над допустимата.

Унищожаване на екотони:

Прилагането на плана не засяга ивиците от дървесна растителност в съседните по течението на р. Бели Вит, поради което екотонът широколистни гори - ливади, пасища, водни течения изцяло ще се запази. Съществени промени изразяващи се в прекъсване на екотони между природните местообитания и местообитанията на животинските видове, предмет на

опазване не се очакват.

Кумулативен ефект от въздействията:

Общо в защитената зона по данни на РИОСВ Плевен, МОСВ София, РИОСВ София, РИОСВ Велико Търново, РИОСВ Стара Загора и РИОСВ Пловдив са процедурирани 108 ИП и 8 ПУП-ПРЗ при реализирането на всеки един от тях общо в границите на защитената зона поради застрояване, разработване на находища за строителни материали и изграждане на ВЕИ ще бъде увредена обща площ в размер на 2479,301 дка или 0,35% от защитената зона и 0.009% от общата площ на 120те защитени зони, обявени по директивата за опазване на дивите птици у нас. Освен по-горепосочените ИП и ПУП-ПРЗ в РИОСВ Плевен, МОСВ София, РИОСВ София, РИОСВ Велико Търново, РИОСВ Стара Загора и РИОСВ Пловдив са процедурирани повече от 1000 горскостопански плана (лесоустройствени проекти и планове за дейности в горите) и 14 общински плана, програми и стратегии, които не са свързани с промени на начина на трайно ползване на земите, увреждане на местообитанията на птиците, предмет на опазване в 33 BG0002128 „Централен Балкан -Буфер“ и не водят до натрупването на отрицателен кумулативен ефект.

Вероятно голяма част от тях не са реализирани, но не са налични данни, които да бъдат анализирани на основа разрешителни документи за строеж и реализация и колко от тях за изгубили правно основание за осъществяване поради давност, което може значително да намали % на засегнатата площ.

Като се има предвид, че общата територия на обявените защитени 120 зони по Директивата за опазване на защитените птици вече обхваща 23.1% от общата територия на страната може да се направи заключението, че в национален мащаб са налични достатъчно големи територии за свободното възпроизвеждане в дългосрочен период на всеки един вид птици, което определя природозащитния им статус като благоприятен.

Засегнатия имот е незначителен по размер на площта. В засегнатата територия, чрез проведените полеви проучвания и данните от МОСВ, 2013 и специфичните и подробни цели показва, че не са налични находища на видове предмет на опазване, трайно и ефективно заети територии и не влизат в обхвата на природни местообитания, като това не води до фрагментиране на ниво защитена зона и в национален мащаб. В зоната и на национално ниво са налични достатъчно големи пространства за свободното възпроизвеждане, търсене на храна, място за почивка и други процеси свързани с биологията на видовете и гарантира наличието им в дългосрочен период на всеки един вид предмет на опазване в двете ЗЗ.

Територията за която се изготвя ИП е в границите на район, който частично е антропогенно повлиян и в съседство са налични урбанизаирани територии за Жм и Ов (някои имоти имат построени стради преди повече от 20 г.) отрицателният кумулативен ефект вследствие реализирането на ИП в съчетание с наличните и реализираните в границите на ЗЗ всички заявени до сега ИП планове и програми ще бъде незначителен.

Реално фрагментация в границите на имота, не се очаква да бъде предизвикана, тъй като ще се засегне много малка площ от 10,834 до 16,251 дка, ще за запази затревена и храстова площ (предвид устройствените параметри на УЗ - ЖМ), каквато е и до момента.

Засегнатата територия към момента е антропогенно повлияна с изполаването ѝ като затревена площ и протекли сукцесионни процеси и частично влияние от използването ѝ като място за временно отглеждане на домашни животни, като същия е ограден с електропастир. В резултат на използването на територията с това предназначение са настъпили промени в територията, като съпоставимост на данни преди и по време на това използване няма преки данни за наличието на местообитания на видове (за същите не са налични данни от МОСВ, 2013 и верифицирани на терен, че същите са потенциални местообитания и находища,

гнездови територии на видовете предмет на опазване в ЗЗ, както и данни от доклади при разработване на специфичните и подробните цели за ЗЗ, за територии в този обхват или около тях, които да са посетени, а те не са посетени на терен) които да са доказани като ефективно заети или оптимални за тях, т.е. не се засягат такива в обхвата на ИП. Единствено може да са налични потенциални ловни местообитания, но засенатите площи са минимални и преките и косвените въздействия са оценени като незначителни. Територията и района в близост до нея е антропогенно повлиян и в близост са разположени урбанизирани територии в кои са налични постройки – жилищни сгради, хотел, овощни градини с постройки и се обитават временно или постоянно от хора. Предвидените дейности с реализирането на ИП няма да оказат допълнително значимо въздействие, тъй като не засягат ефективно заети територии на видове и местообитания, което показват проведените полеви проучвания. Това не създава допълнителен отрицателен кумулативен ефект, тъй като това не води до увеличаване на антропогенния натиск, а реално с теренните ни данни, той вече е констатиран. ИП е свързано с използване на територията като УЗ – Жм, но се предвижда това да е със сезонен характер и непостоянно обитаване, което е своя страна не води до увеличаване трайно на населението на Общината, съответно да се оформя допълнителен атропогенен натиск, в резултат на който да се кумулира допълнително отрицателно въздействие, под формата на безпокойство, фрагментация, загуба на местообитания и смъртност при индивиди от видове предмет на опазване в ЗЗ.

6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на проекта/инвестиционното предложение върху защитените зони и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитената зона в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.

За недопускане на увреждане на природни местообитания и местообитания на животински видове, предмет на опазване в ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и ЗЗ BG0002128 „Централен Балкан-буфер“ е необходимо да бъдат предприети следните мерки:

1. По време на строителните дейности на отделните обекти в да не бъдат засягани пряко по какъвто и да било начин терените, оставащи извън определените им граници, като се съблюдава в тях да не навлиза безразборно и строителна техника извън определените им сервитути и ясно определени и маркирани граници на в засегнатите имоти.

Цели на предложената мярка:

Предотвратяване на ненужни преки въздействия върху подходящи местообитания на целеви видове от фауната в и извън ЗЗ.

2. Планираните СМР за ИП да се извършват преди началото или след приключването на размножителния период на повечето животински видове: май - юли (ЗБР, чл. 38, ал. 1, т. 2).

Фаза: Подобрение на техническите проекти.

Ефект: Намаляване на безпокойството на видовете.

3. Контрол върху строителните работи и процеси с цел ограничаване на емисиите от прах и вредни вещества изпускани във въздуха.

Фаза: Подобрение на техническите проекти.

Ефект: Опазване на местообитанията и качеството на атмосферния въздух.

4. Да не се използват инвазивни видове при ландшафтното оформяне на ИП - Видовете да не са включени в Списъка на инвазивните и потенциално инвазивните чужди видове висши

растения за България и Атлас на инвазивните чужди видове от значение за ЕС към Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 година, относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (достъпно в електронен вид на: http://esenias.org/index.php?option=com_content&task=view&id=469), които създават условия за заселване на инвазивни и нетипични видове за защитените зони.

Фаза: Строителство.

Ефект: Запазване характера на растителността, респ. местообитанията на видове, вкл. птици, предмет на опазване в ЗЗ, в съседните терени и в защитените зони като цяло.

5. Да не се третират с химически вещества тревната покривка и пътищата разположени в и до защитената зона при реализиране на ИП.

Фаза: При експлоатацията на ИП.

Ефект: Недопускане пряко унищожаване на индивиди от целеви видове за ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и ЗЗ BG0002128 „Централен Балкан-буфер“.

6. *Организирано третиране на отпадъците, съгласно Закона за управление на отпадъците /ЗУО/.*

Фаза: Изпълнение на ИП.

Ефект: Опазване на местообитанията и видовете.

7. *По време на строителството да не се допускат разливи на горива и смазочни материали от ползваните строителни и транспортни машини по време на практическото реализиране на обектите в ПИ попадащи в обхвата на ИП.*

Фаза: Изпълнение на ИП.

Ефект: Недопускане на замърсяване на почвата и подземните води.

8. *Да се спазват правилата за противопожарна безопасност, особено в и в близост до зоните.*

Фаза: Изпълнение на ИП.

Ефект: Опазване на местообитанията и видовете.

9. *В случай, че се планира външно осветление по границата в общите площи на комплекса или индивидуално за всяка сграда, то да бъде насочено към вътрешността на имота и е препоръчително то да се задейства в случай на движение. Да се ограничи броят на лампите до 2 бр/ха (съобразено с плановете за безопасност на обекта).*

Фаза: Проектиране и изпълнение на ИП/ПП.

Цели на предложената мярка: Да се намали възможния бариерен ефект и/или дезориентация на земноводни и влечуги в резултата на реализацията и експлоатацията на ИП/ПП.

Ефект: Недопускане безпокойство и ограничаващ ефект за индивиди от целеви видове за ЗЗ BG0001493 и BG0002128 „Централен Балкан - буфер“.

10. *При провеждане на строителни дейности в периода да се извършва предварителен оглед на терените от експерт – еколог/зоолог, който в случай на нужда да извежда бавно подвижни животни, като така се избегне унищожаването на: костенурки, змии и други, при спазване на разпоредбите на НАРЕДБА № 8 от 12.12.2003 г. за реда и условията за издаване на разрешителни за изключенията от забраните, въведени със Закона за биологичното разнообразие за животинските и растителните видове от приложение № 3, за животинските видове от приложение № 4, за всички видове диви птици, извън тези от приложение № 3 и приложение № 4 и за използване на неселективните уреди, средства и методи за улавяне и убиване от приложение № 5.*

Фаза: Проектиране и изпълнение на ИП/ПП.

Ефект: Недопускане пряко унищожаване на индивиди от целеви видове за 33 BG0001493 и BG0002128 „Централен Балкан - буфер“.

11. ***В случай на необходимост от поставяне на заграждения/огради да е от такъв тип, който да позволява преминаване на дребни и средни животни, с отвори минимум 40X40 см поне в долната ѝ част, до кота терен.***

Фаза: Проектиране и изпълнение на ИП/ПП.

Ефект: Опазване на популациите на дребни и трудно подвижни животни. Създаване на възможност за оттеглянето им в съседни незасегнати имоти.

Проекто-плана не засяга пряко природни местообитания и видове, предмет на опазване в защитените зони. Анализирайки гореописаните смекчаващи мерки става ясно, че с прилагането им ще се постигне намаляване на част от неблагоприятните косвени въздействия от осъществяването на ИП.

Реализацията на ИП няма да предизвика значително отрицателно въздействие върху предмета на опазване в разглежданите защитени зони.

Напълно ще липсва въздействие върху останалите близко разположени други елементи на националната екологична мрежа.

Елементите на плана и посочените градоустройствени показатели са определени с Наредба № 8 от 14 юни 2001г за обема и съдържанието на устройствените планове (Загл. изм. - ДВ, БР. 22 ОТ 2014 Г., в сила от 11.03.2014 г.) и Наредба № 7 от 22 декември 2003г за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони в сила от 13.01.2004 г., като с тези наредби са определени и компетенциите на органите, които са отговорни по прилагането и без да се вменяват по силата на тази наредба или друг закон компетенции на поделенията на МОСВ и експертите по чл.9 ал. 1 от Наредбата за ОС за промяна на съдържанието и елементите на устройствените планове.

При условия, че заключението на колектива изготвил ДОСВ е, че с прилагането на плана се очаква запазване целостта на 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и 33 BG0002128 „Централен Балкан - буфер“ без разпокъсване, нарушаване и значителна загуба на местообитания включени в Директива 92/43 ЕЕС не са налични основателни мотиви за включване в предложенията за смекчаващи мерки на искане за промяна съдържанието на предложения ПУП-ПРЗ.

7. Наличие на алтернативни решения и свързани с тях възможности за промени на плана.

Алтернатива на местоположението:

ИП се изготвя за ПИ 72343.54.444, които по НТП е ливада, но в момента да се използва като затревена площ, която е антропогенно повлияна, в която временно се отглеждат животни, като е ограден с електопастир, но не са налични сгради в които да се отглеждат. Теренът е утъпкан и преизпасан. Настъпили са значими промени в хабитуса на територия и тя е трансформирана. Предвижданията на ОУПО Тетевен са го определили за УЗ „Жм“. Изготвянето на плана се налага с цел определяне рамката на развитие на територията в бъдеще, което изключва друго решение поради това, че Възложителя не разполага с друг терен за реализация, но в същото време територията не засяга консервационно значими природни местообитания, както и значими, ефективно заети и оптимални местообитания на видове, техните находища и места за размножаване, което е установено, че преведените проучвания, проведени от екипа изготвящ настоящия ДОСВ.

Територията за която се изготвя ИП е в границите на район, който частично антропогенно повлиян и в съседство са налични урбанизирани територии за ЖМ и Ов (някои имоти имат построени стради преди повече от 20 г.) отрицателният кумулативен ефект вследствие реализирането на ИП в съчетание с наличните и реализираните в границите на 33 всички заявени до сега ИП планове и програми ще бъде незначителен.

Реално фрагментация в границите на имота, не се очаква да бъде предизвикана, тъй като ще се засегне много малка площ от 10,834 до 16,251 дка – 40-60%, ще за запази затревена и храстова площ (предвид устройствените параметри на УЗ - ЖМ), каквато е и до момента.

Планът се изготвя за район, в който е със статут на УЗ-ЖМ, в който преобладават тревните групировки и частично са налични храстови и дървени такива. Подробно описание е налично в Увода и Анотацията на ДОСВ.

Според Pruchniewicz (2017) спирането на традиционното управление (редовно косене) на планински ливади води до изменение на видовия състав, включително до появата на експанзивни и доминиращи видове. Това променя качеството и структурата на растителното разнообразие. Когато косенето спре, доминантните, по-високи и конкурентни видове се увеличават – те изместват характерните за поддържаните ливади (ниски, светлолюбиви видове), което намалява качествено разнообразието дори при запазване на общия брой видове.

Според Włońska et al (2022) липсата на косене води до разпространение на експанзивни, бързорастящи видове, например различни високи треви. Това променя пространствените пропорции и намалява богатството на типичните ливадни видове.

Дали промените са настъпили в резултат на използването на имота за обработваема земя, овощна градина, площ за съхранение на техника и инвентар, пашуване на домашни животни или друга дейност на човека, не са налични данни и индикатори, които да подсказват това. Фитоценологичните и флористичните проучвания, показват състоянието на ПИ, към момента на теренните дейности и са моментна снимка, която отнася засегнатата територия към растителни групировки, които са повлияни или създадени от човека.

Експертите не са констатирали значително отрицателно въздействие и такова според което не са приложими смекчаващи или компенсиращи мерки. Единствено предвид установеното незначителното въздействие върху някои видове прилепи и птици в двете 33 по отношение на техни потенциални ловни местообитания, въздействието може да се смекчи, чрез прилагане на мерки описани в т. 6 на ДОСВ, с които да се преодолеят потенциални предимно косвени заплахи и въздействия, така, **че не се налага да се предвижда алтернатива по отношение на местоположението на Плана и предвидените елементи на ИП.**

Алтернативи относно елементите на плана:

Елементите на плана и посочените градоустройствени показатели са определени с Наредба № 8 от 14 юни 2001г за обема и съдържанието на устройствените планове (Загл. изм. - ДВ, БР. 22 ОТ 2014 Г., в сила от 11.03.2014 г.) и Наредба № 7 от 22 декември 2003г за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони в сила от 13.01.2004 г. които предоставят ограничени възможности за алтернативни решения;

С Наредби №7 и № 8 задължително условие като елемент на плана е посочено предназначението на територията.

В случая Наредба №7 допуска следните алтернативи:

1. за жилищни нужди;
2. за производствени и складови дейности;
3. за рекреационни дейности;
4. за озеленени площи;

5. за спорт и атракции;
6. за културно-историческо наследство;
7. за обществено и делово обслужване;
8. за движение и транспорт;
9. за инженерно-техническа инфраструктура;
10. за комунално обслужване;
11. за земеделска дейност;
12. за горски насаждения;
13. за водни площи;
14. за природна защита;
15. за превантивна защита;
16. за възстановяване и рекултивация;
17. за специално предназначение;
18. за смесено предназначение;
19. за друго предназначение.

В случая територията, предмет на плана е в предвижданията на ОУПО Тетевен съгласно които тази част на гр. Тетевен е определена за застрояване с градоустройствени показатели за устройствена зона ЖМ.

Експертите не са констатирани значително отрицателно въздействие върху природните местообитания, местообитания на видовете, техни находища и ефективно заети територии и такова според което не са приложими смекчаващи или компенсирани мерки. Единствено предвид установеното незначителното въздействие върху някои видове прилепи и птици в двете ЗЗ по отношение на техни потенциални предимно ловни местообитания, въздействието може да се смекчи, чрез прилагане на мерки описани в т. 6 на ДОСВ, с които да се преоодолеят потенциални предимно косвени заплахи и въздействия. Територията обект на Плана е в обхвата на вече настъпили антропогенни въздействия, в резултат на използването на територията като временен двор за отглеждане на домашни животни и оградено с електропастир. В резултат на това са настъпили промени в хабитуса на територията, но не може да се определи какъв тип местообитания са били в миналото, а и няма данни освен тези от МОСВ, 2013, за които не са налични верифицирани данни за площта и обхвата на потенциални природни местообитания и местообитания на видовете предмет на опазване в двете ЗЗ. В резултат на теренни проучвания се установи, че не са налични потенциални местообитания на консервационно значими видове, а засегнатите предимно ловни територии на видове описани в т. 5 на ДОСВ са с площ, която е пренебрежимо малка и често под 0,01% от общата им площ в ЗЗ. Предвидените елементи на ИП не са свързани с генериране на допълнителни шум, вибрации, вредни лъчения и емии, така че да предизвикват дискомфорт и безпокойство при видовете или такива които да водят до фрагментация на местообитания и дори смъртност на индивиди. В т. 6 на ДОСВ се предвиждат смекчаващи мерки, като една от ключовите е, че всички строителни дейности, ще се извършват извън размножителния период на видовете. Във връзка с изложеното **не се налага да се предвижда алтернатива по отношение на местоположението на Плана и предвидените елементи на ИП.**

Алтернативи на строителните показатели:

Съгласно Чл. 7. От Наредба №7 при определяне на предназначението, необходимата площ и режима на устройство и застрояване на поземлени имоти се използват следните показатели, за които се определят нормативни стойности с устройствен план в съответствие с правилата и нормативите по тази наредба:

1. показател за площ на необходимата земя (или площ на поземления имот) за съответен обект;
2. показател за плътност (процент) на застрояване на урегулирания поземлен имот (П застр.);
3. показател за интензивност на застрояване на урегулирания поземлен имот (К инт.);
4. показател за процент на озеленяване на урегулирания поземлен имот (П озел.).

Не съществуват други алтернативни решения за въвеждане на други устройствени показатели.

Съгласно предвижданията на ОУПО Тетевен тази част на гр. Тетевен е определена за застрояване с градоустройствени показатели за устройствена зона Жм и по тези причини ПУП-ПРЗ се изготвя при спазване на следните допустими за зона „Жм“ градоустройствени показатели:

- плътност на застрояване — П застр. - от **20%** до **60%**
- интензивност на застрояване - К инт. - от **0,5** до **1,2**
- озеленена площ - П озел. - от **40%** до **60%**
- начин на застрояване в имота – Свободно.
- конкретно предназначение - за жилищно строителство.
- достъпът до ПИ 72343.54.444 е осигурен от прилежащи общински път в ПИ с ид. 72343.54.339 през мост над река Вит и през имот с ид. 72343.54.348 в който е учредено право на преминаване и право на прокарване в полза на възложителя.

Тъй като ПУП-ПРЗ определя само нормативната рамка допускаща реализиране на инвестиционни предложения в границите на допустимите градоустройствени показатели, конкретно какви ще бъдат постигнати ще бъде ясно едва след изготвянето на конкретен проект за ИП. В случай на инициране на ИП конкретно съобразно желанията и финансовите възможности на възложителя е напълно възможно реализиране на работен проект с по-ниски строителни показатели от максимално допустимите.

Нулева алтернатива:

„Нулева алтернатива“ е описание на настоящото състояние и последиците от него в случай, ПИ 72343.54.444 документално останат нерегулирани. В случая имота ще продължи да се ползва по предназначение съобразно фактическото му състояние – ограден, като се използва като затревена площ с храстови и дървесни групировки, в които временно се отглеждат домашни животни.

С регулирането му ще бъде определена нормативната рамка за развитието на територията- определяне на строителните линии, максимално допустимите параметри в случай на надстрояване и допълващо застрояване, определяне на начина на свързване към техническата инфраструктура.

ПИ 72343.54.444 вероятно е трансфиран през годините от обработваема площ, в изоставена ливада (НТП „ливада“, съгласно Кадастралната карта на АГКК) и в момента представлява територия в която се отглеждат временно домашни животни (предимно пашуване и престои през топлите месеци на годината) и площта е оградена с електопастир. Не са налични временни или постоянни сгради или други обекти, в които да се отглеждат животните. Настъпили са трансформации, които са довели до промени в хабитуса на територията, като то се случва преди придобиване на имота от Възложителя и преди обявяване на двете защитени зони. Последната трансформация е извършено преди обявяването на ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и ЗЗ BG0002128 „Централен Балкан - буфер“ и одобряването на кадастралната карта на гр. Тетевен, което личи от степента на обрастване с

групировки от дървета и храсти налични в ПИ 72343.54.444 и не е в противоречие с наложените със заповедите за обявяването на защитените зони режими.

В ЗУТ и ЗСПЗЗ няма официална формулировка на понятието „ливада“.

Процесният имот към настоящия момент не е урегулиран и формално представлява земеделска земя по смисъла на чл. 2 от ЗСПЗЗ. В същото време имотът не се използва за земеделско производство – не се извършва сенокос, осъществява паша и не се обработва по предназначение.

Същевременно имотът се намира в район с оформена устройствена среда, при която съседните поземлени имоти са оградени с ажурни оградни съоръжения и имат характер на дворни места, както и УЗ – Жм и Ов.

Понятието „ливада“ в правната практика се свързва с трайно затревена площ със стопанско предназначение (сенокос/паша). Липсата на такава функционалност изключва реалното му приравняване към активно използвана земеделска площ.

Предвид обстоятелството, че е инициирана процедура по изработване на ПУП-ПРЗ, следва да се отчете реалният устройствен контекст и фактическото състояние на терена, което го доближава по характеристики до бъдещ урегулиран поземлен имот с дворно предназначение, отколкото до активно използвана земеделска ливада.

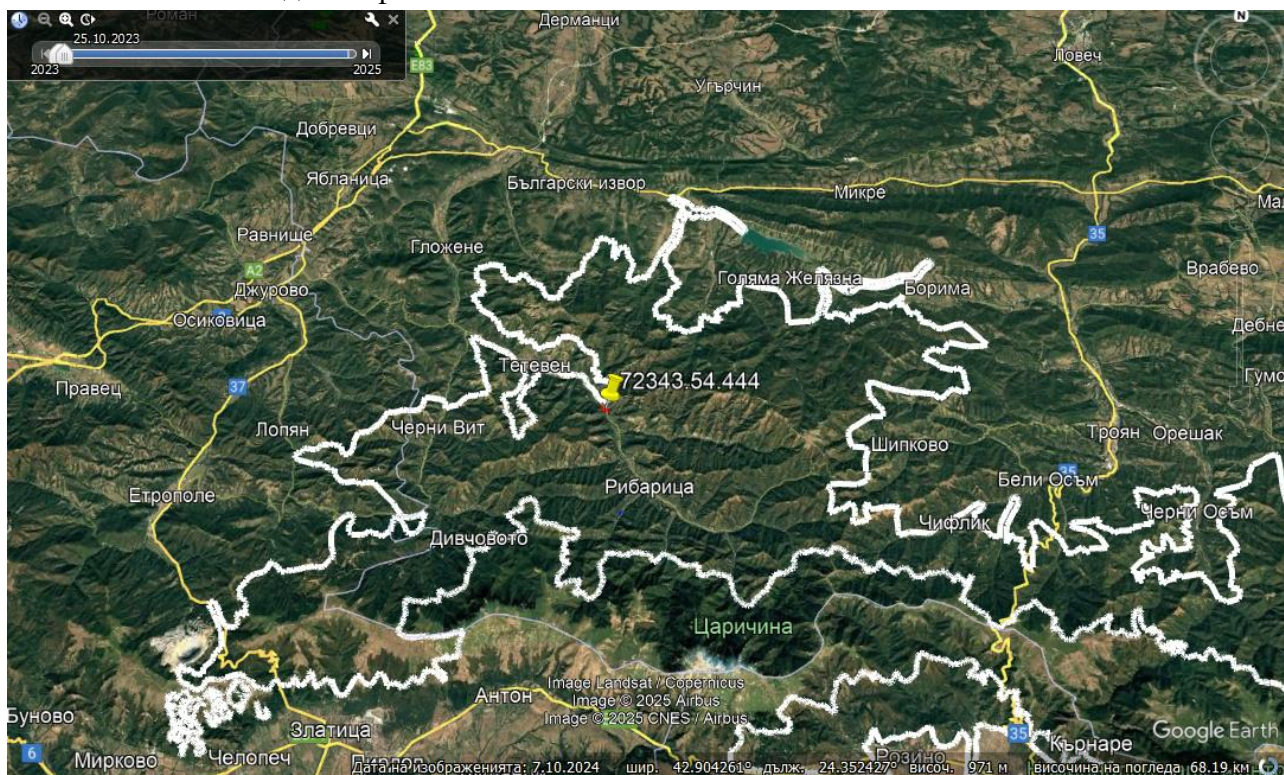
Наличието на инициирана процедура по ПУП-ПРЗ представлява външен обективен белег за промяна на устройственото предназначение, който следва да бъде съобразен при оценката.

Следователно, макар формално да запазва статута си на земеделска земя до влизане в сила на ПУП, процесният имот по своето фактическо състояние и пространствен контекст не притежава характеристиките на функционираща ливада, а по-скоро на затревена площ с характерните предимно за антропогенно повлияни тревни, храстови и дървестни групировки, които не могат да бъдат отнесени към нито едно природно местообитание предмет на опазване в ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан - буфер“.

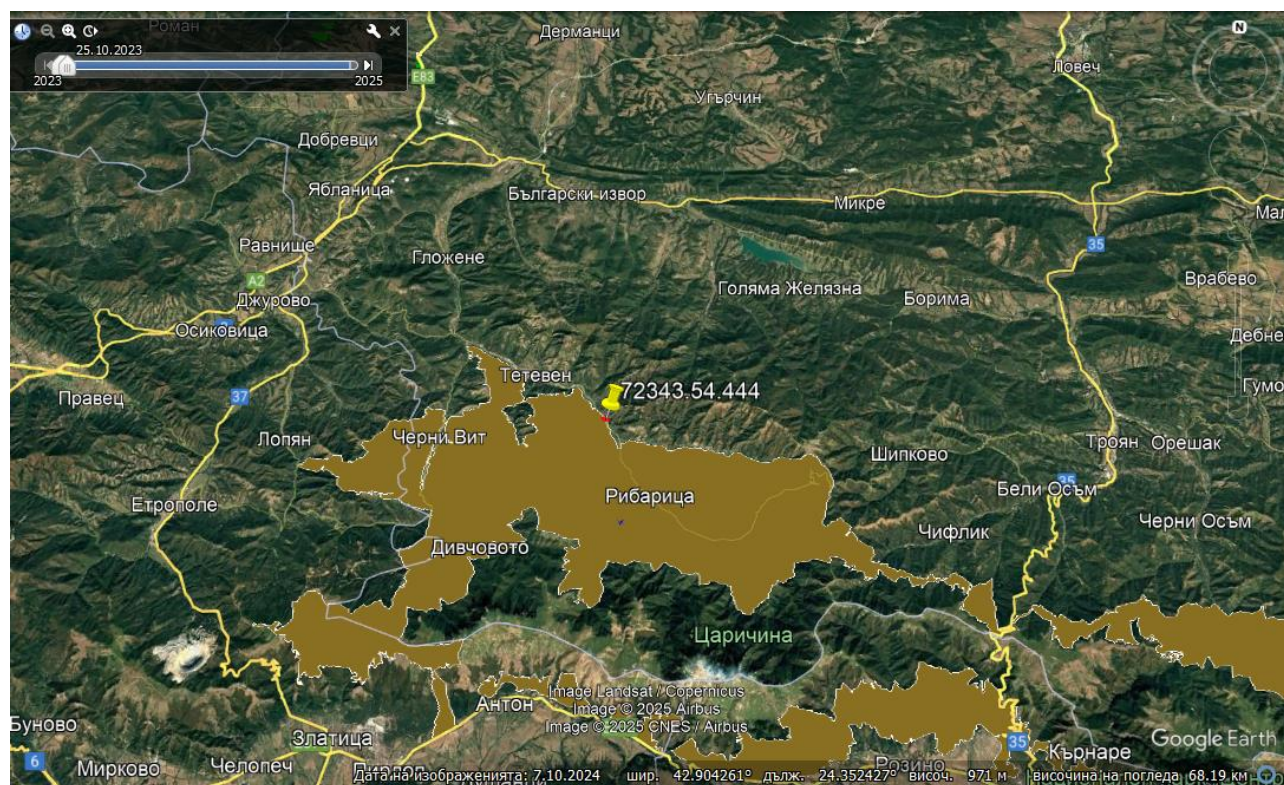
Въздействията, изразяващи се в отнемане на местообитания и безпокойство на видовете, предмет на опазване в двете защитени зони, вече са оценявани при изготвянето на проекта за ОУПО Тетевен и РИОСВ Плевен вече се е произнесъл, че урбанизирането на тази част от гр. Тетевен, при предвидените по ОУП градоустройствени показатели ще бъде с незначителни въздействия върху природните местообитания и местообитанията на видовете, които се опазват ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан – буфер“ и ЗЗ BG0002128 „Централен Балкан - буфер“ поради което прилагането на нулевата алтернатива не се налага.

8. Картен материал с местоположението на ИП спрямо ЗЗ BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и ЗЗ BG0002128 „Централен Балкан - буфер“ и техните елементи.

При изготвянето на доклада е използван картен материал (скица на ПИ , карти на 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и 33 BG0002128 „Централен Балкан - буфер“ и картен материал от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I”:

Фиг. 26 Местоположение на ПУП-ПРЗ на ПИ 72343.54.444 спрямо границите на BG0001493 „Централен Балкан - буфер“

Фиг. 27 Местоположение на ПУП-ПРЗ на ПИ 72343.54.444 спрямо границите на BG0002128 „Централен Балкан - буфер“

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ЗА ВИДА И СТЕПЕНТА НА ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ.

9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие, съобразно критериите по чл. 22 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

9.1. Пълна характеристика на плана: териториален обхват, обем, мащаб и други спецификации на ИП, връзки на ИП със защитените зони (ключови разстояния) и т.н.

Пълна характеристика на ИП беше представена в т. 1, а характеристиката на инвестиционни предложения с оглед изясняване на кумулативен ефект в т. 2. С реализацията на предвиденото ИП, не се очаква да бъдат значително засегнати и увредени видове бозайници, влечуги, земноводни, риби, безгръбначни и растения, и техните местообитания, местообитанията на видове и типове природни местообитания, предмет на опазване в защитените зони. Експлоатацията на обектите и съоръженията и урбанизиране на една малка част от терените в зоните, предполага увеличаване на антропогенното натоварване, което се очаква да бъде в рамките на емкостта на формираните екосистеми.

9.2. Характеристика на други планове, програми и инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони.

Подробно са изяснени в т. 3 описания на елементите на плана, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони или тяхните елементи.

9.3. Характеристики на защитените зони – предмет и цели на опазване, наличие на приоритетни типове природни местообитания и видове, фактори, допринасящи за природозащитната стойност на зоната, специфична значимост и/или уязвимост, елементи на защитената зона, чувствителни към промени, природозащитно състояние (благоприятно или не).

Пълното описание и характеристика на защитените зони за опазване на местообитанията и местообитанията на видовете и на дивите птици, представени в т. 4.

9.4. Област на въздействие.

а) Типове природни местообитания – предмет на опазване на защитените зони, в областта на въздействие на плана – площ, местоположение, приоритетност, уязвимост, състояние.

Направена е подробна характеристика в т. 5. от доклада.

б) Местообитания и популации, на видовете – предмет на опазване в защитените зони, в областта на въздействие на плана

Направена е подробна характеристика в т. 5. от доклада.

9.5. Степен на въздействие върху типове природни местообитания – предмет на опазване в защитените зони, в областта на въздействие на плана.

Направена е подробна характеристика в точка 5. от доклада

Степента на въздействие върху двете защитени зони, ще е незначителна, свързана с минимален антропогенен натиск, в рамките на емкостта на формираните екосистеми. Няма да има върху местообитания и видове, предмет на опазване, ще има единствено минимално косвено въздействие върху определени местообитания и видове, както е показано в т. 5.

9.6. Степен на въздействие върху местообитания и популации на видовете – предмет на опазване на защитените зони, в областта на въздействие на плана.

Направена е подробна характеристика в т. 5. от доклада.

Степента на въздействие върху двете защитени зони, ще е незначителна, свързана с минимален антропогенен натиск, в рамките на емкостта на формираните екосистеми. Няма да има върху местообитания и видове, предмет на опазване, ще има единствено минимално косвено въздействие върху определени местообитания и видове, както е показано в т. 5.

9.7. Въздействия върху природозащитните цели и целостта на защитените зони.

Направена е подробна характеристика в т. 5. от доклада.

Реализацията на ИП в посочените терени и граници **не влиза** в противоречие и **не нарушава** целите за обявяването и определянето на защитените зони.

9.8. Възможни смекчаващи и/или възстановителни мерки.

Направена е подробна характеристика в т. 6. от доклада.

9.9. Наличие на алтернативни решения и свързаните с тях възможности за промени на ИП.

Направена е подробна характеристика в т. 7. от доклада.

В обобщение на вида и степента на въздействие върху предмета и целите на защитената зона, в резултат на реализацията на ИП, могат да се направят следните изводи:

- ✓ **Няма** да се засегнат екологичните ниши на типичните и постоянни за зоните видове;
- ✓ Благоприятното природозащитно състояние на растителните и животински видове, които са от значение за Общността, няма да бъде изменено. **Няма** да се засегне пряко и да се въздейства върху включените в предмета на опазване в зоните видове и техните местообитания. Структурата, функциите и целите на зоните **няма да бъдат нарушени**, както и връзката по между им и с останалите зони от екологичната мрежа, като не се създават бариери, които да нарушат съществуващи биокоридори;
- ✓ Няма да бъдат фрагментирани популациите на редки, защитени и ендемични видове, няма да бъде влошена структурата и динамиката на популациите им;
- ✓ Реализацията на ИП **няма** да предизвика такива сукцесионни процеси, водещи до мащабна промяна на видовия състав или в условията на средата – химически, хидроложки, геоложки, климатични или други промени;

Описанието и анализът на вероятността и степента на въздействие на ИП върху предмета и целите на опазване на защитените зони са направени на база характеристиката на флората и фауната след извършени терени проучвания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ЕКИПА ИЗГОТВИЛ ДОСВ:

Заключенията за степента на отрицателно въздействие върху защитените зони са съобразени с изискванията и критериите на чл. 22 от Наредбата за условията и реда за

извършване на оценка за съвместимостта на инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

С изпълнението, прилагането и предвижданията на изменението на ИП **НЯМА ДА БЪДЕ ЗНАЧИТЕЛНО УВРЕДЕН ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ на защитени зони 33 BG0001493 „Централен Балкан - буфер“ и 33 BG0002128 „Централен Балкан - буфер“.**

Няма да бъдат засегнати и увредени видове предмет на опазване в зоните. Няма да бъдат фрагментирани местообитания и популациите на редки, защитени и ендемични видове, няма да бъде влошена структурата и динамиката на техните популации.

10. НАЛИЧИЕ НА ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ЧЛ. 33 ОТ ЗБР И ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА КОНКРЕТНИ КОМПЕНСИРАЩИ МЕРКИ ПО ЧЛ. 34. ОТ ЗБР (КОГАТО ЗАКЛЮЧЕНИЕТО ПО Т. 9, Е ЧЕ ПРЕДМЕТЪТ НА ОПАЗВАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ 33 ЩЕ БЪДЕ ЗНАЧИТЕЛНО УВРЕДЕН ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ПЛАНА, И ЧЕ НЕ Е НА ЛИЦЕ ДРУГО АЛТЕРНАТИВНО РЕШЕНИЕ).

Предвид направеното заключение, не са налице обстоятелства за прилагане на чл. 33 от Закона за биологичното разнообразие.

Не са необходими специални компенсирани мерки.

11. ИЗПОЛЗВАНИ МЕТОДИ НА ИЗСЛЕДВАНЕ, МЕТОДИ ЗА ПРОГНОЗА И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО, ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ.

При разработването на доклада са използвани литературни данни основно от последното картиране на защитените зони по Натура 2000 в България - **специфична информация получена в резултат на проект: "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I"** (<http://natura2000.moew.government.bg/>), друга използвана литература, посочена в т. 12, както и от собствени полеви наблюдения и проучвания. Не са срещнати трудности при набирането на необходимата информация.

Камерална фаза

Определянето на висшите растения (без мъховете) е по следва Делипавлов & Чешмеджиев (2003). Местообитанията от Директива 92/43 на ЕЕС (1992) са определени в съответствие с Interpretation Manual of European Habitats (2007), Кавръкова и др. (2009) и Законът за биологичното разнообразие (2007).

Изготвянето на настоящия доклад и обобщаването на теренните данни са крайния етап на тази фаза.

Теренни проучвания

Теренните проучвания се проведеха през месеците май и юни, когато е оптимума на развитие на храстовите, тревните и горските съобщества в района на изследване.

Местата, в които се предвижда антропогенно въздействие са локализирани. След обхождане на засегнатата територия е направен кратък списък на разпространените висши растения, като основен акцент е отделен на консервационно значимите видове. В случаите когато се засяга природно местообитание от Директива 92/43 на ЕЕС (1992) е направено и фитоценотично описание по метода на Браун-Бланке (Braun-Blanquet 1965, Westhoff & van der Maarel 1973).

Пробните площадки са поставяни в хомогенни и представителни за растителните съобщества участъци. В европейската фитоценология липсва общоприето стандартизиране на размера на пробните площадки в зависимост от растителността, която се изследва (Dengler et al. 2009). Приема се, че размерът на пробната площадка, трябва да е “минималната територия

за проявление на растителното съобщество” (minimal area), т.е. най-малката територия, в която се срещат всички видове разпространени в него или поне 90 % от тях.

Размерът на пробните площадки е стандартизиран според Chytrý & Otýpková (2003), като за тревните съобщества е 16 m².

В случаите когато има ясен доминиращ вид в съобществото той също е посочен. Специално внимание е отделено на оценката на антропогенното въздействие, което е оценявано в зависимост от навлизането на рудерални видове, замърсеността с битови отпадъци, отдалечеността от селища, сметища и др.

Таксономията на висшите растения (без мъховете) следва Делипавлов & Чешмеджиев (2003), но също така отделни справки са правени по Кожухаров (ред.) (1992).

Всяко описание съдържа идентификаторен номер, локалитет, GPS координати (WGS84), събрани с Garmin 62st. Също така е събрана информация и за стандартните екологични характеристики.

11.2. По компонент фауна.

За изготвяне на настоящия доклад са извършени основни едномесечни теренни наблюдения в периода май-октомври 2023 г., обхващащи района на ИП, през светлата и тъмната част на денонощието. Използвани са някои утвърдени от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие методики, публикувани на интернет-страницата на Изпълнителната агенция по околна среда:

Безгръбначни

Визуални методи за определяне на плътността при сухоземни епигеобионти. На площадки с определена площ се отчитат индивидите от съответния вид. Пригодни при мониториране на Arachnida (паяци, солифуги) (Попов, Делчев и Хубенов, 2000 – БШПОБР, МОСВ; Попов и др., 2000a). [Институт по зоология - БАН]

2. Почвени капани тип BARBER за определяне на плътността на епигеобионти. В почвата се закопават пластмасови кофички до нивото на субстрата с размери $d = 9 \text{ cm}$, $h = 12 \text{ cm}$, пълни до половината с консервант (формалин 10-20 %). Разполагат се през 10-15 m в редици по 4 броя с цел да обхванат основните съобщества в районите на изследване (поляни, хвойна, крайнина на гора). Съдържанието им се събира един път месечно. Предимство на земните капани (pitfall traps) е, че освен добрите резултати при събиране на фаунистичните материали, те са удобни за стационарни екологични изследвания. Всеки капан има постоянна пространствена локализация. Така той представлява дълговременна мониторингова станция, отчитаща особеностите на екологичните параметри на ниво микроместообитание. Постоянното положение на капаните дава възможност да се направи подробно описание на средата около тях, както и да се следят измененията във времето. Тази методика позволява постоянни наблюдения в течение на дълъг период от време. Обслужването на системата от ловилки е просто и не изисква специална подготовка. (Попов, 1999; Попов, Делчев и Хубенов, 2000 – БШПОБР, МОСВ) [Институт по зоология - БАН]

3. Метод на предварително маркиране и повторно улавяне (Jolly, 1965; Mainly & Parr, 1984). Използва се ентомологичен сак и се прилага при мониторинг на Odonata. За маркиране на индивидите се използват символи, които се нанасят върху крилата с лак. [Природозащитна школа “Ешна”, София, Милен Маринов].

4. Методи за определяне на плътността на хербобионтни насекоми. Прилага се при събиране на видове, обитаващи открити тревни площи. Използва се стандартен сак с $d = 30 \text{ cm}$. Плътността на хербиколните форми се проследява по метода на откосите, приведени към m². Мненията на авторите за необходимия брой на откосите, които отговарят на 1 m², се колебаят от 3 до 5. Поради разнородния характер на тревната покривка, различните

морфотипове растения, пресечеността на терена и дължината на откосите е желателно да се приеме съотношението 5 откоса = 1 m². Материалът от всяка площадка -125 откоса = 25 m² се събира на 5 части от по 25 откоса (5 m²), разпределени равномерно по територията на площадката. След отчитането на 25 откоса следващите откоси се правят на около 100 m от мястото на първите откоси. Схемата на взимане на пробите представлява кръст с рамене от по 100 m. При подобен начин на отчитане на по 25 откоса е по-малка вероятността за грешки при изброяването на уловените екземпляри и изследваната площ се обхваща по-пълно. (Попов, Делчев и Хубенов, 2000 – БШПОБР, МОСВ) [Институт по зоология - БАН]

5.Метод за отчитане на плътността при насекоми посредством ръчен сбор. Събиране за единица време по почвената повърхност, под камъни, паднали дървета, дюнна растителност и др. (Попов, Делчев и Хубенов, 2000 – БШПОБР, МОСВ) [Институт по зоология - БАН]

6.Метод за отчитане на плътността при членестоноги посредством стръскване на клони на дървета и храсти за единица време. Използват се специални сакове или “чадъри”. (Попов, Делчев и Хубенов, 2000 – БШПОБР, МОСВ) [Институт по зоология - БАН]

7.Метод за отчитане на плътността при членестоноги чрез пресяване на почвена настилка, детрит и сухи листа. Използва се система от сита с определени размери на очите. (Попов, Делчев и Хубенов, 2000 – БШПОБР, МОСВ) [Институт по зоология - БАН]

8.Метод за отчитане на плътността при стиго- и кренобионтните мекотели чрез изброяване на черупките им върху определена площ. [Институт по зоология - БАН]

9.Метод за отчитане на плътността на сухоземни черупчести мекотели. Използва се система от повърхностни квадратни проби с размери 25/25 (Oekland, 1929, 1930). За почвени форми се използва метелна рамка с размери 25/25/10 и система от сита с различен размер на очите (1-5 мм). За количествено представяне се използва принципната схема на Ant (1969) (Ириков, 2002-2004) [ЦЛОЕ - БАН; ПУ “П. Хилендарски” - Катедра Екология]

10.Малезови ловилки. Широко се използват в чужбина за събиране на летящи насекоми. Експонацията им може да обхване продължителен период (от дни до месеци) от време. Тези ловилки дават представителна информация за летящите насекоми, независимо дали имат дневна или нощна активност. Постоянното положение на ловилките позволява да се направи описание на средата около тях и да се следят измененията във времето. Удобни са за екологични, фаунистични и мониторингови изследвания. Експлоатацията им е проста и се свежда до замяна на банката с консервираща течност и охрана на ловилката. [Институт по зоология - БАН].

Безопасати земноводни

- Отчитане броя на индивидите. Претърсва се целия обект. Отчитат се всички адултни, субадултни и ювенилните екземпляри;

- Отчитане на броя на клумпени, шнурове и единично снесени яйца;

- В определените места, съобразно с конкретните особености на хабитати се определят трансекти, или набелязват работни площадки, в които се извършва търсенето и отчитането на животните.

Опасати земноводни

- Претърсване на целия обект. Организиран се нощни наблюдения, тъй като тогава активността на животните е по-голяма. Отчитат се само възрастни и субадултни индивиди, като регистрираните и преброени ларви могат да се водят в отделен отчет;

- Отчитане на броя на намерените яйца, както и броя на местата, в които са открити яйца.

Влечуги (костенурки)

- Трансектен метод.

Регистрират се всички открити индивиди: възрастни, субадулти и ювенилни.

- Площадков метод.

В конкретния случай се работи с определена работна площадка, в която се извършва търсенето на животните.

Прилепи

Теренни обходи на скални ниши, цепнатини, изоставени сгради.

Използване са Детектори за прилепи – Transect Tranquility и NE612-receiver, Преносим компютър (записващо устройство), GPS MIO A701, DELL X51, Термо-хигрометър

Записите за настоящото изследване са направени с Детектор за ултразвук NE612-receiver - тип heterodyne and Transect Tranquility time expansion detector, а обработката на данните е извършена с програмен продукт „BatSound”.

Записите с Детектора се правят във времеви период 1 час след залеза на слънцето за интервала от 20:00 до 02:30 в тъмната част на денонощието, когато прилепите са активни, като се приложи както точков, така и трансектен метод..

Записите са извършвани точково, на три работни честоти и в диапазона 17-120 Hz:

За идентифициране на географското местоположение на точките, в които се извършва замерване, са използвани GPS-устройства, комбинирани с преносими компютри.

Картата на района се набавя посредством интернет връзка с Google Earth, който предоставя достъп в реално време до триизмерен модел на Земята с детайлни сателитни снимки на всяка точка от земната повърхност.

Benda et al. (2003) обобщават наличната информация за прилепите в района.

Проучването се извърши по трансектен и точков метод за многовидово проучване “от точка и в движение” (“walk and spot counts”).

Бозайници без прилепи

Трансектен метод с визуални наблюдения през светлата част на денонощието, както изследване на следи и екскременти. Трансектен метод за хищници, съгласно НСМБР.

Птици

При проучването на орнитофауната са използвани маршрутният метод и стационарни наблюдения. При движението по маршрут се записва часа на наблюдение на отделните индивиди (с точност до няколко минути). Това дава възможност за определяне приблизителното им местоположение по данните от трака на GPS устройство. Птиците са установявани чрез преки визуални наблюдения и акустично по техните видово специфични звуци. При визуалните наблюдения е използван бинокъл с приближение 10x50 Nikon и тръба 20-60x80.

Изчисленията и анализите на въздействията върху видовете, предмет на опазване в зоните (засегнати площи от местообитания, отстояния, свързани с риск от смъртност и вероятност за безпокойство) са извършени в ГИС среда (ArcGIS 11, Google Earth Pro, 7.3.2.5491) на база извършеното от нас картиране, и биологичните особености на видовете.

За уточняване местоположението на другите планове, програми и проекти/инвестиционни предложения използвахме КВС, достъпна на кадастрално-административната информационна система на Агенцията по геодезия, картография и кадастър (<https://kais.cadastre.bg/bg/Map>), както и сателитно изображение на съответния район (Google Earth Pro, 7.3.2.5491). За оценката на състоянието на даден терен преди осъществяване на дадено ИП е използван инструмента Historical Imagery на Google Earth Pro.

12. ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, ДВ, бр. 73/2007 г. ;
- Закон за защитените територии -ЗЗТ, обн. ДВ бр.133/1998 г. с изм. и доп.;
- Закон за биологичното разнообразие-ЗБР, обн. ДВ бр. 77/2002 г. с изм. и доп.;
- Международни конвенции – Сборник за опазване на биологичното разнообразие. Издание сдружение “Зелени Балкани”, 1996 г.;
- Физическа география на България, автор Милан Георгиев, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, 1991 г.;
- Асенов А., 2006: Биогеография на България, София, ЕТ”АН-ДИ-Андриян Тасев”;
- АНОНИМ. 2007. Предварителни резултати от изработването ръководство за определяне и установяване на Благоприятния природозащитен статус на видове и местообитания от Директива 92/43/ЕИО (Wageningen International, Daphne, Българска фондация биоразнообразие, Сдружение за дива природа БАЛКАНИ, финансиран от МАТРА ВВИ
- Асьов, Б. & Петрова, А. /ред./ 2012. Конспект на висшата флора на България. Хорология и флорни елементи. Българска фондация Биоразнообразие, София.
- Бигон М., Дж.Харпер, К.Таунсенд. 1989. Екология. Том I, Изд. Мир, Москва;
- Бигон М., Дж.Харпер, К.Таунсенд. 1989. Екология. Том II, Изд. Мир, Москва;
- Бисерков, В. и др. /гл.ред./ 2011. Червена книга на Република България. Том 3. Природни местообитания (<http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>).
- Бисерков В. и др. (ред.) 2015. Червена книга на Република България. Електронното издание на Червената книга на Република България е разработено в рамките на проект на Българската академия на науките, който е финансиран от ПУДООС при МОСВ.
- Бондев, Ив. 1991. Растителността на България. Карта в М 1:600 000 с обяснителен текст.
- Бондев, Ив. 2002. Геоботаническо райониране. – В: Копралев, И. (ред.), География на България. Физическа и социално-икономическа география, стр. 336-351. ФорКом.
- Бондев И. (Ред.). 1995. Хорологичен атлас на лечебните растения в България. Акад. Изд. “М.Дринов”, 272 с.;
- Бешков В., К. Нанев. 2002. Земноводни и влечуги в България. Изд. Pensoft;
- Георгиев, В. 2002. Зоогеографско райониране на България. В: Географски институт при БАН. 2002. География на България.
- Георгиев Г. 2004. Националните и природните паркове и резерватите в България. ИК “Гея-Либрис”, София, 294с.;
- Груев Б., Б. Кузманов. 1994. Обща биогеография. Университетско издателство “Св. Кл.Охридски”, София, 498с.;
- Делков Н., 1984. Дендрология. Земиздат, София;
- ЕС. 2002. Оценка на планове и проекти значително засягащи Натура 2000 места. Методично ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО. Офис на официалните публикации на Европейската общност. ISBN 92-828-1818-7 (превод на български език)
- Иванов И., И. Ланджев, Г. Нешев.1977. Билките в България и използването им. Земиздат, София;
- Кавръкова, В., Димова, Д., Димитров, М., Цонев, Р., Белев, Т., Раковска, К. /ред./ 2009. Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България. Второ, преработено и допълнено издание. София, Световен фонд за дивата природа, Дунавско – Карпатска програма и федерация “ЗЕЛЕНИ БАЛКАНИ”.
- Карапеткова М., Мл.Живков.1993. Рибите в България. Изд. Геолибрис, София;
- Карапеткова М., К.Александрова-Колеманова, Мл.Живков.1993. Сладководните риби на България. В: Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие, Том 1, 515-547;

- Костадинова И. 1997. Международни мерки за природозащита. В: Орнитологично важни места в България. БДЗП, Природозащитна поредица, кн. 1. Костадинова И. (съст.). БДЗП, София;
- Костадинова И. 2002. Опазването на места – един от ключовите подходи в опазването на биоразнообразието. В: Наръчник за НАТУРА 2000 в България. БДЗП, Природозащитна поредица, кн. 5. Костадинова И., М.Михайлов (съст.). БДЗП, София;
- Любенова М. 2004. Фитоекология. Академично издателство „Марин Дринов“, София;
- Матев И., Д.Ганева, Д.Ганев: 2004; Екология с основи на биогеографията и опазване на околната среда, изд. Пенсофт, София-Москва;
- Митрев А., Св. Попова. 1982. Атлас на лечебните растения в България. Изд. на БАН;
- МОСВ 2015. Регистър на защитените територии и защитените зони в България. <http://www.eea.government.bg/zpo/bg/result1.jsp>.
- Нанкинов Д. 2000. Застрашените животни в България. Изд. Pensoft, София, 146 с
- Натура 2000: <http://natura2000.moew.government.bg/>
- Наумов, Б., М. Станчев. 2004. Земноводни и влечуги в България и Балканския полуостров. Електронно издание на Българското херпетологично дружество. www.herpetology.hit.bg;
- Национален план за приоритетни действия по опазване на най-значимите влажни зони на България. Министерство на околната среда, Изд.“Булвест 2000”;
- Петров П. 1990г. Ландшафтознание. Университетско издателство;
- Проект „Изграждане на мрежата от защитени зони Натура 2000 в България” . <http://natura2000.moew.government.bg/>;
- Симеон С., Т.Мичев, Д. Нанкинов. 1990. Фауна на България. Том 20, Изд. на БАН, София;
- Червената книга на НР България. 1984. Том I, Изд. на БАН, София;
- Червената книга на НР България. 1985. Том II, Изд. на БАН, София;
- Федерация “Зелени Балкани”; WWF; МОСВ. 2005. Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България, София;
- Beron P., A. Popov (ed). 2004. Biodiversity of Bulgaria. 2. Biodiversity of Eastern Rhodopes (Bulgaria and Greece). Pensoft & Nat. Mus. Natur. Hist., Sofia, 951pp.
- Petrova, A. 2010. Reports 114-130. – In: Vladimirov, V. & al. (comps). New Floristic Records in the Balkans: 14. Phytol. Balkan. 16(3): 415-445.
- Meshinev, T., Apostolova, I., Petrova, A. & Georgiev, V. 2009. Grasslands in North-Eastern Bulgaria – tradition and changes. – In: Veen, P., Jefferson, R., Smidt, J & Straaten, V. Grasslands in Europe of high nature value. KNNV Publishing, Zeist. Pp. 247-255.
- Braun-Blanquet, J. 1965. Plant Sociology. The Study of Plant Communities. Hafner Publishing Company. New York and London.
- Chytrý, M., Otýpková, Z. 2003. Plot sizes used for phytosociological sampling of European vegetation. – Journal of Vegetation Science, 14: 563-570.
- Dengler, J., Löbel, S. & Dolnik, Ch. 2009. Species depends on plot size – a problem for vegetation classification and how it can be solved. – Journal of Vegetation Science., 20: 754-766.
- Interpretation Manual of European habitats. 2007. EUR27. Europea Commission, DG Environment, Brussels.
- Westhoff, V. & van der Maarel, E. 1973. The Braun-Blanquet approach. In: Whittaker, R. H. (ed.) Ordination and classification of plant communities, pp. 617-737. W. Junk, The Hague, NL.

Птици

Използвана литература

Наредба за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, ДВ, бр. 73/2007 г. ;

Закон за защитените територии -ЗЗТ, обн. ДВ бр.133/1998 г. с изм. и доп.;

- Закон за биологичното разнообразие-ЗБР, обн. ДВ бр. 77/2002 г. с изм. и доп.;
- Международни конвенции – Сборник за опазване на биологичното разнообразие. Издание сдружение “Зелени Балкани”, 1996 г.;
- ДИРЕКТИВА 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30.11.2009 относно опазването на дивите птици
- Физическа география на България, автор Милан Георгиев, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, 1991 г.;
- Асенов А.**, 2006: Биогеография на България, София, ЕТ”АН-ДИ-Андриян Тасев”;
- Бигон М.**, Дж.Харпер, К.Таунсенд. 1989. Екология. Том I, Изд. Мир, Москва;
- Бигон М.**, Дж.Харпер, К.Таунсенд. 1989. Екология. Том II, Изд. Мир, Москва;
- Бисерков, В.** и др. /гл.ред./ 2011. Червена книга на Република България. Том 3. Природни местообитания (<http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>).
- Бисерков В.** и др. (ред.) 2015. Червена книга на Република България. Електронното издание на Червената книга на Република България е разработено в рамките на проект на Българската академия на науките, който е финансиран от ПУДООС при МОСВ.
- Бондев, Ив.** 1991. Растителността на България. Карта в М 1:600 000 с обяснителен текст.
- Бондев, Ив.** 2002. Геоботаническо райониране. – В: Копралев, И. (ред.), География на България. Физическа и социално-икономическа география, стр. 336-351. ФорКом.
- Бондев И.** (Ред.). 1995. Хорологичен атлас на лечебните растения в България. Акад. Изд. “М.Дринов”, 272 с.;
- Бешков В.**, К. Нанев. 2002. Земноводни и влечуги в България. Изд. Pensoft;
- Георгиев, В.** 2002. Зоогеографско райониране на България. В: Географски институт при БАН. 2002. География на България.
- Големански, В. (гл. ред.).** 2011. Червена книга на България, Електронно издание. Т. II - Животни. Интернет адрес: <http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>.
- Иванов, Б.** 2011. Фауна на България. 30. Aves. Част III. Акад. Изд. “Проф. Марин Дринов”. София, 2011 г.
- Мичев, Т. и кол.** 2012. Птиците на Балканския полуостров. Полеви определител. Второ преработено и допълнено издание. София, Екотан.
- Нанкинов, Д.** 2009. Изследвания върху Фауната на България, Птици, Разред Врабчоподобни. Издателство ЕТО, 406 с.
- Нанкинов, Д. и кол.** 1997. Фауна на България. 26. Aves. Част II. Акад. Изд. “Проф. Марин Дринов”, Изд. “Пенсофт”. София, 1997 г.
- Симеонов, С. и кол.** 1990. Фауна на България. 20. Aves. Част I. Акад. Изд. на БАН. София, 1990 г.
- Симеонов, С. и Т. Мичев.** 1991. Птиците на Балканския Полуостров. Полеви определител. ДФИ „П. Берон”. София, 1991 г.
- Стоянов, Г. и К. Дончев.** 2013. Провеждане на предварителни и теренни проучвания по проект “Разработване на план за управление на защитена зона за опазване на дивите птици BG0002090 „Берковица”. Окончателен доклад. Кадастър Монт ООД, Монтана. Възложител: РИОСВ Монтана.
- Янков, П. (отг. ред.)** 2007. Атлас на гнездящите птици в България. Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица, Книга 10. София, БДЗП.
- Adamík, P. and J. Pietruszková.** 2008. Advances in spring but variable autumnal trends in timing of inland wader migration. Acta Ornithol. 43: 119-128.

- Barrett, R. 2002.** The phenology of spring bird migration to north Norway: There was no evidence of a long-term trend in arrival dates of spring migrants over the last 20 years in north Norway. *Bird Study* 49(3): 270-277.
- BirdLife International. 2012.** IUCN Red List for birds. Интернет адрес: <http://www.birdlife.org>.
- BirdLife International. 2016.** *Leiopicus medius*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22681114A87306174. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2016-3.RLTS.T22681114A87306174.en>. Downloaded on 27 April 2017.
- Bowden, C. 1990.** Selection of foraging habitats by Woodlarks (*Lullula arborea*) nesting in pine plantations. *Journal of Applied Ecology* 27: 410-419.
- Brainerd, S. et al. (eds.). 2007.** Habitat modelling – A tool for managing landscapes? Report from a workshop held in Sunnersta, Sweden, 14 – 17 February 2006. NINA Report 195.
- Commission of the European Communities. 1994.** CORINE land cover. Интернет адрес: <http://www.eea.europa.eu/publications/COR0-part1>.
- Davies, C. et al. 2004.** EUNIS Habitat Classification Revised 2004. European Environment Agency. European Topic Centre on Nature Protection and Biodiversity.
- Demerdzhiev, D. et al. 2014.** Effects of Habitat Change on Territory Occupancy, Breeding Density and Breeding Success of Long-legged Buzzard (*Buteo rufinus* Cretzschmar, 1927) in Besaparski Ridove Special Protection Area (Natura 2000), Southern Bulgaria. *Acta zoologica bulgarica* 5: 191-200.
- Georgiev, K. and P. Iankov. 2009.** International species action plan for the semi-collared flycatcher *Ficedula semitorquata* in the European Union. Prepared by: BirdLife International, on behalf of the European Commission.
- Hubálek, Z. 2003.** Spring migration of birds in relation to North Atlantic Oscillation. *Folia Zool.* 52(3): 287-298.
- Jonsson, L. 2006.** Birds of Europe with North Africa and the Middle East. A&C Black Publishers Ltd., London.
- Kuźniak, S. et al. 2001.** Spatial and temporal relations between the Barred Warbler *Sylvia nisoria* and the Red-backed Shrike *Lanius collurio* in the Wielkopolska region (W Poland). *Acta Ornithologica* 36(2): 129-133.
- Ljunggren, S. et al. 1984.** Expert group study on recommended practices for wind turbine testing and evaluation. Denmark: N. p. Интернет адрес: <http://resource.npl.co.uk/acoustics/techguides/wtnm/>.
- Mallord, J. et al. 2007.** Nest-site characteristics of Woodlarks *Lullula arborea* breeding on heathlands in southern England: are there consequences for nest survival and productivity? *Bird Study* 54(3): 307-314.
- Marquiss, M. and I. Newton. 1982.** A radio-tracking study of the ranging behaviour and dispersion of European Sparrowhawks *Accipiter nisus*. *Journal of Animal Ecology* 51: 111-133.
- Newton, I. et al. 2010.** The migration seasons of birds as recorded at Dungeness Bird Observatory in southeast England. *Ringed & Migration* 25: 71-87.
- Payevsky, V. 1999.** Breeding biology, morphometrics, and population dynamics of *Sylvia* warblers in the Eastern Baltic. *Avian Ecology and Behaviour* 2: 19-50.
- Pearson, D. and C. Lack. 1992.** Migration patterns and habitat use by passerine and near-passerine migrant birds in eastern Africa. *Ibis* 134(1): 89-98.
- Penteriani, V. et al. 2005.** Development of chicks and predispersal behaviour of young in the Eagle Owl *Bubo bubo*. *Ibis* 147: 155–168.

Polak, M. 2012. Habitat Preferences of the Sympatric Barred Warbler (*Sylvia nisoria*) and the Red-Backed Shrike (*Lanius collurio*) Breeding in Central Poland. *Annales Zoologici Fennici* 49(5-6): 355-363.

Romao, C. 2009. Key concepts of Article 7(4) of Directive 79/409/EEC. Period of Reproduction and Prenuptial Migration of Annex II Bird Species in the 27 EU Member States. Version 2008. Интернет адрес:
http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/hunting/key_concepts_en.htm.

Sándor, A., S. Bugariu. 2008. Food habits of the Eurasian Eagle Owl (*Bubo bubo*) in Cheile Dobrogei Gorge. *Scientific Annals of the Danube Delta Institute, Tulcea – Romania*, vol. 14: 69-74.

Sara, M. 1989. Density and biology of the rock-partridge (*Alectoris graeca whitakeri*) in Sicily (Italy). *Boll. Zool.* 56: 151-157.

Simeonov, S. et al. 1998. Study of the Eagle Owl (*Bubo bubo* (L.)) (Aves: Strigiformes) in the Strandzha Mountain (Southeast Bulgaria). II. Food spectrum and trophic specialization. *Acta Zoologica Bulgarica* 50 (2-3): 87-100.

WWF. Горите в България. Българска геоинформационна компания (БГК).
<https://gis.wwf.bg/mobilz>.

Wyllie, I. 1985. Post-fledging period and dispersal of young Sparrowhawks *Accipiter nisus*. *Bird Study* 32(3): 196-198.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Предложение за Подобрен устройствен план – План за застрояване (ПУП - ПЗ) за ПИ с идентификатор 72343.54.444, съгласно който имотът ще се отреди в урбанизирана територия с устройствена жилищна зона с преобладаващо застрояване с малка височина (до 10м) – „Жм“ и трайно ползване „за жилищни нужди“. За трасетата на необходимата техническата инфраструктура ще се изготви Подобрен устройствен план – Парцеларен план (ПУП - ПП). ПИ № 72343.54.444 е с площ 27085 кв. м и начин на трайно ползване (НТП) „Ливада“, съгласно Скица № 15-79490-26.01.2024 г. на СГКК - гр. Ловеч. Имотът попада в „Жилищна устройствена зона с преобладаващо застрояване с малка височина и плътност (Жм)“, съгласно одобрения и действащ Общ устройствен план (ОУП) на община Тетевен.

2. Решение № ПН-49-ОС/2025 г. на РИОСВ Плевен.

3. МОСВ – Решение № ЗД-69 от 30.05.2025 г. (придружително писмо изх. № ЗДОИД-21-4/30.05.2025

4. Документи за ИП.

5. Декларации от експертите, изготвили доклада по ЧЛ. 9, АЛ. 1 ОТ Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

6. Дипломи на експерти изготвили ДОСВ;

7. Служебни бележки, референции, СВ и справка за изготвени ДОСВ, ДОВОС, ДЕО на експерти изготвили ДОСВ за ИП.